

SZOMBATI BIBLIAI

TANULMÁNYOK

*A Világ
Világossága
(II)*

2014. április - június

Tartalom

1. IZRAEL KÁNAÁNBAN	5
2. GEDEON	10
3. SÁMSON	15
4. ÉLI ÉS FIAI	20
5. SÁMUEL NAPJAIBAN	26
6. IZRAEL ELSŐ KIRÁLYA	31
7. DÁVID KIRÁLY	36
8. DÁVID BŰNBÁNATA ÉS BÜNTETÉSE	41
9. SALAMON	46
10. EGY SÚLYOS BOTLÁS TANULSÁGAI	52
11. ASA KIRÁLY	57
12. EZÉKIÁS KIRÁLY	62
13. EGY NEMZET VÉTSÉGÉNEK TANULSÁGAI	67
FÜGGELÉK	72
Rövidítések jegyzéke	179

A Szombati Bibliai Tanulmányok naponkénti tanulmányozásának programja kizárólag a Biblián és a Prófétaság Lelkén alapszik. A megjegyzések oly rövidek, amennyire csak lehetséges, melyek közvetlen, tömör gondolatokat tartalmaznak. Némely esetben szögletes zárójeleket [] alkalmaztunk, hogy biztosítsuk a megfelelő világos összefüggést és a folyamatos olvashatóságot. A forrásrövidítések és egyéb megjegyzések a rövidítések jegyzékében találhatóak. Különösen ajánlott a forrásanyagok további tanulmányozása.

ISSN 1584-6830

A NAGY HARC KRISZTUS ÉS SÁTÁN KÖZÖTT

Tartalom:

Isten világa
A bűn embere
Az ember teremtése
Kísértés és bukás
A megváltás terve
Isten munkája - Isten jelleme
Sátán utolsó nagy csalása

(A5, 22 oldal, ingyenes kiadvány)

Megrendelhető: 6760 Kistelek Pf.: 3. Tel.: 30/697-2610 E-mail: info@hnarm.hu

ELŐSZÓ

E negyedévben szemügyre vesszük, hogy a bírák és királyok korában Izrael, mint nemzet, hogyan hiúsította meg az Istentől kapott szent megbízatás végrehajtását. S azt is láthatjuk, hogy a vétkeik miatt Isten szétszórta őket a nemzetek közé.

A Biblia azonban kinyilatkoztatja, hogy Izraelben nem mindenki bukott el. Az általános hitehagyás közepette Isten a hűséges hívőkből megőrzött egy kis maradékot. E kevés hűséges lelkek között voltak néhányan, kiken keresztül Isten nagy munkát végzett. Néhány személyt – beleértve azokat is, akik komoly hibákat követtek el, de később megbánták – a Biblia a hithősök között említi meg. Pál apostol így ír róluk:

„És mit mondjak még? Hiszen kifogynék az időből, ha szólnék Gedeonról, Bárákról, Sámsonról, Jeftéről, Dávidról, Sámuelről és a prófétákról; Akik hit által országokat győztek le, igazságot cselekedtek, az ígéretet elnyerték, az oroszlánok száját betömték. Megoltották a tűznek erejét, megmenekedtek a kard élitől, felerősödtek a betegségből, erősek lettek a háborúban, megszalasztották az idegenek táborait. Asszonyok feltámadás útján visszanyerték halottaikat; mások kínpadra vonattak, visszautasítván a szabadulást, hogy becsebb feltámadásban részesüljenek. Mások pedig megcsúfoltatások és megostoroztatások próbáját állották ki, sőt még bilincseket és börtönt is; Megköveztettek, kínpróbát szenvedtek, szétfűrészeltettek, kardra hányattak, juhoknak és kecskéknak bőrében bujdosnak, nélkülözve, nyomorgattatva, gyötörtetve, Akikre nem volt méltó e világ, bujdosva pusztákon és hegyeken, meg barlangokban és a földnek hasadékai-ban. És mindezek, noha hit által jó bizonyosságot nyertek, nem kapták meg az ígéretet. Mivel Isten mi felőlünk valami jobbról gondoskodott, hogy nálunk nélkül tökéletességre ne jussanak” (Zsid 11:32-40).

E hősök pozitív tapasztalatai tanulságul szolgálnak a prédikátorainknak, munkásainknak, gyülekezeti tisztségviselőinknek, s mindannyiunknak.

Isten áldja meg a szombatiskolai tanulókat a lecke tanulmányozása folyamán!

A Generál Konferencia Szombatiskola Osztálya

ELSŐ SZOMBATI ADAKOZÁS

Misszióiskola részére Hondurasban

2014. április 5.
Szombat

„A szülők és tanítók nagy munkája a jellemépítés – törekedni Krisztus képmását helyreállítani azokban, akiket gondjaikra bíztak. A tudományok ismerete jelentéktelenné válik e nagy cél mellett; azonban minden igaz nevelés segítséget adhat a helyes jellem kialakításához. A jellem kiformálása egy egész élet munkája az örökévalóságra.” – CT 61.

„Az isteni hasonlóságra kiformált jellem az egyedüli kincs, amit egy ember e világról átvihet a következőbe.” – YI 1899. augusztus 17.

A Közép Amerikai Unió számos kis közép amerikai országból szerveződött meg. Ez az Unió sok erőfeszítést tett a nevelés területén. Az elmúlt években az oktatás terén arra törekedtünk, hogy gyermekünket és ifjainkat a saját iskoláinkban taníthassuk. Ez kemény munkát jelentett, de az Úr kiváló eredményekkel áldott meg bennünket, és sok ember lépett kapcsolatba az oktató és nevelő munkánkkal, akik érdeklődnek az evangéliumi üzenet iránt.

Ismerjük a parancsot: Tanítani, tanítani, tanítani! Azonban a pénzügyi forrásaink nem elegendőek arra, hogy folytathassuk ezt a munkát. E gondolat terheli a szívünket. Hogyan engedhetjük meg azt, hogy gyermekeink és ifjaink világi oktatást kapjanak, elgyengüljenek, és az ellenség cselvetéseinek áldozataivá váljanak? Nagy vágyunk, hogy folytathassuk ezt a munkát, azonban szükségünk van a segítségetekre.

Ezért intézünk felhívást minden testvérünkhöz az egész világon, hogy segítsetek nekünk e nagy munkában! Ezen első szombati adakozásban kérünk, gondoljatok a Közép-amerikai Unió gyermekeire, és ifjaira! Előre is köszönjük, és búcsúzásul a következő szavakat idézzük az ihletés tollából:

„A nevelés munkája és a megváltás munkája a szó legszorosabb értelmében egy, mert a nevelésben és a megváltásban 'más fundamentumot senki nem vethet azon kívül, amely vettetett, mely a Jézus Krisztus' (IKor 3:11). – TGY 230.

Testvéreitek a Közép-amerikai Unióból

IZRAEL KÁNAÁNBAN

„Izráel pedig az Urat szolgálta vala Józsuének minden idejében, és a véneknek is minden idejében, akik hosszú ideig éltek Józsué után, és akik tudják vala minden cselekedetét az Úrnak, amelyet cselekedett vala Izráellel” (Józs 24:31).

„Az izraeliták csak részben engedelmeskedtek Isten parancsának [Kánaán minden lakosának kiűzésére], és sok nemzedéken keresztül szenvedtek a megmaradt bálványimádó nemzettől.” – ST 1881. január 13.

Javasolt olvasmány: *Pátriárkák és Próféta*k, 507-512. ([Az első bírák](#))

Vasárnap

március 30.

1. A MEGÚJÍTOTT MAJD ELFELEJTETT SZÖVETSÉG

a. **Hogyan figyelmeztette Józsué élete alkonyán a népet, hogy maradjanak hűségesek az Úrhoz? Hogyan válaszoltak a figyelmeztetésre? [Józs 24:15,16,20-26.](#)**

„Isten az ő népét Kánaánba helyezte, hogy az erkölcsi romlás áradatát megállítsa, hogy az ne árássa el a világot. Ha Izrael hűséges marad Istenéhez, győzelemről győzelemre vezetne volna. Mert a kananeusoknál még nagyobb és hatalmasabb népeket is kezébe akart adni.” – PP 508.

b. **Mit tett a nép miután meghalt Józsué? [Bír 2:7,8,11,12;](#) [3:5-7.](#)**

„Az Úr korlátozásainak megvetése azok részéről, akik Kánaán birtokába jutottak, gonosz magvetés volt, melynek következménye keserű gyümölcsöt hozott sok nemzedék számára... Bűneik elválasztották Izraelt Istentől: erejét visszavonta tőlük és ők nem tudtak ellenállni ellenségeiknek.” – PP 509.

2. „MINDIG VOLT MARADÉK”

a. **Hogyan nevezi a Biblia a reformátorokat a gyülekezet ezen időszakában? Hogyan írja le Isten ezen szolgálóinak reformatori munkáját? Bír 2:16,18.**

b. **Milyen méretű volt Isten népének hitehagyása? Zsol 78:58-62. Az Ábrahámmal kötött szövetség alapján, mit tett Isten, hogy kiszabadítsa népét ellenségei kezéből? Zsol 78:65,66.**

c. **Függetlenül attól, hogy sokan elhagyják Istent, milyen ígéretet kaptunk arra vonatkozóan, hogy az igazság soha nem marad hűséges zászlóvivők nélkül? Ésa 1:9; Rm 11:1-5. Miből tudhatjuk, hogy Isten az idők végén ismét a hűséges maradék által reformálja meg népét? Préd 3:15.**

„Isten mégsem hagyta el teljesen népét. Mindig volt maradék, mely hű volt Jahvéhoz, és az Úr időről-időre hűséges, bátor férfiakat választott, hogy ledöntsék a bálványokat és megszabadítsák Izraelt ellenségeitől.” – PP 509.

„A magasztos Vezető, aki a gyertyatartói között jár, soha nem marad gyülekezet nélkül... Ha elutasítjuk azt, hogy ragyogtassuk a világosságunkat a Mesterért... mások fogják elvégezni azt a munkát, amit mi végezhattünk volna, de visszautasítottuk annak az elvégzését.” – RH 1897. június 7.

„Sokan nem értékelik, és nem használják ki az Úrtól kapott nagy világosságukat... Az ilyenek megtagadják életmódjukkal az igazság elveit, így hoznak szégyent és gyalázatot Isten művére. Krisztus kijelenti, hogy ezeket ki fogja köpni a szájából... Az Úr üzenetet intéz majd azokhoz, akik a kapott világosságuk szerint jártak. Igaznak és hűségesnek nevezi őket... Ezek az emberek elfoglalják majd azok helyét, akik ismeretük és világosságuk ellenére nem az Úr útjait járták, hanem saját megszenvedetlen szívük képzelgése szerint jártak.” – 3Sz 385-386.

„De a gyülekezet legsúlyosabb veszedelmének óráján a legbuzgóbb ima száll majd az égre a gyülekezetért a hűséges maradék ajkáról.” – 5B 524.

3. IZRAEL VÉGSŐ KÉTSÉGBEESÉSÉBEN AZ ÚRHOZ KIÁLT

- a. Említs meg néhány nevet, akiket az Úr szabadítónak adott a hűséges maradékból a bírák idejének kezdetén! Bír 3:9,15,31; 4:4,6. E hősök után, kit hívott el az Úr, hogy letörje az elnyomók igáját? Bír 6:11-14.
-
-
-

„Az Úr hívta el Gedeont, hogy szabadítsa meg népét... Szomorúan fongtatta népe sorsát és azt latolgatta, hogyan lehetne népéről az elnyomók igáját letörni.– PP 510.

- b. Miért kért Gedeon jelet attól, aki beszélt vele? Bír 6:17-21.
-
-

„Gedeon jelt kért, hogy az, aki most megszólította, a szövetség angyala-e, aki a múltban Izraelért tevékenykedett. Isten angyalai, akik egykor Ábrahámval beszéltek, ottmaradtak, hogy vendégszeretetében részesüljenek. Most Gedeon is arra kérte a mennyei hírnököt, maradjon nála vendégül. Sátorába sietvén, szűkös készletéből gödölyét és kovásztalan kenyeret készített és eléje tette. De az angyal megparancsolta neki: 'Vegyed a húst és a kovásztalan kenyeret, és rakd erre a kősziklára, és a hús levét öntsd rá' (Bír 6:20). Gedeon úgy cselekedett, és ekkor megkapta a kívánt jelt. Pálcajával az angyal 'megérinté a húst, és a kovásztalan kenyeret; és tűz jött ki a kősziklából, és megemészté a húst és a kovásztalan kenyeret' (Bír 6:21). Ekkor az angyal eltűnt Gedeon szemei elől.” – PP 511.

- c. Milyen bátorítást kapott Gedeon, miután a saját szemével látta Krisztust, a szövetség Angyalát, és megijedt, hogy meghal? Bír 6:22,23.
-
-

„Ezeket a kedves szavakat ugyanaz az együtt érző Üdvözítő mondta, Aki a megkísértett tanítványokhoz a viharos tengeren szól: 'Én vagyok, ne féljetek!' (Mk 6:50.) Ő, aki megjelent a bánatos szívű tanítványoknak a felső házban, pontosan ugyanígy köszöntötte Gedeont is: 'Békesség néked!'” – ST 1881. június 23.

4. AZ ELSŐ DOLOG – REFORMÁCIÓ AZ OTTHONBAN

a. Hol kezdte Gedeon Izraelben a reformáció munkáját? Bír 6:25,27,28.

„Gedeon atyja, aki részt vett földie hitehagyásában, Ofrában, ahol lakott, nagy oltárt emelt Baálnak, amit a helység lakói imádtak. Gedeon azt a parancsot kapta, hogy rontsa le ezt az oltárt, és Jahvének emeljen oltárt azon a sziklán, amelyen áldozatát a tűz megemésztette, és ott mutasson be áldozatot az Úrnak. Az Istennek hozott áldozat bemutatása a papokra volt bízva, és a Silóban levő oltárra szorítkozott; de Néki – aki a szertartási szolgálatokat elrendelte, és akire minden áldozat mutatott – hatalma volt, hogy megváltoztassa előírásait. Izrael szabadulását meg kellett előznie a Baál imádata elleni ünnepélyes tiltakozás. Gedeonnak pedig hadat kellett üzennie a bálványozásnak, mielőtt népe ellensége ellen hadba száll.

Gedeon az isteni utasításnak hűségesen eleget tett. Mivel tudta, hogy ellenállnának, ha nyíltan cselekszik, ezért munkáját titokban hajtotta végre: szolgálóinak segítségével az egész éjszaka végezte el.” – PP 511.

b. Mit mondtak a város lakói a következő reggelen, amikor meglátták a Baál lerombolt oltárát? Bír 6:30.

c. Mint a város köztisztelőben álló emberre, hogyan állt ki Joás az ő fia védelmében, és mit mondott a sokaságnak? Bír 6:31,32.

„Az ofraiak haragja nagy volt, amikor másnap reggel eljöttek, hogy hódoljanak Baálnak. Meg is ölték volna Gedeont, ha Joás, akinek az angyal látogatásáról tudomása volt, meg nem védi fiát. [Idézve: Bír 6:31.] Ha Baál saját oltárát nem képes megvédeni, mi módon lehet rábízni imádói megvédését?” – PP 511.

5. KRISZTUS KATONÁINAK JELLEMZŐI

a. Milyen leckét tanuljanak meg a kereszt katonái Gedeontók? Rm 15:4; 1Pt 3:15.

„Az Úr kész nagy dolgokat tenni értünk. Nem a nagy számokkal fogjuk kivívni a győzelmeket, hanem lelkünk Jézusnak való teljes átadásával. Haladjunk előre az Ő erejével, Izrael hatalmas Istenében bízva... Az Úr ma is ugyanúgy kész emberi erőfeszítéseken át fáradozni, gyenge eszközökön keresztül végezni el nagyfontosságú feladatokat. Elengedhetetlen az igazság értelmesebben felfogott ismerete, mert hogyan is tudnánk szembeszállni annak fortélyos ellenfeivel? Tanulmányoznunk kell a Bibliát, nem csupán a hittételekért, hanem annak gyakorlati leckéiért is. Sohase érjen meglepetés, sohase legyetek fegyverzetek nélkül! Álljatok készen minden vészhelyzetre, a kötelesség bármilyen hívására. Figyeljete minden alkalomra, hogy hirdethessétek az igazságot! Legyetek jártasak a próféciákban, ismerjétek meg Krisztus tanításait! Ne bízzatok jól elkészített érvekben! Az érvek magukban nem elegendők! Keressétek Istent térdre esve, azután induljatok el, hogy Isten Lelkének hatalmától és befolyásától támogatva álljatok az emberek elé.

Cselekedjete halogatás nélkül! Isten azt akarja, hogy olyan harcosok legyetek, mint Gedeon seregének a tagjai. A prédikátorok sokszor túl pontoskodók, túl számíthatók. Miközben nagy jelentőségű munka végzésére készülődnek, a jó munkalehetőség kihasználatlanul tűnik tova. Az igehirdető úgy viselkedik, mintha az egész teher rajta, szegény véges emberen nyugodna, holott Jézus hordozza őt is, meg a terhét is. Testvéreim, bízzatok kevésbé magatokban, és jobban Jézusban!” – TII 34.

Péntek

április 4.

SZEMÉLYES ÁTTEKINTŐ KÉRDÉSEK

1. Miután a zsidók letelepedtek Kánaánban, mi történt Józsué halálát követően?
2. Milyen ígéretet kaptunk arra vonatkozóan, hogy az igazság soha nem marad hűségvesztés nélkül?
3. Hol kezdte Izraelben Gedeon a reformáció munkáját?
4. Hogyan próbálta Joás lecsillapítani az emberek dühét?
5. Milyen tanulságot vonhatunk le Gedeon eljárásából?

GEDEON

„Nem egyéb ez, mint Gedeonnak, a Joás fiának, az Izráelből való férfiúnak fegyvere, az ő kezébe adta az Isten Midiánt és egész táborát” (Bír 7:14).

„Akik Krisztus keresztyének katonái akarnak lenni, azok öltsek magukra a fegyverzetet és készüljenek föl a küzdelemre. Ne riasszák vissza a fenyegetések, ne ijedjenek meg a veszedelmektől. Legyenek óvatosak, mégis szilárdak és bátrak a veszedelemben, mikor az ellenséggel szállnak szembe, amikor Isten harcát harcolják.” – ST 1881. június 30.

Javasolt olvasmány: *Pátriárkák és Próféták, 511-518. (Az első bírák)*

Vasárnap

április 6.

1. EGY ENGEDELMES EMBER

a. Mit cselekedtek a midiániták és az amálekíták, amikor rájöttek arra, hogy Gedeon lerombolta a Baál oltárát, és szervezi a hadsereget? [Bír 6:33](#).

b. Mit cselekedett ekkor Gedeon az Úr segítségével, hogy megütköztesse a betolakodókkal? [Bír 6:34,35](#).

c. Az Úr mely utasítása szerint csökkent le Gedeon hadserege háromszáz harcosra? [Bír 7:2-7](#).

„[Gedeon] csodálkozott azon a kijelentésen, hogy serege túl nagy. De az Úr látta népe szívében a büszkeséget és hitetlenséget... Amikor ők a midiániták sokaságát meglátták, sokukat elfogta a félelem. Mégis, ha Izrael győz, éppen ők dicsőítették volna magukat, s a győzelmet nem Istennek tulajdonították volna.” – PP 549.

2. HANYAGSÁGNAK ÉS AZ ÖNMEGTAGADÁS MELLŐZÉSÉNEK HELYE NINCS

- a. Milyen tanulságot vonhatunk le a 32 000 harcos próbatételéből? Mk 8:34. Ma milyen fontos jellemzőket kell keresni az evangéliumi munkára kijelölt személyekben? Rm 12:11.
-

„Az Úr a hanyagoknak és a maguktól semmit meg nem tagadóknak nem ad helyet művében. Azok a néhányak a kiválasztottak, akiket nem győznek le saját kívánságaik. A háromszáz válogatott férfiú nemcsak bátorsággal és önuralommal rendelkezett, hanem a hit embere is volt. Ők nem fertőztették meg magukat bálványimádással. Isten vezetni tudta őket, általuk szabadulást hozott Izraelnek. A siker nem függ a számoktól. Isten meg tud szabadítani éppúgy kevés, mint sok által. Őt nem a létszám tiszteli, hanem azok jelleme, akik szolgálnak neki.” – PP 513.

„Olyan missziómunkásokra van szükség, akik a szó legszorosabb értelmében azok, akik félretéve minden önző érdeket, az Isten munkáját teszik az első helyre; akik csupán Isten felmagasztalását tartják szem előtt, minden pillanatban készek oda menni, ahová Ő küldi őket; és akik az igazság ismeretének terjesztésére bármilyen minőségben készek dolgozni.” – ESz 283.

- b. Ismerve gyermeknevelési kötelezettségüket a szülők (Péld 22:6), hogyan tudnak majd megválaszolni arra a kérdésre, ami Júda számára is fel volt téve? Jer 13:20.ur.
-

„A szülők nem követhetnek el nagyobb bűnt, minthogy elhanyagolják Istentől kapott felelősségüket gyermekeik nevelésében, s hagyják, hogy azok semmittevésel töltsék idejüket. Az ilyen gyerekek hamar megtanulják a haszontalan tétlenséget, és lusta, hasznavehetetlen férfiakká és nőkké válnak.” – Gy 80.

„Isten... elégedetlenül nézi a közömbös, lusta hívőt, aki nem törekszik arra, hogy eredményes és tájékozott munkás legyen. Az Úr arra szólít, hogy szeressük teljes szívünkéből, teljes lelkünkéből, teljes erőnkéből és teljes elménkéből. Kötelességünk, hogy értelmi képességeinket a lehető legmagasabb szintre fejlesszük, mert csak így tudjuk teljes elménkkel megismerni és szeretni Teremtőnket.” – KP 29.

3. GEDEON FEGYVERE

- a. Mivel Gedeon félelemben töltötte el az éjszakát a midiánitákkal és az amálekítákkal való küzdelem miatt, mit mondott neki az Úr, hogy bátorítsa? Bír 7:9-11.
-
-

- b. Mit hallott Gedeon a két ellenséges katonától, és hogyan reagált erre? Bír 7:13-15.
-
-

„Gedeon felismerte a midiánita idegenek által Istennek hozzá szóló szavát. Visszatérve a parancsnoksága alatt álló néhány emberhez ezt mondta: 'Keljete fel, mert kezetekbe adta az Úr a Midián táborát' (Bír 7:15).” – PP 514.

- c. Milyen támadási tervet javasolt az isteni kinyilatkoztatás? Bír 7:16-20. Mit tett a támadástól megremült és összezavarodott ellenséges sereg? Bír 7:21,22.
-
-
-

„Isteni utasításra [Gedeonnal] közölték a támadás tervét, amelynek megvalósításához azonnal hozzáfogott. A háromszáz embert három csoportra osztotta. Minden embernek egy-egy kürtöt és egy-egy cserépedénybe rejtett fáklyát adott. Az embereket úgy állította fel, hogy a midiániták táborát különböző irányból közelítsék meg. Éjfélkor Gedeon hadikürtjének jelére a három csoport megszólaltatta kürtjét: akkor a cserépedényeket összetörték és a vakító fáklyákat magasra tartva rohantak az ellenségre félelmetes csatakiáltással: 'Fegyverrel az Úrért és Gedeonért!' (Bír 7:20.)

Az alvó táborot hirtelen riasztották fel. Minden oldalon a lobogó fáklyák fényét látták. Abban a hitben, hogy túlradó hatalom kegyeinek vannak kiszolgáltatva, páni félelem fogta el a midiánitákat. Félelmükben kiáltozva menekültek, hogy életüket mentse, és saját bajtársaikat ellenségnek tekintve egymást gyilkolták le.” – PP 514.

4. GEDEON ÉS A BELSŐ FESZÜLTSG

a. **Mit tettek Izrael törzseinek ezrei, amikor meghallották Gedeon felhívását? Bír 7:23. Mit cselekedtek az efraimiták, amikor Gedeon hívta őket? Bír 7:24,25.**

b. **Miért lettek dühösek az efraimiták? Hogyan csillapította le Gedeon szerény és bölcs válasza az efraimiták indokolatlan felháborodását? Bír 8:1-3.**

„A féltékenység lelkülete könnyen veszekedéssé fajulhatott volna, ami vizsályt és vérontást okoz; de Gedeon szerény válasza lecsillapította Efraim férfainak haragját és békében tértek vissza hajlékaikba. Gedeon az elveket illetően határozott és hajthatatlan, a háborúban erős férfiú volt, de előzékeny lelkületet is mutatott, amit ritkán tanúsítanak ilyen harcedzett férfiak.” – PP 516.

c. **Mit tanuljon meg az ember ahhoz, hogy sikeres lélekmentő lehessen? Péld 15:1,33; 25:15; Kol 4:6; 1Pt 3:15.**

„A midiániták legyőzésére kiválasztott vezető nem foglalt el kiemelkedő helyet Izraelben. Gedeon sem uralkodó, sem pap, sem lévita nem volt. Atyja házában a legjelentéktelenebbnek tartotta magát. De Isten bátor és becsületes embernek találta őt: aki nem önmagában bízott, hanem kész volt Isten vezetését követni. Isten nem mindig választ nagy képességű embereket műve számára, hanem olyanokat, akiket legjobban fel tud használni... Az Úr azok által tud eredményesen munkálkodni, akik tudatában vannak tehetetlenségüknek, és akik reá, mint vezérükre és erejük örök forrására bízzák magukat. Ő erőssé tudja tenni őket összekötven gyengeségüket az ő erejével; és bölcsé, összekötve tudatlanságukat az ő bölcsességével.

Ha becsülnék az igaz alázatot, az Úr sokkal többet tehetne népéért. De kevesen vannak, akiket bármily nagy felelősséggel meg lehet bízni anélkül, hogy magabizókká ne lennének, és ne feledkeznének meg Istentől való függőségükről. Ezért műve eszközeinek kiválasztásánál az Úr mellőzi azokat, akiket a világ nagyként, tehetségesként és kiválóként tisztel. Ezek az emberek legtöbbször büszkék és önteltek, nem kérik Isten tanácsát, hanem saját elgondolásuk szerint cselekednek.” – PP 515.

5. GEDEON TISZTÁNLTÁSA ÖSSZEZAVARODIK

- a. Miután Izrael seregei jelentőségteljes győzelmet arattak a midiániták és amálekíták felett, hogyan munkálkodott Sátán Gedeont felhasználva arra, hogy bűnbe vigye Izrael népét? [Bír 8:24,27.](#)

„Abból, hogy az Úr megparancsolta: áldozzon azon a sziklán, ahol az angyal megjelent neki, Gedeon azt következtette, papi ténykedésre hívatott el. Anélkül, hogy Isten felkenetésére várt volna, elhatározta, megfelelő helyről gondoskodik, és a sátornál végzett istentiszteleti rendszer intézményéhez hasonló vezetett be... Eljárása kelepének bizonyult maga, családja és az egész nép számára. A jogtalan istentisztelet a nép közül sokakat megint az Úr teljes elhagyására és a bálványok szolgálatára vezetett. Gedeon halála után nagy számban – közte családja is – csatlakoztak a hitehagyáshoz. A népet Istentől éppen az az ember fordította el, aki egykor ledöntötte bálványait.

Kevesen vannak, akik felismerik, mily messze terjed szavaik és cselekedeteik befolyása. A szülők tévedése mily gyakran rossz hatással van gyermekeikre és gyermekeik gyermekeire, miután a cselekvő maga régen a sírban nyugszik! Mindenki befolyást gyakorol embertársaira és ennek eredményéért felelősségre lesz vonva. A szavaknak és cselekedeteknek ereje van, és a távoli jövő megmutatja itteni életük hatását. Szavaink és cselekedeteink következménye visszahat ránk áldásban vagy átokban.” – PP 517-518.

SZEMÉLYES ÁTTEKINTŐ KÉRDÉSEK

1. Miért lepődött meg Gedeon, amikor az Úr azt mondta neki, hogy csökkentse le a hadseregének a létszámát?
2. Az adott körülmények között miért volt szükséges ez a lépés?
3. Mit mondott az Úr Gedeonnak éjszaka, még a hajnal előtt?
4. Mi képesítette Gedeont arra, hogy olyan bölcs választ adjon az efráimitáknak, ami lecsillapította indokolatlan felháborodásukat?
5. Mit kell megtanulni egy személynek, mielőtt sikeres lélekmentővé válhatna?

SÁMSON

„És kezdé az Úrnak lelke [Sámson] indítani (Bír 13:25).

„Isten ígérete beteljesedett, mely szerint Sámson által 'kezdi majd megszabadítani Izráelt a filiszteusok kezéből' (Bír 13:5); de milyen gyászos és borzalmas ez az élettörténet, amely Isten dicsérete és a nemzet dicsősége lehetett volna! – CC 132.

Javasolt olvasmány: *Pátriárkák és Próféták, 521-529. (Sámson)*

Vasárnap

április 13.

1. IZRAEL ÚJRA ELYNOMÁS ALATT

a. Mit cselekedtek az Izraeliták a Gedeon és Jefe győzelmei utáni jólét és béke időszaka alatt? Bír 10:6-7; 13:1.

b. Hogyan válaszolt az Úr az Izraeliták szabadulást kérő félszívű felkiáltásukra egyik alkalommal? Bír 10:13-14. Mondhatná-e Isten ma ugyanezt az Ő népének?

c. Mit tett Isten az Ő népével miután a bűntől és elnyomástól való szabadulás reformációs munkája mellé álltak? Mit tenne ma népével hasonló helyzetben? 2Krón 7:14.

„Amikor [Isten] népe elveti a bűnt, mely kizárja jelenlétét, Ő meghallgatja imáikat, és azonnal cselekedni kezd értük.” – PP 520.

„A legelső kötelességünk elhagyni a bűnt; de hogy ezt megtehessek, közelebb kell kerülnünk Istenhez, hogy megérthessük jellemét, s követelményeit, így foghatjuk fel a bűneink súlyos voltát, s azt, hogy szükségünk van a Megváltóra.” – RH 1884. március 4.

2. A SZABADÍTÁSRA KIJELÖLT FOGSÁGA

- a. **Hogyan válaszolt Isten Izrael imáira, amikor a filiszteusok elnyomása miatt szabadulásért fohászokdtek? Bír 13:24-25.**
-
-

„Noha nem volt nyilvánvaló válasz [Izrael megszabadítására], s az elnyomó hatalom súlya egyre nehezebb lett, mégis Isten gondviselése segítséget készített elő számukra. Még a filiszteus elnyomás első éveiben egy gyermek született, aki által Isten e hatalmas ellenség erejét meg akarta törni.” – PP 521.

- b. **Ahelyett, hogy Sámson odaszentelte volna önmagát a küldetése betöltésére, hogyan engedett Sátán félrevezetésének és esett a sötétség hatalmának fogságába? Bír 14:1-3.**
-
-

„Ha Sámson az isteni parancsolatokat oly hűséggel tartja be, mint szülei, nemesebb és boldogabb sorsa lett volna. De a bálványimádókkal való társalgás megmetelyezte őt. Mivel Czóra városa közel volt a filiszteusok országához, Sámson baráti viszonyba került velük. Fiatalon bensőséges baráti kapcsolatokat alakított ki, melyek aztán egész életét befolyásolták. A filiszteus városban, Timnáthban lakott egy fiatal leány, akit Sámson megszeretett és elhatározta, feleségül veszi.” – PP 523.

„Az, hogy választottjával dicsőítheti-e majd Istent, vagy olyan helyzetbe sodorja magát, amelyben feladatát nem tudja betölteni, nem érdekelte őt. Isten minden dologban bölcsességet ígér azoknak, akik mindenekelőtt az ő dicsőítésével törődnek, de az öntetszelgők, elbizakodottak számára nincs ilyen ígérete.

Hányan járják Sámson útját! Hány esetben kötnek házasságot hívők és hitetlenek csak azért, mert a vonzalom a döntő a férj vagy a feleség kiválasztásában” – PP 524.

- c. **Mit cselekedett Sámson, miután rájött arra, hogy a saját menyasszonya elárulta őt? Mi történt, amikor otthagya az esküvőt? Mi történt, amikor Sámson felháborodása lecsillapodott? Bír 14:15-20; 15:1,2.**
-
-

3. SÁMSON VILÁGOSSÁGA SÖTÉTSÉGGÉ VÁLIK

a. Amikor Sámson meghallotta, hogy a felesége hozzámert egy másik fér-fihoz, hogyan bosszulta meg ezt keményen a filiszteusokon? Bír 15:4,5.

b. Hogyan álltak bosszút a filiszteusok Sámson apósán és feleségén az ő megtorlása miatt? Bír 15:6-8.

„[Sámson] bosszúja – a filiszteusok összes szántóföldjeinek és szőlőskert-jeinek felégetése – az asszony megölésére készítette őket, noha az ő fenye- getéseik vették rá a csalásra, mellyel az esemény elkezdődött. Sámson már eddig is bizonyosságát adta roppant erejének, amikor pusztá kézzel szétépte az oroszlánt, és amikor megölte a harminc askeloni filiszteust. Most, hogy feleségével ilyen kegyetlenül elbántak, haragra gerjedt, megtámadta a filisz- teusokat, és megverte őket keményen’ (Bír 15:8)” – PP 524.

c. Ismertesd azt a folyamatot, ahogyan Sámson eljutott odáig, hogy al- kalmatlanná vált a reformátori munkája ellátásához! Hogyan ismétlik meg gyakran ezt a történetet azok, akik azért hívtak el, hogy a világ világoSSága legyenek? Mt 6:23; Gal 5:9; 1Jn 2:11.

„Ha nem akarjuk magunkat teljesen átadni Istennek, akkor a sötétségben maradunk. Ha valamit feltételhez kötünk, akkor olyan ajtót hagyunk nyitva, melyen át Sátán hozzánk férkőzhet, hogy kísértéseivel félrevezessen. Jól tud- ja, hogyha tekintetünket annyira elvakítja, hogy hitszemünkkel Istent nem láthatjuk, többé mi sem óvhat meg bennünket a bűntől.

Valamely bűnös szenvedély uralmát a lélek elvakultsága mutatja. Ilyen élvezetek minden egyes kielégítése a léleknek Istentől való elszakadását szol- gálja. Ha Sátán sötét ösvényén haladunk, a gonosz árnyai borulnak reánk. Minden egyes lépés mélyebb sötétségbe vezet, és csak növeli szívünk elva- kultságát...

Az állandó tudatos bűnözés miatt – ami az isteni esedező szeretet megve- tése – a bűnös elveszti a jó iránti érzékét, kihal belőle az Isten utáni vágy, sőt az a képesség is, hogy a mennyei világoSSágot elfogadhassa. A kegyelmi meg- hívás még most is olyan szeretetteljesen hangzik, a világoSSág most is olyan fényesen ragyog a lélek felé, mint amikor legelőször derengett fel benne; de a hang süket füleknek szól, a fény elvakult szemekre irányul.” – GH 82-83.

4. „A FILISZTEUSOK ELFOGTÁK ÖT”

- a. **Bár Isten célja az volt, hogy megszabadítsa Izraelt Sámsonon keresztül, mégis mit tettek az izráeliták lelki hanyatlásukban? Bír 15:10-13. Sok esetben és elsősorban, kik vonhatók felelősségre, ha ma is hasonló eset történik meg Isten népe között? Ésa 3:12; Mt 15:14.**
-
-
-

„[Gyülekezeteinkben] vannak olyan felelős állásokat betöltő emberek, akik másképp cselekszenek, mint ahogy tanítanak. Mialatt készek megbélyezni testvéreiket, a saját jellemük bűnösebb Isten szemében, mint azoké, akiket ők bírálgatnak és kárhoztatnak. Ezek az emberek a vakok vak vezetői, és mind ők, mind az általuk vezetett nép, romlásba jutnak, hacsak valóban meg nem bánják a bűneiket, és őszinte szívből jövő bűnvallomást nem tesznek Isten előtt.” – PH155 13.

- b. **Miután Sámson húsz évig volt Izrael bírása (Bír 15:20), hogyan tette Sátán őt Izrael ellenségeinek a rabszolgájává? Bír 16:1,4-6,16-20.**
-
-
-

„Micsoda változás ez számára, aki Izrael hőse, bírása volt! – most gyenge, vak, bebörtönzött, s a legszolgáibb munkára befogott! Isten sokáig elhordozta, de amikor annyira átadta magát a bűn hatalmának, hogy titkát elárulta, az Úr eltávozott tőle.” – PP 527.

- c. **Mivel Sámson nem tudta szemeit fegyelmezni (lelki értelemben, Mt 5:28-29), mit engedett meg Isten a filiszteusoknak (szó szerint)? Bír 16:21.**
-
-
-

„Sámson, mint a filiszteusok játékszere, szenvedésében és megalázottságában jobban megismerte gyengeségét, mint valaha. Keserves helyzete bűnbánatra indította. Amint nőtt a haja, ereje fokozatosan visszatért; de ellenségei megbilincselte és gyámoltalan fogolynak tekintvén őt, nem gyanítottak semmit.” – PP 527.

5. A HITHŐSÖK KÖZÖTT

a. **Mit gondolsz, miért van Sámson neve megemlítve a hithősök között?**
Zsid 11:32; Bír 16:28-30.

b. **Milyen figyelmeztetést szívleljen meg minden keresztény, különösen azoknak, akik közvetlenül az Úr művében való szolgálatra hívtak el?**
1Kor 10:12.

„Sámson felett az isteni gondviselés örködött, hogy felkészülhessen annak a munkának elvégzésére, amelyre hívatott. Életének kezdetétől fogva testi és szellemi erejét, valamint erkölcsi tisztaságát kedvező feltételek vették körül. De a gonosz társak befolyására elengedte Isten vezető és oltalmazó kezét, s így a rossz áradata magával ragadta. Akik kötelességteljesítésük közben kísértetnek meg, biztosak lehetnek abban, hogy Isten megvédelmezi őket; de akik önként szolgálatják ki magukat a kísértésnek, előbb-utóbb elbuknak.

Akiket Isten bizonyos cél elérésére eszközül akar felhasználni, azokat Sátán minden ereje megfeszítésével igyekszik törbe csalni. Bennünket gyenge pontjainknál támad meg, és jellembeli gyengeségünk által akar uralma alá vonni. De senkit sem kell legyőznie! Az ember nincs magára hagyva, hogy saját gyenge erőfeszítésével küzdje le a gonosz hatalmat! A segítség közel van és minden lélek megkapja, aki valóban óhajtja azt.” – PP 522-523.

SZEMÉLYES ÁTTEKINTŐ KÉRDÉSEK

1. Amikor a kevés hűséges Istent imádó izraelita szabadulásért könyörgött, kit adott Isten Manoah családjából?
2. Mi volt Sámson megörökített első téves lépése?
3. Mikor értette meg Sámson, hogy a hívó és a hitetlen közötti házasság – mely nagy gyötrelmet okoz – egy nagy hiba?
4. Ismertesd lépésről lépésre, ahogyan Sámson világossága sötétséggé változott!
5. Milyen nyomorúságos körülmények között jutott Sámson bűnbánatra?

ÉLI ÉS FIAI

„Éli fiai azonban Béliál fiai valának, nem ismerék az Urat” (1Sám 2:12).

„Éli nem az Úr rendelkezési szerint irányította családját.” – ST 1888. április 6.

Javasolt olvasmányok: *Patriárkák és Próféta*, 536-541. (*Éli és fiai*)

Vasárnap

április 20.

1. A GYERMEK SÁMUEL

a. Milyen jövőbeli és fontos tisztséget szánt Isten azon gyermeknek, aki Elkánának és Annának született? 1Sám 1:20; 3:20; 7:15-17.

b. Hogy eleget tegyen Istennek tett ünnepélyes fogadalmának, mit tett Anna, amikor elválasztotta a kisfiút? 1Sám 1:24. Mit mondott Élinek, a főpapnak? 1Sám 1:26-28.

„Anna imája meghallgatást nyert, megkapta azt az ajándékot, amelyért oly buzgón esedezett. Amint gyermekére nézett 'Sámuel'-nek, 'az Úrtól kértem'-nek nevezte (1Sám 1:20). Mikor a gyermek elég idős volt ahhoz, hogy anyjától elválasszák, teljesítette fogadalmát. Gyermekeit az anyai szív minden vonzalmával szerette; amint figyelte napról napra fejlődő erejét és hallgata gyermeki csevegését, egyre jobban ragaszkodott hozzá. Egyetlen gyermeke a menny különleges ajándéka volt, de Istennek szentelt kincsként kapta és nem akarta visszatartani az ajándékozótól...

Élit mélyen meghatotta Izrael eme asszonyának hite és buzgalma. Mint nagyon engedékeny apa megszegyenítve és megalázva érezte magát ennek az asszonynak áldozatkészsége láttán, amellyel megvált egyetlen fiától, akit Isten szolgálatára szentelt. Önző szeretete miatt megfeddve érezte magát, s alázattal és tisztelettel meghajolt az Úr előtt, és imádkozott.” – PP 531-532.

2. ISTEN FIGYELMEZTETI A FŐPAPOT

a. Mit mond a Biblia a gyermek Sámuelről? 1Sám 2:26.

„Isten mindenkinek lehetőséget ad élete során, hogy kifejlessze jellemét. Mindenkinek módjában áll, hogy Isten nagyszerű tervében betöltse a számára kijelölt helyet. Az Úr kora gyermekkorától elfogadta Sámuel, mivel szíve tiszta volt, és tisztelte Istent. Sámuel szülei szent áldozatként Istennek adták fiukat. Az Úr pedig már gyermekkorában a világosság közvetítőjévé tette őt. A Sámueléhez hasonló megszentelt élet komoly érték Isten szemében. Ha a mai fiatalok, mint Sámuel, oda akarják szentelni magukat, az Úr elfogadja, és felhasználja őket művében.” – TII 38.

b. Hogyan vált Sámuelnek előnyére Éli nevelő befolyása? Milyen tanulságot vonjon le napjaink ifjúsága Sámuel példájából?

„Sámuel Éli gondjára volt bízva és kedves jelleme az idős főpapban meleg szeretetet keltett. Sámuel kedves, nagylelkű, engedelmes és tisztelettudó volt. Fiainak önfejűségétől szenvedve Éli a gyermekben vigaszt, megnyugvást talált. Sámuel segítőkész és gyöngéd volt. Egyetlen apa sem szerethette gyermekét gyöngédebben, mint Éli ezt az ifjút. Egyedülálló volt, hogy a nemzet fő elöljárója és az egyszerű gyermek között oly meleg szeretet fejlődött ki. Amint az idős kor gyengeségei Élin úrrá lettek, s félelme és lelkiismeret-furdalása volt saját fiainak erkölcstelen magatartása miatt, Sámuelhez fordult vigaszért.” – PP 534.

c. Mialatt Élit, a főpapot elszomorította fiainak viselkedése, milyen figyelmeztetést küldött az Úr egy próféta által, és milyen jel erősítette meg ezt? 1Sám 2:27-30,34.

„[Éli] azáltal, hogy a bűnt nem ostromozta, és a bűnösök felett nem gyakorolt igazságot, magára vonta Isten rosszállását. Nem tudta felelősen betölteni Izrael tisztántartását.” – PP 539.

3. A ROMLOTT PAPOK HÜTLENSÉGE ÉS ANNAK KÖVETKEZMÉNYEI

- a. **Miért volt sikertelen a gyermekei nevelésében Éli, mint a nemzet főpapja, és legfelsőbb bírója? 1Sám 2:12,17,22.**
-

„(Éli), mint Izrael papja és bírója nem hagyatott sötétségben az Istentől gondjaira bízott gyermekek fékentartásának kötelességét illetően...

De Éli megengedte gyermekeinek, hogy azok irányítsák őt. Az apa gyermekei alárendeltje lett. Az áthágás átka nyilvánvaló volt fiai magatartását jellemző romlottságban és gonoszságban” – PP 536.

- b. **Milyen hatást gyakorolt a főpap gonosz fiaira az ő szelíd figyelmeztetése? 1Sám 2:23-25.**
-

„(Éli fiai) bár teljesen méltatlanok voltak a szolgálatra, mégis mint papokat a szentélybe helyezték őket az Isten előtti szolgálatra...

E hűtlen papok áthágták Isten törvényét. Szent hivatásukat gonosz, lealacsonyító cselekedetekkel gyalázták meg, és jelenlétükkel tovább folytatták Isten sátorának megfertőzését. A nép közül sokan méltatlankodtak Hofni és Fineás romlott magatartása miatt és nem mentek fel az imádkozás helyére. Így az Isten által elrendelt tiszteletet megvetették és elhanyagolták, mert az gonosz emberek bűnével társult; míg azoknak, akiknek szíve a bűnre hajlott, megerősödtek bűneikben. Az istentelenség, a kicsapongó élet és a bálványimádás ijesztő méreteket öltött.” – PP 537-538.

- c. **Milyen hatással volt a környező nemzetekre Izrael hitehagyása?**
-

„A környező nemzetek népe is, akiknek nem volt ismeretlen az Izraelben nyíltan gyakorolt gonoszság, egyre merészebbek lettek a bálványimádásban és a gonoszságban. Nem érezték bűneik büntethető voltát, mint ahogyan érezték volna, ha Izrael megőrzi becsületességét.” – PP 543-544.

4. SÁMUEL - ISTEN SZÓCSÖVE

a. Mivel Isten nem tudott kapcsolatba lépni sem Élivel, sem a fiaival, kit hívott el, hogy közölje a feddés utolsó üzenetét a főpap házának? 1Sám 3:2-4.

b. Mit tett Sámuel azt gondolva, hogy a főpap hívja őt? 1Sám 3:5-6. Amikor az Úr harmadszor is szólította Sámuel, mit mondott Éli a gyermeknek, mit tegyen? 1Sám 3:8-9.

„És ekkor Éli meggyőződött, hogy a titokzatos hívás Isten hangja. Az Úr elment választott szolgája, az ősz hajú férfi mellett, hogy egy gyermekkel beszéljen. Ez magában is keserű, de megérdemelt feddés volt Éli és háza számára.” – PP 542.

c. Mivel bízta meg az Úr Sámuel, mit mondjon az idős főpapnak? 1Sám 3:11-14. Mit mondott Éli Sámuelnek, hogy megtörje a hallgatását? Mi volt Éli válasza Sámuel szavaira? 1Sám 3:16-18.

„Élinek fiaihoz szóló dorgálása ünnepélyes és félelmes jelentőségű szavak, – szavak, melyeket a szent dolgokban szolgálók mérlegeljenek. 'Ha embertársa ellen vétkezik, megítéli az Isten; de ha az Úr ellen vétkezik az ember, ki lehetne érette közbenjáró?' (1Sám 2:25).” – PP 541.

„Éli mégsem tanúsított igazi bűnbánatot. Beismerte bűnét, de nem hagyta el azt. Az Úr évről-évre halogatta fenyegető ítéletét. Ez idő alatt sokat lehetett volna tenni a múlt hibáinak rendezésére, de az idős főpap nem hozott hathatós intézkedéseket a gonosz helyreigazítására, mely megfertőzte az Úr szentélyét és Izraelben ezeket vezetett romlásba. Isten hosszútűrésére Hofni és Fineás megkeményítette szívét és még merészebb lett a törvénytelenségben. A háza feletti intő és feddő üzenetet Éli az egész nép előtt ismertette. E módon remélte bizonyos mértékben ellensúlyozni hanyagságát. De a figyelemzetést sem a nép, sem a papság nem vette figyelembe.” – PP 543.

5. TANULSÁG NAPJAINK GYÜLEKEZETÉNEK

- a. Milyen büntetést kapott Hofni és Fineás, a két gonosz pap? Milyen szerencsétlen esemény által hívta fel Isten bűnbánatra az egész nemzetet? 1Sám 4:2,14-18.

„[Izrael] nemzete érett volt Isten ítéletére, de [a vezetők] mégsem látták, hogy saját bűneik okozták a borzasztó szerencsétlenséget.” – PP 544.

- b. Mennyire legyen körültekintő és óvatos a gyülekezet, amikor szolgáltevéket választ? 1Tim 3:5-7.

„Az egyház buzgólkodjék Istenért, azáltal, hogy eljár azokkal szemben, akik, noha szárnyaló hitvallomást tettek, Krisztusra nyílt szégyent hoztak. Veszélyeztették az igazságot. Hűtlen őrállók voltak. Isten ügyére szégyent és gyalázatot hoztak. Itt az ideje, hogy komolyan és határozottan megtisztítsuk az egyházat attól az iszaptól és szennytól, amely tisztaságát elhomályosítja.” – BL 213.

„Isten népe között nem emeljük elég magasra az erkölcsi színvonalat... A lelkipásztorok élete – akik a megszentelt szószerkekre lépnek – legyen kifogástalan, szeplőtlen, mely minden másnál inkább a tisztaságot árasztja... [Mégis] az alapelvek érthetetlen feladását látjuk, és az erkölcsi színvonal lesüllyedését... De ha a törvény őrei törvénytaposókká válnak, Isten vissza fogja vonni az Ő védő gondoskodását.” – 5B 597- 601.

SZEMÉLYES ÁTTEKINTŐ KÉRDÉSEK

1. Milyen tanulsággal szolgál Sámuel példája a mai fiataloknak?
2. Miért volt eredménytelen és sikertelen Éli a fiai nevelésében?
3. Hogyan fog hatni embertársainkra állhatatlan, ellentmondó hitvallásunk?
4. Mi volt az a szerencsétlen esemény, amely által Isten Izrael egész nemzetét bűnbánatra szólította fel?
5. Milyen színvonalat kell elvárni azoktól, akik a (szent) szolgálatban tevékenykednek?

ELSŐ SZOMBATI ADAKOZÁS

A Világmisszióra

2014. május 3.

Szombat

Kedves testvérek és testvérnők az egész világon:

A föld történelmének utolsó napjaiban élünk, és Urunk régóta sóvárogva várja azt, hogy hazavihessen bennünket. A megjövendölt események, amelyek pontosan a szemünk elé tárják és elmondják azt, hogy Jézus második eljövetele közel van, az ajtó előtt. Sajnos az evangéliumi üzenet még nem ért el a világ minden szegletébe, és nem mindenkinek volt még arra lehetősége, hogy meghallja az igazságot. „Az emberek nemso-kára nagy elhatározásokra kényszerülnek, alkalmat kell kapniuk, hogy hallják és megértsék a Biblia igazságát azért, hogy értelmesen állást foglalhassanak a helyes oldalon” – Ev 25.

Nekünk, mint Isten egyháza tagjainak kiváltságunk bemutatni az Ő jellemét, s részt venni az evangélium terjesztésében a lakott föld végső határáig azáltal, hogy odaáldozzuk erre a különleges munkára az időnket, az erőnket, és a pénzügyi forrásainkat.

Köszönjük a gyülekezeti tagjainknak és barátainknak az imáit, s a pénzügyi támogatását. Így nyithattunk meg új misszióterületeket sok új helyen. E misszióknak még mindig szüksége van a támogatásunkra egészen addig, amíg azok jól meg nem alapozódnak, és önfenntartóvá nem válnak, s így nyithatók meg további új területek. Minden évben összegyűjtjük ezt a különleges adakozást, hogy elláthassuk a szükséges eszközökkel az üzenet terjesztőit a világ sok részében.

„Érthetetlen módon elhanyagoljuk az Úr örökségét. Isten meg fogja ezért ítélni népét. A felhalmozott előnyökkel büszkeségünket és kérkedő vágyainkat elégítjük ki, ugyanakkor érintetlenül hagyjuk az új területeket. Isten megrovása éri a vezetőket a maguk iránti részrehajlásért és önzésért, ahogyan elsajátítják az Úr javait.” – 8B 39.

Készek vagytok-e úgy dönteni, hogy egyesítitek erőfeszítéseiteket a misszi-onáriusokéval, s az ő családjaikkal, s bőkezűen adni a ti forrásaitokból, hogy a földet betölthesse Isten dicsősége, hogy Jézus eljöhessen hamar? Reméljük, hogy így gondoljátok!

A szükségben lévő világ érdekében

Testvéreitek a Generál Konferencia Misszió Osztályáról

SÁMUEL NAPJAIBAN

„És megtudá egész Izrael... hogy Sámuel az Úr prófétájául rendeltett” (1Sám 3:20).

„Sámuel... Izrael Istene kente fel háromszoros tisztséggel: Egy személyben bíró, próféta, és pap is volt... Összegyűjtötte azokat a fiatal embereket, akik istenfélők, értelmesek, és tanulni vágyók voltak. Őket hívták a próféták fiainak” – ST 1882. június 22.

Javasolt olvasmányok: *Pátriárkák és Próféták, 553-565.* ([A prófétaiskolák](#), [Izrael első királya](#))

Vasárnap

április 27.

1. SÁMUEL REFORMÁCIÓRA SZÓLÍT FEL

a. Mialatt az izraeliták mint nemzet még mindig folytatták az elvilági-asodást és a bálványimádást, milyen felhívást intézett Sámuel hozzánk? [1Sám 7:3](#).

b. Mit eredményezett az felhívása? [1Sám 7:4-6](#).

c. Mit cselekedtek a filiszteusok, amikor meghallották, hogy az Izraeliták összegyűltek Mispában? [1Sám 7:7-9](#). Hogyan segítette az Úr az Ő népet, válaszul az őszinte bűnbánatukra? [1Sám 7:10-13](#).

„Ekkor a Mindenható, aki leszállt a Sínai hegyre tűz, füst és mennydörgés közepette, aki szétválasztotta a Vörös-tengert, és aki utat készített a Jordánon keresztül, Izrael gyermekeinek ismét kinyilatkoztatta hatalmát. A közelgő sereg felett hatalmas vihar tört ki, és a földet beborította a harcosok holtteste.

Az Izraeliták reménységtől és félelemtől remegve, néma tisztelettel álltak. És amikor ellenségük vereségét látták, tudták, Isten elfogadta bűnbánatukat.” – PP 551.

2. A PRÓFÉTAISKOLÁK

a. **Hogyan lett az izraeliták figyelme a valódi nevelés szükségességére irányítva? 5Móz 6:6-7; Zsol 119:130.**

„A nevelés valódi célja; visszaállítani Isten képét a lélekben. Mert kezdetben Isten az embert a saját képére teremtette... A bűn elhalványította Isten képét az emberben, sőt majdnem megsemmisítette azt. A megváltási tervet az Úr éppen azért adta, hogy ezt a képet helyreállítsa, és kegyelemidőt adjon az embernek. Az emberi élet alapvető célja azóta az, hogy visszakerüljön a tökéletességnek arra a fokára, amelyen a teremtéskor állt. Ez a cél minden mást megelőz.” – PP 556.

b. **Milyen céllal alapította Sámuel a prófétaiskolákat? Mal 2:7.**

„Ezeket az iskolákat Sámuel alapította, hogy gátat vessen az elharapódzott erkölcsi romlásnak; s hogy elősegítse az ifjúság, és általa a nemzet szellemi és erkölcsi jólétét és felemelkedését. Ezért az iskolákba olyan képzett tanítókat helyezett, akik istenfélelemben mindenkor képesek a nép vezetésére és tanácsolására...”

Sámuel idejében két ilyen iskola volt Izraelben. Az egyik Rámában, a próféta otthonában, a másik pedig Kirjáth-Jeárimban, ahol akkor a frigyládát őrizték. De később még több iskolát is alapítottak.” – PP 554.

c. **Mik voltak a fő tantárgyak ezekben az iskolákban? 5Móz 6:21-25; Zsol 19:8-12; 71:22.**

„A prófétaiskolák fő tantárgya Isten törvénye volt. Emellett a mózesi szabályokat és a szent történelmet tanulták, továbbá a szent zenét és költészetet... Ezekben a régi iskolákban a legelső és legnagyobb cél Isten akaratának és az ember Isten iránti kötelességének tanulmányozása volt... Megmagyarázták a hasonlatok példázta nagy igazságokat, és hitben elfogadták az egész hasonlatrendszer lényegét – Isten Bárányát – aki elveszi a világ bűneit.” – PP 554-555.

3. A SZÜLŐI BEFOLYÁS NEVELŐ HATÁSA

a. Hogyan fejti ki Isten törvénye azt, hogy a gyermekeket a szülei befolyásolják a jóra, vagy a rosszra? 2Móz 20:5-6.

„Azoknak, akik közölni akarják az igazságot másokkal, maguknak is gyakorolniuk kell alapelveit. Csak akkor befolyásolhatnak másokat, ha saját életük becsületessége, nemessége és önzetlensége által visszatükrözik Isten jellemét.

Az igazi nevelés nem jelenti a tanítások ráerőltetését az olyan lélekre, amelyek nem készséges és nem fogékony. A szellemi erőket fel kell ébreszteniük, az érdeklődést fel kell kelteniük! Erre szolgál Isten tanítási módszere. Ő, aki az emberi értelmet teremtette és annak törvényeit elrendelte, azokkal öszszhangban gondoskodott fejlődéséről is... Isten Izraelnek olyan tanításokat adott, amelyek szemléltették alapelveit és megőrizték csodálatos műveinek emlékezetét. Így amikor kérdéseket tettek fel, a kapott tanítás befolyásolta értelmüket és szívüket.” – EÉ 38-39.

b. Ki az a személy, aki az Ó és Újszövetségben is olyan anyaként van említve, mint aki nem tudott jó befolyást gyakorolni a lányaira? Lk 17:32.

„Lót felesége önző, hitetlen asszony volt” – PP 138.

„Testileg a síkságon volt, de szíve Sodomához tapadt és vele együtt pusztult el. Fellázadt Isten ellen, mert ítélete elpusztította javait és gyermekeit.” – PP 127.

c. Miért kellett Ákánnal együtt elpusztítani „mindent, ami az övé volt”, még a gyermekeit is? Józs 7:15,20,21,25.

„[Ákán az ő házanépét] nem oktatta és nem nevelte azon nagyszerű irányadó mérték szerint, melyet Isten az Ó törvényében adott. Ákán szülei úgy nevelték fiukat, hogy azt gondolta, szabadságában áll kivonni magát az Úr szava iránti engedelmesség alól. Az élete folyamán belerögződött elvek odavezették, hogy ő is romlottá nevelte gyermekeit. Az egyik gondolkodásmódja hatással van a másikra, és a büntetés, amely Ákánnal együtt a hozzátartozóit is sújtotta, nyilvánvalóvá tette, hogy mindnyájan részesei voltak a bűnnek.” – Gy 160.

4. AZ IZRAELITÁK KIRÁLYT AKARNAK

- a. Milyen érvet hoztak fel az izraeliták a tervük támogatására, hogy király uralkodjon a nemzet fölött? 1Sám 8:4-5.
-
-

„Az [izraeliták] között uralkodó gonosz visszaélésekről Sámuel nem tájékoztatták. Mert ha fiainak gonoszsága tudomására jutott volna, azonnal megfosztotta volna őket tisztségüktől. De hiszen nem is ezt akarták elérni Izrael vénei. És látta ezt Sámuel is, hogy a tulajdonképpen ok a büszkeség és az elégedetlenkedés, és ezt az alkalmat csak rég elhatározott szándékuk megvalósítására használják fel.” – PP 563.

- b. Amikor Sámuel imádkozott az Úrhoz s előadta a nép kérését, milyen választ kapott? 1Sám 8:6-7.
-
-

- c. Mit válaszolt a nép Sámuelnek, amikor nem akarták elfogadni az Úr figyelmeztetését? Hogyan érintette téves elgondolásuk az Istennel való kapcsolatukat? 1Sám 8:19,22.
-
-

„Isten prófétája által kijelentette, hogy király fog uralkodni Izrael felett, de ez még nem jelentette azt, hogy a királyság az Ő akarata szerint való, vagy, hogy a népnek javára lesz. Csupán a tényt szögezte le, amely abban állt, hogy Izrael nem hallgatott Isten tanácsára, ezért saját útjára bocsátotta őt. Hóseás azt mondja, hogy Isten haragjában adott királyt népének (Hós 13:11). Ha az emberek saját útjukra indulnak anélkül, hogy kikérnék Istennek tanácsát; vagy ellenkeznek kinyilatkoztatott akaratával, az Úr elengedi őket, hogy keserű tapasztalataik beláttassák velük cselekedetük téves voltát, és bűnbánatra készítsék őket...

A választott népnek a tőle való függésének tudatában állandóan közelebb kell jutnia Őhozzá. Ennek következtében pedig fennköltté, nemessé növekedik és méltóvá lesz az isteni elhíváshoz. De ha embert ültetnek a trónra, szívüket, gondolataikat elvonja Istentől, hogy inkább emberi erőben, mint az isteni hatalomban bízzanak. Sőt a király bűne őket is bűnre csábíthatja, mígnem elválasztja a nemzetet Istentől.” – PP 564-565.

5. A NÉP KIRÁLYSÁGOT KÖVETEL

- a. **Miért hitték úgy az izraeliták, hogy nekik a királyság lenne a legjobb kormányzati forma? 1Sám 8:19-20. Mi volt a valódi probléma? 5Móz 1:30-32. 1Sám 10:17-19.**
-
-
-

„A belső viszálykodás természetesen elgyengítette az [izraelita] nemzetet, s így minduntalan tartaniuk kellett a pogányok betöréseitől. Végre is a nép között az a meggyőződés alakult ki, hogy ellenségeik között csak egy törzset összefogó összpontosított kormányzat mellett maradhatnak meg. Minél messzebb kerültek az Isten törvényeinek megtartásától, annál inkább kívántak szabadulni mennyei uralkodójuktól, s így lassan általános lett a királyság megalapításának kívánsága.” – PP 562-563.

- b. **Hogyan ismerte el a nép Saul, a benjáminitát Izrael királyának, még azelőtt, hogy hivatalosan beiktatták volna? 1Sám 10:20-24.**
-
-

- c. **Miért voltak némelyek elégedetlenek Saul királlyá választásával, különösen azért, hogy Benjámín volt az egyik legkisebb törzs? 1Sám 10:27.**
-

SZEMÉLYES ÁTTEKINTŐ KÉRDÉSEK

1. **Hogyan összpontosították az izraeliták figyelmét a valódi nevelésre?**
2. **Miért bátorította Isten Sámuel arra, hogy alapítson iskolákat?**
3. **Hogyan fejezi ki Isten törvénye, hogy a szülő befolyásolhatja a jóra vagy rosszra gyermekét?**
4. **Miért volt Lót felesége és még több más személy is alkalmatlan arra, hogy pozitív befolyást árásson az ő gyermekeire?**
5. **Mit tesz Isten gyakran, amikor az emberek a saját útjaikat választják, ellenében az Ő kinyilatkoztatott akaratával?**

IZRAEL ELSŐ KIRÁLYA

„Elméne azért az egész nép Gilgálba, és ott az Úr előtt Gilgálban királlyá tették Sault” (1Sám 11:15).

„Az Úr Sámuel próféta által oktatta Sault, hogy Izrael királyaként legszigorúbb becsületességet kell tanúsítania.” – CC 174.

Javasolt olvasmány: *Pátriárkák és Próféták, 565-592. (Izrael első királya, Saul vakmerősége, Saul elvettetik)*

Vasárnap

május 4.

1. IZRAEL ELSŐ KIRÁLYÁNAK BEIKTATÁSA

a. Annak ellenére, hogy Sámuel világosan megfeddte Izrael gyermekeit, mert királyságot akartak, mik voltak Sámuel beszédének utolsó szavai? 1Sám 12:20,25.

„Sámuel megvigasztalta a népet, nehogy – csüggedt lévén – ne tudjon új életet kezdeni Isten előtt.” – PP 574.

b. Bár Istennek nem tetszet, hogy Izrael gyermekei a királyság mellett döntöttek (Hós 13:11), miért adott mégis királyt nekik? 1Sám 12:13; Ez 14:4. Milyen értelemben vakította meg a bűn a népet?

„Izrael akkor látott jó napokat, amikor Jahvét királyául ismerte el; amikor törvényét és rendeleteit többre becsülte, mint pogány szomszédait... De mert nem tartották meg Isten törvényét, nem is lettek azzá a nemzet, amelynek Isten őket szánta. Ám a bajokért, amelyek saját bűneik és balgaságaik következményei voltak, természetesen az istenuralmat okolták. Ennyire elvakította őket a bűn!” – PP 564.

2. IZRAEL KUDARCA AZ EVANGÉLIUM HIRDETÉSÉBEN

- a. Mik azok a megígért áldások, amelyekre az Úr újra és újra felhívja választott népe figyelmét, már Mózes napjai óta? 5Móz 7:6,11,14,18.
-
-
-

„Isten célja népével napjainkban is ugyanaz, mint amikor Izraelt kihozta Egyiptomból. Mikor a világ látja Isten jóságát, kegyességét, igazságát, s a gyülekezetben megnyilvánuló szeretetét, akkor Isten jellemének megjelenítését látja. S mikor Isten törvénye ennyire meglátszik életükben, a világ is elismeri azok magasabb rendű voltát, akik minden más népnél jobban szeretik, félik és szolgálják Istent. Isten szeme rajta nyugszik népének minden egyes tagján. Terve van mindegyikükkel. Az a célja, hogy megkülönböztetett nép, szent utasításának gyakorlói legyenek.” – 6B 12.

- b. Miért nem voltak képesek az izraeliták arra, hogy a bírák idejében hirdessék az evangéliumot a pogányoknak? 1Krn 5:25.
-
-

„Az izraelita szülők közönyössé váltak Isten és gyermekeik iránti kötelességeikkel szemben. Az otthonokban tanúsított hűtlenség és a külső bálványimádó befolyás által sok héber ifjú nem olyan nevelést nyert, amelyet Isten tervezett részükre. Eltanulták a pogányok útjait.” – EÉ 43.

- c. Bár Izrael kormányzati formája megváltozott, hogyan figyelmeztette Sámuel az ő nemzedékét Isten szándékára, hogy a pogányok részére világosság legyenek? 1Sám 12:15.
-
-

„Az Isten által Izrael számára kijelölt fegyelmezés és nevelés arra irányult, hogy különbözzenek a többi országok népétől. Ezt a sajátosságot... nem üdvözölték szívesen.” – EÉ 47.

3. IZRAEL MEGSZŪNIK KÜLÖNLEGES NEMZET LENNI

a. **Mi mutatja, hogy az izraeliták semmibe se becsülték azt az előjogot, hogy egy különleges nemzet legyenek? 1Sám 8:20.**

„Isten azért különítette el az izraelitákat minden néptől, hogy különleges kincsévé tegye őket. Ők azonban semmibe vették ezt a magas kitüntetést, és királyt akartak, mint ahogy más pogány nemzeteknél volt. Isten hitvalló népe között még ma is fenn áll az a kívánság, hogy gyakorolhassák a világi szokásokat. Az Istentől való eltávolodás arányában kíváncsiak a világi előnyök és megbecsülés után.” – PP 566.

b. **Hogyan figyelmezteti Isten az Ő népét ma az ellen, hogy meg ne ismételjék a zsidók tévedését? 1Pt 2:9; 2Kor 6:17-18.**

„A keresztények állandóan azok utánzására törekednek, akik a világ istenét imádják. Sokan állítják, hogy jobban tudnak hatni az istentelenekre, ha elvegyülnek közéjük és utánozzák szokásaikat. De akik így cselekszenek, elszakadnak az erő örök forrásától. Mert ha barátkoznak a világgal, Isten ellenségeivé lesznek. Földi kitüntetések miatt feláldozzák azt a végtelenül nagy megtiszteltetést, amellyel az Isten megtisztelt azokat, akiket 'a sötétségből az ő csodálatos világosságára hívott el' (1Pt 2:9), hogy hirdessék az Istennek hatalmas dolgait.” – PP 566.

c. **Milyen veszély ellen figyelmeztessék folyamatosan Isten hűségét szolgálói a gyülekezetüket? Jak 4:4; 1Ján 2:15-16.**

„Jézus hamarosan eljön, s a világhoz alkalmazkodónak kell találnia a népét? Elismeri-e őket majd népének, akiket megtisztított magának? Szó sem lehet róla. Csakis a tisztát és szentet ismeri majd el sajátjának. Azokat vallja majd övéinek, akik megtisztultak a szenvedések tüzeiben, és fehérré váltak, és akik elkülönültek, és tisztán őrizték meg magukat a világtól.” – 1B 81.

4. SAUL PRÓBÁJA

- a. **Mi történt, amikor az Izraeliták megpróbálták békét kötni az országba betörő ammonitákkal? 1Sám 11:1-4,8,11. Ahelyett, hogy Saul az Úrban bízott volna, amikor próbába került, milyen bünt követett el ő? 1Sám 13:5-13. Mindazonáltal hogyan segített még mindig Isten az izraelitáknak? 1Sám 14:31.**
-
-
-

„Ez a nap Saul megpróbálásának napja volt. Azon a napon megmutathatta volna, hogy bíz-e Istenben, és türelmesen megvárja-e parancsát, vagy ingadozik, és ezzel érdemtelennek bizonyul a rábízott nagy feladatra.” – PP 576.

- b. **Hogyan mutatott Saul vakmerőséget már másodszor, de önfelmagasztalást is? 1Sám 14:24-29,43-45.**
-
-
-

„[Saul] úgy gondolt megbecsülést és csodálatot szerezni magának, hogy fogadalmát szentnek tartotta, és ahhoz még saját fia élete árán is ragaszkodott. Ezzel királyi tekintélyét is meg akarta erősíteni... De most, hogy saját oktalan rendeletét szegték meg – még csak nem is szándékosan – nem kedvezett saját fiának sem, hanem halálra ítélte őt. De a nép szembeszállt a királlyal Jonathán életéért.” – PP 581.

- c. **Milyen leckét kell megtanulnunk – különösen a lelkészeknek és munkásoknak – Saul király hibáiból? Mt 7:2.**
-
-
-

„Akik saját bűneik mentegetésében elsők, azok igen gyakran elsők mások megítélésében is. Sokan eljártsszák Isten jóakarátát, mint Saul is, és elvetik a tanácsot és az útbaigazítást. Még akkor is vonakodnak magukban keresni a hibát, ha meg vannak győződve arról, hogy Isten nincs velük. Kérkednek kiválóságukkal, de a másikat, aki jobb náluk, keményen elítélik” – PP 582.

5. SAUL VÉGSŐ ELVETÉSE

a. Amikor Saul király újra kapott egy próbát, hogyan mutatta meg, hogy a királyi hatalom és tisztelet fontosabb volt neki, mint az Isten parancsolatai iránti engedelmesség? [1Sám 15:1-3,7-9,20-21](#).

b. Miért vetette el Isten végül Saul királyt? [1Sám 15:22-24](#).

„Isten Lelkének, beszédének utasításait vagy feddését elvetni igen veszedelmes dolog. Pedig igen sokan tesznek ma is úgy, mint Saul: addig játszanak a kísértésekkel, amíg azután a bűn igazi mibenlétét nem ismerik fel. Elhitetik magukkal, hogy nem tesznek igazságtalanságot, ha jó szándékból hajolnak el Isten rendelkezésétől. Addig-addig ellenkeznek a kegyelem Lelkével, amíg annak szavát meg sem hallják többé, s így áldozatul esnek a maguk választotta tévelygésnek...

De amikor Saul önállóan, Isten tanácsa nélkül cselekedett, az Úr nem vezethette többé, így kénytelen volt mellőzni őt.” – PP 591-592.

c. Miután Isten Lelke eltávozott a királytól, hol próbált Saul segítséget találni? [1Sám 16:14](#); [28:6-7](#); [Ésa 8:19](#).

„Saul lázadó eljárását egész idő alatt Sátán csak dicsérte és így csapta be őt.” – PP 630.

SZEMÉLYES ÁTTEKINTŐ KÉRDÉSEK

1. Milyen figyelmeztetést adott Sámuel Izraelnek Saul megkoronázásakor?
2. Hogyan mutatták meg az izraeliták Sámuel halála után, hogy nem voltak felkészülve a pogányok közötti evangélizáló munkára?
3. Nevezd meg néhány világi befolyásoló tényezőt, amelynek Isten népe napjainkban hajlandó engedni?
4. Milyen alapvető tévedést követett el Saul Gilgálban?
5. Hogyan kerülhetjük el Saul királynak lefelé örvénylő életét?

DÁVID KIRÁLY

„És monda az Úr Sámuelnek: [Isai] fiai közül választottam magamnak királyt” (1Sám 16:1).

„Istennél nem a külső szépség számít. A jellemben és magatartásban megmutatkozó bölcsesség és kiválóság fejezi ki az ember valódi szépségét. Ez az a belső érték – a szív kiválósága – ami megszabja, hogy tagjai lehetünk-e az Úr seregének.” – CC 160.

Javasolt olvasmány: *Pátriárkák és Proféták, 593-617. (Dávid felkenetése, Dávid és Góliát, A menekülő Dávid, Dávid nagylelkűsége)*

Vasárnap

május 11.

1. DÁVID SAUL KIRÁLY UDVARÁBAN

a. Milyen leckét akart megtanítani Isten Sámuelnek, amikor választani kellett egy másik királyt az elvetett Saul király helyett? 1Sám 16:7.mr.

b. Az isteni gondviselés, hogyan adott Dávidnak lehetőséget a királyi udvar életébe való betekintéshez, mielőtt királlyá koronázták volna? 1Sám 16:17-21. Miért adta Isten Dávidnak ezt a tapasztalatot?

„Az isteni gondviselés pedig úgy akarta, hogy Dávid, a kitűnő hárfás kerüljön a király udvarába... [Dávid] midőn az Úr útjaira nyert oktatást, elhatározta szívében, hogy még jobban keresi Isten akarátát, mint ennek előtte. Elmékedéseinek tárgya kiterjedt, mert a király udvarában látta a felelősséget, amelyet a királynak viselnie kell. Megismerkedett a Saul szívébe lopakodott kísértésekkel, és behatolt Izrael első királya magatartásának és cselekedeteinek egyes titkaiba is... Isten bizalomra is megtanította Dávidot. Mint ahogy Mózeset, úgy Isai fiát is felkészítette az Úr választott népe vezetésére.” – PP 597-598.

2. SAUL GYILKOS SZÁNDÉKA DÁVID ELLEN

- a. **Hogyan indította Isten Dávidot, hogy szembeszálljon Góliáttal? 1Sám 17:23-24,37,45-49. Mit tanulhatunk ebből a tapasztalatból napjainkban, miközben azon fáradozunk, hogy evangélizáljunk a világban?**

„Prédikátoraink ne hívjanak ki senkit vitára... [Néhány lelkészünk] nem bízott az alázatos Dávidhoz hasonlóan Izrael Istenében, nem Őt tették meg erejüknek. Önhittén és dicsekvőn szálltak síkra, akár Góliát, magukat magasztalva, nem pedig Jézusba vetve bizalmukat...

Fiatal prédikátoraink tanulmányozzák Krisztus gyakorlati tanításait, ne csak az elméletieket. Tanuljanak Jézustól, hogy elsajátítsák kegyességét, szelídségét, szerénységét, alázatos szívét, és lelkületét.” – 3B 219-220.

- b. **Mikor mutatta ki Saul egyik leggyengébb jellemvonását? 1Sám 18:6-9.**

„Aki pedig Isten helyett az embereknek akar tetszeni, az soha nincs biztonságban! Saul az emberek szemében mindig az első helyet akarta magának biztosítani, s most az asszonyok dicsérő éneke azt a biztos meggyőződést lopta szívébe, hogy Dávid megnyerte a nép kegyét, és uralkodni fog helyette.” – PP 604.

- c. **Milyen váratlan esemény mutatja, hogy Saul a gonosz lélek uralta? 1Sám 19:11,17; 20:27-31.**

„Saul pedig ajtót nyitott a féltékenység lelkületének és ezzel megmérgezte lelkét... Izrael fejedelme saját akaratát állította szembe a Mindenhatóval. Uralkodása alatt nem tanult meg uralkodni magán, hanem hagyta, hogy érzelmei a dühkitörésig fokozódjanak. Végül olyan dührohamot kapott, hogy gondolkodás nélkül megölte azt, aki akaratával ellenkezni mert.” – PP 604.

3. A MENEKÜLŐ DÁVID

- a. Milyen helyeken keresett menedéket Dávid, miután rádöbbsent, hogy életveszélyben van? 1Sám 21:1,10; 22:1. Beigazolódott-e a félelme? 1Sám 22:16-18,20-21. Valóban kellett félnie Saultól? 1Ján 4:18.
-
-
-

„Ha Isten gyermeke vétkezik, az csak a kishitűség következménye lehet. Ezért, ha sötét fellegek vesznek bennünket körül; ha isteni vezetésre és világosságra van szükségünk, nézzünk fel! A sötétségen túl világosság van! Dávidnak sem kellett volna egy pillanatig sem kételkednie Istenben.” – PP 610.

- b. A menekülő Dávid – aki az ő apósától, Saul királytól menekült – mely nem becsületes, sőt szégyenletes cselekedete mutatta az Istenbe vetett hitének a hiányát? 1Sám 21:2,8,13-15.
-
-
-

„Dávid azt mondta a főpapnak, hogy a király parancsára sürgős, titkos küldetésben jár. Dávid itt nyilvánította ki az Istenbe vetett hitének a hiányát, ami később a főpap életébe került. Pedig, ha elmondta volna az igazságot, Akhimélek tudta volna, mit kell tennie élete megmentéséért. Isten is azt kívánja, hogy övéi ragaszkodjanak az igazsághoz még a legnagyobb veszélyben is!” – PP 609.

- c. Bár nekünk nem kell szükségtelenül üldözést előidézni a magunk számára, hogyan ismétlődhet meg a Dávid tapasztalata napjainkban? Mt 10:22-23. Milyen ígéretet igényelhetünk ezekben az időkben? 2Kor 12:19.
-
-
-

„A becsületesség és a bűn, a szeretet és a gyűlölet, az igazság és az álnokság közötti küzdelem soha meg nem szűnik. Akinek életében Krisztus szeretete és a szentség szépsége megnyilvánul, az Sától elragadja alattvalóit, azért támad a gonoszság fejedelme minden erejével az ilyen ember ellen. Megaláztatás és üldöztetés éri mindazokat, akikben Krisztus Lelke él. Az üldözések módja koronként változhat, de rugója örökké ugyanaz a szellem, mely Ábeltől kezdve minden időben üldözte Isten választottait.” – GH 31-32.

4. DÁVID NAGYLELKŰSÉGE

a. Milyen módon árulták el Zif pusztájának lakói Dávidot és az embereit? Mi hiúsította meg a tervüket? 1Sám 23:19-20,25-28.

b. Amikor Saul a filiszteusok kiűzése után visszatért, hogy üldözze Dávidot, hogyan fejezte ki Dávid az ő nagylelkűségét? 1Sám 24:2,4-5, 8-11,16. Mi volt Saul válasza? 1Sám 24:17-21.

„[Idézve: 1Sám 24:9-11.] Amikor Saul meghallgatta Dávid szavait, igen megszégyenült, mert azok igaz voltát el kellett ismernie. Mélyen meghatódott, miután felfogta, hogy bár teljesen annak az embernek a hatalmában volt, akinek az életére tört, mégsem esett semmi bántódása. Dávid ártatlansága tudatában állt előtte...

Azok ellenséges indulata Isten szolgálói iránt, akik átadták magukat Sátán hatalmának, időnként megváltozik; megbékélnek, és jóindulatot éreznek. Ez a változás nem tartós. Azok a bűnös gondolkodású emberek, akik arra adták magukat, hogy gonosz dolgokat tegyenek és szóljanak az Úr szolgálói ellen, néha rájönnek arra, hogy tévedtek. Ez a felismerésük mély benyomást gyakorol értelmükre. Isten Lelke küzd velük, és ők megalázzák szívüket Isten előtt és azok előtt is, akiknek a befolyását igyekeztek megsemmisíteni és esetleg még a magatartásuk is megváltozik velük szemben. De miután ismét megnyitják az ajtót a gonosz előtt, a régi kételkedések újra felélednek, a régi ellenszenves indulatok is feltámadnak szívükben és visszatérnek annak a munkának a folytatásához, amelyért bűnbánatot tartottak, és amelynek a végzését egy időre abbahagyták.” – PP 616.

c. Milyen leckét kell megtanulni a kereszt katonáinak napjainkban az evangélium prédikálásában Dávid nagylelkűségéből? Rm 12:17-21.

„Isten megvalósítja terveit, bár az emberi szem előtt azokat homály és titokzatosság fedi. Az emberek nem értik meg Isten útját, csak a láthatókra tekintenek. Ezért úgy értelmezik a próbát, mint amit Isten ellenükre enged meg, s azok pusztulásukat okozzák.” – PP 623.

5. EGY IDŐSZERŰ LECKE

- a. Milyen hibát ismételt meg Dávid, miután másodszor is megkímélte Saul életét? 1Sám 27:1.

„Hitetlenségével Dávid Istent sértette meg. A filiszteusok jobban félték Dávidtól, mint Saultól és egész hadseregétől... Dávid ezzel a tettevel alkalmat adott [testvéreinek] indítékai félremagyarázására, és sokan cselekedete miatt előítélettel viseltettek vele szemben. Dávid éppen azt tette, amit Sátán kívánt vele megértetni, mert azzal, hogy a filiszteusoknál keresett magának menedéket, nagy örömet okozott Isten ellenségeinek és Isten tulajdon népe körében is. Dávid nem tagadta meg Istent és nem mondott le Isten tiszteletéről, sőt továbbra is odaadással munkálkodott Isten ügyéért; de személyes biztonsága érdekében feláldozta Istenben való bizodalját. Ezzel elhomályosította becsületes és hűséges jellemét, amelyet Isten megkövetel szolgáitól.” – PP 624.

- b. Mennyire kell türelmeseknek lennünk azon igyekezetünkben – sok órát töltve a térdeinken – amikor azok helyreállításán munkálkodunk, akik az igazság ellenségeivé váltak? Zsid 12:3,12-14.

„Vigyázzunk, nehogy úgy bánjunk a tévedőkkel, hogy ezzel azt mondánánk másoknak: Nekünk nincs szükségünk a megváltásra! Ne kifogásoljunk, ne bélyegezzünk meg, ne pusztítsunk úgy, mintha mi hibátlanok volnánk! Krisztus munkája a segítés, a gyógyítás, a helyreállítás.” – HP 291.

SZEMÉLYES ÁTTEKINTŐ KÉRDÉSEK

1. Beszélj Isten tervéről, amiért Dávidot Saul király udvarába helyezte!
2. Mi volt Saul alapvető problémája – és hogyan kerülhetjük ezt el?
3. Milyen figyelmeztetést kell megszívlelnünk, amikor Dávid üldöztetésére, és szenvedéseire gondolunk?
4. Miért nem hitt Dávid Saul bűnvallomásának Engediben?
5. Milyen leckét kell megtanulni a kereszt katonáinak Dávid nagylelkűségéből?

DÁVID BŰNBÁNATA ÉS BÜNTETÉSE

„Avagy fogja meg erősségemet, kössön békét velem, békét kössön velem” (Ésa 27:5).

„Aki Isten feddésére megalázkodik – Dávidhoz hasonlóan bűnét elismeri és megbánja – az biztos lehet reménységében.” – BLJ 383.

Javasolt olvasmány: *Pátriárkák és Próféták, 678-696. (Absolon lázadása)*

Vasárnap

május 18.

1. „TE VAGY AZ AZ EMBER”

a. Mivel zavarta meg Isten váratlanul Dávid téves békeérzetét, miután nagy bűnt követett el? 2Sám 12:1-4. Milyen ítéletet mondott ki Dávid akaratlanul önmagára az ő feleletében? 2Sám 12:5-6.

b. Miről tett egyértelműen bizonyoságot Nátán próféta Dávidnak, és ő hogyan válszolt erre? 2Sám 12:7-10,13.er; Zsol 51:6.

„Lelkiismerete keserű és megalázó igazságokat mondott Dávidnak. Miközben hűséges alattvalói csodálkoztak szerencséje balrafordulásán, ez nem volt titokzatos dolog a király előtt. Egy ilyen órának az előérzete gyakran betöltötte szívét. Csodálkozott, hogy Isten ilyen hosszú ideig elnéző volt bűneivel szemben és késlekedett a kiérdemelt büntetéssel...

Sok gonosztevő mentette már a saját bűnét Dávid bukására való hivatkozással, de milyen kevesen vannak, akik tanúbizonyoságot tesznek Dávid bűnbánatáról és megalázkodásáról is. Nagyon kevesen hordozzák el olyan türelemmel és állhatatossággal a feddést és megtorlást, mint ahogy azt ő tette.” – PP 687.

2. KESERŰ KÖVETKEZMÉNYEK

a. Hogyan hatottak Dávid személyiségére bűnei? Zsol 51:5,19.

„Dávidban nagy változás ment végbe. Lelkileg megtört bűne tudatától és annak messzire kiható következményeitől. Megalázottnak érezte magát alattvalói szemében. Befolyása meggyengült.” – PP 674.

b. Dávid bűnös viselkedése, hogyan vezetett oda, hogy elvesztette tekintélyét a nép előtt, és főleg a fiai előtt? Zsol 27:6-7. Milyen következményekkel járt ez nem sok idő múlva, és miért? 2Sám 12:14.

„Most azonban alattvalói, mivel tudomást szereztek bűnéről, maguk is szabadabban vétkeztek. Tekintélye – hogy tiszteletet és engedelmisséget kapjon fiaitól – saját családjában is lecsökkent. Bűnének tudata csendben maradásra készítette akkor, amikor a bűnt kárhoztatnia kellett volna. Erőtlen lett ahhoz is, hogy saját családjában érvényt szerezzen az igazságnak. Rossz példája befolyást gyakorolt fiaira és Isten nem lépett közbe, hogy a következményeket elhárítsa.

Így gyalázták meg Istent és az Ő szavát, lelküket megkeményítették a hitetlenségben és sokan a kegyeskedés álruhájában merészek lettek a bűnben.” – PP 673-674.

c. Miért engedte meg Isten, hogy a Bibliában meg legyen örökítve Dávid bukásának a története? 1Kor 10:12.

„Azok, akik Dávid példájára való hivatkozással próbálják bűnüket kisebbiteni, tanulják meg a Biblia feljegyzéséből, hogy Isten törvénye áthágásának, a bűnnek az útja bizony nagyon kemény. Bár a bűnösök éppen úgy, mint Dávid, elfordulhatnak a gonoszság útjáról, a bűn következményeinek elhordozását még ebben az életben keserűnek és keménynek találják.

Dávid elbukásának történetét Isten figyelmeztetésnek szánta, mert még azok sem érezhetik magukat biztonságban, akiket Isten felettébb megáldott és pártfogolt, ha elhanyagolják az éberséget és az imádkozást.” – PP 674.

3. A BÜNTETÉSKÉNT KAPOTT LÁZADÁS

a. **Hogyan bosszulta meg Dávid fia, Absolon azt a bűnt, amit Amnon követett el a testvére ellen? 2Sám 13:28-29. Mi történt három évvel később, miután Absolon elmenekült Dávid elől? 2Sám 13:37-39; 14:23-24,28.**

b. **Miután Absolon látszólag kibékült az ő atyjával, hogyan „nyerte meg alattomban” az Izrael népének a „szívét”? 2Sám 14:33; 15:1-6. Hogyan viselkedett Dávid, ami előkészítette Absolon lázadását? Préd 8:11.**

„Joáb befolyására Absolon ismét találkozhatott atyjával. Noha látszólag megbékültek, de a fiú folytatta becsvágyó terveit. Úgy viselkedett, mint király és királyi udvartartást tartott fenn. Nagyon sok szekere és lova volt, ötven férfi futott előtte. Miközben a király egyre inkább hajlott és vágyott a visszavonulásra és magányra, addig Absolon serényen kereste a nép kegyét.

Dávid közömbössége és határozatlansága alattvalóira is áterjedt. Hanyagság és késlekedés jellemezte az igazságszolgáltatást. Absolon az elégedetlenség minden okát mesterien a maga javára fordította.” – PP 680-681.

c. **Milyen utasítást juttattak el Absolon hírnökei Izrael minden törzsének? 2Sám 15:10. Amikor Dávid meghallotta Absolon lázadásának a hírét – hogy ne okozzon vérontást Jeruzsálemben – hogyan döntött és mit cselekedett? 2Sám 15:13-14.**

„Dávidot felriasztotta és megdöbbenetette a hír, hogy trónja közvetlen közelében lázadás van kitörőben. Saját fia, az a fia, akit szeretett, és akiben megbízott, elragadja tőle a koronát, és kétségtelenül elveszi az életét is. Ebben a nagy veszélyben Dávid lerázta magáról levertségét, amely olyan régóta rátelepedett és a korábbi évek lelkiületével felkészült, hogy szembeszálljon e rettenetes veszedelemmel... Döntött. A háború borzalmi nem érhetik az Isten által kiválasztott várost. Elhatározta, elhagyja Jeruzsálemet, és azután próbának teszi ki népe hűségét azzal, hogy alkalmat ad nekik az ő megsegítésére.” – PP 682-683.

4. A LÁZADÁS ELFOJTÁSA

a. **Miért küldte Dávid vissza több barátját is Jeruzsálembe, amikor menekült szolgálóival?**

1. **Először is azokat a férfiakat küldte vissza, akik a frigyládát hordozták. 2Sám 15:24-25,29.**

„Isten, aki a kérubok között lakozott, ezt mondta Jeruzsálemről: 'Ez lesz nyugóhelyem örökre' (Zsol 132:14). Isteni felhatalmazás nélkül nem volt joga sem a papnak, sem a királynak arra, hogy Isten jelenlétének jelképét eltávolítsa onnan.” – PP 684.

2. **Azután Khúsait küldte el. 2Sám 15:32-37. Mi volt Khúsai tanácsa, és miért? 2Sám 17:7,14-16,23.**

„Ebben a szerencsétlenségben Dávid ismét kénytelen volt felismerni saját bűnének a következményeit. Akhitófelt, aki a legravaszabb és legügyesebb politikus vezéregyéniség volt, a családján esett szégyen miatti bosszúvágy sarkallta elpártolásra. Bethsabé ugyanis az unokája volt...

Dávid kérésére Khúsai visszatért Jeruzsálembe, hogy felajánlja szolgálatait Absolonnak és megíhútsa Akhitófel ravasz tanácsait.” – PP 685.

b. **Mit mondott Dávid egy katonájának, aki meg akarta ölni azt az embert, aki Dávidot szidalmazta? 2Sám 16:9,11-12.**

„Az a lelkület, amely arra ösztönzi az embert, hogy diadalmaskodjék olyan valaki felett, becsméreljen vagy megszorítson olyan valakit, akit szerencsétlenség ért, az Sátán lelkülete.” – PP 686.

c. **Hogyan osztotta szét Dávid a haderőit, hogy folytathassa menekülését, és milyen utasításokat adott katonáinak Absolonnal kapcsolatban? 2Sám 17:24; 18:1-2,5.**

5. TOVÁBBI TANULSÁG A MAI IZRAEL RÉSZÉRE

a. **Hogyan végződött a csata a királyi haderő és a lázadó sereg között?** 2Sám 18:7-8.

b. **Milyen sorsra jutott Absolon, a lázadás felbujtója?** 2Sám 18:9-11, 14,16-17.

c. **Mint akik az evangélium hirdetői, milyen tanulságot vonhatunk le Absolon történetéből?** Rm 15:4.

„Az ősi Izraelt sokszor próbára tették a lázadó zúgolódók... Sok esetben közismert férfiak, Izrael uralkodói fordultak szembe Isten gondviselő vezetésével, s akarták nekidühödten lerombolni azt, amit valamikor pedig ők építettek fel nagy lelkesedéssel. Mi is sokszor láttunk ilyet megisméltódni tapasztalataink során... Az egyház előtt még nehéz, nyugtalan idők állnak. Lesz még olyan idő, amikor zsákruhába öltözve fog prófétálni. De bár eretnekségekkel és zaklatásokkal kell majd szembeszállnia, a hitetlenekkel és hitehagyókkal kell megküzdenie, Isten segítségével mégis a Sátán fejére fog taposni. Istennek lesz olyan népe, amely oly igaz, megbízható lesz, mint az acél, s olyan szilárd hite lesz, mint a gránitszikla.” – 4B 594.

SZEMÉLYES ÁTTEKINTŐ KÉRDÉSEK

1. Amikor Nátán próféta azt mondta Dávid királynak: „Te vagy az az ember,” milyen feddés volt ez a király részére?
2. Beszélj Dávid király legnagyobb botlásának a következményeiről, ami az ő uralkodása alatt történt!
3. A Dávid király hírnevén esett komoly csorba, hogyan feddés a zsidó-keresztény vallás számára is?
4. Milyen céllal engedte meg Isten, hogy Dávid bukásának a története legyen örökítve a Bibliában?
5. Milyen értelemben figyelmeztetés Absolon feljegyzett története a gyülekezet vezetői, az evangélisták, és általában minden hívő részére?

SALAMON

„Mert Krisztus jó illatja vagyunk Istennek, mind az üdvözülők, mind az elkárhozók között; Ezeknek halál illatja halálra; amazoknak pedig élet illatja életre” (2Kor 2:15-16).

„Félelmes az a gondolat, hogy befolyásunk a halál illata; pedig ez lehetséges. Ha egy lelket megrontunk és elveszti örök üdvösségét, ki mérheti fel a veszteséget!” – PK 56.

Javasolt olvasmány: [*Spirit of Prophecy, vol. 1, pp. 390-398.*](#)
(Magyarul megtalálható a Függelékben)

Vasárnap

május 25.

1. „AZ ÚR AD BÖLCSESSÉGET”

a. Mit mondott Isten Salamonnak álmában uralkodásának kezdetén? Mi volt Salamon kérése? [1Kir 3:5-9.](#)

b. Milyen ígéretet kapott Istentől Salamon bölcs kérése miatt? [1Kir 3:11-14;](#) [Péld 2:6.](#)

c. Minek a felismerésére van szüksége minden munkásnak, aki az Úr szőlőskertjében dolgozik? [Jak 1:5-7.](#)

„Azok, akik ma bizalmi állást töltenek be, igyekezzenek megtanulni azt a leckét, amire Salamon imája tanít. Minél magasabb a betöltött munkakör, minél nagyobb felelősséget kell hordozniuk, annál messzebbre hat befolyásuk, és annál jobban kell Istenre támaszkodniuk. Sohasem szabad elfelejteniük, hogy a munkába szólítással együtt kapják azt a felhívást is, hogy meggondoltan, vigyázva járjanak embertársaik előtt. Tanulóként kell Isten előtt állniuk.” – PK 20.

2. MINDEN TEHERHORDOZÓNAK BÖLCSESSÉGRE VAN SZÜKSÉGE

a. Hogyan mutatja be a Biblia a hűséges teherhordozót? Mt 24:45-47; Jn 21:15-17; Apcs 20:28.

„Ha valaki – aki terhet hordoz – jobban vágyik bölcsességre, mint gazdagságra, hatalomra és hírnévre, nem fog csalódní. Nemcsak azt tanulja meg a nagy Tanítótól, hogy mit tegyen, hanem azt is, hogyan tegye azt Isten tetszésére.

Amíg Istennek szenteli életét az Isten által jó ítélőképességgel, tisztánlátással, tehetséggel megáldott ember, addig nem áhítozik magas pozíció után, és nem akar uralkodni. Bár szükséges, hogy emberek felelősséget hordozzanak, de az igazi vezető, ahelyett hogy elsőbbségért küzdene, inkább értelmes szívért imádkozik, hogy különbséget tudjon tenni jó és rossz között.

Nem könnyű a vezetéssel megbízott ember útja. Tekintsen minden nehézséget imára szólításnak! Sohase mulasszon el tanácsot kérni a bölcsesség csodálatos Forrásától! A Mestertől kapott erővel és értelemmel képes lesz ellenállni a szentségtelen befolyásnak. Külön tudja választani a jót a rossztól. Helyesli azt, amit Isten helyesel, és komolyan küzd, nehogy helytelen elvek honosodjanak meg Isten művében.” – PK 20-21.

b. Mi van megírva Salamon uralkodásának kezdetéről? 1Kir 3:28; 4:29,34.

„Salamon hosszú évekig Istennek szentelte életét. Becsületesség, elvhűség és az Isten parancsolatai iránti szigorú engedelmesség jellemezte. Ő maga irányított minden fontos vállalkozást, és bölcsen intézte a birodalom hivatalos ügyeit. Gazdagsága és bölcsessége, az uralkodás első éveiben épített paloták és középületek, szóban és tettben megmutatkozó határozottsága, kegyessége, méltányossága és nagylelkűsége kiváltotta alattvalói hűségét, valamint sok ország uralkodóinak csodálatát és tiszteletét.” – PK 21.

„Senki sem érthette jobban, mint [Salamon,] hogy ezek az adományok [a hatalom, a bölcsesség, és a dicsőség,] azért vannak, hogy a világgal megismertethesse Isten ismeretét.” – RH 1905. december 7.

3. MENNYEI BÖLCSESSÉGGEL FELÉPÍTETT TEMPLOM

a. Mi volt Salamon király nagyszabású munkája? 1Kir 6:1,7,38.

„Páratlanul szép és utolérhetetlenül pompás volt az a fejedelmi épület, amelyet Salamon és társai emeltek Isten és az istentiszteletnek számára... Azt a helyet, [Mória hegyét,] ahol a templom épült, hosszú időn át megszentelt helynek tartották. Itt mutatta meg Ábrahám, a hívők atyja, hogy kész Jahve parancsának engedelmességgel egyetlen fiát feláldozni. Itt újíttotta meg Isten Ábráhámmal kötött szövetségét, amelyben áldást ígért. Az áldás magában hordozta a dicsőséges messiási ígéretet, amely a Magasságos Isten Fiának áldozata által szabadulást hoz az emberiségnek. (Lásd: 1Móz 22:9,16-18.) Itt küldött Isten tüzet a mennyből, válaszként Dávid égő- és hálaáldozatára, amelyet azért mutatott be, hogy feltartóztassa a pusztító angyal bosszúállásra kivont kardját. (Lásd: 1Krn 21. fejezet) Jahve tisztelői most újra itt voltak, hogy találkozzanak Istenükkel, és megújítsák hűségfogadalmukat.” – PK 24-25.

b. Mit szállítottak a pompás templomba miután elkészült? 2Krn 5:1-5.

c. Milyen volt az az ünnepélyes szertartás, amely a szövetség ládájának átszállítását övezte? 2Krn 5:12-13. Foglald össze Salamon felszentelési imáját! 1Kir 8:23-53.

„Salamon... az emelvényre térdelt, és az egész nép hallatára elmondta templomszentelési imáját. A gyülekezet fejét meghajtva állt, és közben a király ég felé emelt kézzel könyörgött [Istenhez imában].” – PK 27.

„Amikor Salamon befejezte imáját, ’tűz szállt alá az égből, és megemésztette az égő áldozatot és a véres áldozatokat.’ A papok nem léphettek be a templomba, mert ’az Úr dicsősége betöltötte az Úr házát’ (2Krn 7:1-2).” – PK 28.

4. TÉVES BÖLCSESSÉG

a. **Hogyan siránkozott Salamon idősebb éveiben bölcsességének helytelen használata miatt? Préd 2:2-4,8,11,16.**

b. **Ellentétben Salamon helytelen eljárásával, milyen volt az az út, amit Krisztus végigjárt? Mt 8:20; Apcs 10:38. Mit tanulhatunk Krisztus munkamódszereiből?**

„Akik az idő szavára hallgatva a Mester szolgálatába lépnek, tanulmányozzák tüzetesen munkamódszerét. Ő kihasználta a forgalmas utak kínálta kedvező alkalmakat.

Útja közben időnként megállt Kapernaumban, amelyet 'a maga városa'ként ismertek (Mt 9:1). [Ez a város a] Damaszkuszból Jeruzsálembé, Egyiptomba és a Földközi-tengerhez vezető főútvonal mentén helyezkedett el, ezért nagyon alkalmas volt arra, hogy a Megváltó munkájának központja legyen. Sokfelől jöttek emberek és megpihentek a városban, vagy áthaladtak rajta. Jézus ott mindenféle nemzetiségű és rangú emberrel találkozott. Tanításait más országokba és sok családhoz elvitték. Érdeklődés támadt a Messiásra mutató próféciák iránt. Az emberek figyelmé a Megváltóra irányult, és a világ megismerte küldetését.” – PK 47.

c. **Mit mondott a király, amikor észhez tért? Préd 2:17-19. Milyen tanulást vonhatunk le Salamon hibájából?**

„A reánk váró küzdelem önmegtagadást kíván. Arra szólít: ne bízunk önmagunkban, hanem egyedül Istenre támaszkodjunk, hogy bölcsen használjunk ki minden alkalmat a lelkek megmentésére. Isten áldása kíséri egyházát, amikor egységben halad előre, és bemutatja a tévelygés sötétségében veszteglő világnak a szent élet szépségét. Ez a szentség kifejezésre jut az önfeláldozás krisztusi lelkületében, az ember helyett Isten felmagasztalásában, és szerető, fáradhatatlan szolgálatban azokért, akik a megváltás igazságának áldásait annyira nélkülözik.” – PK 48.

5. SALAMON BŰNBÁNATA

- a. **Végül hogyan keltette fel a Szentlélek Salamon alvó lelkiismeretét? 1Kir 11:11-12. Milyen hatással volt rá az Úr ítélete? Préd 2:12,14.**

„[Idézve 1Kir 11:11-28.] Mintha álomból ébresztette volna fel Salamont az ítélet, amelyet Isten ellene és családja ellen mondott ki! Lelkiismerete felébredt, és igazi megvilágításban kezdte látni oktalanságát. Kiábrándultan, testben és lélekben elerőtlenedve, elfáradva és megszomjazva fordult el a föld repedezett kútjaitól, hogy újra ihasson az élet forrásából... Már hosszú ideje nyugtalanította az a gondolat, hogy végleg elvész, mert képtelen megszabadulni oktalanságától. De most a kapott üzenetben felcsillant előtte a remény sugara.” – PK 50.

- b. **Milyen veszélyre hívja fel különösen a fiatalok figyelmét Salamon későbbi írásában? Préd 12:1,15-16.**

„Amíg a küzdelem véget nem ér, mindig lesznek olyanok, akik eltávoznak Istenről. Sátán úgy alakítja körülményeinket, hogy azok észrevétlenül aláássák lelki erőinket, ha Isten ereje nem őrzi azt. Minden egyes lépésnél meg kell kérdeznünk: 'Ez az Úr útja?' Ameddig tart életünk, céltudatosan, szilárd elhatározással kell őrködnünk érzelmeinken és indulatainkon. Egyetlen pillanatig sem lehetünk biztonságban, csak akkor, ha Istenre bízunk magunkat, és életünk Krisztusban rejtőzik. Éberség és ima őrzi meg tisztaságunkat.” – PK 54.

SZEMÉLYES ÁTTEKINTŐ KÉRDÉSEK

1. **Miért nyerhetünk bátorítást abból, ahogyan Isten Salamon kérésére válaszolt?**
2. **Beszélgj Salamon korábbi éveinek sikereiről – és a siker okairól!**
3. **Beszélgj arról, hogy napjainkban milyen sokan megisméltik Salamon későbbi éveinek tapasztalatát!**
4. **Mi az elérzékenyítő eredménye az énközpontú életnek?**
5. **Milyen ünnepélyes valóságot ne felejtünk el soha, amint törekszünk az evilági örömekre, élvezetekre, és tervekre?**

ELSŐ SZOMBATI ADAKOZÁS Andhra Pradesh, India részére

2014. június 7.
szombat

„Andhra Pradesh egyike India 28 államának, az ország délkeleti tengerparti vidékén. Területe szerint ez India negyedik legnagyobb állama, népessége szerint pedig az ötödik.” – Wikipédia

Valamikor 2008-ban néhány maroknyi hívő Visakhapatnam városából írt a Generál Konferencia hivatalába egy levelet, melyben kifejezték azon vágyukat, és készségüket, hogy megismerjék és tanulmányozzák a Reformáció üzenetét.

A Generál Konferencia hivatala az érdeklődő testvéreket kapcsolatba hozta az ottani körzetben szolgáló felelősségeket hordozó reformadventista testvérekkel. Rövid idő múlva két lelkész testvér látogatta meg a csoportokat, és megosztotta az érdeklődőkkel az ébredés és reformáció csodálatos üzenetét, a harmadik angyali üzenet szerint. E tanulmányozás eredményeként tizenhat lélek keresztelkedett meg, és egyesült ezen a földön Isten családjával.

Amint megismertük az igazságot, hirdettük azt a körülöttünk élőknek. Ez a munka azóta folyamatosan halad előre. Mi készek vagyunk nem nyugodni egészen addig, amíg el nem végezzük ezt a munkát a Szentlélek bőséges adománya által.

A távolságok miatt csoportjaink egyike bérelt helyen gyűlik össze, a másik két csoport pedig magánlakásban. Amint az Úr kinyújtja segítő kezét, hogy megsegítsen bennünket, tervezzük építeni egy imaházat, így töltve be a jelenlegi szükségletet, a lehetséges jövőbeli növekedésre. Már vásároltunk egy telket, hogy oda építhessünk egy szent helyet. Ebben a kritikus helyzetben Mózeshez hasonlóan felhívást intézünk minden testvérünkhöz és testvérnőnkhöz az egész világon, hogy fogjatok össze velünk e nagyszerű ügyért! A ti imáitok és pénzügyi támogatásotok nélkül nekünk sokkal nehezebb volna megoldani ezt a feladatot.

„Amit a munka megkezdésére adunk az egyik helyen, az a többi területen is erősíti a művet. Amikor kiegészítjük a munkásokat a pénzzavarból, azonnal kiterjeszthetik a működésüket. Amint emberek térnek az igazsághoz, és gyülekezetek alakulnak, pénzügyi erőnk is egyre nő. A gyülekezetek rövidesen nemcsak a maguk határain belül tudják majd folytatni a munkát, hanem ki tudják terjeszteni más területekre is. Ezzel megoszlik a hazai gyülekezeteken nyugvó teher.” – 6B 27.

Kedves testvéreink, felhívunk benneteket, nyújtsatok nekünk segítő kezét, és adakozzatok bőkezűen, hogy beteljesülhessen a tervünk az imaház megépítésére, és Istenünk megdicsőítésére. Előre is köszönjük a segítségeteket!

Testvéreitek és testvérnőitek Andhra Pradesh-ből Indiából

EGY SÚLYOS BOTLÁS TANULSÁGAI

„Így szakadt el az Izráel népe a Dávid házától, mind e mai napig” (2Krón 10:19).

„Az ihletett író Salamon utódjának szomorú krónikájáról számol be, aki nem tett erőfeszítéseket arra, hogy nagy befolyásával a Jahve iránti hűségre készítse a népet.” – CC 201.

Javasolt olvasmány: *Próféták és Királyok, 57-63. (A birodalom kettészakadása)*

Vasárnap

június 1.

1. ROBOÁM

a. Mit kért a nép Salamon fiától, Roboámtól, amikor király lett, és mit válaszolt ő? 2Krón 10:3-5.

b. Miben különbözött Roboám társainak tanácsa a tapasztaltabbak tanácsától? Melyik tanácsra hallgatott? 2Krón 10:6-14.

„Roboámot elkápráztatta az a kilátás, hogy a legfőbb hatalmat gyakorolhatja. Elhatározta, hogy semmibe veszi birodalma vénjeinek tanácsát, és a fiatalabbakat teszi tanácsosaivá.” – PK 58.

„Roboám, az ő uralkodásának kezdetén a sikemi gyűlésen, megszerezhetette volna az iránta való bizalmat, hogy képes a nemzet élére állni. Ha azt mutatta volna meg, hogy hajlandó lesz mindig szembe előtt tartani alattvalói jólétét, akkor a nép elfogadta volna, mint bölcs uralkodót. Mivel nem értette meg e sorsdöntő órának hatását a jövőre, ezért végérvényesen elvesztette befolyását a nép nagy része felett.” – RH 1913. július 3.

2. EGY OKTALAN, BALGA DÖNTÉS

a. Roboám döntése alapján, hogyan mutatnád be az ő jellemét?

„Bár Salamon szerette volna kiválasztott utódját, Roboámot lelkileg felkészíteni arra, hogy bölcsen fogadja az Isten prófétája által megjövendölt válságot, de olyan sok hiba csúszott gyermekkori nevelésébe, hogy már képtelen volt jó irányba fordítani a fiú lelkületét... Időnként megpróbált ugyan Istennek szolgálni. Volt is némi fellendülés. Roboám azonban nem volt állhatatos, és végül engedett a rossz hatásoknak, amelyek kicsi korától körülfojták.” – PK 57.

b. Hogyan fogadta a nép a balga király hajlíthatatlan magatartását? 2Krn 10:16.

„Ha Roboám és tapasztalatlan tanácsadói megértették volna Isten szándékát Izráellel, meghallgatták volna a népet, amikor határozott reformokat kért a kormányzásban. De a sikemi találkozáskor nem éltek a lehetőséggel, és az okokból nem következtek az okozatra. Ezért soha többé nem tudták befolyásukat a nép nagy tömegén érvényesíteni. Kinyilvánított elhatározásuk – hogy állandósítják és megnövelik a Salamon uralkodása alatt elkezdődött elnyomást – éles ellentétben állt Isten Izráellel való tervével. Ez bőséges alkalmat kínált a népnek arra, hogy kétségbe vonja indítékaik őszinteségét. Amikor a király és választott tanácsadói ilyen oktalan és kegyetlen módon akartak hatalmat gyakorolni, a ranggal és tekintéllyel hivatkoztak...

A törzsekben sok ezer embert felháborított Salamon zsarnoki intézkedése, és most úgy érezték, fel kell lázadniuk Dávid háza ellen.” – PK 58-59.

c. Hogyan próbálta orvosolni a bajt Roboám, amikor ráébredt, hogy hibázott? Hogyan válaszolt erre a nép? 1Kir 12:18.

3. A MEGOSZLÁS

- a. Mire készült fel Roboám, amikor látta, hogy csak Júda és Benjámin törzse maradt hűséges hozzá, és a másik tíz törzs fellázadt? 2Krón 11:1.
-
-

- b. Mit mondott az Úr Roboámnak egy prófétán keresztül, hogy megőrizze őt egy másik ballépéstől, amely rosszabb lett volna az előzőnél? 2Krón 11:2-4.
-
-

„Roboám három évig igyekezett hasznosítani uralkodása elején szerzett szomorú tapasztalatait. Törekvését siker koronázta. 'Egyes városokat erődítményekké épített ki Júdában,' és 'megerősítette az erődítményeket, és parancsnokokat helyezett oda, ellátta élelem-, olaj-, és borrhaktárakkal'. Gondoskodott arról, hogy ezek a megerősített városok 'rendkívül' erősek legyenek (2Krón 11:5.11). A fellendülés titka azonban, amelyet Júda Roboám uralkodásának első éveiben tapasztalt, nem ezekben az intézkedésekben rejlett. Júda és Benjámin törzse azért jutott előnyös helyzetbe, mert Istent legfőbb uralkodójuknak ismerte el.” – PK 60.

- c. Mit cselekedett végül Roboám, amely következtében Izraelnek nem sikerült a világ világosságává válni? 2Krón 12:1.
-
-

„(Roboám) természeténél fogva önfejű, öntelt, makacs volt, és hajlott a bálványimádására. Ennek ellenére erős jellemű, rendíthetetlen hitű, Isten kívánságát teljesítő emberré fejlődhetett volna, ha bizalmát teljesen Istenbe veti. De amint múlt az idő, a király a tisztségével járó befolyásában és a megerősített erődökben bízott. Lassanként engedett öröklött gyengeségének, míg végül befolyását teljesen a bálványimádás mellett vetette latba. 'Amikor Roboám királysága megszilárdult és megerősödött, elhagyta az Úr törvényét, és vele együtt egész Izrael' (2Krón 12:1).

Mily sokatmondó, szomorú szavak ezek: 'És vele együtt egész Izrael!' A nép, amelyet Isten a környező népek világosságául választott ki, elfordult ereje forrásától, és igyekezett a körülötte élő népekhez hasonlítani.” – PK 60.

4. JEROBOÁM

- a. Mitől félt a legjobban és mit tett Jeroboám, a rivális király, miután a tíz fellázadt törzs élére került, és elfoglalta trónját? 1Kir 12:26-29.

„Jeroboám a legjobban attól félt, hogy a Dávid trónján ülő uralkodók majd egyszer a maguk oldalára állítják alattvalóit. Úgy okoskodott, ha a tíz törzs gyakran ellátogathat a zsidó állam ősi székhelyére – ahol a templomi szolgálatok továbbra is úgy folytak, mint Salamon uralkodása éveiben –, sokan hajlandók lesznek a Jeruzsálemben összpontosuló kormányzatnak tett hűségfogadalmuk megújítására. Miután megbeszélést folytatott tanácsadóival, elhatározta, hogy vakmerő lépéssel, amennyire lehet, csökkenti az uralkodása elleni lázadás lehetőségét. Ezért két istentiszteleti központot állított fel újonnan alakult birodalmának határain belül: az egyiket Bételben, a másikat Dánban. A tíz törzset pedig felszólította, hogy Jeruzsálem helyett ezeken a helyeken gyűljön össze istentiszteletre.” – PK 64.

- b. Mit tett Jeroboám még azonkívül, hogy két bálványimádásra szolgáló helyet állított fel? 1Kir 12:31-32.

- c. Hogyan fékezte meg és büntette meg Isten Jeroboám szembeszegülő magatartását? 1Kir 13:1-6.

„Az Úr menteni akar, nem pusztítani. Örül a bűnösök megmentésének. Életemre mondom – így szól az én Uram, az Úr –, hogy nem kívánom a bűnös ember halálát! (Éz 33:11.) Intéssel és kérleléssel szólítja az önfejtű, hogy hagyjon fel gonoszságával, forduljon Istenhez, és éljen! Szent bátorsággal ruházza fel követeit, hogy hallgatóikat megfélemlítsék, és bűnbánatra indítsák. Milyen keményen dorgálta meg Isten embere a királyt! Szükség volt erre a határozottságra. Más módon nem lehetett a gonoszságot megfeddeni. Az Úr bátorságot adott szolgájának, hogy maradandó benyomást keltsen hallgatóiban.” – PK 66.

5. A HELYTELEN BEFOLYÁS VESZÉLYE

- a. **Miként tudjuk elkerülni, hogy ne legyünk másokra rossz befolyással és mások rossz befolyása se legyen hatással ránk, mivel arra hívatunk el, hogy a világ világossága legyünk? Zsid 12:13; 2Kor 2:15-16.**
-
-
-

„Roboám példája, éppúgy mint Salamoné, sok embert tévútra vitt. Többé-kevésbé ma is így van ez mindenkivel, aki belemerül a gonoszságba. Bűneinek befolyása nem korlátozódik csupán órá. Egy ember sem él önmagának, és gonoszsága miatt senki sem egymagában pusztul el. Az ember élete vagy világosság, amely beragyogja és felvidítja mások életútját; vagy sivár sötétség, amely kétségbe ejt, és pusztulást okoz.” – PK 60-61.

- b. **Hogyan biztosította az Úr Izraelt arról, hogy még mindig szerette őket, és kész volt megbocsátani nekik? Ésa 1:17-20; Jer 3:11-13.22.**
-
-
-

„A bálványimádó szokások felé hajlók romlottsága ellenére az irgalmas Isten minden lehető megtett, hogy a kettéoszlott birodalmat megmentse a teljes romlástól. Amint múltak az évek, és úgy tűnt, hogy a sátáni erőktől befolyásolt emberek elgondolásai végképp megghiúsítják Isten Izráellel való szándékát, az Úr a választott nép fogsága és helyreállítása által újra megmutatta, hogy javukat akarja.” – PK 62.

SZEMÉLYES ÁTTEKINTŐ KÉRDÉSEK

1. Mít akartak megtudni a törzsek képviselői Roboámtól, az új királytól, megkoronázása előtt?
2. Mutasd be azokat a tanácsokat, amiket Roboám kapott az ő atyja tapasztalt tanácsadóitól azon tanácsokkal szemben, amit a fiatal tapasztalatlan emberektől kapott!
3. Hogyan reagált a nép a király válaszára, és miért?
4. Mít tett Roboám, amikor felismerte reménytelen helyzetét?
5. Milyen tanulság vonható le Roboám hibájából?

ASA KIRÁLY

„És Asa mindazt cselekedé, ami jó és igaz vala az Úr előtt, az ő Istene előtt” (2Krón 14:2).

„Bár [Asa] hadserege kevesebb volt számban, mint az ellenségé, hite az Örökkévalóban – Akibe a bizalmát helyezte – nem gyengült meg.” – CC 203.

Javasolt olvasmány: *Próféták és Királyok, 69-72. (A nemzeti hitehagyás)*

Vasárnap

június 8.

1. ASA HITÉNEK PRÓBÁJA

a. Mit mond a Biblia Asáról, Salamon unokájáról? 2Krón 14:2-5.

b. Hogyan nyilvánította ki Asa az ő hitét, amikor a szerencsének eláraszották Júdát? 2Krón 14:9-11. Milyen jutalmat nyert a hite? 2Krón 14:12.

„[Idézve: 2Krón 14:9.] Ebben a válságos helyzetben Asa nem Júda ’megerősített’ városaiban bízott, amelyeket ’várfallal, tornyokkal, kapukkal, zárrakkal’ épített, sem az ’erős vitézek’-ben, a gondosan kiképzett hadseregben (2Krón 14:6-7). A király bizalma a seregek Urában, Jahvéban volt, akinek nevében csodálatos szabadulások történtek a régi Izrael életében...

Asa imáját minden hívő keresztény imádkozhatja. Mi is harcot vívunk, de ’nem test és vér ellen, hanem ’erők és hatalmak ellen, a sötétség világának urai és a gonoszság lelkei ellen, amelyek a mennyei magasságban vannak’ (Ef 6:12). Az élet harcában találkozunk az igazság ellen felsorakozó gonosz erővel. Reményiségünk nem emberben, hanem az élő Istenben van. Teljes hittel és bizonyossággal számíthatunk arra, hogy Isten egyesíti hatalmát az emberi eszközök igyekezetével neve dicsőségére. Igazságának fegyverzetében győzhetünk minden ellenségén.” – PK 70.

2. A SIKER EGYETLEN MÓDJA

a. **Hogyan emlékeztette Azáriás próféta Asát győzelmének forrására? 2Krón 15:1-2,7.**

b. **Mit tett Asa, hogy folytathassa a már megkezdett reformációt? 2Krón 15:8.**

„[Idézve: 2Krón 15:1,2,7.] E szavak nagyon felbátorították Asát, és újabb reformációt kezdett Júdában.” – PK 71.

c. **Asa idejéhez hasonlóan, mire vigyázzunk nagyon, és mit támogassunk teljes szívvel? Ésa 48:16-18.**

„Korunkban, amikor Sátán sokféleképpen igyekszik elvakítani az embereket Isten törvényének kötelező érvényű követelményeivel szemben, szükség van olyan emberekre, akiknek tevékenysége nyomán sokan 'remegve gondolnak Istenünk parancsolatára' (Ezsd 10:3). Szükség van igazi reformátorokra, akik a vétkezők figyelmét a nagy Törvényadóra irányítják, és megtanítják őket arra, hogy 'az Úr törvénye tökéletes, felüdíti a lelket' (Zsol 19:8). Szükség van a Szentírásban jártas emberekre, akiknek minden cselekedete megdicsőíti Jahve törvényeit; akik el akarják mélyíteni mások hitét. Tanítókra van szükség – oh, milyen nagyon! – akik az emberek szívében tiszteletet és szeretetet ébresztenek a Szentírás iránt.

Ma az elterjedt bűnözés nagymértékben annak tulajdonítható, hogy az emberek nem tanulmányozzák a Szentírást, és nem engedelmeskednek tanításának. Amikor Isten szavát félreteszik, visszautasítják erejét is, amely megfékezi a természetes szív gonosz indulatait. Az emberek a testnek vetnek, és a testből aratnak romlottságot.

A Biblia elvetésével jár az Isten törvényétől való elfordulás is. Az az elmélet, hogy az ember felszabadult a mennyei előírásoknak való engedelmesség alól, gyöngíti erkölcsi felelőssége erejét, a gonoszság zsilipjeit pedig megnyitja a világ felé. Elsőprő áradatként zúdul át a törvénytelenység, kicsapongás és romlottság.” – PK 386-387.

3. „ÉS FOGADÁST TETTEK...”

a. Mit ígért meg a nép egy ünnepélyes fogadalomtételen összegyűlve, tekintettel korábbi hitehagyásukra? 2Krón 15:12-15.

b. Milyen példát adott számunkra Asa ezen alkalommal, amely bátorítás lehet azon törekvésünkben, hogy lelkeket nyerjünk Krisztusnak? 2Krón 15:9.

„Törekedjünk megismerni az Urat! Ha így teszünk, akkor lelkeket nyerünk meg Krisztusnak. Nemcsak mi üdvözülünk így, hanem a bennünket megtérítő hatalom képesít arra, hogy a jó példával másokat is megnyerjünk Krisztusnak.” – YI 1914. július 9.

c. Hogyan fognak a jóra való kívülről meggyőződni az igazság megmentő hatalmáról – szavainkat hallva vagy tetteinket látva? Mt 5:16; 1Tim 4:12,16.

„Aki méltán viseli a keresztény nevet – ami krisztusit jelent – az telve lesz jámborsággal, tisztasággal, szeretettel, és tisztelettel Isten iránt és akit Ő küldött, Jézus Krisztus iránt. A keresztény lelkelete, szavai és cselekedetei, mind a menny lenyomatát viselik. Embertársai látni fogják, hogy ő Jézussal volt, s Tőle tanult. Imái őszintén és buzgón fognak a hit szárnyai felszállni Istenhez. Krisztus iskolájában tanulva szerény véleménye lesz önmagáról, s bár a világ javaiban lehet hogy szegény, mégis gazdag Isten Lelkének kegyelmében. Így lelkeletével és befolyásával gazdagíthat másokat, hisz a benne lakozó Krisztus az örökélet vízforrása. Krisztus a remény, bátorság és erő légkörét árasztja szét és megszégyeníti azokat, akik hitvallásuk ellenére világiasak, önzők, alakoskodóak, kiknek az a nevük, hogy 'élsz, és halott vagy.' – SD 85.

„A világot csak úgy lehet figyelmeztetni, ha látják, hogy az igazság hívei megszentelődtek az igazság által, s annak magasztos és szent elvei szerint cselekszenek.” – TII 249.

4. ASA BOTLÁSAI

- a. **Hogyan volt Asa hite megpróbálva, és hogyan bukott ő el, miután ünnepélyes szövetségre lépett az Úrral? 2Krón 16:7-9.**

„Asa hűséges szolgálatának hosszú történetét elcsúfította néhány hibája, melyeket akkor követett el, amikor nem helyezte bizalmát teljesen Istenbe. Egy alkalommal, amikor Izráel királya behatolt Júda országába és elfoglalta Rámát, a Jeruzsálemtől csupán 8 km-re levő erődített várost, Asa Benhadáddal, Szíria királyával szövetségre lépve keresett szabadulást.” – PK 71.

- b. **Hogyan követte el Asa második botlását, miután az Úr prófétája megfeddte Isten iránti bizalmatlansága miatt a nehézségek idején? 2Krón 16:10.**

- c. **Miért számol be a Biblia az Úr művével kapcsolatban álló férfiak és nők győzelmeiről és bukásairól is, pozitív és negatív jellemvonásaikról is? Zsol 39:5.**

„Az ihletés tolla – hogy híven teljesítse a feladatát – elmondja, milyen bűnök győzték le Noét, Lótót, Mózeszt, Ábrahámot, Dávidot, Salamont, s azt is, hogy még Illés erős lelke is csüggedni kezdett a kísértés súlya alatt, félelmetes próbájának óráján. Pontosan följegyezték Jónás engedetlenségét és Izrael bálványimádását. A Szentlélek nem takargatja el, hogy Péter megtagadta Krisztust, hogy Pál és Barnabás között éles ellentét volt, sem a próféták és apostolok gyengeségeit és bukásait, hiszen Ő az, Aki elvonja a fátylat az ember szívéből. Ezért előttünk van a hívők élete, összes hibáikkal és ballépéseikkel, melyek tanulságul írtak meg a következő nemzedékek számára. Ha teljesen gyarlóság nélkül valók lettek volna, akkor többek lettek volna egy embernél, s a bűnös természetünk kétségbe esne, hogy eléri-e valaha is a kiválóságnak ezt a szintjét. De mikor látjuk, hogyan küzdöttek, hogyan estek el, hogyan szedték össze újra magukat, s hogyan diadalmaskodtak az Isten kegyelme által, akkor mi is bátorságot merítünk belőle, és arra serkent bennünket, hogy mi is küzdjük át magunkat azokon az akadályokon, amelyeket romlott természetünk helyez az utunkba.” – 4B 12.

5. AZ INTÉS MEGVETÉSÉNEK VESZÉLYE

a. Milyen leckét tanulhatunk meg Asa második botlásából? Péld 10:17; 15:10.

Ahelyett, hogy Asa megalázta volna magát az Úr előtt, a botlása miatt, 'megharaguvék Asa a prófétára' (2Kor 16:10)." – PK 71.

„Akadnak majd olyan férfiak és nők, akik megvetik a feddést, s akiknek érzülete mindig is fellázad az intés ellen. Nem is kellemes, ha fejünkre olvas-sák a hibáinkat. Csaknem minden szükséges intés esetén akad valaki, aki teljesen elfeledkezik arról, hogy Isten Lelkét szomorította meg, s az Ő művé-re hozott szégyent. Kész azokat sajnálni, akik megérdemelték a feddést, mert a megfeddő a hibák elkövetőjének személyes érzékenységét „bántotta” meg. Az ilyen meg nem szentelt szánakozás olyan helyzetbe hozza a szánakozót, hogy neki is osztoznia kell a megintett bűnében.” – 3B 359.

„Teremtők és Urunk, akinek hatalma végtelen és büntetése rettenetes, az embert minden eszközzel bűnei felismerésére és megbánására akarja készíteni. Szolgái szája által előre megmondja, milyen veszéllyel jár az engedtlenség. Hallatja figyelmeztető hangját, és kitartóan dorgálja a bűnt. Csak irgalma őrzi népe jólétét; kiválasztott eszközei által éber gonddal vigyáz reá. Nem támogathat és nem védelmezhet olyan népet, amely elveti tanácsát és semmibe veszi feddéseit.” – PK 266.

„Köszönjük meg az Úrnak azon figyelmeztetéseket, melyeket azért adott nekünk, hogy megmentsen bennünket a téves útjainktól.” – SD 260.

SZEMÉLYES ÁTTEKINTŐ KÉRDÉSEK

1. Mire készíthet bennünket Asa hite, ahogyan a válsággal szembenézett?
2. Miután Asa meghallgatta az Úr üzenetét, milyen további lépéseket tett a reformáció munkájában?
3. Fejtsd ki azt, hogyan vonhatjuk az igazsághoz a körülöttünk élőket!
4. Mi az az egy dolog, ami meggyőzi a jóra való lelkeket az igazság megmentő hatalmáról?
5. Hogyan kerülhetjük el azon csapdákat, amelyekbe végül Asa beleesett?

EZÉKIÁS KIRÁLY

„De nem cselekedék Ezékiás az ő hozzá való jótétemény szerint, mert magában felfuvalkodék” (2Krón 32:25).

„A kilátás, a jövő teljesen sötétnek tűnt; de a király még mindig imádkozhatott az Örökkévalóhoz, Aki az ő 'oltalma és erőssége' volt, 'igen bizonyos segítség a nyomorúságban' (Zsol 46:1). – CC 240.

Javasolt olvasmány: *Proféták és Királyok, 211-217. (Babilónia követei)*

Vasárnap

június 15.

1. EZÉKIÁS FOHÁSZÁ EGY CSODÁÉRT

a. Mit olvashatunk Ezékiás Júda feletti uralkodásáról? [2Kir 18:1-3](#).

„Ezékiás azzal az elhatározással lépett trónra: minden tőle telhetőt megtesz Júda érdekében, hogy megmentse az északi királyság sorsától. A proféták tanításai nem bíztattak középutas megoldásokra. Csak a leghatározottabb reformációval lehetett a fenyegető ítéletet elhárítani.” – PK 205.

b. Mi történt Ezékiás királlyal sikeres uralkodása közben? [2Kir 20:1](#). Hogyan válaszolt Ezékiás a próféta elszomorító üzenetére? [2Kir 20:2,3](#).

c. Milyen üzenettel tért vissza a próféta Ezékiáshoz? [2Kir 20:4-6](#).

„A próféta örömmel tért vissza a biztató és reményt keltő üzenettel. Meghagyta, hogy tegyenek egy köteg fűgét a beteg testrésze, és elmondta a királynak Isten beszédét, amely irgalmat, oltalmat és gondviselést ígért.” – PK 212.

2. EZÉKIÁS CSODÁLATOS MEGÁLDÁSA

a. Mit kért Ezékiás, hogy megbizonyosodhasson, hogy az üzenet Istentől származott? 2Kir 20:8.

„Mint Mózes Midián földjén; Gedeon a mennyei küldött jelenlétében; Elizeus közvetlenül mestere elragadtatása előtt; Ezékiás is jelt kért, amely tanúsítja, hogy az üzenet a mennyből származik...

Csak Isten közvetlen beavatkozására térhetett vissza a napóra árnyéka tíz fokkal. Ez mutatta meg Ezékiásnak, hogy az Úr meghallgatta imáját. 'Ekkor Ésaiás próféta az Úrhoz kiáltott, ő pedig visszatérítette az árnyékot tíz fokkal Áház napóráján, azokon a fokokon, amelyeken már áthaladt' (2Kir 20:11)." – PK 212.

b. Milyen csoda által fejezte ki az Úr szolgálja iránti kegyelmét ismét? 2Kir 20:7.

„Azoknak, akik ima által akarnak meggyógyulni, nem szabad figyelmen kívül hagyniuk a rendelkezésükre álló gyógyító eszközöket. Nem jelenti a hit megtagadását azoknak a gyógyszereknek az alkalmazása, amelyeket Isten adott a fájdalom enyhítésére és a természet regeneráló munkájának támogatására. Azzal nem tagadják meg hitüket, ha együttműködnek Istennel, és gyógyulásukhoz a legelőnyösebb feltételeket teremtik meg maguknak." – NOL 160.

c. Milyen éneket írt Ezékiás Isten kegyelme iránti hálából? Ésa 38:10-20.

„Júda királya, visszakapva erejét, énekszóval dicsőítette Jahvét jótéteményeiért. Megfogadta, hogy hátralevő napjait a királyok Királyának készséges szolgálatában tölti. Az a hálás elismerés, amellyel megvallotta, hogy Isten könyörülettel bánt vele, követendő példa mindenki számára, aki éveit Alkotója dicsőségére akarja szentelni." – PK 212.

3. EZÉKIÁS KUDARCA

a. Milyen hibát követett el Ezékiás a babiloni követek látogatásakor? 2Kir 20:12,13.

„A messzi ország uralkodójától érkezett követek látogatása alkalmat adott Ezékiásnak az élő Isten megdicsőítésére. Mily könnyen beszélhetett volna Istenről, minden teremtett dolog fenntartójáról, akinek a kegyelméből életben maradt, amikor már semmi reménye nem volt. Micsoda nagy jelentőségű változás történhetett volna, ha ezekkel az emberekkel, akik Káldea síkságairól az igazság keresésére jöttek, Ezékiás elismerteti, hogy az élő Isten a legfőbb Úr!” – PK 214.

b. Miért engedi meg gyakran az Úr, hogy hibákat kövessünk el, amint ez megtörtént Ezékiás esetében is? 2Krn 32:25,31.

„Ha Ezékiás az alkalommal élve bizonytságot tett volna Izráel Istenének hatalmáról, jóságáról és könyörületességéről, akkor a követek beszámolója fényugárként ragyogta volna be a sötétséget. Ezékiás azonban a seregek Ura fölé emelte önmagát.” – PK 215.

c. Milyen tanulságot vonhatunk le Ezékiás kudarcának történetéből? Péld 2:6-11; 11:2; 16:18; 21:2.

„Ezékiás a követek látogatásakor hűtlennek bizonyult megbízatásához. E kudarcának története mindenki számára fontos tanulságot hordoz. Sokkal többet kellene beszélnünk életünk drága fejezeteiről, Isten irgalmáról és jóságáról, a Megváltó páratlan szeretetéről. Ha szívünk és gondolatvilágunk telve van Isten szeretetével, akkor nem nehéz elmondani azt, ami lelkünket betölti. A nagyszerű gondolatok, nemes törekvések, az igazság világos felismerése, önzetlen célok, kegyesség és szentség utáni vágyakozás olyan szavakban jut kifejezésre, amelyek feltárják, milyen kincset rejteget szívünk.” – PK 216.

4. EZÉKIÁS LELKIISMERET FURDALÁSA

a. Mit mondott Ésaías próféta Isten utasítására feddésül Ezékiásnak miután a babiloni követek elmentek? 2Kir 20:16-18.

„Isten kinyilatkoztatta Ésaíasnak, hogy a hazatérő követek magukkal viszik a látott gazdagság hírért, és hogy Babilon királya, valamint tanácsadói Jeruzsálem kincseivel akarják majd saját országukat gazdagítani. Ezékiás súlyosan vétkezett; ezért az Úr haragja sújtotta őt, meg Júdát és Jeruzsálemet’ (2Krón 32:25).” – PK 215.

b. Mit mondott a király az Úr előtt megalázkodva és lelkiismeretétől gyötörve? 2Krón 32:26; 2Kir 20:19.

„A gonoszság magvát azonban elvetette, amely idővel kikelve a pusztulás és fájdalom termését hozta. Júda királya nagy jólétben élt hátralevő éveiben, mert következetesen igyekezett jóvátenni a múltat és megdicsőíteni Isten nevét, akinek szolgált. Hite azonban alaposan próbára lett téve, és meg kellett tanulnia, hogy csak teljesen Jahvéban bízva számíthat a sötétség hatalmai feletti győzelemre, akik romlását és népének teljes pusztulását tervezik.” – PK 215, 216.

c. Milyen sikerre számíthatunk misszionáriusként, ha nem adunk mások elé jó példát? 1Tim 4:12,16; Zsid 12:13.

„Társainknak, akikkel napról napra együtt vagyunk, szükségük van segítségünkre és tanácsainkra. Olyan lelki állapotban lehetnek, amikor az idejében mondott szó maradandóan lelkükbe vésődik. Lehet, hogy holnap egyesekkel már nem találkozhatunk. Milyen hatással vagyunk útítársainkra... Egyetlen vigyázatlan mozdulat, egyetlen meggondolatlan lépés és az erős kísértés kavargó hullámai romlásba sodorhatnak valakit.” – PK 216.

„A példa értékesebb, mint sok szabály.” – NOL 96.

5. VIGYÁZZUNK SZAVAINKRA ÉS TETTEINKRE**a. Mit vár el Isten Krisztus minden igaz követőjétől? [Jak 2:12](#).****b. Mit nem hozhatunk fel mentségünkre Isten ítélőszéke előtt? [Rm 2:1-3](#).**

„Az élet minden napja felelősséget rak ránk, amelyet hordoznunk kell. Szavaink, tetteink naponta benyomásokat keltenek környezetünkben. Mily fontos, hogy závárt tegyünk szánkra, és gondosan ügyeljünk lépteinkre! Egyetlen vigyázatlan mozdulat, egyetlen meggondolatlan lépés és az erős kísértés kavargó hullámai romlásba sodorhatnak valakit. Nem gyűjthetjük össze azokat a gondolatokat, melyeket elültettünk mások lelkébe. Ha azok bűnös gondolatok voltak, mozgásba hozzuk velük a körülmények olyan láncolatát, a gonoszság olyan áradatát, amelyet nem tudunk megállítani.

Másrészt erőt adunk másoknak a jócselekedetekre, ha példamutatásunkkal segítjük őket a helyes elvek kialakításában. Ők azután ugyanolyan áldásos befolyást árasztanak másokra. Tudtunkon kívüli befolyásunkkal százaknak és ezreknek nyújtunk segítséget. Krisztus igaz követője erősíti mindazok jó szándékát, akikkel kapcsolatba kerül. Isten kegyelmének erejét és tökéletes jellemét mutatja be a bűnt szerető, hitetlen világnak.” – PK 216.

SZEMÉLYES ÁTTEKINTŐ KÉRDÉSEK

- 1. Mit tegyünk akkor, ha olyan válsággal nézünk szembe, amellyel Ezékiás is találkozott?**
- 2. Milyen választ kapott Ezékiás miután komolyan imádkozott az Úrhoz?**
- 3. Miért volt nagyon fontos az, ahogyan Ezékiás bánt a babilóniai követekkel?**
- 4. Hogyan kerülünk mi is gyakran abba a veszélybe, hogy megismételjük Ezékiás hibáját?**
- 5. Befolyásolják-e szavaink és tetteink, hogy mennyire vagyunk sikeresek keresztény hittérítőként?**

EGY NEMZET VÉTSÉGÉNEK TANULSÁGAI

„Ha engedelemmel hallgatándotok, e föld javaival éltek; És ha vonakodtok, sőt pártot üttök, fegyver emészt meg” (Ésa 1:19-20).

„Azoknak a hitehagyása és makacssága, akiknek fényhordozóknak kellett volna lenniük a népek között, kihívta Isten büntető ítéletét.” – RH 1915. március 4.

Javasolt olvasmány: *Próféták és Királyok, 190-199. (Ésaiás elhívása, Ímhol Istenetek!)*

Vasárnap

június 22.

1. HATÉKONY BIZONYSÁGTÉTEL

a. Milyen éneket énekeltek Izrael fiai szent ünnepeik alatt Kánaánban? 5Móz 31:30; 32:1-3. Milyen befolyást gyakorolt ez az ének a körülöttük élő nemzetekre? Zsol 67:3.

„Izrael népe szent énekekkel dicsőítette Istent a pusztai vándorlás alatt... Kánaánban pedig, amikor szent ünnepet ültek, elsorolták Isten csodálatos tetteit, és hálás szívvel mondtak neki köszönetet. Isten azt akarta, hogy népe egész életével Őt dicsőítse meg.” – KP 202.

b. Hogyan tudjuk a legjobban bemutatni a világ számára, hogy Jézus Krisztus evangéliuma által nagy áldásokat kaptunk Istentől? Zsol 145:5,6.

„Sokkal többet kellene beszélnünk életünk áldott tapasztalatairól.” – KP 203.

2. MEGISMÉTELTELT FIGYELMEZTETÉSEK

a. Milyen feltételeket szabott az Úr népére hitetlenségük miatt? 5Móz 8:18-20.

„[Idézve: 5Móz 28. fejezet] Hogy a nagy vezető [Mózes] ezeket az igazságokat [az áldások feltételeiről szóló igazságokat] mélyebben véshesse népe elméjébe, azért szent költeménybe foglalta azokat. Ez az ének nem csupán történelmi, hanem prófétikus is. Míg egyrészt elismételte, hogy Isten milyen csodálatosan bánt népével a múltban, másrészt előre vetítette a jövőre nagy eseményeit, a hívek végső győzelmét, amikor Krisztus eljön másodszer hatalommal és dicsőséggel. Megparancsolta a népnek, hogy e költői történetet véssé jól emlékezetébe, és tanítsa meg arra fiait és fiainak fiait. El kellett énekelni ezt Izrael egész gyülekezetének az istentiszteleten és el kellett énekelnie a népnek minden nap, amikor munkába ment. A szülők kötelessége volt gyermekeik fogékony elméjébe úgy bevésni e szavakat, hogy azokat soha el ne felejték.” – PP 437-438.

b. Milyen figyelmeztetést adott Mózes Izrael népének a pusztai zarándokútjuk végén? 5Móz 28:1-2,9-11,58-59,64.

„Mózes felhívta a figyelmüket arra a napra 'amelyen az Úr előtt, a te Istened előtt állottál a Hóreb' (5Móz 4:10). És bizonyosságot tett előttük: 'Mert melyik nagy nemzet az, amelyhez olyan közel volna az ő Istene, mint mihozzánk az Úr, a mi Istenünk, valahányszor hozzá kiáltunk? És melyik nagy nemzet az, amelynek olyan rendelései és igazságos végzései volnának, mint ez az egész törvény, amelyet én ma adok elétek?' (5Móz 4:7-8). Ma is megismétlődhetne ez a felhívás Izraelben, mert a törvények, melyeket Isten régi népének adott bölcsőbbek, jobbak és emberségesebbek voltak a föld legműveltebb nemzeteinek törvényeinél. A nemzetek törvényei a meg nem újult szív gyengeségének és szenvedélyességének nyomait viselik, de Isten törvénye az istenség pecsétjét hordja... A nagy vezető [Mózes] még mindig félelemmel volt eltelve, hogy a nép elfordul Istentől. A legünnepélyesebb és legmegkapóbb beszédben tárta eléjük az áldásokat, melyek az engedelmesség feltételeként az övéik lesznek, és az átkokat, melyek engedetlenségüket követik.” – PP 435-436.

3. A NAGY CSALÓDÁS

a. Mit tett Izráel népe az Istentől kapott szent megbízatással? Jer 2:21; Hós 10:1.

„Izráel népe azonban szem elől tévesztette ezt a magasztos kiváltságot, s így Istennek nem volt méltó képviselője a földön. Megfeledkeztek Istenről, és nem teljesítették szent missziójukat. A Tőle elnyert áldásokat nem használták a világ áldására. Előnyeik saját dicsőítésüket szolgálták.” – AT 10.

b. Hogyan teljesedett be Istennek – Mózesen keresztül adott – prófétai figyelmeztetése Júda királyainak idejében? 2Krón 36:14-17,20; Jer 39:8-9.

„Izrael gyermekeit fogolyként hurcolták Babilonba, mert eltépték magukat Istentől, s nem tartották fenn az azzal a céllal kapott elveket, hogy megóvják őket az Istenre gyalázatot hozó népek módszereitől és tetteitől. Az Úr nem részesíthette őket jólétben, nem tudott eleget tenni szövetségének, miközben ők hűtlenek lettek az elvekhez, melyeket gondos megtartásra adott nekik. Lelkületükkel és tetteikkel hamisan képviselték Isten jellemét, ezért Ő megengedte, hogy fogságba hurcolják őket. Mivel elszakadtak Tőle, az Úr megalázta őket. A maguk útjaira hagyta őket, és az ártatlan együtt szenvedett a bűnössel.” – TII 56.

c. Hogyan fejezte ki Isten, hogy csalódott Izraelben? Ésa 5:1-2,25.

„A zsidó nép nem fogadta meg az intést. Elfeledkeztek Istenről, és szem elől tévesztették azt a szent kiváltságot, hogy Istent képviselhetik. Az áldások, amelyeket kaptak, nem jelentettek áldást a világnak. Előnyös helyzetüket csak a maguk dicsőségére használták ki. Megfosztották Istent a tőlük várt szolgálattól, embertársaikat pedig a vallási eligazítástól és a szent példamutatástól.” – KP 197-198.

4. IZRAEL SZÉTSZÓRÓDIK A NEMZETEK KÖZÖTT

a. **Mit olvashatunk Júda utolsó királyának a magatartásáról és végzetéről? [2Kron 36:11-13](#); [Jer 39:4-7](#).**

„Milyen szomorú és félelmetes figyelmeztetés [Sedékiás szerencsétlen végzete] azok számára, akik megkeményítik szívüket a dorgálás ellen, akik nem hajlandók bűnbánattal megalázkodni, hogy az Úr megmenthesse őket!” – TII 56.

b. **Mire volt jó az, hogy Isten szétszórta választott népét a nemzetek között, annak ellenére, hogy már bizonyították megbízhatatlanságukat?**

„Az Úr szétszórta [az Ő népét,] hogy igazságának ismerete eljuthasson a világhoz. Ha azután ott hűségesekek, igazak, és engedelmesek lesznek, Isten újra visszaviszi őket országukba...

Izrael gyermekei között mégis voltak keresztény, hazájukat féltő emberek, akik akár az acél, hűek maradtak az elvekhez. Az Úr nagy örömmel tekintett e hűségesekekre. Ezek nem hagyták, hogy megrontsa őket az önzés, nem csúfították el az Úr művét hamis módszerek és szokások követésével, és akár mindenük elvesztése árán is, de Istent tisztelték. Nekik is együtt kellett szenvedniük a bűnösökkel, ennek dacára Isten gondviselése folytán babiloni fogságuk célja az volt, hogy előtérbe állítsa őket, ahol feddhetetlen becsületességük a menny ragyogásától fénylik.” – TII 56.

c. **Mit eredményezett a jeruzsálemi hívők üldözése? [Apcs 8:1,4-5](#).**

„Ahelyett, hogy [a tanítványok] arra buzdították volna az újonnan megtérteket, hogy vigyék az evangéliumot azokhoz, akik még nem hallottak róla, beleestek abba a hibába, amelybe mindenki beleesik, ha megelégszik a már elért eredménnyel, és többre nem vágyik. Isten azért engedte meg az üldözést, hogy képviselői szétszóródjanak mindenfelé, ahol másokért munkálkodhatnak. Amikor tehát elűzték a hívőket Jeruzsálemből, széjjeljártak és 'hirdették az igét' (Apcs 8:40).” – AT 72.

5. A TÉVES BIZONYOSSÁG NAGY VESZÉLYE

a. Hogyan rengette meg Keresztelő János a zsidó nép téves elbizakodottságát? Mt 3:9.

„A zsidó nép azt az elképzelést dédelgette, hogy a menny kegyeltje, és mindig Isten egyházaként fogják magasztalni. Ábrahám leszármazottainak mondták magukat, és jólétük alapját olyan szilárdnak tartották, hogy véleményük szerint sem a föld, sem a menny nem foszthatja meg őket jogaiktól. De hűtlen életükkel kihívták a menny ítéletét, és elszakadtak Istentől.” – KP 200.

„A zsidók tévesen értelmezték Isten ígérését az Izrael iránti örök kegyről: [Idézve: Jer 31:35-37.] A zsidók Ábrahámától való természetes származásuk alapján igényt tartottak erre az ígéretre. Szemet hunytak azonban az Isten által szabott feltételek fölött...

Isten kegyelme árad arra a népre, amelynek szívébe van írva törvénye. Ők egyek vele. De a zsidók elszakadtak Istentől... Mivel az elmúlt időkben az Úr oly kegyelmes volt irántuk, találtak mentséget is bűneikre. Hízelegtek maguknak, mintha másoknál jobbak volnának, és jogot formáltak Isten áldásaira. Mindezek 'megirattak pedig a mi tanulságunkra, akikhez az időknek vége elérkezett' (IKor 10:11). Milyen gyakran félreértelmezzük Isten áldásait, és azzal áltatjuk magunkat, hogy jóságunkért kedvez nekünk! Isten nem teheti meg értünk, amit szeretne. Ajándékai növelik önelégültségünket, és szívünket megkeményíti a hitetlenségben és a bűnben.” – JÉ 78-79.

SZEMÉLYES ÁTTEKINTŐ KÉRDÉSEK

1. Mutasd be, hogy mi legyen a témája a társalgásunknak ebben a világban!
2. Hogyan ismételhjük meg a körülöttünk élőknek Mózesnek figyelmeztetéseit a pusztai vándorlás végén?
3. Hogyan tehetek eleget szent megbízásomnak?
4. Hogyan lett volna elkerülhető a babiloni fogság?
5. Milyen céllal szórta szét az Úr Izrael népét a nemzetek közé?

1. Tanulmány javasolt olvasmánya

PÁTRIÁRKÁK és PRÓFÉTÁK (507-512. old.) AZ ELSŐ BÍRÁK

A Kánaánban való letelepedés után a törzsek nem törekedtek arra, hogy az ország elfoglalását befejezzék. Megelégedtek a már meghódított területtel; igyekezetük hamar alábbhagyott és a háborút nem folytatták. „És amikor Izrael megerősödött, adófizetőjévé tette a Kananeust; de elűzni nem űzte el” (Bír 1:28).

Az Úr a maga részéről hűségesen teljesítette Izraelnek tett ígéreteit. Józsué megtörte a kananeusok hatalmát és felosztotta a földet a törzsek között. Csak az maradt hátra, hogy az isteni segítség ígéretében bízva befejezzék az ország lakóinak kiűzését.

Ezt elmulasztották. Azáltal, hogy a kanaánitákkal szövetséget kötöttek, nyíltan megszegték Isten parancsát. Így nem teljesítették a feltételeket, amelyekhez ígéretét kötötte, hogy Kánaán birtokába helyezze őket.

Isten a Sinain történt legelső kinyilatkoztatásától kezdve óvta őket a bálványimádástól. Közvetlenül a törvény kihirdetése után ezt üzentek nekik Mózes által a kanaáni népekre vonatkozóan: „Ne imádd azoknak isteneit és ne tiszteld azokat, és ne cselekedjél az ő cselekedeteik szerint; hanem inkább döntögesd le azokat és tördeld össze bálványaikat. És szolgáljátok az Urat a ti Isteneteket, akkor megáldja a te kenyeredet és vizedet; és eltávolítom ti közületek a nyavalyát” (2Móz 23:24-25). Azt az ígéretet kapták, hogy mindaddig, amíg engedelmesek maradnak, Isten legyőzi előttük ellenségeiket: „Az én retentésemet bocsátom el előtted, és minden népet megrettentek, amely közé mégy, és minden ellenségedet elfutamítatom előtted. Darazsat is bocsátok el előtted, és kiűzi előled a Khivveust, Kananeust és Khitteust. De nem egy esztendőben űzöm őt ki előled, hogy a föld pusztává ne legyen, és meg ne sokasodjék ellened a mezei vad. Lassan-lassan űzöm őt ki előled, míg megszorodol és bírhatod a földet [...] mert kezeitekbe adom annak a földnek lakosait, és kiűzöd azokat előled. Ne köss szövetséget se azokkal, se az ő isteneikkel. Ne lakjanak a te földeden, hogy bűnbe ne ejtsenek téged ellenem: mert ha az ő isteneiket szolgálád, vesztedre lenne az néked” (2Móz 23:27-33). Halála előtt Mózes ezeket az utasításokat a legünnepélyesebb módon tárta a nép elé, Józsué pedig megismételte.

Isten az ő népét Kánaánba helyezte, hogy az erkölcsi romlás áradatát megállítsa, hogy az ne árássa el a világot. Ha Izrael hűséges marad Istenéhez, győzelemről győzelemre vezetne volna. Mert a kananeusoknál még nagyobb és hatalmasabb népeket is kezébe akart adni. Az ígéret ez volt: „Mert ha szorosan megtartjátok mind e parancsolatot, amelyet én parancsolok néktek [...] akkor kiűzi az Úr mindazokat a nemzeteket tielőletek, és úrrá lesztek nálatoknál nagyobb és erősebb nemzeteken. Minden hely, amelyet lábatok talpa megnyom, tiétek lesz, a pusztától a Libanonig, és a folyóvíztől, az Eufrátes folyóvizétől a nyugoti tengerig lesz a ti határotok. Nem állhat meg senki előttem; azt műveli az Úr, a ti Istenetek, hogy féljenek és rettegjenek titeket az egész föld színén,

amelyre rátapostok, amint megmondotta néktek” (5Móz 11:22-25).

Ám magasztos küldetésükkel mitsem törődve a kényelem útját és saját vágyuk kielégítését választották és elszalasztották a föld elfoglalására adott alkalmat. Sok nemzedéket kínzott a bálványimádó népek maradéka, mely a próféta jövendölése szerint „szálka” volt szemükben és „tövis” az oldalukban (4Móz 33:55).

Az izraeliták összekegyedtek a pogányokkal és „[...] eltanulták cselekedeteiket” (Zsolt 106:35). Házasságra léptek a kananeusokkal, s a bálványimádás mint pestis terjedt az országban. „És tisztelték azoknak bálványait, és törre levének azok reájok. És feláldozák fiaikat és leányaikat az ördögöknek [...] és megfertőztetik a föld öldökléssel. De felgyúlt az Úr haragja népe ellen, és megutálta az ő örökségét” (Zsolt 106:36-40).

Amíg a Józsué által oktatott nemzedék ki nem halt, a bálványimádás kevésbé terjedt el, de a szülők előkészítették gyermekeik hitehagyásának útját. Az Úr korlátozásainak megvetése azok részéről, akik Kánaán birtokába jutottak, gonosz magvetés volt, melynek következménye keserű gyümölcsöt hozott sok nemzedék számára. A héberek egyszerű szokásai testi egészséget biztosítottak számukra, de a pogányokkal való kapcsolat az étvágy és a szenvedély élvezetéhez vezetett, amely fokozatosan csökkentette a szellemi, erkölcsi és fizikai erőt. Bűneik elválasztották Izraelt Istentől: erejét visszavonta tőlük és ők nem tudtak ellenállni ellenségeiknek. Így azoknak a nemzeteknek lettek alattvalói, amelyeket Isten segítségével elűzhetek volna.

„És elhagyák az Urat, atyáik Istenét, aki kihozta őket Egyiptom földéből” (Bír 2:12); „[...] és vezeté őket, mint nyáját a pusztában. Haragra ingerelték őt magaslataikkal, és bosszantották faragott bálványaikkal.” Ezért az Úr „elveté magától silói hajlékát, a sátot, amelyben lakott vala az emberek között; sőt fogságba viteté erejét, dicsőségét pedig ellenség kezébe” (Zsolt 78:52.58.60-61). Isten mégsem hagyta el teljesen népét. Mindig volt maradék, mely hú volt Jahvéhoz, és az Úr időről-időre hűséges, bátor férfiakat választott, hogy ledöntsék a bálványokat és megszabadítsák Izraelt ellenségeitől. De amikor ezek a férfiak meghaltak, a nép fokozatosan visszatért bálványaihoz, s így a bukás és büntetés, a beismerés és szabadulás története állandóan ismétlődött.

Mezopotámia királya, Moáb királya, azután a filiszteusok és a hásoni kananeusok Sibera vezetése alatt egymásután Izrael elnyomói lettek. Az Úr szabadítót adott: Othnielt, Sámgárt, Ehudot, Deborahát és Báraót népe megszabadítására. De ismét „[...] gonoszul cselekedének az Izrael fiai az Úrnak szemei előtt, azért adá őket az Úr a Midiániták kezébe” (Bír 6:1). Ez ideig a Jordán keleti partján lakó törzsek nem szenvedtek sokat az ellenségtől, de ez a mostani csapás mindenekelőtt őket érintette.

Kánaán déli részén az amálekíták, a keleti határoknál a pusztán túl a midiániták voltak még mindig Izrael kérlelhetetlen ellenségei. Az utóbbi nemzetet Mózes idejében csaknem teljesen kiirtották az izraeliták, de azóta nagyon elszaporodtak és hatalmas nemzetté lettek. Bosszúra szomjaztak és most, hogy Isten visszavonta védelmező kezét Izraeltől, itt volt a bosszú ideje. Nemcsak a Jordán keleti partjának törzse, hanem az egész ország szenvedett pusztításuktól. A pusztá kegyetlen, vad lakói „[...] csapatosan jöttek, mint a sásák” (Bír 6:5) - nyájaikkal és csordáikkal. Pusztító pestisként szóródtak szét az országban a Jordántól a filiszteus síkságig. Akkor jöttek, amikor a gabona érni

kezdett és addig maradtak, amíg a föld utolsó termését begyűjtötték. Megfosztották a földet termésétől, a lakosságot kifosztották és bántalmazták, azután újból visszatértek a pusztába. Így a nyitott országban lakó izraeliták arra kényszerültek, hogy elhagyják otthonaikat és fallal körülvett városokba gyűljenek, menedéket keressenek az erődítményekben, sőt oltalmat találjanak a barlangokban és sziklaerődítményekben a hegyek között. Hét évig folytatódott ez az elnyomás, és amikor a nép nyomorúságában figyelt az Úr feddésére és megvallotta bűnét, Isten újra segítőt támasztott nékik.

Gedeon a Manassé törzséből való Jóás fia volt. Annak a résznek, amelyhez ez a család tartozott, nem volt vezető szerepe, de Jóás családja kitűnt bátorságával és becsületességével. Jóás bátor fiairól azt mondják, „[...] mindenik olyan arcú, mint egy-egy királyfi” (Bír 8:18). A midiánitákkal való küzdelemben egy kivételével mind elesetek, és ez az egy félelmetessé tette nevét a portyázók előtt. Az Úr hívta el Gedeont, hogy szabadítsa meg népét. Ő ebben az időben gabonacsépléssel foglalatzkodott. Kevés gabonát elrejtett, de nem mervén azt kicsépelni a szokásos cséplőpadon, a borsajtóhoz közeli helyhez ment. Mivel még messze volt a szőlőérés ideje, ezért kevés figyelmet fordítottak most a szőlőskertekre. Amint Gedeon titokban és csendben dolgozott, szomorúan fontolgatta népe sorsát és azt latolgatta, hogyan lehetne népéről az elnyomók igáját letörni.

Hirtelen megjelent „az Úrnak angyala” és így szólította meg őt: „[...] Az Úr veled, erős férfú!” (Bír 6:11-12).

„[...] Kérlek uram, - válaszolta - ha velünk van az Úr, miért ért bennünket mindez? és hol vannak minden ő csoda dolgai, amelyekről beszéltek nekünk atyáink, mondván: Nem az Úr hozott-é fel minket Egyiptomból?! Most pedig elhagyott minket az Úr, és adott a Midiániták kezébe” (Bír 6:13).

A menny követe ezt felelte: „[...] Menj el ezzel a te erőddel, és megszabadítod Izraelt Midián kezéből. Nemde, én küldelek téged?” (Bír 6:14).

Gedeon jelt kért, hogy az, aki most megszólította, a szövetség Angyala-é, aki a múltban Izraelért tevékenykedett. Isten angyalai, akik egykor Ábrahámval beszéltek, ottmaradtak, hogy vendégszeretetében részesüljenek. Most Gedeon is arra kérte a mennyei hírnököt, maradjon nála vendégül. Sátorába sietvén, szűkös készletéből gödölyét és kovásztalan kenyeret készített és eléje tette. De az angyal megparancsolta néki: „[...] Vegyed a húst és a kovásztalan kenyereket, és rakd erre a kősziklára, és a hús levét öntsd rá” (Bír 6:20). Gedeon úgy cselekedett, és ekkor megkapta a kívánt jelt. Pálcájával az angyal „[...] megérinté a húst, és a kovásztalan kenyeret; és tűz jött ki a kősziklából, és megemészté a húst és a kovásztalan kenyereket” (Bír 6:21). Ekkor az angyal eltűnt szemei elől.

Gedeon atyja, aki részt vett földieki hitehagyásában, Ofrában, ahol lakott, nagy oltárt emelt Baálnak, amit a helység lakói imádtak. Gedeon azt a parancsot kapta, hogy rontsa le ezt az oltárt, és Jahvénak emeljen oltárt azon a sziklán, amelyen áldozatát a tűz megemésztette, és ott mutasson be áldozatot az Úrnak. Az Istennek hozott áldozat bemutatása a papokra volt bízva, és a Silóban levő oltárra szorítkozott; de Néki - aki a szertartási szolgálatokat elrendelte és akire minden áldozat mutatott - hatalma volt, hogy megváltoztassa előírásait. Izrael szabadulását meg kellett előznie a Baál imádata

elleni ünnepélyes tiltakozás. Gedeonnak pedig hadat kellett üzennie a bálványozásnak, mielőtt népe ellensége ellen hadba száll.

Gedeon az isteni utasításnak hűségesen eleget tett. Mivel tudta, hogy ellenállnának, ha nyíltan cselekszik, ezért munkáját titokban hajtotta végre: szolgálainak segítségével az egészet egy éjszaka végezte el. Az ofraiak haragja nagy volt, amikor másnap reggel eljöttek, hogy hódoljanak Baálnak. Meg is ölték volna Gedeont, ha Joás, akinek az angyal látogatásáról tudomása volt, meg nem védi fiát. „[...] Baálért pereltek ti?” - kérdezte Joás - „Avagy ti oltalmaztátok-é őt? Valaki perel őérette, öletessék meg reggelig. Ha isten ő, hát pereljen ő maga, hogy oltára lerontatott!” (Bír 6:31). Ha Baál saját oltárát nem képes megvédeni, mi módon lehet rábízni imádói megvédését?

Gedeon elleni minden erőszakos gondolat elszállt; és amikor a háború kürtjét megfúvta, az ofrai emberek az elsők között gyűltek zászlója alá. Követeket küldött Manassé, Áser, Zebulon és Naftali törzseihez, akik mind eleget tettek a hívásnak.

Gedeon nem mert serege élére állni további bizonyíték nélkül arra nézve, hogy az Úr hívta el erre a munkára, és vele lesz. Így imádkozott: „[...] Ha csakugyan az én kezem által akarod megszabadítani Izráelt, amiképpen mondtad, ímé egy fürt gypjat teszok a szérúre, és ha csak maga a gypjú lesz harmatos, míg az egész föld száraz leénd: erről megtudom, hogy valóban az én kezem által szabadítod meg Izráelt, amint mondtad” (Bír 6:36-37). Reggelre a gypjú nedves, míg a föld száraz volt. De most kétely támadt benne, mivel a gypjú a nedvességet magába szívja a levegőből, így a próba nem lehet döntő. Ezért azt kérte, legyen a jel megfordítva, s különleges óvatossága ne találjon nemtetszésre az Úrnál. Kérése meghallgatást nyert.

Ezen felbátorodva Gedeon kivezette seregét, hogy megütközzék a behatolókkal. „[...] az egész Midián és Amálek és a Napkeletiek egybegyűlének, és általkeltek a Jordánon, és tábort jártak a Jezréel völgyében” (Bír 6:33). A Gedeon vezetése alatti haderő csak harminckétezer emberből állt, de amikor elterült előtte az ellenség hatalmas serege, az Úr szava szólt hozzá: „[...] Többöz a nép, mely veled van, hogyses kezébe adhatnám Midiánt; Izráel még dicsekednék velem szemben, mondván: Az én kezem szerzett szabadulást nékem! Azért kiált a népnek füle hallatára, mondván: Aki fél és retteg, térjen vissza, és menjen el a Gileád hegységről” (Bír 7:2-3). Azok, akik nem mertek szembenézni a veszéllyel és a nehézségekkel, vagy világi érdekeik elvonták szívüket Isten ügyétől, nem gyarapították volna Izrael seregét. Jelenlétük az ügy gyengítését szolgálta volna.

Izraelben törvényt hoztak, hogy hadbaszállás előtt a következőket hirdessék ki a hadsereg előtt: „[...] Kicsoda az olyan férfi, aki új házat épített, de még fel nem avatta azt? [...] térjen vissza az ő házába, hogy meg ne haljon a harcban, és másvalaki avassa fel azt. És kicsoda olyan férfi, aki szőlőt ültetett és nem vette el annak hasznát? Menjen el, és térjen vissza az ő házába, hogy meg ne haljon a harcban, és más valaki vegye el annak hasznát. És kicsoda olyan férfi, aki feleséget jegyzett el magának, de még el nem vette? Menjen el, és térjen vissza házába, hogy meg ne haljon a harcban, és más valaki vegye azt el.” A tiszteknek továbbá azt is el kellett mondani a népnek, hogy „[...] kicsoda olyan férfi, aki félénk és lágy szívű? Menjen el, és térjen vissza az ő házába, hogy az ő atyjafiainak szíve úgy meg ne olvadjon, mint az ő szíve” (5Móz 20:5-8).

[<<< vissza az 1. tanulmányhoz](#)

2. Tanulmány javasolt olvasmánya

PÁTRIÁRKÁK és PRÓFÉTÁK (511-518. old.) AZ ELSŐ BÍRÁK

Mivel az ellenséghez viszonyítva oly csekély volt számuk, Gedeon tartózkodott attól, hogy a szokásos kihirdetést közzétegye. Csodálkozott azon a kijelentésen, hogy serege túl nagy. De az Úr látta népe szívében a büszkeséget és hitetlenséget. Gedeon lelkesítő felszólításától felbuzdulva készek voltak hadbaszállni, de amikor a midianiták sokaságát meglátták, sokukat elfogta a félelem. Mégis, ha Izrael győz, éppen ők dicsőítették volna magukat, s a győzelmet nem Istennek tulajdonították volna.

Gedeon engedelmeskedett az Úr rendelkezésének, és nehéz szívvel látta a huszonegyezer embert, egész seregének több mint kétharmad részét otthonába távozni. Az Úr ismét szólt hozzá: „[...] Még ez a nép is sok, vezesd őket le a vízhez, és ott megpróbálom őket néked, és amelyikről azt mondom néked: Ez menjen el veled, az menjen el veled; de bármelyikről azt mondom: Ez ne menjen el veled, az ne is menjen” (Bír 7:4). A népet levezette a parthoz, és várták, hogy azonnal megtámadják az ellenséget. Néhányan sietve vettek kezükbe egy kis vizet, azt felszürcsölték amint mentek; de majdnem az egész sereg térdre esett és kényelmesen ivott a víz felszínéről. Akik a tízezerből kezükbe vették a vizet, csak háromszázan voltak; mégis ezek lettek kiválasztva, a többieket mind hazaengedte Gedeon.

Az ember jellemét gyakran a legegyszerűbb dolgok teszik próbára. Akinek célja a vesztélyben saját szükséglete kielégítése, nem az az ember, akiben bízni lehet a szükség idején. Az Úr a hanyagoknak és a maguktól semmit meg nem tagadóknak nem ad helyet művében. Azok a néhányak a kiválasztottak, akiket nem győznek le saját kívánságaik. A háromszáz válogatott férfiú nemcsak bátorsággal és önuralommal rendelkezett, hanem a hit embere is volt. Ők nem fertőztették meg magukat bálványimádással. Isten vezetni tudta őket, általuk szabadulást hozott Izraelnek. A siker nem függ a számoktól. Isten meg tud szabadítani éppúgy kevés, mint sok által. Őt nem a létszám tiszteli, hanem azok jelleme, akik szolgálnak neki.

Az izraeliták egy domb tetején táboroztak, mely áttekinthetővé tette azt a völgyet, ahol a behatoló serege sátorozott. „És a Midianiták és az Amálekiták és a Napkeletiek fiai úgy feküdtek a völgyben, mint a sáskák sokasága, és tevéiknek nem volt száma sokaságuk miatt, mint a fővénynek, mely a tenger partján van” (Bír 7:12). Gedeon remegett, amint a következő nap viadalára gondolt.

De az Úr éjszaka szólt hozzá és megparancsolta neki, hogy szolgáljával, Púrával menjen le a midianiták táborába, ahol hallani fog majd valamit bátorításul. Elment és a sötétségben, a csöndben várakozva hallotta, amint az egyik katona elmondta álmát társának: „[...] egy sült árpakenyér hengergett alá a midiániták táborára, és mikor a sátorig jutott, megütötte azt, úgy hogy eldőlt” (Bír 7:13). A másik oly szavakkal válaszolt, mely a láthatatlan hallgató szívét megdobogtatta: „[...] Nem egyéb ez, mint Gedeonnak, a Joás fiának, az Izraelből való férfiúnak fegyvere, az ő kezébe adta az Isten Midiánt és egész táborát” (Bír 7:14). Gedeon felismerte a midiánita idegenek által Istennek hozzá szóló szavát. Visszatérve a parancsnoksága alatt álló néhány emberhez ezt mondta: „[...] Kel-

jetek fel, mert kezetekbe adta az Úr a Midián táborát” (Bír 7:15).

Isteni utasításra támadási tervet közöltek vele, amelynek megvalósításához azonnal hozzáfogott. A háromszáz embert három csoportra osztotta. Minden embernek egy-egy kürtöt és egy-egy cserépedénybe rejtett fáklyát adott. Az embereket úgy állította fel, hogy a midianiták táborát különböző irányból közelítsék meg. Éjfélkor Gedeon hadikürtjének jelére a három csoport megszólaltatta kürtjét: akkor a cserépedényeket összetörték és a vakító fáklyákat magasra tartva rohantak az ellenségre félelmetes csatakiáltással: „[...] Fegyverrel az Úrért és Gedeonért!” (Bír 7:20).

Az alvó táborat hirtelen riasztották fel. Minden oldalon a lobogó fáklyák fényét látták. Abban a hitben, hogy túláradó hatalom kegyeinek vannak kiszolgáltatva, páni félelem fogta el a midianitákat. Félelmükben kiáltozva menekültek, hogy életüket mentsék, és saját bajtársaikat ellenségnek tekintve egymást gyilkolták le. Amint a győzelem híre elterjedt, a hazaküldött izraelita férfiak ezrei fordultak vissza és csatlakoztak a menekülő sereg üldözéséhez. A midianiták útjukat a Jordán felé vették, remélve, hogy eléri saját területüket a folyón túl. Gedeon hírnököket küldött Efraim törzséhez, buzdítva őket, hogy fogják el a menekülőket a déli gázlóknál. Gedeon háromszáz emberével az üldözéstől kifáradva átkelt a folyón közvetlen azok után, akik már elérték a túlsó partot. A midianiták két fejedelmére, Zébára és Sálmunáhra, akik az egész sereget vezették és tizenötezer emberrel megmenekültek, Gedeon rárontott, erejüket teljesen felmorzsolta, a két fejedelmet pedig elfogta és megölte. Ez emlékezetes vereségben nem kevesebb, mint százhuszezer behatólag vesztette életét. A midianiták hatalma megtört és soha többé nem hadakoztak Izrael ellen. A hír pedig, hogy Izrael Istene újból hadakozott népéért, gyorsan elterjedt mindenfelé. A környező népek félelmét nem lehet szavakkal leírni, amikor megtudták, hogy milyen egyszerű eszközök győzedelmeskedtek a bátor harcos nép ereje felett.

A midianiták legyőzésére kiválasztott vezető nem foglalt el kiemelkedő helyet Izraelben. Gedeon sem uralkodó, sem pap, sem lévita nem volt. Atyja házában a legjelentéktelenebbnek tartotta magát. De Isten bátor és becsületes embernek találta őt: aki nem önmagában bízott, hanem kész volt Isten vezetését követni. Isten nem mindig választ nagy képességű embereket műve számára, hanem olyanokat, akiket legjobban fel tud használni. „[...] a tisztességnek előtte jár az alázatosság” (Péld 15:33). Az Úr azok által tud eredményesen munkálkodni, akik tudatában vannak tehetetlenségüknek és akik reá, mint vezérükre és erejük örök forrására bízzák magukat. Ő erőssé tudja tenni őket összekövén gyengeségüket az ő erejével; és bölcsé, összekövén tudatlanságukat az ő bölcsességével.

Ha becsülnék az igaz alázatot, az Úr sokkal többet tehetne népéért. De kevesen vannak, akiket bármily nagy felelősséggel meg lehet bízni anélkül, hogy magabizóskká ne lennének és ne feledkeznének meg Istentől való függőségükről. Ezért műve eszközeinek kiválasztásánál az Úr mellőzi azokat, akiket a világ nagyként, tehetségként és kiválóként tisztel. Ezek az emberek legtöbbször büszkék és önteltek, nem kérik Isten tanácsát, hanem saját elgondolásuk szerint cselekednek.

Gedeon egyszerűen kürtöt fúvatott a midianiták többszázezernyi seregével szemben.

Józsúé is ezt tette Jerikó kőfalainál. És Isten ezt a semmitmondó ténykedést hatalmával olyan erőssé és hatásossá tette, hogy legyőzték általa az ellenséget. Az emberek által valaha gigondolt legtökéletesebb terv Isten hatalmát és bölcsességét mellőzve hibásnak bizonyul, míg a legkevesebbet ígérő módszer sikeres lesz, ha Isten rendelte el, s alázattal, hűséggel hajtják végre. Az Istenben való bizalom és akarata iránti engedelmesség a kereszténynek éppúgy lényeges a lelki harcban, mint Gedeonnak és Józsúénak a kánaánitákkal való háborúban. Isten az izraelitákat hatalmának megismétlődő kinyilatkoztatásával arra akarta rávezetni, hogy higgyenek benne és bizalommal keressék segítségét minden szükségben. Éppúgy kész népe erőfeszítéseivel most is együttmunkálkodni, és nagy dolgokat véghezvinni gyenge eszközei által. Az egész menny arra vár, hogy hatalmát és bölcsességét igényeljük. Isten „[...] mindeneket megcselekedhetik, feljebb hogyan mint kérjük vagy elgondoljuk” (Ef 3:20).

Gedeon visszatért az ellenség üldözéséből és saját honfitársai megrovásával, vádjával találkozott. Amikor felszólítására Izrael férfiai csatarendbe álltak a midianiták ellen, Efraim törzse visszamaradt. Ők veszélyes vállalkozásnak tartották az erőfeszítést és mivel Gedeon nem küldött nekik külön meghívást, ennek ürügyén nem csatlakoztak testvéreikhez. De amikor Izrael győzelmének híre eljutott hozzájuk, irigyek lettek, mert nem részesültek abban. A midianiták veresége után Gedeon parancsára Efraim emberei a Jordán gázlót megszállták. Így megakadályozták a menekülők szökését. Ennek következtében igen sok midianitát öltek meg, akik között voltak Zéeb és Oreb fejedelmek is. Így az efraimiták folytatták a harcot és elősegítették a győzelmet. Mindazonáltal mégis féltékenyek és haragosak voltak, mintha Gedeont saját akarata és döntése vezette volna. Ők nem érzékelték és nem értékelték Isten kezét Izrael győzelmében és ez a tény méltatlanná tette őket, hogy kiválasztott eszközök legyenek.

Visszatérve a győzelmi jelvényekkel, haragosan szemére vetették Gedeonnak: „[...] Miért cselekedted azt mivelünk, hogy el nem hívtál minket, mikor a Midián ellen való hadakozásra indultál?” (Bír 8:1).

Gedeon így felelt: „[...] Vajon cselekedtem-é én olyan dolgot, mint ti? Nem többet ér-é Efraim szólómezgerlése, mint Abiézer egész szüretje? Kezetekbe adta az Isten Midiánnak fejedelmeit, Orebet és Zéebet: hát mit cselekedhettem én olyat, mint ti?” (Bír 8:2-3).

A féltékenységek lelkülete könnyen veszekedéssé fajulhatott volna, ami viszályt és vérontást okoz; de Gedeon szerény válasza lecsillapította Efraim férfainak haragját és békében tértek vissza hajlékaikba. Gedeon az elveket illetően határozott és hajthatatlan, a háborúban „erős férfiú” volt, de előzékeny lelkületet is mutatott, amit ritkán tanúsítanak ilyen harcedzett férfiak. Izrael a midianitáktól való szabadulás hálájaként azt javasolta Gedeonnak: legyen királyuk, s a trónt utódainak is biztosítják. Ez a javaslat az istenuralom elveinek egyenes megsértése volt. Izrael királya isten volt, és egy ember trónra helyezése az isteni hatalom megvetése lett volna. Gedeon felismerte a tényt. Felelete megmutatta, igaz és nemes volt indítéka. „[...] Én nem uralkodom felettetek, sem az én fiam nem fog uralkodni rajtatok. Az Úr uralkodik tifelettetek!” (Bír 8:23).

De Gedeon más bűnre lett csábítva, amely bajba döntötte egész házát, sőt magát a

népet is. A nagy harcot követő tétlenség ideje sokszor nagyobb veszélyt rejt magában, mint maga a küzdelem időszaka. Gedeon ennek a veszélynek volt most kitéve. Nyugalanság uralta lelkét. Eddig megelégedetten betartotta az Istentől adott utasításokat, de most isteni vezetésre való várás helyett saját tervet szőtt. Ha az Úr serege kiemelkedő győzelmet arat, Sátán kettőzött erővel törekszik Isten munkáját megsemmisíteni. Gondolatokat, terveket sugalmazott Gedeon elméjébe, melyek által Izrael népét tévútra vezette.

Abból, hogy az Úr megparancsolta: áldozzon azon a sziklán, ahol az angyal megjelent neki, Gedeon azt következtette, papi ténykedésre hívatott el. Anélkül, hogy Isten felkenetésére várt volna, elhatározta, megfelelő helyről gondoskodik, és a sátornál végzett istentiszteleti rendszer intézményéhez hasonlót vezetett be. Népszerűségtől övezve tervét nem volt nehéz megvalósítania. Kérésére a midianitáktól elvett valamennyi arany fülönfüggőt neki adták zsákmányként. A nép más drága anyagot is gyűjtött a midianita fejedelmek gazdagon díszített öltözékeivel együtt. A beszolgáltatott anyagból Gedeon efódot és hósent készített a főpap által viselt mintára. Eljárása kelepcének bizonyult maga, családjá és az egész nép számára. A jogtalan istentisztelet a nép közül sokakat megint az Úr teljes elhagyására és a bálványok szolgálatára vezetett. Gedeon halála után nagy számban - közte családjá is - csatlakoztak a hitehagyáshoz. A népet Istentől éppen az az ember fordította el, aki egykor ledöntötte bálványaitak.

Kevesen vannak, akik felismerik, mily messze terjed szavaik és cselekedeteik befolyása. A szülők tévedése mily gyakran rossz hatással van gyermekeikre és gyermekeik gyermekeire, miután a cselekvő maga régen a sírban nyugszik! Mindenki befolyást gyakorol embertársaira és ennek eredményéért felelősségre lesz vonva. A szavaknak és cselekedeteknek ereje van, és a távoli jövő megmutatja itteni életük hatását. Szavaik és cselekedeteink következménye visszahat ránk áldásban vagy átokban. Mindennek tudata tisztetetet kellene ébresszen bennünk az élet iránt és készítenie kellene arra, hogy Istenhez forduljunk bölcsességet, vezetésért.

A legmagasabb tisztségben levők is tévútra vezethetnek. A legbölcsebb is tévedhet és a legerősebb is botladozhat és ingadozhat. Szükséges azért, hogy ösvényünkre állandóan fentről jövő világosság áradjon. Egyetlen biztonságunk az, hogy útainkat feltétel nélkül arra bízunk, aki így szól: „Kövess engem.”

Gedeon halála után „nem emlékezének meg az Izrael fiai az Úrról, az ő Istenükről, aki őket megszabadította minden ellenségeik kezéből köröskörül. És nem cselekedének irgalmasságot a Jerubbaál Gedeon házával mind ama jók szerint, amelyeket ő tett vala az Izráellel” (Bír 8:34-35). Elfelejtvén mindazt, amit Gedeonnak, bírójuknak és szabadítójuknak köszönhettek, Izrael népe elfogadta törvénytelen fiát, Abiméleket királyának. Aki - hogy hatalmát megerősítse - Gedeon törvényes fiait egy kivétellel mind megölte. Ha az ember elveti istenfélelmét, csakhamar eltér a tisztesség és a becsületesség útjáról. Az Úr kegyelmének méltánylása azok méltánylásához vezet, akiket az Úr - mint Gedeont - eszközül használ fel népe áldására. A Gedeon házán elkövetett gonosz magatartás várható volt egy olyan néptől, aki Istenével szemben is oly nagy hálátlanságot tanúsított.

Abimélek után az Urat féltő bírák uralma egy ideig féken tartotta a bálványimádást, de

ez nem soká tartott és a nép újból visszatért a közöttük lakó pogány közösségek gyakorlatához. Az északi törzsek között sok imádója volt a szíriaiak és szidóniak istenségeinek. Délnyugaton a filiszteusok, keleten a moáb és ammon bálványok vonták el Izrael szívét atyáik Istenétől. De a hitehagyás gyorsan meghozta a büntetést. Az ammoniták leigázták a keleti törzseket és átkelve a Jordánon, behatoltak Júda és Efraim területére. Nyugaton, a tengermenti síkságról pedig előtörték a filiszteusok és szélében-hosszában égettek és dúltak. Ismét úgy látszott: Izrael a könyörtelen ellenség hatalmának lett átengedve. A nép ismét annál keresett segítséget, akit elhagyott és megsértett. „Akkor az Úrhoz kiáltottak az Izráel fiai, mondván: Vétkeztünk teellened, mert elhagytuk a mi Istenünket, és szolgáltunk a Baáloknak” (Bír 10:10). De a szomorkodás nem munkált igazi bűnbánatot. A nép siránkozott, mert bűnei szenvedést hoztak reá, s nem azért, mert Istent meggyalázták szent törvényének áthágásával. A bűnbánat több, mint a bűn miatti szomorkodás. Határozott elfordulást jelent a bűntől.

Az Úr egyik prófétája által válaszolt nekik: „[...] Nemde én szabadítottalak-é meg benneteket az Egyiptombeliektől, az Emoreusoktól, az Ammon fiaitól, a Filiszteusoktól és a Sidonbeliektől, az Amálekítáktól és a Maonitáktól, mikor titeket szorongattak. És ti mégis elhagyatok engem, és idegen isteneknek szolgáltatok; annak okáért többé nem szabadítlak meg titeket azután. Menjetek és kiáltatok azokhoz az istenekhez, akiket választottatok, szabadítsanak meg azok benneteket a ti nyomorúságtoknak idején” (Bír 10:11-14).

Ezek az ünnepélyes és félelmetes szavak a figyelmet egy másik jelentre irányítják - az utolsó ítélet nagy napjára -, amikor Isten irgalmának visszautasítói és kegyelmének megvetői szembe kerülnek igazságával. E bíróság előtt számot kell adniuk azoknak, akik az idő, ész, értelem Istenadta képességeit e világ isteneinek szolgálatára szentelték. Ők elhagyták szeretők, hűséges barátjukat, hogy a kényelem és világi gyönyör útait járják. Olykor szándékos volt visszatérni Istenhez, de a világ, balgaságaival és cselvetéseivel lekötötte figyelmüket. A könnyelmű szórakozás, az öltözködéssel való hivalkodás, az étvágy kielégítése megkeményítette szívüket, s lelkiismeretüket úgy eltompította, hogy az igazság hangját nem hallották. A kötelességet megvetették. A nagy értékű dolgokat könnyelműen lebecsülték, míg szívük minden vágya kialudt, hogy annak áldozzon, aki oly sokat adott az emberért. De az aratás idején azt aratják, amit vetettek.

Az Úr mondta: „Mivelhogy hívtalak titeket, és vonakodtatok, kiterjesztém az én kezeimet, és senki eszébe nem vette; és elhagytátok minden én tanácsomat, és az én feddéssemel nem gondoltatok. Mikor eljő, mint a vihar, az, amitől féltetek, és a ti nyomorúságtok, mint a forgószél elközelget: mikor eljő titeket a nyomorgatás és a szorongatás. Akkor segítségül hívnak engem, de nem hallgatom meg: keresnek engem, de meg nem találhatnak. Azért, hogy gyűlölték a bölcsességet, és az Úrnak félelmét nem választották. Nem engedtek az én tanácsomnak; megvetették minden én feddésemet. Esznek azért az ő útjoknak gyümölcséből, és az ő tanácsokból megelégednek. Aki pedig hallgat engem, lakozik bátorsággal, és csendes lesz a gonosznak félelmétől” (Péld 1:24-31.33).

Az izraeliták végre megalázták magukat Isten előtt. „És elvetették maguktól az idegen isteneket, és szolgáltak az Úrnak”. És az Úr szerető szíve „[...] megesett az Izráel nyomorúságán” (Bír 10:16). Ilyen a mi Istenünk hosszútűró kegyelme! Amikor népe elveti a

bűnt, mely kizárja jelenlétét, ő meghallgatja imáikat és azonnal cselekedni kezd értük.

Gileád törzséből rendelt nekik szabadítót Jefte személyében, aki háborút indított az ammoniták ellen és megtörte hatalmukat. Ez időben Izrael tizennyolc évig szenvedett ellenségeinek elnyomása alatt, és mégis elfelejtette a szenvedés által megtanított leckét.

Amint népe visszatért gonosz útjaihoz, Isten megengedte, hogy hatalmas ellenségük, a filiszteus sereg ismét elnyomja őket. Ez a kegyetlen és harcos nép sok éven át állandóan zaklatta és olykor teljesen leigázta Izraelt. E bálványimádó néppel egyesülve az élvezetekben és szokásaikban, végül már úgy látszott, hogy lélekben és érdekekben is egyek. Ekkor azonban Izraelnek eme állítólagos barátai legelkeseredettebb ellenségévé lettek és minden eszközzel pusztulásukat keresték.

Amiképpen az izraeliták, úgy a keresztények is sokszor engednek a világ befolyásának, alkalmazkodnak elveikhez és szokásaikhoz abból a célból, hogy kiérdemeljék a hitetlenek barátságát: de végül kiderül, hogy az állítólagos barátok a legveszedelmesebb ellenségek. A Biblia világosan tanítja, hogy Isten népe és a világ között nem lehet egyetértés. „Ne csodálkozzatok atyámfiai, ha gyűlöl titeket a világ!” (1Jn 3:13). Megváltónk mondja: „[...] tudjátok meg, hogy engem előbb gyűlölt tinálatoknál” (Jn 15:18). Sátán a hitetleneken keresztül munkálkodik az állítólagos barátság leple alatt, hogy Isten népét bűnre csábítsa, hogy elválassza őket Tőle. Ha védelmüket eltávolította, eszközeit ellenük fordítja és pusztulásukat keresi.

[<<< vissza a 2. tanulmányhoz](#)

3. Tanulmány javasolt olvasmánya

PÁTRIÁRKÁK és PRÓFÉTÁK (521-529. old.) SÁMSOM

Az általános hitehagyás közepette Isten hűséges imádói folytatták könyörgésüket Izrael szabadulásáért. Noha nem volt nyilvánvaló válasz, s az elnyomó hatalom súlya egyre nehezebb lett, mégis Isten gondviselése segítséget készített elő számukra. Még a filiszteus elnyomás első éveiben egy gyermek született, aki által Isten e hatalmas ellenség erejét meg akarta törni.

Czóra kis városa a filiszteus fensíkot uraló dombvidék határánál feküdt. Itt élt a Dán nemzetségéből való Manoah család, egyike ama keveseknek, akik az általános hűtlenség közepette is hűek maradtak Istenhez. Manoah gyermektelen feleségének megjelent „az Úrnak anyaga” azzal az üzenettel, hogy fiúgyermek születik, aki által Isten kezdi megszabadítani Izraelt. Erre való tekintettel az angyal tanítást adott neki saját életmódját és gyermeke nevelését illetően: „Azért most megőjjad magad, és ne igyál se bort, se más részegítő italt, és ne egyél semmi tisztátalant” (Bír 13:4). Ugyanez a tilalom vonatkozott kezdettől fogva a gyermekekre is annak hozzáadásával, hogy haját ne vágják le, mert nazireusként Istennek kellett őt szentelni.

Az asszony felkereste férjét és beszámolt az angyal látogatásáról, elmondta Manoahnak az üzenetet. Azután afeletti félelmükben, hogy hibát követnek el abban a fontos munkában, amit közöltek velük, a férj így imádkozott: „[...] Kérlek, Uram! az Istennek amaz embere, akit küldöttél volt, hadd jöjjön el ismét hozzánk, és tanítson meg minket,

hogy mit cselekedjünk a születendő gyermekkel?” (Bír 13:8).

Mikor az angyal újra megjelent, Manoah aggódalmas kérdése így hangzott: „[...] Ha beteljesedik ígéreted, miként bánjunk a gyermekkel, és mit cselekedjék ő?” Válaszul az előző tanítást ismételte meg: „Mindentől, amit csak mondtam az asszonymak, őrizkedjék. Mindabból, ami csak a bortermő szőlőből származik, ne egyék, és bort és más részegítő italt ne igyék, és semmi tisztátalant ne egyék. Mindazt, amit parancsoltam néki, tartsa meg” (Bír 13:12-14).

Isten a Manoahnak ígért gyermek által fontos munkát akart elvégezni, és e feladathoz szükséges tulajdonságok elnyerése végett az anya, valamint a gyermek szokásait gondosan szabályozni kellett. Az angyal Manoah felesége számára azt a tanítást adta, hogy „se bort és más részegítő italt ne igyék, és semmi tisztátalant ne egyék. Mindazt, amit parancsoltam néki, tartsa meg.” A gyermeket az anya szokása jóra vagy rosszra befolyásolja. Elvek által ellenőriznie kell magát és mértékletességet, önmegtartózkodást kell gyakorolnia, ha gyermeke javát keresi. Oktalan tanácsadók az anyát minden kívánságának és vágyának kielégítésére ösztönzik, de ez a nézet téves és káros. Az anyát Isten parancsolata ünnepélyesen önuralom gyakorlására kötelezi.

Az apák és az anyák egyaránt felelősek. Szellemi és testi jellemtulajdonságát és étvágyát mindkét szülő átruházza gyermekére. A szülő mértéktelenségének eredményeként a gyermekek sokszor híján vannak a testi, szellemi és erkölcsi erőnek. Az iszákosok és a dohányosok mohó kívánságaikat, heves vérmérsékletüket és ingerlékeny idegeiket minden bizonnyal átadják gyermekeiknek. A kicsapongó emberek gyakran tisztátalan vágyakat és förtelmes betegségeket hagynak örökségül utódaikra. És mivel a gyermekeknek a szüleiknél kevesebb erejük van ellenállni a kísértésnek, így minden nemzedék egyre mélyebbre süllyed. A szülők nagymértékben felelősek nemcsak gyermekeik zabolátlan szenvedélyeiért és mértéktelen vágyaiért, hanem ezek fogyatékoságaiért, akik süketen, vakon, betegen vagy gyengeelméjűen születnek.

Minden apa és anya kérdése ez legyen: „[...] mit cselekedjünk a születendő gyermekkel?” (Bír 13:8). A születés előtti befolyás hatását sokan lebecsülik, de a héber szülőkhöz küldött mennyei tanítás - amit kétszer megismételtek - a leghatározottabb és a legünnepélyesebb módon megmutatja, hogyan tekinti ezt az ügyet Teremtőnk.

Am azzal, hogy a héber szülők magukat megtartóztatva a megígért gyermeket tisztasággal és egészséggel ajándékozták meg, még nem volt minden elintézve. Ezt követnie kellett a gondos nevelésnek és a helyes szokások kialakításának. Isten azt parancsolta, hogy Izrael jövődő bíróját és szabadítóját gyermekségétől fogva szigorú önmegtartóztatásra neveljék. Születésétől kezdve nazireusnak kellett lennie, így a bor és részegítő italok fogyasztásának állandó tilalma alá volt helyezve. A gyermeket mértékletességre, önuralomra és önmegtartóztatásra kell nevelni már születésétől kezdve.

Az angyal tilalma magában foglalt minden tisztátalant. Az élelmiszereknek a tiszta és tisztátalan közti megkülönböztetése nem csupán szertartási és önkényes rendelkezés volt, hanem az egészségügyi elveken alapult. E megkülönböztetésre vezethető vissza az a csodálatos életképesség, mely évezredekken át jellemezte a zsidó népet. A mértékletesség elve tovább terjed a szeszes italok fogyasztásánál. Mert az izgató és nehezen

emészthető étel ugyanúgy egészségtelen, és sok esetben az iszákosság magvát hinti el. Az igazi mértékletesség erre tanít: tartózkodjunk minden károstól és használjuk józanul azt, ami egészséges! Kevesen látják be, hogy életmódjuk mennyire kihat egészségükre, jellemükre, használhatóságukra - életükre. Az erkölcsi és értelmi erőnek kell mindig alárendelni az étvágyat. A test legyen a lélek szolgája és nem a lélek a testé.

A Manoahnak adott isteni ígéret a maga idejében beteljesedett a gyermek megszületésével, akit Sámsonnak neveztek el. Amint a fiú felnőtt, nyilvánvalóvá vált rendkívüli fizikai ereje. Nagy testi erejének titka azonban - amint azt maga Sámson és szülei is jól tudták - nem izmaiban, hanem megtartóztatott életmódjában rejlett, amelynek külső jele a nyíratlan haj volt. Ha Sámson az isteni parancsolatokat oly hűséggel tartja be, mint szülei, nemesebb és boldogabb sorsa lett volna. De a bálványimádókkal való társalgás megmetyélezte őt. Mivel Czóra városa közel volt a filiszteusok országához, Sámson baráti viszonyba került velük. Fiatalon bensőséges baráti kapcsolatokat alakított ki, melyek aztán egész életét befolyásolták. A filiszteus városban, Timnáthban lakott egy fiatal lány, akit Sámson megszeretett és elhatározta, feleségül veszi. Istenfélő szüleinek, akik igyekeztek őt szándékaról lebeszélni, egyetlen választ adott: „[...] ő kedves az én szemem előtt” (Bír 14:3). Végül engedtek kívánságának és a házasságot megkötötték.

Sámson éppen akkor kötötte sorsát népe ellenségének sorsához, amikor a férfiúi korba lépett; amikor fel kellett volna vegye istenadta tisztét; amikor a leghűségesebben kellett volna szolgálnia Istent.

Az, hogy választottjával dicsőítheti-e majd Istent, vagy olyan helyzetbe sodorja magát, amelyben feladatát nem tudja betölteni, nem érdekelte őt. Isten minden dologban bölcsességet ígér azoknak, akik mindenekelőtt az ő dicsőítésével törődnek, de az öntetszelgők, elbizakodottak számára nincs ilyen ígérete.

Hányan járják Sámson útját! Hány esetben kötnek házasságot hívők és hitetlenek csak azért, mert a vonzalom a döntő a férj vagy a feleség kiválasztásában. A házasulandó felek Isten tanácsát nem kérik ki, dicséretét nem tartják szem előtt. A kereszténységnek irányító befolyással kellene lennie a házassági kapcsolatra, de az indítékok, melyek az egységhez vezetnek, nincsenek összhangban a krisztusi elvekkel. Sátán állandóan arra törekszik, hogy erősítse hatalmát Isten népe fölött, rábírván őket alattvalóival való szövetségkötésre; és hogy ezt elérje, szentségtelen szenvedélyeket igyekszik ébreszteni a szívben. De az Úr világosan tanítja népét, hogy ne egyesüljenek azokkal, akiknek szívében nem lakozik Isten szeretete. „És mi egyezsége Krisztusnak Béliállal? vagy mi köze hívőnek hitetlenhez? Vagy mi egyezése Isten templomának bálványokkal?” (2Kor 6:15-16).

Menyegzője ünnepén Sámson családi kapcsolatba került azokkal, akik gyűlölték Izrael Istenét. Aki önként ilyen kapcsolatra lép, annak bizonyos mértékben alkalmazkodnia kell társa életmódjához és szokásához. Az így eltöltött idő rosszabb az elpazaroltnál. A gondolatok, a szavak, az elvek szilárdságát támadják és a lélek bástyáit gyengítik.

Az asszony, akinek kedvéért Sámson Isten törvényét megszegte, még a menyegzői ünnepség befejezése előtt hűtlennek bizonyult férjével szemben. Hűtlenségén Sámson annyira felháborodott, hogy azonnal elhagyta és visszatért Czórába. Miután lecsillapo-

dott később elment menyasszonyáért, az már más felesége volt. Bosszúja - a filiszteusok összes szántóföldjeinek és szőlőskertjeinek felégetése - az asszony megölésére készítette őket, noha az ő fenyegetéseik vették rá a csalásra, mellyel az esemény elkezdődött. Sámson már eddig is bizonyosságát adta roppant erejének, amikor pusztá kézzel széttépte az oroszlánt, és amikor megölte a harminc askeloni filiszteust. Most, hogy feleségével ilyen kegyetlenül elbántak, haragra gerjedt, megtámadta a filiszteusokat „[...] és megverte őket keményen” (Bír 15:8).

Ezután biztos menedéket keresve ellenségeitől visszavonult Júda törzsében Ethamba „a sziklabarlangba” (Bír 15:8).

Ide nagy sereg követte, és Júda lakói saját sorsukért aggódva gonosz módon megegyeztek, hogy kiszolgáltatják őt ellenségeinek. Ennek megfelelően felment hozzá háromezer júdabeli férfiú. De ilyen túlerővel sem mertek volna hozzá közeledni, ha nem érzik biztosítva magukat, hogy saját földieit nem bántja. Sámson beleegyezett, hogy megkötözzék és kiszolgáltatassák a filiszteusoknak. De először megígértette Júda férfijaival, hogy nem támadják meg őt, s így nem kényszerítik elpusztításukra. Megengedte nekik, hogy két új kötéllel megkötözzék és így vezették le az ellenség ujjongó táborába. Amint meghaltotta a filiszteusok diadalkiáltását, „[...] felindítá őt az Úrnak lelke” (Bír 15:14). Az erős, új köteleket úgy tépte szét, mintha azok tűzben perzselt lenzálak lettek volna. Akkor megragadta az első keze ügyébe eső fegyvert - amely csak egy számár állkapcsa volt, de sokkal halálosabbnak mutatkozott a kendernél vagy a lándzsánál, - és addig verte a filiszteusokat, míg azok rémülten menekültek ezer halottat hátrahagyva a mezőn.

Ha az izraeliták képesek lettek volna Sámsonnal egyesülni és folytatni a küzdelmet, akkor megszabadíthatták volna magukat elnyomóik hatalmától. De bátoratlanok és gyávák voltak. Elhanyagolták azt a munkát, amit Isten megparancsolt nekik a pogányok kiűzését illetően, sőt egyesültek velük lealacsonyító szokásaikban; eltűrték gonoszságaikat és elősegítették igazságtalanságaikat, amíg az nem irányult ellenük. Mikor maguk is az elnyomók hatalmába kerültek, szó nélkül alávetették magukat a megaláztatásnak, melytől megmenekülhettek volna, ha engedelmeskednek Istennek. Megegett az is, hogy az Isten által rendelt szabadítónak ellenálltak, és egyesültek az ellenséggel.

E győzelem után bírónak tették Sámsont és húsz esztendeig ítélte Izraelt. Ám az első ballépés utat készít továbbiaknak. Sámson elhagyta Isten parancsolatát, hogy ne filiszteus nőt vegyen feleségül, és ismét közéjük - halálos ellenségei közé - merészkedett törvényellenes szenvedélyének kielégítésére. Bizva nagy erejében, amellyel a filiszteusokat megfélemlítette, merészen lement Gázába egy ottani parázna asszony meglátogatására. A város lakói megtudták, hogy ott van és bosszúra sóvárogtak. Ellenségük biztonságosan be volt zárva városuk jól megerősített falai közé, és csak a reggelt várták, hogy véghez vigyék szándékukat. Éjfélkor felébredt Sámson. Lelkiismeretének vádoló hangja nem hagyta nyugodni, amint arra gondolt, hogy megszegte nazireusi fogadalmát. Noha nem állt ellen bűnének, Isten kegyelme mégsem hagyta el. Rendkívüli ereje ismét szabadulást szolgált. A város kapujához érve kiszakította azt kapufélfákkal és zárral együtt és felvitte a Hebronnal szemben fekvő hegy tetejére.

Bár alig-alig menekedett meg, gonosz útjától mégsem tért el. Ismét a filiszteusok közé

merészkedett, érzéki vágyát tovább is igyekezett kielégíteni, mígnem az romlásba sodorta. Nem messze szülőföldjétől „[...] megszeretett egy asszonyt Sórek völgyében” (Bír 16:4), akinek Delila, „megemésztő”, volt a neve. Sórek völgyét szőlőskertjeiért dicsérték. Ez nagy kísértés volt az ingadozó nazireusnak, aki engedett a borivásnak és így megtörte a másik kötetést, amely őt a tisztességhez és Istenhez fűzte. A filiszteusok éberren figyelték ellenségüket. S mikor eme új kapcsolattal lealacsonyította magát, elhatározták, hogy Delila által törbe ejtik.

Minden filiszteus tartományból egy-egy vezető férfiúból álló küldöttség ment a Sórek völgyébe. Addig nem merték elfogni, míg nagy erejének birtokában volt. De az volt a céljuk - ha lehetséges - megtudják erejének titkát. Ezért megvesztegették Delilát, fedezze azt fel és mondja el.

Amikor árulója kérdésekkel zaklatta Sámson, megtévesztette őt, mondván: ha így és így cselekszenek velem, olyan gyenge leszek, mint más ember. De amikor Delila kipróbálta, kiderült félvezetése. Ekkor hamissággal vádolta Sámson, mondván: „[...] Milyenképpen mondhatod? Szeretlek téged, ha szíved nincsen énvelem? Immár három ízben szedtél rá engem, és nem mondtad meg, hogy miben van a te nagy erőd?” (Bír 16:15). Sámson háromszor tökéletesen meggyőződhetett arról, hogy az asszony szövetségese az életére törő filiszteusoknak, de amikor Delila célt tévesztett, tréfaaként kezelte a dolgot, és Sámson elámítva, elűzte magától a félelmet.

Delila nap mint nap unszolta őt, míg „[...] halálosan belefáradt a lelke” (Bír 16:16). De gyöngéd erő a leány mellett tartotta. Végül legyőzve, elárulta titkát. „[...] Borotva nem volt soha az én fejemen, mert Istennek szentelt vagyok anyám méhétől fogva; ha megnyíratatom, eltávozik tőlem az én erőm, és megerőtlenedem, és olyan leszek, mint akármely ember” (Bír 16:17). Azonnal követeket küldött Filisztea nagyjaihoz, sürgetvén őket, jöjjenek sietve hozzá. Amíg a harcos aludt, megfosztották dús hajától, s aztán amint azt már három ízben tette, így kiáltott: „Rajtad a filiszteusok, Sámson!” (Bír 16:20). Amint hirtelen felébredt, azt hitte, erejével úgy bánhat, mint korábban, de tehetetlen karjai nem engedelmeskedtek, s ekkor tudta, hogy eltávozott tőle az Úr. Amikor megborotvtázták, Delila kínozni kezdte és szenvedést okozott neki, hogy így tegye próbára erejét, mert a filiszteusok nem mertek közeledni hozzá, amíg meg nem győződtek arról, hogy ereje elhagyta. Akkor megragadták, megvakították és magukkal vitték Gázába. Itt börtönükben láncra verték és kemény munkára fogták.

Micsoda változás ez számára, aki Izrael hőse, bírása volt! - most gyenge, vak, bebörtönzött, s a legszolgáibb munkára befogott. Isten sokáig elhordozta, de amikor annyira átadta magát a bűn hatalmának, hogy titkát elárulta, az Úr eltávozott tőle. Jóllehet ereje nem hosszú hajában rejtett, de ez Isten iránti hűség jele is volt. És amikor a jelképet feláldozta szenvedélye kielégítésének, elveszítette az ezzel járó áldást.

Sámson, mint a filiszteusok játékszere, szenvedésében és megalázottságában jobban megismerte gyengeségét, mint valaha. Keserves helyzete bűnbánatra indította. Amint nőtt a haja, ereje fokozatosan visszatért; de ellenségei megbilincselte és gyámoltalan fogolynak tekintvén őt, nem gyanítottak semmit.

A filiszteusok istenüknek tulajdonították Sámson feletti győzelmüket és ujjongva

dacoltak Izrael Istenével. Ünnepet szenteltek istenüknek, Dágonnak, a halistennek, a tenger védelmezőjének. Filisztea egész síkságáról, városból és vidékről összegyűlt a nép és urai. A hatalmas templom teljesen megtelt az imádkozók tömegével annyira, hogy még a tető körüli karzaton is szorongtak. Filisztea örömnépe volt ez. A nagy pompával végzett dágon-istentiszteletet zene és vendégeskedés követte. Ekkor behozták Sámson, mint Dágon hatalmának győzelmi jelét. Diadalittasan üdvözölték megjelenését. A nép és az uralkodók gúnyolták nyomorát és tüntetően dicsőítették azt az isten, aki legyőzte „földünk pusztítóját” (Bír 16:24). Egy idő múlva, mintha fáradt lenne, Sámson engedélyt kért, hogy a két központi oszlopnak támaszkodhasson, mely a templom tetőzetét tartotta.

Ezután csendben imádkozott: „[...] Uram, Isten, emlékezzél meg, kérlek, énrólam, és erősíts meg engemet csak még ez egyszer, óh Isten! hadd álljak egyszer bosszút a Filiszteusokon két szemem világáért!” (Bír 16:28). E szavakat mondva, átfogta hatalmas karjaival az oszlopokat és így kiáltott: „[...] Hadd vesszek el én is a filiszteusokkal!” (Bír 16:30), meghajolt, és egy rántással a tető beomlott, megsemmisítette az egész tömeget „[...] úgyhogy többet megölt halálával, mint amennyit megölt életében” (Bír 16:30).

A bálvány, valamint imádói: papok és földművesek, harcosok és nemesek, együtt lettek Dágon templomának romjai alá temetve. És közöttük volt annak óriási alakja is, akit Isten népe szabadítójául választott. A borzalmas pusztulás híre eljutott Izraelbe is, és Sámson rokonai eljöttek hegyeiről és minden ellenszegülés nélkül kiszabadították az elesett hős testét. „[...] hazatérve, eltemették Czóra és Estháol között, atyjának, Ma-noahnak sírjába” (Bír 16:31).

Isten ígérete, mely szerint Sámson által kezdi megszabadítani népét a filiszteusok kezéből, beteljesedett. De milyen gyászos és borzalmas az az élettörténet, amely Isten dicsérete és a nemzet dicsősége lehetett volna! Ha Sámson hű marad isteni elhívásához, beteljesedett volna Isten célja az ő dicsőségére és magasztalására. Ámde engedett a kísértésnek és hűtlennek bizonyult a rábízottakban; küldetését vereség, szolgaság és halál által teljesítette.

Sámson testileg a föld legerősebb embere, de önuralomban, becsületességben és állhatatosságban a leggyengébbek egyike volt. Sokan helytelenül az erősen szenvedélyes embert nagy jellemnek tartják. Pedig valójában gyenge ember az, akit szenvedélye legyőz. Az ember valódi nagyságát a legyőzött indulatok, a féken tartott vágyak nagysága igazolja; de sohasem azok az érzések, amelyek úrrá lesznek az ember fölött.

Sámson felett az isteni gondviselés őrködött, hogy felkészülhessen annak a munkának elvégzésére, amelyre hívatott. Életének kezdetétől fogva testi és szellemi erejét, valamint erkölcsi tisztaságát kedvező feltételek vették körül. De a gonosz társak befolyására elengedte Isten vezető és oltalmazó kezét, s így a rossz áradata magával ragadta. Akik kötelességteljesítésük közben kísértetnek meg, biztosak lehetnek abban, hogy Isten megvédelmezi őket; de akik önként szolgálatják ki magukat a kísértésnek, előbb-utóbb elbuknak. Akiket Isten bizonyos cél elérésére eszközül akar felhasználni, azokat Sátán minden ereje megfeszítésével igyekszik tőrbe csalni. Bennünket gyenge pontjainknál támad meg, és jellembeli gyengeségünk által akar uralma alá vonni. De senkit sem kell

legyőznie! Az ember nincs magára hagyva, hogy saját gyenge erőfeszítésével küzdje le a gonosz hatalmat! A segítség közel van és minden lélek megkapja, aki valóban óhajtja azt! A Jákób által látott látomásban Isten angyalai, akik fel- és alászállnak a létrán, segítenek mindazoknak, akik segítségüket igénybe veszik.

[<<< vissza a 3. tanulmányhoz](#)

4. Tanulmány javasolt olvasmánya

PÁTRIÁRKÁK és PRÓFÉTÁK (536-541. old.) ÉLI és FIAI

Pap és bíró volt Éli Izraelben. A legfőbb és legfelelősségteljesebb tisztségeket töltötte be Isten népe között. Istentől a papság szent feladataira választott, az ország legmagasabb bírói tisztségére beiktatott embert példaképnek tekintették és így nagy befolyást gyakorolt Izrael törzseire. Ennek ellenére, hogy elhívott az egész nemzet vezetésére, saját házanépét nem tudta kormányozni. Éli engedékeny apa volt. Mivel szerette a békét és a kényelmet, atyai tekintélyét nem érvényesítette, hogy gyermekei gonosz hajlamait és szenvedélyeit megbüntesse. Ahelyett, hogy őket megdorgálta vagy rendreutasította volna, engedett akarataknak és hagyta őket saját útaikon járni. Nem tekintette fiainak nevelését egyik legfontosabb feladatának. Mint Izrael papja és bírája nem hagyatott sötétségben az Istentől gondjaira bízott gyermekek fékentartásának kötelességét illetően. Éli azonban visszariadt ettől a kötelességtől, mert akkor fiai akaratát keresztezi, és büntetni, nemet mondani kellett volna. A folyamatot követő borzalmas következmények mérlegelése nélkül megengedte fiainak amit csak kívántak és ezzel megvetette az Isten szolgálatára és az élet kötelességeire való felkészítés munkáját.

Isten azt mondta Ábrahámról: „Tudom róla, hogy megparancsolja az ő fiainak és az ő házanépének őtána, hogy megőrizték az Úrnak útát, igazságot és törvényt tévé” (1Móz 18:19). De Éli megengedte gyermekeinek, hogy őt ellenőrizték. Az apa gyermekei alárendeltje lett. Az áthágás átka nyilvánvaló volt fiai magatartását jellemző romlottságban és gonoszságban. Isten jellemének és törvényének szentségét nem méltányolták megfelelően. Isten szolgálata szerintük közönséges dolog volt. Már gyermekségüktől fogva hozzászórtak a szentély körüli szolgálathoz, de ahelyett, hogy tisztelettudóak lettek volna, annak szentsége és jelentősége iránti érzést elvetették. Az apa a vele szembeni tiszteletük hiányát nem büntette, a szentély ünnepélyes szolgálata iránti tiszteletlenségüket nem akadályozta meg; és mikor elérték a férfikort, beteltek a kételkedés és lázadás halálos gyümölcseivel.

Bár teljesen méltatlanok voltak a szolgálatra, mégis mint papokat a szentélybe helyezték őket az Isten előtti szolgálatra. Az Úr az áldozatok bemutatásának módjára nézve a legsajátosabb utasításokat adta, de e gonosz emberek a tekintély semmibevevését még az Isten szolgálatába is bevitték és az áldozati törvényeket - melyeket a legünnepélyesebb módon kellett végrehajtani - nem vették figyelembe. Az Úr Jézus halálát jelképező áldozatok célja az volt, hogy a nép szívében megőrizték az eljövendő Megváltóban való hitet; ezért igen fontos volt az utasítások pontos betartása. A hálaáldozat az Isten iránti hála megkülönböztetett kifejezése volt. Ebben az áldozatban csak a kövérét kellett el-

égetni az oltáron; míg egy bizonyos, megjelölt rész a papot illette, de a nagyobb részt vissza kellett adni az áldozat bemutatójának, hogy azt barátaival az áldozati ünnepségen megegye. Így kellett minden szívet hálával és hittel a világ bűneit elvevő nagy áldozatra irányítani.

Éli fiai ahelyett, hogy tudatában lettek volna a jelképes szolgálat ünnepélyességének, csak arra gondoltak, hogyan tehetik azt saját kívánságuk eszközévé. Az őket illető hálaáldozat részével nem elégedtek meg, hanem további részt követeltek; s az évenkénti ünnepek alkalmával bemutatott eme áldozatok nagy számát tekintve, ez alkalom volt a nép rovására történő meggazdagodásra. De nemcsak többet kívántak a jogos résznél, hanem nem várták ki, hogy a kövérje Istennek való áldozatként elégjen. Ragaszkodtak ahhoz, hogy bármely nekik tetsző részt kivehessék, és ha azt valaki visszautasította, megfenyegették, hogy erőszakkal veszik el azt.

A papok e gonoszága megfosztotta a szolgálatot annak szentségétől és ünnepélyes jelentőségétől, s így az emberek megutálták az Úrnak áldozatát. A nagy jelképes áldozatot, amelyre előre kellett volna tekinteniük, többé nem ismerték el. „Igen nagy volt azért az ifjaknak bűne az Úr előtt” (1Sám 2:17). E hűtlen papok áthágták Isten törvényét. Szent hivatásukat gonosz, lealacsonyító cselekedetekkel gyalázták meg, és jelenlétükkel tovább folytatták Isten sátorának megfertőzését. A nép közül sokan méltatlankodtak Hofni és Fineás romlott magatartásuk miatt és nem mentek fel az imádkozás helyére. Így az Isten által elrendelt tiszteletet megvetették és elhanyagolták, mert az gonosz emberek bűnével társult; míg azoknak, akiknek szíve a bűnre hajlott, megerősödtek bűneikben. Az istentelenség, a kicsapongó élet és a bálványimádás ijesztő méreteket öltött.

Éli nagyot hibázott, amikor megengedte fiainak a szent tisztségben való szolgálatot. Azáltal, hogy mentegette tetteiket, elvakult lett bűneikkel szemben, végül elérték azt a háttárt, ahol fiai gonoszága felett többé már nem lehetett szemet hunyni. A nép erőszakos tetteik miatt panaszkodott, és a főpap igen szomorkodott és aggódott. Nem mert tovább hallgatni. Ám fiai mindig csak önmagukra gondoltak, most sem törődtek senkivel. Látták atyjuk gyötrődését, de kemény szívüket ez nem érintette. Szelíd intéseit meghallgatták, de semmi hatással nem volt rájuk, nem változtatták meg gonosz magatartásukat, noha figyelmeztette őket bűnük következményeire. Ha Éli jogszerűen járt volna el gonosz fiával, a papi tisztségtől fel kellett volna mentenie őket és halállal kellett volna büntetnie. De attól félve, hogy így rájuk nyíltan szégyent és megvetést hoz, megtartotta őket a legszembetűnőbb bizalmi állásban. Még mindig hagyta, hogy romlottságukat Isten szolgálatával vegyítsék és az igazságra szégyent hozzanak, mely éveken át helyrehozhatatlan volt. De amikor Izrael bírāja elhanyagolta munkáját, Isten kezébe vette ügyét.

„És eljőve Istennek embere Élihez, és monda néki: Így szól az Úr: Nem jelentettem-é ki magamat atyád házában, midőn Egyiptomban a Fáraó házában valának? Én kiválasztám őt papnak Izrael minden nemzetségei közül magamnak, hogy áldozzon az én oltáromon; hogy füstölőszert füstölögtessen, hogy az efódot előttem viselje; és atyád házára bíztam Izrael fiainak minden tüzes áldozatait. Miért tapossátok meg az én véresáldozatomat és ételáldozatomat, melyet rendeltem e hajlékban? És te többre becstölöd fiadat, mint engem, hogy magatokat hizlaljátok az én népem Izrael minden áldozatának elejével. Azért így szól az Úr, Izraelnek Istene, jóllehet megmondottam, hogy a te házad és atyádnak

háza mindörökké én előttem jár; de most, azt mondja az Úr, távol legyen tőlem, mert akik engem tisztelnek, azoknak tisztességet szerzek, akik azonban engem megutálnak, megutáltatnak [...] Támasztok azonban magamnak hűséges papot, ki kedvem és akaratom szerint cselekszik; és építek néki állandó házat, és az én felkentem előtt fog járni mindenkor” (1Sám 2:27-30.35).

Isten azt vetette Éli szemére, hogy fiait többre becsüli az Úrnál, mert inkább tűrte, hogy az áldozat megvetés tárgyává legyen, semhogy fiait förtelmes gyakorlatukért megszégyenítse. Azok, akik gyermekeik iránti vak szeretetből eltűrik önző kívánságaik kielégítését és Isten tekintélyét nem érvényesítik; nem mutatnak rá a bűnre és nem büntetik meg a gonoszt, azok gonosz gyermekeiket jobban tisztelik Istennél. Inkább törődnek jó hírük védelmezésével, mint Isten dicsőítésével. Inkább akarnak gyermekeiknek tetszeni, mint az Úrnak, megőrizvén Isten szolgálatát még a gonosz látszatától is.

Isten Élit, mint Izrael papját és bíróját felelőssé tette népének erkölcsi és vallási állapotáért, de felelőssé tette fiai jelleméért is. Meg kellett volna próbálnia szelíd rendszabályokkal megfékezni a gonoszt, s ha ez nem segít, a rosszat a legszigorúbb eszközökkel kellett volna elnyomni. De azért, hogy a bűnt nem ostorozta, és a bűnösök felett nem gyakorolt igazságot, magára vonta Isten rosszsallását. Nem lehetett ráhagyni Izrael tisztántartását. Azoknak, akiknek túl kevés a bátorságuk a rossz ostorozására, vagy közömbösségből, és kényelemszeretetből elhanyagolják családjuk vagy gyülekezetük tisztántartását, felelniük kell majd mindazért a rosszért, ami kötelesség-mulasztásukból származik. Mi éppúgy felelősek vagyunk azokért a bűnökért, amelyeket szülői vagy lelkipásztori tekintélyünk latbavetésével megakadályozhattunk volna, mintha azokat magunk követtük volna el.

Éli nem az Isten által adott elvek szerint irányította családját. Saját elgondolását követte. Mint túl győnge apa, azt hitte fiairól, hogy gonosz hajlamaikat majd kinövik. Ma is sokan követnek el hasonló hibát. Azt gondolják, jobb módot tudnak gyermekeik nevelésére, mint amit Isten adott Igéjében. Hamis elképzeléseket dédelgetnek magukban és mentségül mondják: „Túl fiatal a büntetésre. Majd ha nagyobb lesz, megmagyarázom neki”. Ezáltal hagyják, hogy a rossz megerősödjön és természetükké legyen. A gyermekek zabolázatlan hajlamokkal nőnek fel, s bennük olyan jellemtulajdonságok fejlődnek ki, amelyek átokká lesznek egész életükön át. Nincs nagyobb átok a családban, mint mikor a gyermeknek meghagyják saját akaratát. Ha a szülők gyermekeik minden kívánságát teljesítik és megengednek nekik olyan dolgokat, amelyekről jól tudják, hogy nem szolgálják javukat, a gyermekek hamarosan felhagynak szüleik iránti szeretettel, Isten és ember tekintélyének figyelembevételével és Sátán fogságába kerülnek. A család befolyása kihat az egész társadalomra. Bomlasztó hatású, gonosz folyamatban csapódik le, mely sérti a családot, a közösséget és a kormányzatot.

Éli befolyása tiszttségénél fogva messze hatóbb volt, mintha csak közember lett volna. Családi életét egész Izraelben utánozták. Hanyagságának romboló eredménye otthonok ezreiben volt látható. Ha a gyermekek gonosz úton járhatnak, míg a szülők vallási téren tevékenykednek, akkor szegyet hoznak Isten igazságára. Az otthon kereszténységének legfőbb próbaköve az a jellemtypus, amelyet saját befolyása hoz létre. A cselekedetek minden hitvallásnál ékebben beszélnek. Ha a vallás tanítói komolyan és kitartóan

igyekeznének rendezett családi életre az Istenben való hit áldásainak bizonyosságaként, de gyermekeik rossz kívánságai iránt engedékenyek, akkor úgy tesznek, mint Éli és Krisztus ügyére szegyet, önmagukra és családjukra romlást hoznak. De bármilyen nagy is legyen a szülői hűtlenség gonoszsága, az tízszeresen nagyobb azok családjában, akik a nép tanítására hivatnak el. Ha elmulasztják ellenőrizni családjukat, rossz példájukkal sokakat megtévesztenek. Vétküik annál nagyobb, amennyivel felelősségteljesebb a tisztességük.

Áron házának azt ígérte Isten, hogy mindig előtte fog járni. De ez az ígélet feltételhez volt kötve: magukat teljes szívből a szentély munkájára szentelik és minden útjukban Istent tisztelik, nem szolgálván önmaguknak és nem követik helytelen hajlamaikat. Élit és fiait az Úr megvizsgálta és szolgálatukra, magasztos papi tiszttségükre teljesen méltatlannak találta őket. Isten kijelentette: „Távol legyen tőlem”. Nem cselekedhette meg velük a jót, amit elgondolt, mert nem tették meg a maguk részét.

A szent dolgokban szolgálók olyan példát kell mutassanak, hogy Istennel szemben tiszteletet és Isten megbántása iránti félelmet keltsenek az emberek szívében. Ha emberek „Krisztusért járván” felállnak, hogy szólják a népnek Isten kegyelmi és megbocsátó üzenetét, és szent tisztüket önző és érzéki vágyaik kielégítésének palástjával használják fel, úgy a Sátán leghathatósabb eszközévé válnak. Hofni és Fineás hasonlóan utálatossá tették az emberek előtt az Úrnak áldozatát. Egy ideig titkolhatják útaik gonosz voltát, de amikor igazi jellemük kiderül, az emberek hite megrendül, ami gyakran a vallásban való bizalmuk megszűnését eredményezi. Bizalmatlanok lesznek mindenkivel szemben, aki az Isten Igéjét tanítja. Krisztus igaz szolgájának üzenetét is kételkedve fogadják. A kérdés állandóan ott lappang szívükben: Nem olyan-e ez is, mint akit annyira szentnek tartotunk és rossznak találtuk? Így Isten szava is elveszíti erejét az emberek szívében. Élinek fiaihoz szóló dorgálása ünnepélyes és félelmes jelentőségű szavak, - szavak, melyeket a szent dolgokban szolgálók mérlegeljenek. „Ha embertársa ellen vétkezik, megítéli az Isten; de ha az Úr ellen vétkezik az ember, ki lehetne érette közbenjáró?” (1Sám 2:25). Ha bűnük csak embertársukat sértette volna meg, a bíró büntetés kiszabásával, kártérítéssel azt jóvátehetné volna és így a bűnös bocsánatot nyer. Vagy ha nem teszük magukat vakmerő bűnben bűnössé, akkor bűnért való áldozatot is lehetett volna hozni értük. De a Legfenségesebb papjaiként a bűnért való áldozat bemutatásában bűnük annyira összefonódott szolgálatukkal, Isten művét a nép előtt annyira megszenteltetették, megvetették, hogy részükre semmi kiengesztelés nem volt elfogadható. Saját atyjuk, bár főpap volt, sem mert értük közbenjárni: nem tudta őket a szent Isten haragjától megvédeni. A bűnösök közül azok a legvétkesebbek, akik megvetést hoznak azokra az eszközökre, amelyekkel a menny az ember megváltásáról gondoskodott: „[...] akik önmaguknak feszítik meg az Istennek ama Fiát, és meggyalázzák őt” (Zsid 6:6).

[<<< vissza a 4. tanulmányhoz](#)

5. Tanulmány javasolt olvasmánya

PÁTRIÁRKÁK és PRÓFÉTÁK (553-561. old.) PRÓFÉTAISKOLÁK

Izrael nevelését maga az Úr irányította. Gondoskodása nem korlátozódott csupán vallásos érdekeikre, hanem kiterjedt szellemi, fizikai jólétükre is. Ezek is az isteni gondviselés alá tartoztak és ezeket is isteni törvények szabályozták.

Megparancsolta a hébereknél, hogy gyermekeiket az Úr minden törvényére tanítsák meg, és beszéljék el nekik, mit tett atyáikért. Ez a szülőknek kiváltképp kötelessége volt, olyan kötelessége, amelyet senkire sem ruházhattak át. Mert nem idegen ajkának kellett Isten e nagy dolgaira tanítani a gyermekeket, hanem a szülőknek, akik őket a legjobban szerették. A mindennapi élet minden mozzanatába Isten gondolatát kellett beleszőniük. Isten hatalmas cselekedeteit amelyekkel népét megszabadította - és az eljövendő Megváltóra vonatkozó kegyelmes ígéreteit szinte naponta tanulmányozni kellett az izraelita családokban. Hogy az oktatás a szívekbe jól bevésődjék, képeket és hasonlatokat alkalmaztak. Így vésték az ifjúság szívébe a határtalan isteni gondviselés és az eljövendő élet ígét. Megtanították őket, hogy a természetben és az Igében egyaránt Istent keressék. A csillagok milliója, a faóriások, a rét virágai, a büszkén égbe meredő bércek és a csobogó kis patak is a Teremtőről beszélt. Az áldozatok bemutatása, a szentély szolgálata és a próféták beszédei Isten megkülönböztetett megnyilatkozásai voltak számukra.

Ilyen nevelésben részesült Mózes is szüleinek szerény góseni hajlékában; így nevelte a hűséges Anna is gyermekét, Sámuel; Dávid a bethlehemi dombvidéken ugyancsak ilyen isteni szabályok szerint nőtt fel; és Dániel, mielőtt rabsága elváltasztotta szüleitől, ugyanilyen oktatásban részesült. De ilyenek voltak Krisztus gyermekevei is Názáretben; s az istenfélő ifjú, Timótheus is, aki nagyanyja Lois, és édesanyja, Eunika ajkairól tanulta a Szentírás igazságait (2Tim 1:5; 3:15).

Az ifjúság továbbképzéséről a prófétaiskolák gondoskodtak. Ha egy ifjú behatóbban kívánta tanulmányozni Isten szavát és vágyakozott fentről jövő mennyei bölcsesség után, hogy később Izrael tanítója lehessen, a prófétaiskolák nyitva álltak előtte. Ezeket az iskolákat Sámuel alapította, hogy gátat vessen az elharapódzott erkölcsi romlásnak; s hogy elősegítse az ifjúság, és általa a nemzet szellemi és erkölcsi jólétét és felemelkedését. Ezért az iskolákba olyan tanítókat helyezett, akik istenfélelemben mindenkor képesek a nép vezetésére és tanácsolására. E cél eléréséhez egész seregét gyűjtötte össze az istenfélő, értelmes és tanulni vágyó ifjaknak. Ezeket aztán „próféták fiainak” nevezték. S amíg ők Isten társaságában az Igét és a teremtés csodálatos művét tanulmányozták, természetes képességeik mellé felülről jövő bölcsesség adatott. Tanítóik jártasak voltak az igazság minden pontjában és állandó kapcsolatban voltak Istennel. Szentlelkének megkülönböztetett áldásaiban részesültek. De istenfélelmük és képzettségük folytán a nép bizalmát és megbecsülését is élvezték.

Sámuel idejében két ilyen iskola volt Izraelben. Az egyik Rámában, a próféta otthonában, a másik pedig Kirjáth-Jearimban, ahol akkor a frigyládát őrizték. De később még több iskolát is alapítottak.

A tanulók földműveléssel vagy kézművességgel keresték meg kenyerüket. Mert Iz-

raelben nem tartották a munkát megalázónak, még csak különösnek sem. Ellenkezőleg, bűnnek tartották felnevelni a gyermekeket valamilyen hasznos foglalkozás nélkül. Egyébként Isten rendelte el úgy, hogy a gyermekek - még a szent tisztség betöltésére készülők is, - valamilyen foglalkozást tanuljanak. A vallásoktatók nagy része is kétkezi munkával tartotta fenn magát. Még az apostolok idejében sem vetették meg Pált és Akvilát, akik sátorszövéssel gondoskodtak megélhetésükről.

A profétaiskolák főtantárgya Isten törvénye volt. Emellett a mózesi szabályokat és a szent történelmet tanulták, továbbá a szent zenét és költészetet. A tanítás módja igen különbözött a mai teológia tanítás módszerétől, amelyek végzős hallgatói kevesebb igé- és istenismerettel bírnak, mint belépésükkor. Ezek a régi iskolák a legelső és legnagyobb cél Isten akaratának és az ember Isten iránti kötelességének tanulmányozása volt. A régi szent történetekben Isten nyomait keresték. Megmagyarázták a hasonlatok példázta nagy igazságokat, és hitben elfogadták az egész hasonlatrendszer lényegét - Isten Bárányát - aki elveszi a világ bűneit.

Az ima lelkületét kiváltképpen ápolták. De a tanulókat nem csak arra tanították, hogy az imádkozás kötelesség, hanem arra is, hogy miképp imádkozzanak, hogyan közeledjenek Teremtőjükhöz; miképpen tegyenek bizonyosságot hitükről; hogyan értsék meg a Lélek szavát és hogyan teljesítsék annak utasításait. A megszentelt értelem állandóan „régit és újat” hozott elő számukra az Úr kincstárából és Isten Lelke a profétálásban és szent énekben nyilatkozott meg.

A zene külön, szent célt szolgált. Feladata volt, hogy az emberek gondolatait tiszta, nemes és felemelő dolgokra irányítsa és hogy a lelkekben Isten iránti hálát és tiszteletet ébresszen. Mennyire különbözik az ősi szokás és alkalmazás attól, amit ma a zene szolgál. Hányan használják fel zenei képességüket a maguk és nem Isten dicsőítésére! A meggondolatlanokat a zene szeretete sokszor olyan helyek látogatására csábítja, amelyek felkeresése Isten gyermekeinek tilos, mert ott összekeverednek azokkal, akik e világot szeretik. És így az, ami helyesen alkalmazva áldások forrása lehetne, Sátán leghatásosabb eszközévé válik, hogy az emberek gondolatait az örökkévaló dolgoktól elvonja.

A zene a mennyei hajlékokban folyó istentiszteletnek egy részét alkotja. Törekednünk kell azért arra, hogy dicsénekeinkben, mennyire csak lehet, megközelítsük a mennyei karok harmóniáját. A nevelésben a hang helyes képzése igen fontos tényező, s ezért azt nem szabad elhanyagolnunk. Mert az ének éppen úgy szerves része az istentiszteletnek, mint az ima. Az emberi szívnek át kell éreznie az ének szent üzenetét, hogy helyesen tudja azt tolmácsolni.

Milyen nagy különbség van az Isten profétáinak iskolái és a ma tanintézetei között! És milyen kevés iskola van ma, amelyet nem a világ elvárásai és szokásai uralnak! A legtöbb helyen, sajnálatos módon még a nevelésre alkalmas korlátozások és az értelmes fegyelem is hiányzik. Az Isten Igéje felőli tájékozatlanság pedig megdőbentő, még a magukat kereszténynek valló népek között is. Mert az erkölcs- és vallásnevelésben felületes beszéd és üres érzelgősség viszi a főszerepet. Az isteni igazság és kegyelem ismeretét, a biztos jutalmat hozó becsületesség szentségét és szépségét, a bűn megvetendő voltának és szomorú következményeinek gondolatát azonban nem vésik az

ifjúság lelkébe. Ehelyett a rossz társaság az ifjúságot a gonoszság, a tékozlás és kicsapongás útjaira vezet. Nincs meg minden a héberek régi iskoláiban, amit a mai nevelők is eredményesen alkalmazhatnának? Az, aki az embert teremtette, gondoskodott annak testi, lelki és szellemi fejlődéséről. Ezért a nevelés igazán eredményes volta a Teremtő elgondolásainak hűségese megvalósításától függ ma is.

A nevelés célja; visszaállítani Isten képét a lélekben. Mert kezdetben Isten az embert a saját képére teremtette. Felruházta nemes tulajdonságokkal, lelkivilága kiegyensúlyozott és lényének minden erői harmonikusak voltak. Isten e pompás ajándékait azonban összezilálta a bűnbeesés. A bűn elhalványította Isten képét az emberben, sőt majdnem megsemmisítette azt. A megváltási tervet az Úr éppen azért adta, hogy ezt a képet helyreállítsa, és kegyelemidőt adjon az embernek. Az emberi élet alapvető célja azóta az, hogy visszakerüljön a tökéletességnek arra a fokára, amelyen a teremtéskor állt. Ez a cél minden mást megelőz. A szülők és a tanítók kötelesek az ifjúság nevelésében ezt az isteni célt elősegíteni, és ha ezt teszik, „Isten munkatársai” lesznek (1Kor 3:9).

Az ember testi, lelki és szellemi képességeit Istentől kapta azért, hogy azokat helyesen alkalmazva elérhesse a tökéletesség lehető legmagasabb fokát. Természetesen egyoldalú, önző képzéssel a tökéletesség nem érhető el. Mert Isten jelleme - akinek képére teremtettünk - a szeretet és jóakarát. A tőle nyert képességek és tulajdonságok mindegyikét nevének dicsőségére és embertársaink nemesbítésére kell felhasználnunk. És így munkálkodva találjuk meg képességeinknek megfelelő - nemes, boldog - feladatot.

Bárcsak ezeknek a szabályoknak akkora figyelmet szentelnék, mint amekkorát megkövetelnek. Akkor minden bizonnyal a nevelés módszereiben alapvető változás állna be. A tanítók az ifjúság büszkeségére és önző törekvésére építve, a versengés és a féltékenykedés szellemét lobbantják lángra ahelyett, hogy a lelkekbe jóságot, szeretet és igazságot csöpögtetve vágyat ébresztenének az igazi kiválóságra. A tanuló pedig nem a másik felülmúlása céljából fejlesztené istenadta képességeit, hanem azért, hogy az isteni szándéknak megfelelően, hasonlónak legyen Teremtőjéhez. Akkor a földi mérce - és a már magában is mélyen az igazi cél alatt álló önfelmagasztalásra való törekvés helyett - gondolataik a Teremtőre terelődnének, hogy őt megismerjék és hozzá hasonlónak legyenek.

„A bölcsességnek kezdete az Úrnak félelme; és a Szentnek ismerete az eszesség” (Péld 9:10). A földi élet legnagyobb feladata a jellemképzés, és Isten ismerete az alapja minden igazi nevelésnek. Az értelem fokozása és a jellemnek a tudással való egyidejű fejlesztése legyen a tanító munkája. Isten törvénye az ő jellemének visszatükröződése. Azért mondja a zsolttáros: „[...] minden parancsolatod igaz”. És ismét: „A te határozataidból leszek értelmes” (Zsolt 119:172, 104). Isten megmutatta magát nekünk Igéjében és a teremtés csodás művében. Ismeretünket Istentől a Lelke által ihletett könyvből és a természet könyvéből kell megszereznünk.

Az értelem törvénye, hogy fokozatosan ahhoz a tárgyhoz alkalmazkodik, amelynek hosszabb ideig időzik. Ha csupán közönséges dolgokkal foglalkozunk: elsatnyul, elgyengül. Ha soha sincs alkalma a nehéz gondokkal megbirkózni, egy idő után elveszíti fejlődőképességét. A Bibliában páratlan nevelő erő rejlik. Az Úr Igéjében az elme a legmélyebb gondolkodásra és a legmagasabb törekvésekre alkalmas tárgyat talál. A Biblia az embe-

riség tulajdonában levő legtanulságosabb történet, mert az örök igazság üde forrásából ered, és tisztaságát isteni kéz vigyázza évszázadok óta. Világosságot vet a régmúltra is, amelybe emberi igyekezettel hiába akarnak behatolni. Isten szavában szemlélhetjük a földet teremtő és a mennyboltot kiterjesztő hatalmat is. Az emberi faj hamisítatlan, emberi előítéllettel vagy büszkeséggel el nem ferdített történelmét csak benne találhatjuk. Olyan mű ez, amely igazán jelenti meg a dolgokat. Megtaláljuk benne a föld legnagyobb embereinek harcait, legyőzeteit és győzelmeit is, és fényt derít létünk kötelességeire és rendeltetésünk nagy kérdésére. A látható világot, a láthatatlantól elválasztó függőnyt fellebbenti és megláthatjuk benne a jó és a gonosz küzdelmét, kezdve a bűn első megjelenésétől egészen az igazság végső diadaláig. És ez nem más, mint Isten jellemének kinyilatkoztatása. Az Isten Igéjében alázatos kutatás közben kapcsolatba kerül az ember a Magassággal. Az ilyen tanulmány nem csak kifinomítja és nemesíti a jellemet, hanem elmélyíti, megerősíti a szellemi képességet is. A Bibliának megelevenítő hatása van az élet minden területén, mert a nemzet és társadalom jólétének szegletkövét mutatja meg. Olyan szabályok ezek, amelyek építik a társadalmat, oltalmazzák a családot, s amelyeknek hiányában nem érhet el az ember ebben az életben sem társadalmi hasznosságot, sem megbecsülést, sem igaz boldogságot: az örök életet pedig nélkülük még remélni sem lehet! Nincs a földnek olyan kérdése, az emberi életnek olyan problémája, amelyre a Biblia ne adná meg a feleletet. Isten Igéjének tanulmányozása és annak követése nagyobb elméssel, tündöklőbb tehetségekkel örvendeztetné meg a világot, mint amilyeneket az emberi filozófia adhatott. Ilyen előkészület mellett bővülködnék olyan jellemzilárd emberekben, akik dicsőségére lennének az Istennek és áldására a világnak.

Az embernek a tudományok kutatása által is istenismeretre kell jutnia. Mert hiszen a valódi tudomány nem más, mint a Teremtő kézjegye az anyagi világon. A kutatások mindig újabb tanúbizonyságát adják Isten bölcsességének és hatalmának. A természet könyve és az írott Ige helyes megértése egyaránt Istennel ismertet meg bennünket, mert mindkettő azokra a bölcs és jóságos törvényekre oktat, amelyek által cselekszik az Úr.

A tanulókat rá kell vezetni arra, hogy a Teremtőt minden alkotásában felismerje. A tanítóknak példát kell venni a legnagyobb Tanítóról, aki az ember számára ismerős természetből vett képekkel egyszerűsítette le tanításait, hogy azokat mélyebben hallgatói szívébe véshesse. A lombok sűrűjében csicsergő madárka, a völgyben meghúzódó virágok, az óriási fák, a termékeny föld, a felszökkenő gabona, az égre aransugarakat hintő lenyugvó nap, mind-mind az ő segédeszközei voltak. A Teremtő látható világát úgy összekötötte az általa mondott igével, hogy ahányszor a hallgató ezeket a dolgokat látta, mindannyiszor megelevenedett az ezekkel kapcsolatos tanítás.

Az Igében található isteni pecsét látható a magas hegyeken, a gyümölcsöző völgyeken, a széles és mély óceánon. A természet a Teremtő szeretetéről beszél. A menny és a föld megszámlálhatatlan jelével kapcsolt minket magához. A világ nem csupa nyomorból és fájdalomból áll. „Isten a szeretet” - ez a szó áll minden fakadó bimbón, minden virágszirmon és minden fűszálon. Jóllehet, a föld tövist és bogáncskórót is terem a bűn miatt, de hiszen virágzik a bogáncskóró is, a rózsák pedig eltakarják a töviseket! A természetben minden azt bizonyítja, hogy szerető, gyengéd atya az Isten, és boldoggá akarja tenni gyermekeit. És ha megparancsol vagy megtilt valamit, nem azért teszi, hogy hatalmát

fitogtassa, hanem mindenkor az ember érdekében teszi, sosem kívánja, hogy az ember feladjon valamit, ami javára van.

A társadalom egyes osztályai azt hangoztatják, hogy a vallásosság nem szolgálja az ember földi jólétét. Ez azonban a leggonoszabb tévedések egyike. A Szentírás azt mondja: „Az Úrnak félelme életre visz; és az ilyen meglegedve tölti az éjet, gonosszal nem illetetik” (Péld 19:23). És ismét: „Ki az az ember, akinek tetszik az élet, és szeret napokat, hogy jót láthasson? Tartóztasd meg nyelvedet a gonosztól, és ajkadat a csalárd beszédőtől. Kerüld a rosszat és cselekedjél jót; keresd a békességet és kövesd azt”. A bölcsességnek beszédei „[...] életök ezek azoknak, akik megnyerik, és egész testöknek egészség” (Zsolt 34:13-15; Péld 4:22).

Az igazi vallás összhangba hozza az embert Isten természeti, szellemi és erkölcsi törvényével és önuralomra, lelki nyugalomra és mértékletességre tanítja őt. Az igazi vallás nemesíti a lelket, kifinomítja az ízlést és megszenteli ítéleteinket. A lelket a mennyei tisztaság részesévé teszi. A hit, hogy Isten szeret és gondot visel rólunk, megkönnyíti a bajt és szenvedést és örömteli meglegedéssel tölt el jólétben és szükségben egyaránt. A mennyből jövő világosság közvetlenül hat az egészségre, meghosszabbítja az életet, és így az Úr minden áldását jobban élvezhetjük. Az igazi vallás a boldogságnak soha ki nem apadó forrását nyitja meg az ember számára, és sokkal jobbat nyújt, mint amit ő keres. Az ember a legnagyobb igazságtalanságot akkor követi el önmaga ellen, amikor ellenkezik Isten akaratával. Mert a Teremtő által tiltott utakon nincsen igazi boldogság; ő tudja mi a jó gyermekeinek és minden terve a javunkra van. Az engedetlenség útja nyomorba, veszedelembé visz, de „az ő útai gyönyörűséges utak, és minden ösvényei: békesség” (Péld 3:17).

Az akkori héber iskolák testi és vallásos nevelése hasznos lenne ma is. Az effajta nevelést manapság nem becsülik meg. A test és a lélek szoros kapcsolatban van egymással, ezért, hogy erkölcsi és szellemi tökélyt érhessünk el, a testi egészségünkre vonatkozó törvényeket is figyelembe kell vennünk. Erős és harmonikus jellem eléréséhez mind a szellemi, mind a testi erőnket edzeni és fejleszteni kell. Melyik tanulmány lehetne fontosabb az ifjúság számára, mint az ami az Isten által ránk bízott csodálatos szervezettel és törvénnyel, - melyek által egészségben tartathatjuk azt, - foglalkozik.

Mint Izrael napjaiban, úgy ma is oktatni kellene minden ifjút a gyakorlati élet kötelességeire. Mindenkinek valamilyen mesterséget kellene tanulnia, hogy szükség esetén azzal tarthassa fenn magát. Ezzel mindenki biztosítaná magát az élet veszélyeivel szemben; a testi mozgás pedig előnyére van úgy a testi, szellemi, mint az erkölcsi fejlődésnek. Még akkor is, ha valaki biztos benne, hogy nem szorul majd fizikai munkára, kell, hogy mestersége legyen. Arányos testalkathoz és maradandó egészséghez jutni testi mozgás nélkül egyenesen lehetetlen. Az erős és aktív lélek, valamint a nemes jellem elérésének nem kevésbé fontos tényezője a fegyelem és a rendszeres munka.

Minden tanulónak fizikai munkával kellene töltenie a nap egy részét. Így megszokná ifjú korában a szorgalmat, önbizalma növekedne és megmenekülne olyan lealacsonyító szokástól, amely gyakran a henyélés következménye. Ez minden, ami az elsődleges nevelési cél eléréséhez szükséges, mivel azáltal, hogy szorgalomra, tisztaságra és erkölcsösségre tanítunk, összhangba jutunk a Teremtővel.

Tanítsuk az ifjúságot teremtésünk célját megérteni, Istent dicsőíteni, és mások haszná-
ra élni! Ismertessük meg velük Isten irántuk táplált szeretetét, de ismertessük meg azt
a magasztos elhívást is, amelyre a földi élet iskolájában elő kell készülniük. Láttassuk
meg velük azt a reájuk várakozó magas méltóságot, hogy Isten gyermekeivé lehetnek.
Ha ezt tesszük, ezren és ezren fordulnak majd el utálattal az önzés útjairól és azoktól a
léha szórakozásoktól, amelyeket eddig kerestek. Így nevelve sok ifjú megtanulná gyűlölni
és elkerülni a bűnt; nem csupán jutalom reményében vagy a büntetéstől való félelem
miatt, hanem, mert felfedeznék a bűnben rejlő rátságot, amely megfosztja őket istenad-
ta erőiktől, és amely foltot ejt az Istenhez hasonlatos képmásukon.

Isten nem korlátozza az ifjúság törekvéseit. Nem akarja, hogy eltöröltessenek azok
a jellemtulajdonságok, amelyek az ember munkáját eredményessé, megbecsültté
teszik. De figyelmüket azokra a dolgokra irányítja, amelyek annyal magasabbak az
önző ideiglenes törekvéseknél, amennyivel magasabb az ég a földnél. A földön így
megkezdett nevelés folytatódik majd az eljövendő életben. Ott Istennek a teremtés
művében és a világegyetem fenntartásában megnyilvánuló hatalma, és megváltást
szerző mélységes szeretetének tanulmányozása minden nap új szépségekben tárul
elénk. Amint az Írás mondja: „Amiket szem nem látott, fül nem hallott és embernek
szíve meg sem gondolt, amiket Isten készített az őt szeretőknek” (1Kor 2:9). Isten je-
lenlétének egy-egy fényjelét ebben az életben is felfoghatjuk már, s megízlelhetjük
a menny örömét is; de a tökéletes öröm és boldogság csak az eljövendő életben vár
reánk. És ott az örökkévaló élet rávezet majd arra, milyen magas rendeltetése van az
embernek, akiben visszaállítatott az Isten képe.

[<<< vissza a 5. tanulmányhoz](#)

PÁTRIÁRKÁK és PRÓFÉTÁK (562-567. old.) IZRAEL ELSŐ KIRÁLYA

Izrael népének kormányzása Isten nevében és tekintélyének alapján történt. Mózes, a
hetven vén, a fejedelmek és bírák tisztsége csupán abban állt, hogy érvényt szerezzen
Isten törvényének; ám önhatalmúlag nem alkothattak törvényeket. Ez a rendelkezés
fennmaradási feltétele volt és maradt Izrael nemzetének. Az Úr évszázadokon át gon-
doskodott Istentől ihletett tanítókról, akik a törvényt és annak alkalmazását tanították
és irányították.

Isten előre tudta, hogy népe majd királyt kíván, de az állam alapját alkotó szabályok
megváltoztatásába nem egyezett bele. A király Izraelben csak helytartója lehetett a ma-
gasságosnak. Az ország Királyának Isten kellett tekinteni, és törvénye mindenk felett
állt. (Lásd Függetlenség 8. megjegyzését.)

Amikor az izraeliták Kánaánban letelepedtek, elismerték az istenuralom szabályait
és a nemzet felvirágozott Józsué vezetése alatt. De a nép elszaporodása és pogányokkal
való érintkezése megváltoztatta a helyzetet. Mert pogány szomszédai szokásaiból sokat
átvettek és így különleges szent jellemük tisztaságából sokat veszítettek. Az istenfélle-
met lassan-lassan elhanyagolták, a kiváltságot pedig, amelyben, mint Isten választott
népének részük volt, nem becsülték. Egyszerű tisztaságukra ráuntak, mert elvakította
őket a pogány fejedelmek és királyok pompája. Így lassan féltékenység és irigykedés
lett úrrá a törzsek között. A belső viszálykodás természetesen elgyengítette a nemzetet,

s így minduntalan tartaniuk kellett a pogányok betöréseitől. Végre is a nép között az a meggyőződés alakult ki, hogy ellenségeik között csak egy összpontosított kormányzat mellett maradhatnak meg. Minél messzebb kerültek az Isten törvényeinek megtartásától, annál inkább kívántak szabadulni mennyei uralkodójuktól, s így lassan általános lett az egyeduralkodó megalapításának kívánsága.

Józsua halála óta még senki sem látta el a kormányzat dolgait annyi bölcsességgel és eredménnyel, mint Sámuel. Isten őt háromszoros tisztségre kente fel. Egyszemélyben volt bíró, próféta és főpap, és ő mindezekben fáradhatatlan buzgalommal és önzetlen odaadással dolgozott népe javáért. Kormányzása alatt a nemzet gyarapodott, a rend helyreállt, Isten tiszteletét újból gyakorolták, s így az elégedetlenség egy időre meg is szűnt. De korának előhaladtával kénytelen volt a kormányzat gondjait megosztani, s erre két fiát jelölte ki. Ő maga Rámában vezette az ügyeket, fiait pedig Beérsebába, az ország déli határára küldte, hogy bírói legyenek a népnek.

Sámuel fiait a nép teljes egyetértéssel választotta meg, ám azok méltatlannak bizonyultak tisztségükre. Isten még Mózes által megparancsolta, hogy Izrael főemberei és bírái mindenkor igazságosan ítéljenek, az özvegyek és árvák gyámoltói legyenek, és ajándékot el ne fogadjanak. Sámuel fiai pedig „[...] a telhetetlenség után indulának, és ajándékokat fogadának el, és elfordíták az igaz ítéletet” (1Sám 8:3). A próféta fiai nem gyakorolták azokat a szabályokat, amelyeket atyjuk adott nekik. Nem utánozták önzetlen, tiszta életmódját. Az Éli házára kimondott ítélet sem váltotta ki Sámuelből azt a hatást, amit kellett volna, hiszen bizonyos tekintetben ő is engedékeny volt nevelésükben és ennek következményei mindkét fiú jellemében és életében gyorsan megmutatkoztak.

Sámuel fiainak igazságtalan bíraskodása elégedetlenséget keltett és ürügyet szolgáltatott a rég áhított kormányzati változás ismételt követelésére. „Összegyűlének azért Izráelnek minden vénei, és elmentek Sámuelhez Rámába. És mondának néki: Ímé te megvénhedtél, és fiaid nem járnak útaidon; most azért válassz nekünk királyt, aki ítéljen felettünk, mint minden népnél szokás” (1Sám 8:4-5). A nép között uralkodó gonosz állapotokról Sámuel nem tájékoztatták. Mert ha fiainak gonoszsága tudomására jutott volna, azonnal megfosztotta volna őket tisztségüktől. De hiszen nem is ezt akarták elérni Izrael vénei. És látta ezt Sámuel is, hogy a tulajdonképpeni ok a büszkeség és az elégedetlenkedés, és ezt az alkalmat csak rég elhatározott szándékuk megvalósítására használják fel. Sámuel ellen nem merült fel semmi panasz. Kormányzatának igazságosságát és bölcsességét mindenki elismerte. De az idős próféta a dolgot mégis maga ellen irányulónak fogta fel. Úgy vélte, hogy őt akarják mellőzni. Érzelmait azonban nem árulta el, nem tett szemrehányást senkinek, hanem Isten elé vitte az ügyet imában és csakis tőle kért tanácsot.

„És monda az Úr Sámuelnek: Fogadd meg a nép szavát mindenben, amit mondanak néked, mert nem téged utáltak meg, hanem engem utáltak meg, hogy ne uralkodjam felettök. Mindama cselekedetek szerint, amelyeket véghez vittek attól a naptól kezdve, amelyen kihoztam őket Egyiptomból, egészen a mai napig (hogy elhagytak engem, és idegen isteneknek szolgáltak): veled is a szerint cselekesznek” (1Sám 8:7-8). Az Úr felvilágosította Sámuel, hogy a nép nem ő ellene, hanem maga az Isten ellen van. Hiszen Sámuel ellen semmi panaszuk nem volt. Az Úr ellen álltak fel, az ellen, aki nekik a veze-

tőket adta. Akik az Isten hűséges szolgáját megvetik, megvetik Istent, aki a szolgát küldte. Mert az ő beszédét, az ő intését és tanácsát vetik meg, ha szolgájától elfordulnak.

Izrael akkor látott jó napokat, amikor Jahvét királyául ismerte el; amikor törvényét és rendeleteit többre becsülte, mint pogány szomszédait, amikor tekintélyét nem vetette meg. Mózes, a törvényt illetően azt mondta annak idején a népnek: „Megtartsátok azért és megcselekedjétek! Mert ez lesz a ti bölcsességetek és értelmetek a népek előtt, akik meghallják majd mind e rendelkezéseket, és ezt mondják: Bizony bölcs és értelmes nép ez a nagy nemzet!” (5Móz 4:6). De mert nem tartották meg Isten törvényét, nem is lettek azzá a nemzetté, amelynek Isten őket szánta. Ám a bajokért, amelyek saját bűneik és balgaságaik következményei voltak, természetesen az istenuralmat okolták. Ennyire elvakította őket a bűn!

Isten prófétája által kijelentette, hogy király fog uralkodni Izrael felett, de ez még nem jelentette azt, hogy a királyság az ő akarata szerint való, vagy, hogy a népnek javára lesz. Csupán a tényt szögezte le, amely abban állt, hogy Izrael nem hallgatott Isten tanácsára, ezért saját útjára bocsátotta őt. Hóseás azt mondja, hogy Isten haragjában adott királyt népének (Hós 13:11). Ha az emberek saját útjukra indulnak anélkül, hogy kikérnék Istennek tanácsát; vagy ellenkeznek akaratával, az Úr elengedi őket, hogy keserű tapasztalataik beláttassák velük cselekedetük téves voltát, és bűnbánatra készítsék őket. Az emberi bölcsesség és kevélység csakhamar veszedelmes vezetőkné bizonyulnak. És előbb lesz átok mint áldás az, amit az emberi szív az Isten akarata ellenére megkíván.

Isten elvárta, hogy népe őt az áldások forrásának és törvényadójának tekintse. Mert tőle való függésének tudatában állandóan közelebb kell jutnia hozzá. Ennek következtében pedig fennköltté, nemessé növekedik és méltóvá lesz a választott nép az isteni elhíváshoz. De ha embert ültetnek a trónra, szívüket, gondolataikat elvonja Istentől, hogy inkább emberi erőben, mint az isteni hatalomban bízzanak. Sőt a király bűne őket is bűnre csábíthatja, mígnem elválasztja a nemzetet Istentől.

Az Úr megparancsolta Sámuelnek, engedjen a nép kívánságának, de az ő rosszallását és saját kívánságuk következményeit is közölje velük. „És Sámuel megmondá az Úrnak minden beszédeit a népnek, mely tőle királyt kért” (1Sám 8:10). A királyság terheit lelkiismeretesen eléjük tárta. Elbeszélte nekik, hogy a király a többi uralkodók példáját követve nagy tehertétel lesz a népnek, amely most aránylag szabadon és függetlenül él. Királyuk követni fogja más uralkodók fényűzését, amelynek megteremtéséhez személyi szabadságukat és vagyonukat fogja felhasználni. Mert ifjaik legkitűnőbbjeit szolgálatára rendeli. Fiaikat elveszi, hogy szekerei vezetőivé és lovasaivá tegye őket. De seregeit is nekik kell majd eltartani, az ő aratását nekik kell betakarítaniuk, az ő földeit kell megművelniük, és fegyvereit is nekik kell majd gyártaniuk. Sőt még leányaikat is elveszi kenőcskészítőkné, szakácsnőkné és sütőkné. Udvartartása számára a föld legjavát veszi el, amit Isten a nép használatára adott. „Elveszi szolgáitokat, szolgálóitokat, legszebb ifjaitokat és szamaraitokat, és a maga dolgát végezteti azokkal” (1Sám 8:16). Mindezekon felül a király minden jövedelmük tized részét fogja magának követelni. „[...] és szolgáló leszte” - mondta a próféta végezetül - „panaszkodni fogtok annak idejében királyotok miatt, kit magatok választottatok, de az Úr nem fog meghallgatni akkor titeket” (1Sám 8:17-18). Bármennyire is nehéznek tartják majd követeléseit, egy megalapított monar-

chiát nem tehetnek majd félre kényük kedvük szerint.

„A nép azonban nem akart Sámuel szavára hallgatni, és mondának: Nem! hanem király legyen felettünk. És mi is úgy legyünk, mint a többi népek, hogy királyunk ítéljen minket is, és előttünk járjon, és vezesse a mi harcainkat” (1Sám 8:19-20).

„Úgy mint a többi népek”. Az izraeliták nem látták be, hogy különös kiváltság, megkülönböztetett áldás volt rájuk nézve, hogy nem kellett úgy élniük, mint a pogányoknak. Isten azért különítette el őket minden néptől, hogy különleges kincsevé tegye őket. Ők azonban semmibe vették ezt a magas kitüntetést, és királyt akartak, mint ahogy más nemzetnél volt. Istennek úgynevezett népe között még ma is fenn áll az a kívánság, hogy gyakorolhassák a világi szokásokat. Az Istentől való eltávolodás arányában kíváncsiak a világi előnyök és megbecsülés után. A keresztyékek állandóan azok utánzására törekednek, akik a világ istenét imádják. Sokan állítják, hogy jobban tudnak hatni az istentelenekre, ha elvegyülnek közjük és utánozzák szokásaikat. De akik így cselekszenek, elszakadnak az erő örök forrásától. Mert ha barátoknak a világgal, Isten ellenségeivé lesznek. Földi kitüntetések miatt feláldozzák azt a végtelenül nagy megtiszteltetést, amellyel az Isten megtisztelti azokat, akiket „[...] a sötétségből az ő csodálatos világosságára hívott el” (1Pt 2:9), hogy hirdessék az Istennek hatalmas dolgait.

Sámuel mélyen elszomorodva vette tudomásul a nép határozatát. De Isten így szólt hozzá: „Hallgass szavokra, és adj nékik királyt” (1Sám 8:22). És a próféta megtette kötelességét. Lelkiismeretesen figyelmeztette őket, de intéseit elvetették. Nehéz szívvel bocsátotta el a népet, ő maga pedig visszavonult, hogy előkészületet tegyen a nagy változásra.

Sámuel tiszta, önzetlen élete, odaadása csupa vád volt a magukat szerető papok és a gőgös gyülekezet ellen. Mert ő nem vette ugyan magát pompával körül, nem is költekezett szertelenül, de munkája magán viselte a menny pecsétjét. Őt a világ Megváltója tüntette ki, akinek vezetése alatt uralkodott a hébereken. De a nép megunt a komoly istenfélelmét és önátadását; szerény személyét megvetették, és szívesen cserélték fel egy olyan férfiúval, aki királymódra uralkodik felettük.

Sámuel jellemében Krisztus jellemének visszatükröződését látjuk. A Megváltó is tiszta életével vonta magára Sátán haragját. Az ő élete a világ világossága volt, és felfedte az emberek szívében lakozó gonoszságokat. Szent életével ő is maga ellen ingerelte a képmutató zsidók legféltelenebb gyűlöletét. Nem világi gazdagsággal és méltósággal jött a földre, de cselekedetei bebizonyították, hogy nagyobb hatalma van, mint bármely földi fejedelemnek. A zsidók azt várták, hogy a Messiás megtöri majd elnyomóik hatalmát; ha az igát reájuk kényszerítő bűneiket elfedezte és istenfélelmüket dicsérte volna, akkor királlyá tették volna; de nem tudták elviselni bűneik félelem nélküli ostromozását. Kedves lényét, amelynek lényege jóakarát, tisztaság és szentség volt, és csak a bűnt gyűlölte, megvetették. Így volt ez minden időben. A mennyből jövő világosság mindenkit kárhoztat, aki nem akar fényében járni. A képmutatók pedig Sátán eszközeivé válnak, hogy gyötörjék a hűségeseket, ha azok példaadása őket kárhoztatja. „De mindazok is, akik kegyesen akarnak élni Krisztus Jézusban, üldöztetni fognak” (2Tim 3:12). ...

[<<< vissza a 5. tanulmányhoz](#)

6. Tanulmány javasolt olvasmánya

PÁTRIÁRKÁK és PRÓFÉTÁK (565-574. old.) IZRAEL ELSŐ KIRÁLYA

... Isten elvárta, hogy népe őt az áldások forrásának és törvényadójának tekintse. Mert tőle való függésének tudatában állandóan közelebb kell jutnia hozzá. Ennek következtében pedig fennköltté, nemessé növekedik és méltóvá lesz a választott nép az isteni elhíváshoz. De ha embert ültetnek a trónra, szívüket, gondolataikat elvonja Istentől, hogy inkább emberi erőben, mint az isteni hatalomban bízzanak. Sőt a király bűne őket is bűnre csábíthatja, mígnem elválasztja a nemzetet Istentől.

Az Úr megparancsolta Sámuelnek, engedjen a nép kívánságának, de az ő rosszságát és saját kívánságuk következményeit is közölje velük. „És Sámuel megmondá az Úrnak minden beszédeit a népnek, mely tőle királyt kért” (1Sám 8:10). A királyság terheit lelkiismeretesen eléjük tárta. Elbeszélte nekik, hogy a király a többi uralkodók példáját követve nagy teherterheléssel lesz a népnek, amely most aránylag szabadon és függetlenül él. Királyuk követni fogja más uralkodók fényűzését, amelynek megteremtéséhez személyi szabadságukat és vagyonukat fogja felhasználni. Mert ifjaik legkitűnőbbjeit szolgálatára rendeli. Fiaikat elveszi, hogy szekerei vezetőivé és lovasaivá tegye őket. De seregeit is nekik kell majd eltartani, az ő aratását nekik kell betakarítaniuk, az ő földeit kell megművelniük, és fegyvereit is nekik kell majd gyártaniuk. Sőt még leányaikat is elviszi kenőcskészítőknékné, szakácsnőkné és sütőkné. Udvartartása számára a föld legjavát veszi el, amit Isten a nép használatára adott. „Elveszi szolgálókat, szolgálókat, legszebb ifjait és szamarait, és a maga dolgát végezteti azokkal” (1Sám 8:16). Mindezek felül a király minden jövedelmük tized részét fogja magának követelni. „[...] és szolgálókat lesztek” - mondta a próféta végezetül - „panaszkodni fogtok annak idejében királyotok miatt, kit magatok választottatok, de az Úr nem fog meghallgatni akkor titeket” (1Sám 8:17-18). Bármennyire is nehéznek tartják majd követeléseit, egy megalapított monarchiát nem tehetnek majd félre kényük kedvük szerint.

„A nép azonban nem akart Sámuel szavára hallgatni, és mondanak: Nem! hanem király legyen felettünk. És mi is úgy legyünk, mint a többi népek, hogy királyunk ítéljen minket is, és előttünk járjon, és vezesse a mi harcainkat” (1Sám 8:19-20).

„Úgy mint a többi népek”. Az izraeliták nem látták be, hogy különös kiváltság, megkülönböztetett áldás volt rájuk nézve, hogy nem kellett úgy élniük, mint a pogányoknak. Isten azért különítette el őket minden néptől, hogy különleges kincsévé tegye őket. Ők azonban semmibe vették ezt a magas kitüntetést, és királyt akartak, mint ahogy más nemzetnél volt. Istennek úgynevezett népe között még ma is fenn áll az a kívánság, hogy gyakorolhassák a világi szokásokat. Az Istentől való eltávolodás arányában kíváncsiak a világi előnyök és megbecsülés után. A keresztények állandóan azok utánzására törekednek, akik a világ istenét imádják. Sokan állítják, hogy jobban tudnak hatni az istentelenekre, ha elvegyülnek köztük és utánozzák szokásaikat. De akik így cselekszenek, elszakadnak az erő örök forrásától. Mert ha barátkoznak a világgal, Isten ellenségeivé lesznek. Földi kitüntetések miatt feláldozzák azt a végtelenül nagy megtisztelést, amellyel az Isten megtisztelt azokat, akiket „[...] a sötétségből az ő csodálatos világosságá-

gára hívott el” (1Pt 2:9), hogy hirdessék az Istennek hatalmas dolgait.

Sámuel mélyen elszomorodva vette tudomásul a nép határozatát. De Isten így szólt hozzá: „Hallgass szavokra, és adj nékik királyt” (1Sám 8:22). És a próféta megtette kötelességét. Lelkiismeretesen figyelmeztette őket, de intéseit elvetették. Nehéz szívvel bocsátotta el a népet, ő maga pedig visszavonult, hogy előkészületet tegyen a nagy változásra.

Sámuel tiszta, önzetlen élete, odaadása csupa vád volt a magukat szerető papok és a gőgös gyülekezet ellen. Mert ő nem vette ugyan magát pompával körül, nem is költezett szertelenül, de munkája magán viselte a menny pecsétjét. Őt a világ Megváltója tüntette ki, akinek vezetése alatt uralkodott a hébereken. De a nép megunt a komoly istenfélelmét és önátadását; szerény személyét megvetették, és szívesen cserélték fel egy olyan férfiúval, aki királymódra uralkodik felettük.

Sámuel jellemében Krisztus jellemének visszatükröződését látjuk. A Megváltó is tiszta életével vonta magára Sátán haragját. Az ő élete a világ világossága volt, és felfedte az emberek szívében lakozó gonoszságokat. Szent életével ő is maga ellen ingerelte a képmutató zsidók legféltelenebb gyűlöletét. Nem világi gazdagsággal és méltósággal jött a földre, de cselekedetei bebizonyították, hogy nagyobb hatalma van, mint bármely földi fejedelemnek. A zsidók azt várták, hogy a Messiás megtöri majd elnyomóik hatalmát; ha az igát reájuk kényszerítő bűneiket elfedezte és istenfélelmüket dicsérte volna, akkor királlyá tették volna; de nem tudták elviselni bűneik félelem nélküli ostromozását. Kedves lényét, amelynek lényege jóakarát, tisztaság és szentség volt, és csak a bűnt gyűlölte, megvetették. Így volt ez minden időben. A mennyből jövő világosság mindenkit kárhóztat, aki nem akar fényében járni. A képmutatók pedig Sátán eszközeivé válnak, hogy gyötörjék a hűségeseket, ha azok példaadása őket kárhóztatja. „De mindazok is, akik kegyesen akarnak élni Krisztus Jézusban, üldöztetni fognak” (2Tim 3:12).

Bár Izrael egyeduralmát az Úr prófétája által előre megmondta, a királyválasztás jogát fenntartotta magának. A héberék ebben engedtek is az Isten akaratának, aki királlyá választotta felettük a Benjámín törzséből származó Kis fiát, Sault.

A leendő király külső megjelenése büszkeséggel töltötte el a királyt kívánók szívét, mert „[...] ő nála Izrael fiai közül senki sem volt szebb” (1Sám 9:2). Saul életének virágában volt és arányos testalkata, méltóságteljes tartása azt látszottak bizonyítani, hogy uralkodásra született. De megnyerő külseje mellett hiányoztak belőle azok a tulajdonságok, amelyek által mennyei bölcsességhez juthatott volna. Ifjú éveiben nem tanult önfegyelmet és az Isten kegyelmének megújító hatását sohasem érezte.

Saul, törzse egyik hatalmas fejedelmének fia volt, de az akkori szokások szerint, atyjával együtt földműveléssel foglalkozott. Történt egyszer, hogy atyjának néhány állata eltévedt a hegyek között és Saul szolgáljával keresésükre indult. Három napig hiába keresték azokat, és amikor Ráma, Sámuel otthona közelébe jutottak, a szolga azt a tanácsot adta, hogy menjenek be a városba és kérdezzék meg a prófétát az elveszett állatok felől. (Lásd Függelék 9. megjegyzését). „[...] Ímé van nálam egy ezüst siklusnak negyedrésze” - mondta - „azt odaadom az Isten emberének, hogy megmondja nékünk a mi utunkat” (1Sám 9:8). Abban az időben ugyanis az volt a szokás, hogy ha valaki magánál rangban

magasabb egyént látogatott meg, tisztelete jeléül valami kicsiny ajándékot vitt.

A városba menet találkoztak néhány vízért menő leánnyal, akiktől megkérdezték, hogy merre lakik a látnok. Feleletül arról értesültek, hogy a próféta éppen áldozni készül a magaslaton, ahol istentiszteleti szeretetvendégség is lesz. Sámuel kormányzata alatt ugyanis nagy változások történtek Izraelben. Elhívásakor a nép az áldozati rendtartást megvetéssel nézte „[...] az emberek megutálják vala az Úrnak áldozatát” (1Sám 2:17). De most istentiszteletet gyakoroltak az egész országban és az áldozati rendtartást is tiszteletben tartották. Minthogy azonban a szentélyben szolgálat nem folyt, az áldozatokat egy időre másutt mutatták be. Ez a szertartás most rendszerint a papok és lévíták városaiban folyt. Az áldozásra a helyiség legmagasabb helyét jelölték ki, azért nevezték azt magaslatnak.

A város kapujánál Saul személyesen is találkozott a prófétával. Mert Isten megjelentette Sámuelnek, hogy abban az időben megmutatja neki Izrael jövődi királyát. Amikor pedig szemtől szemben álltak egymással, szólott az Úr Sámuelnek és monda: „Ímé ez az ember, akiről szólottam néked, ő uralkodjék az én népem felett” (1Sám 9:17).

Saul tőle is megkérdezte, hol lakik a látnok, mire Sámuel így felelt: „[...] én vagyok” (1Sám 9:19). S minekutána minden kérdés nélkül biztosította őt, hogy az elveszett állatok közben megkerültek, meghívta az áldozati lakomára, sőt burkoltan azt is értésére adta, hogy igen nagy kitüntetés vár ott reá. Mert azt mondta neki: „[...] kié leend mindaz, ami Izráelben becses? Avagy nem a tiéd és a te atyádnak egész házáé?” (1Sám 9:20). A hallottakra megremegett Saul szíve. A király-kívánás az egész országban általános volt már és ő, valószínűleg megértett valamit a próféta célzásából. Saul alapjában véve szerény ember volt, azért így felelt Sámuelnek: „Avagy nem Benjaminsita vagyok-é én, Izráelnek legkisebb törzséből való? És az én nemzetségem nem legkisebb-é Benjamins törzsének nemzetségei között? Miért szólasz tehát hozzám ilyen módon?” (1Sám 9:21).

Sámuel pedig odavezette őt a gyülekezési helyre, a város előkelői közé. Sőt rendeletére a fő helyre ültették és a legjobb falatot neki tálaltatta fel. Az istentisztelet után pedig házához hívta, ahol elmagyarázta neki azokat a szabályokat, amelyeken Izrael kormányzása nyugodott, hogy nagy hivatására némileg előkészítse őt. Másnap reggel útra kelt Saul és vele ment a próféta is. Kiérve a városból a szolgát előre küldte, Saullal pedig megállt, hogy közölje vele az Isten üzenetét. „Akkor elővév Sámuel az olajos szelencét, és az ő fejére tölté, és megcsókolá őt, és monda: Nem úgy van-é, hogy fejedelemmé kent fel az Úr téged az ő öröksége felett?” (1Sám 10:1). És annak jeléül, hogy szavai tényleg Isten szavai, megmondott neki mindent, ami a hazafelé vezető úton történni fog vele. Mindekelőtt arról biztosította, hogy Istennek Lelke képessé teszi őt a nagy feladatra. „Akkor az Úrnak lelke reád fog szállani, és velök együtt prófétálni fogsz, és más emberré leszesz. Mikor pedig mind e jelek beteljesednek rajtad, tedd meg magadért mindazt, ami csak kezed ügyébe esik, mert az Isten veled van” (1Sám 10:6-7).

Az úton azután minden a próféta szavai szerint történt. Benjamins határa közelében már értesítették őt, hogy az elveszett állatok megkerültek. A Thábor síkján pedig találkozott azzal a három emberrel, akik Béthelbe mentek imádkozni. Az egyik három kecskögödyét vezetett, a másik három kenyeret vitt, a harmadik pedig egy tömlő bort az

áldozati lakomára. Tisztelettel köszöntötték Sault és megajándékozták őt a magukkal hozott kenyerek közül kettővel. Gibeában, a saját városában ismét prófétasereggel találkozott, akik éppen az áldozati magaslatról tértek vissza és prófétáltak, furulya, hárfa és dob szóra énekeltek. Amikor pedig közelükbe ért, rá szállott az Úrnak Lelke Saulra és ő is velük énekelt és prófétált. Beszéde olyan folyékony és bölcs volt, magaviselete annyira ünnepélyes és komoly, hogy akik őt azelőtt ismerték, meglepve így kiáltottak fel: „Mi lelte Kisnek fiát? Avagy Saul is a próféták közt van?” (1Sám 10:12).

Amikor Saul a próféták közé vegyült, a Szentlélek nagy változást idézett elő benne. Természetes szívének sötétjébe bevilágított az isteni tisztaság és szentség fénye. Olyannak látta magát, mint amilyen Isten előtt valóban volt. De meglátta a szentség szép voltát is, és a Lélek megértette vele, hogy a bűn és a Sátán elleni harcra hivatott, de ehhez az erőt egyedül Isten adhatja neki. Sőt még a megváltás tervét is tisztán látta, ami pedig azelőtt homályos és bizonytalan volt előtte. Az Úr bátorságot és értelmet adott neki magas hivatásához. Megjelentette az erő és kegyelem forrását, Isten kívánságát és saját kötelességét is. Saul királlyá kenetetéséről a népet egyenlőre nem értesítették. Mert Isten választását sors által akarták nyilvánosságra hozni. Erre a célra Sámuel Mispába hívta össze a népet. Ott előbb Isten vezetéséért és tanácsolásaért könyörgött, azután kezdetét vette a sorsvetés ünnepélyes szertartása. Az összegyűlt sokaság csendben várta az eredményt. Egymás után kerültek sorra a törzsek, nemzetségek és családok, míg végül kiválasztott Saul, a Kis fia. De Saul nem volt akkor a gyülekezetben. Nagy felelősségének tudata annyira ránehezedett, hogy titokban visszavonult. Amikor a sokaság közé visszahívták, megelégedéssel látták, hogy titokra nézve nincs hasonló a leendő királyhoz, mert az egész népnél egy fejjel magasabb volt. Még Sámuel is, amikor a gyülekezet elé állította így kiáltott fel: „Látjátok-e, akit választott az Úr? hogy nincsen hozzá hasonló az egész nép között! Akkor felkiálta az egész nép, és mondta: Éljen a király!” (1Sám 10:24).

Ezután Sámuel a nép elé tárta a király jogait, kihangsúlyozta a szabályokat, amelyek alapján a kormányzat megalakult, és amelynek alapján működnie kell. Ezek szerint a király nem korlátlan uralkodó, hanem mindenkor függ a Magasságostól. Ezeket aztán beírták egy könyvbe, amelybe a fejedelmek jogait és a nép kiváltságait jegyezték be. Mert annak ellenére, hogy a nemzet nem hallgatott Sámuelre, hanem kényszerítette őt, hogy számukra királyt válasszon, igyekezett - amennyire csak lehetett - megőrizni függetlenségét.

A nép általában elfogadta Sault királlyul, de azért elég nagy ellenpárt is alakult. Mert azt, hogy a király a legkisebb törzsből választott, mellőzve Júda és Efraim nagy törzseit, elviselhetetlennek tartották. Nem fogadtak hűséget Saulnak, és a szokásos ajándékokat sem adták át neki. Legjobban azok lázadtak az Úr választása ellen, akik annak idején legviharosabban követelték a királyválasztást. Mert minden pártnak megvolt a maga jelöltje, sőt voltak olyan főemberek is, akik a maguk számára szerették volna a királyságot. S hogy célját egyik sem érthette el, felütötte fejét a viszálykodás és irigykedés.

Saul ilyen körülmények között nem tartotta célszerűnek a királyság gyakorlati megkezdését. A kormányzást Sámuelre hagyta, ő maga pedig visszatért Gibeába. Párthívei diadalmentben kísérték és látva, hogy maga Isten választotta őt, készek voltak, ha kell, megvédeni. De ő nem tartott jogot a trón erőszakos elfoglalására. Hazatérve nyugodtan

folytatta Benjámin dombvidékén a szántást-vetést, és trónjának felállítását Istenre bízta.

Ezt követően az ammoniták, királyuk, Náhás vezetésével megtámadták a Jordán keleti partján lakó törzseket és táborba szálltak Jábes Gileád ellen. A gileádbeliek békét ajánlottak fel az ammonitáknak és felajánlották, hogy szolgálni fognak nekik. De a kegyetlen király csak azzal a feltétellel volt hajlandó elfogadni ajánlatukat, ha győzelme bizonyosságul mindegyikük jobb szemét kiszúrhatja.

A szorongatott emberek most hét napi gondolkodási időt kértek, amibe az ammoniták bele is egyeztek, gondolván, hogy győzelmük így csak annál nagyobb lesz. De a jábesbeliek ezalatt haladéktalanul segítséget kerestek a Jordán nyugati partján lakó többi törzseknél, s így az ammoniták szégyenletes ajánlatának híre eljutott Gibeába is. Saul, aki a mezőn szántott, hazatérőben hallotta a nép jajveszékését és megkérdezte: „Mi történt a néppel, hogy sírnak?” (1Sám 11:5). És amikor az ammoniták ajánlatát neki is elbeszélték, életre keltek a benne szunnyadó erők, és Isten Lelke is reá szállott: „És vett egy pár ökröt, és feldarabolá azokat, és a követeiktől elküldé Izráelnek minden határára, mondván: Aki nem vonul Saul után, és Sámuel után, annak ökreivel így cselekedjék” (1Sám 11:7).

Saul felhívására háromszázharmincezer ember gyülekezett Bézekben. Innen mindegyiküköt követeket küldtek az ostromlott város lakóihoz és biztosították őket, hogy azon a napon szabadítják meg őket az ammonitáktól, amelyen meg kellene adniuk magukat. Saul és serege pedig még azon az éjjelen átkelt a Jordánon, s „kora hajnalban” már Jábesnél voltak. Mint Gedeon, ő is három részre osztotta csapatát és megtámadta az ellenséget, amikor azok a legnagyobb biztonságban érezték magukat, és teljesen megsemmisítették őket. „[...] akik pedig megmaradtak, úgy szétszórattak, hogy kettő sem maradt közülök együtt” (1Sám 11:11).

Saul serege megszervezésével és az ellenség legyőzésével éppen azokról a képességekről tett bizonyosságot, amelyeket Izrael egy királytól a legjobban elvárt, hogy méltó ellenfele legyen a többi nemzetnek. Most hát, mint királyukat üdvözölték őt, s mert a fényes győzelmet teljesen neki, mint embernek tulajdonították, elfeledték, hogy Isten segítségével nélkülük sem győzhettek volna.

Most annyira lelkesedtek királyukért, hogy egyesek meg akarták ölni azokat, akik a választáskor Saul ellen szóltak. De közbelépett a király és így szólt: „Senkit se öljete meg a mai napon, mert ma szerzett szabadulást az Úr Izráelnek” (1Sám 11:13). Saul így adta bizonyosságát a benne végbement változásnak, mert ahelyett, hogy magának tulajdonította volna a győzelmet, Istent dicsőítette érte. Ahelyett, hogy bosszút állt volna, nagylelkűen megbocsátott az ellene lázadóknak. Ezek a tulajdonságok pedig félremagyarázhatatlan jelei az isteni kegyelem kitöltetésének.

Sámuel most az ajánlotta, hívjanak egybe nemzetgyűlést Gilgálba és erősítsék meg ott Sault királyi tisztében nyilvánosan is. Ez meg is történt, „[...] és áldoztak ott hálaáldozatot az Úr előtt, és felette örvendezének ott, Saul és Izráelnek minden férfiai” (1Sám 11:15). Gilgál volt Izrael első táborhelye Kánaánban. Itt állítatott Józsué az Isten parancsára kőből tizenkét emlékoszlopot, hogy megörökítse a Jordánon való csodálatos átkelest. Itt újították meg a körülméltetés szövegét és itt ünnepeltek először páskát a

kádesi bűnözés és a pusztai bolyongás után. Itt szűnt meg a manahullás és itt jelentette ki magát az Úr seregének fejedelme, mint Izrael seregének legfőbb Ura. Innen indultak aztán Jerikó és Ai bevételére. Itt vette el Ákán büntetését, mert megszegte Isten parancsát. És itt kötötték a szövetséget a gibeonitákkal, amely büntetésük lett, mert elmulasztották kikérni Isten tanácsát. Ezen a síkon, amelyhez sok drága emlék fűződött, állt most Sámuel Saullal, és amikor elcsendesedett a királyt éltető kiáltás, elbúcsúzott a néptől, mint annak kormányzója.

„És monda Sámuel az egész Izraelnek: Ímé meghallgattam szavaitokat mindenben, valamit nékem mondtatok, és királyt választottam néktek. És most ímé a király előttetek jár. Én pedig megvénhedtem és megöszültem, és az én fiaim ímé ti köztetek vannak, és én is előttetek jártam ifjúságomtól fogva mind a mai napig. Itt vagyok, tegyetek bizonyosságot ellenem az Úr előtt és az ő felkentje előtt: kinek vettem el az ökrét és kinek vettem el a szamarát, és kit csaltam meg, kit sanyargattam, és kitől fogadtam el ajándékot, hogy amiatt szemet hunyjak? és visszaadom néktek” (1Sám 12:1-3). De a nép egyhangúlag felelt: „Nem csaltál meg minket, nem sanyargattál minket, és senkitől semmit el nem fogadtál” (1Sám 12:4). Sámuel nem a saját cselekedeteit akarta igazolni beszédével. Ő már előbb kihirdette a szabályokat, amelyekhez a nép és a király egyaránt köteles volt alkalmazkodni, és ezt akarta saját példaadásával erősíteni. Gyermekségétől kezdve összekötetésben volt Isten művével, s e hosszú idő alatt csak ez a cél lebegett szemei előtt: Isten dicsőítése és népének boldogulása.

Mielőtt azonban az izraeliták jólétüket remélhették volna, meg kellett térniük Istenhez. Mert a bűn miatt veszítették el Istenbe vetett hitüket; népük kormányzásában hatalmát és bölcsességét nem látták meg, s így nem hitték, hogy ügyüket legjobban ő vezetheti. De mielőtt valódi békét nyerhettek volna, alkalmat kaptak felismerni és megvallani azt a bűnt, amelyet elkövettek. Amikor királyt kértek, kijelentették, mit kívánnak: „[...] válassz nekünk királyt, aki ítéljen felettünk, mint minden népnél szokás” (1Sám 8:5). Most Sámuel elbeszélte nekik Izrael történetét attól az időtől kezdve, hogy az Úr kivezette őket Egyiptomból. Előttük mindig Jahve, a királyok Királya állt és vezette harcaikat. Bár bűneik sokszor adták őket ellenség kezébe, de mihelyt megtértek gonosz útaikról, Isten az ő kegyelméből szabadítót adott soraikból. Az Úr elküldte nekik Gedeont, Barákot, Jeftét és Sámuel „[...] és megszabadíta titeket mindenfelől ellenségeitek kezéből, és biztonságban laktatok” (1Sám 12:11). Mégis, mikor veszély fenyegette őket az ammonitáktól, királyt kívántak, aki vezesse őket, „[...] holott csak a ti Istenetek, az Úr a ti királyotok” (1Sám 12:12).

Aztán így folytatta: „Most is azért álljatok meg, és lássátok meg azt a nagy dolgot, amelyet az Úr visz véghez szemeitek előtt. Avagy nem búzaaratás van-e most? Kiáltani fogok az Úrhoz, és ő mennydörgést és esőt ad, hogy megtudjátok és meglássátok, mily nagy a ti gonoszságtok, melyet cselekedtetek az Úr szemei előtt, mikor királyt kértetek magatoknak. Kiálta azért Sámuel az Úrhoz, és az Úr mennydörgést és esőt adott azon a napon. És az egész nép nagyon megrettene az Úrtól és Sámueltól” (1Sám 12:16-18). Májusban és júniusban a búzaaratás idején keleten nem esett eső. Akkor is felhőtlen volt az ég, a levegő tiszta és üde. Éppen ezért a bekövetkezett vad zivatar nagy félelmet keltett a jelenlevők szívében. És megalázkodva beismerték bűneiket Isten előtt és így

kérték Sámuel: „Könyörögj szolgálidért az Úrhoz, a te Istenedhez, hogy meg ne haljunk, mert minden bűneinket csak öregbítettük azzal a bűnnel, hogy királyt kértünk magunknak” (1Sám 12:19).

Sámuel megvigasztalta a népet, nehogy - csüggedt lévén - ne tudjon új életet kezdeni Isten előtt. Nehogy Sátán elhitesse velük, hogy Isten engesztelhetetlen és még több kísértésnek legyenek kitéve. Mert Isten irgalmas, kegyelmes és mindig kész megbocsátani népének, ha az hallgat az ő szavára. „Ne féljeteK” - üzenete nekik most is szolgálja által - „Ha már mind e gonoszságot véghez vittétek, most ne távozzatok el az Úrtól, hanem az Úrnak szolgáljatok teljes szívetekből. Ne térjeteK el a hiábavalóságok után, amelyek nem használnak, meg sem szabadíthatnak, mert hiábavalóságok azok. Mert nem hagyja el az Úr az ő népét” (1Sám 12:20-21).

Sámuel saját mellőztetéséről egy szót sem szólt. Nem tett szemrehányást, hogy hűségese odaadását hálátlansággal viszonozták, hanem biztosította őket: sorsukat továbbra is és mindenkor szívén viseli. „Sőt tőlem is távol legyen, hogy az Úr ellen vétkezem és felhagyjak az éretteK való könyörgéssel; hanem inkább tanítani foglak titeket a jó és igaz útra. Csak féljeteK az Urat, és szolgáljatok néki hűségesen, teljes szívetekből; mert látjátok; mily nagy dolgot cselekedett veleteK. Ha pedig folytonos rosszat cselekesztek: mind ti, mind királyotok elvesztek” (1Sám 12:23-25).

[<<< vissza a 6. tanulmányhoz](#)

PÁTRIÁRKÁK és PRÓFÉTÁK (575-582. old.) SAUL VAKMERŐSÉGE

Saul a Gilgálban megtartott gyűlés után elbocsátotta seregét, akik hívására az ammoniták ellen felkeltek, és csupán háromezer embert tartott vissza, akik közül kétezer vele maradt Mikmásban, ezret pedig fia, Jonathán szolgálatára rendelt Gibeába. De ezzel Izrael királya komoly hibát követett el, mert az ammonitákon aratott, aránylag könnyű győzelem ünneplése helyett a fellelkesedett néppel most tovább támad, megszabadíthatta volna Izraelt minden ellenségtől.

Ez alatt a filiszteusok nem voltak tétlenek, s az Ében-Haézer-i vereség után még megmaradt sziklaerőd birtokában megvetették lábukat Kánaán szívében. A filiszteusok harci felszerelése sokkal tökéletesebb volt, mint az izraelitáké, mert míg Izraelt megszállva tartották, megtiltották nekik, hogy fémmel dolgozzanak, nehogy fegyvereket készítsenek. A békekötés után az izraeliták fegyvereiket továbbra is a filiszteusokkal készítették. KényelemszeretetéK és az elnyomatás alatt bennük kifejlődött szolgálzelleK miatt majdnem egészen kifogytak a fegyverekből. A háborúban nyilat és parittyát használtak, és ezeket meg is szerezhették maguknak; de Saulon és Jonathánon kívül senkinek sem volt dárdája vagy szablyája.

A filiszteusok legyőztetését csak Saul uralkodásának második évében kísérelték meg. Az első ütközetet Saul fia, Jonathán vezette, aki megtámadta és le is verte őket gébai táboruknál. De emiatt a vereség miatt igen feldühödtek a filiszteusok, és csakhamar hadbaszálltak Izrael ellen. Saul is felhívta az egész nemzetet, minden kardforgató férfit, a Jordánon túl lakókat is, hogy gyülekezzenek hozzá Gilgálba. Ennek a felhívásnak Izrael népe eleget is tett. A filiszteusok Mikmásban gyülekeztek igen nagy sereggel. „[...] har-

mincezer szekér és hatezer lovas volt, a nép pedig oly sok volt, mint a tenger partján lévő fövény” (1Sám 13:5). Amikor Saulnak és seregének ezt hírül adták, megdöbbenve gondoltak arra, hogy nekik ilyen hatalmas sereggel kell megmérkőzniük. Az ütközetre tulajdonképpen nem is készültek, és sokan meghátráltak. Egyesek a Jordánon túlra menekültek, mások pedig sziklahasadékokban és barlangokban rejtőztek el. S így, mire az ütközet ideje elérkezett, a sereg száma jócskán leapadt, és azok is, akik megmaradtak, rossz sejtelemmel és rémülettel teltek el.

Királyá választásakor Saul határozott utasítást kapott Sámueltól, hogy mit kell ekkor cselekednie. „[...] menj le énelőttem Gilgálba” - utasította őt - „és ímé én lemegyek hozzád, hogy égőáldozatot áldozzam és hálaáldozatot hozzak. Hét napig várakozzál, míg hozzád megyek, és akkor tudodra adom, hogy mit cselekedjél” (1Sám 10:8).

Saul napokig várt, azonban nem nagy gondot fordított arra, hogy a népet bátorítsa, és Isten iránti bizalmában befolyásolja. Még mielőtt a próféta által meghatározott idő teljesen lejárt volna, türelmetlenné vált a késlekedés miatt; a nehéz helyzetben maga is elbátortalanodott. Ahelyett, hogy embereit igyekezett volna lelkiismeretesen felkészíteni az istentiszteletre, amelyet Sámuel vele együtt akart megtartani, gonosz sejtelmeknek adta át magát. Istent keresni - ez volt az áldozatok bemutatásakor az egyik nagyon komoly és fontos feladat. Isten elvárta népétől az önvizsgálatot és a bűneik feletti bánkódást, hogy elfogadhassa áldozataikat, és erőfeszítéseiket áldás kísérhesse, amikor az ellenséggel küzdenek. Saul azonban nyugtalanná vált, a nép pedig királyára tekintett, akit maga választott, ahelyett, hogy Istentől várta volna a segítséget.

De az Úr még most is könyörült rájuk, és nem bocsátotta rájuk a szerencsétlenséget, amely rájuk jött volna, ha pusztán emberi karok védték volna őket. Megszorongatta őket, hogy belássák, mily balgaság emberekben bízni, és hogy hozzá térjenek, aki egyedül támaszuk a veszélyben. Ez a nap Saul megpróbálásának napja volt. Azon a napon megmutathatta volna, hogy bízik-e Istenben, és türelmesen megvárja-e parancsát, vagy ingadozik, és ezzel érdemtelennek bizonyul a rábízott nagy feladatra. Vajon mit tesz most Izrael királya? Hallgat-e a királyok Királya szavára? Megkísérli-e csüggedt seregének figyelmét arra terelni, aki örök forrása az erőnek és a szabadításnak? Mind nagyobb türelmetlenséggel várakozott Sámuelre, és a vele levők kishitűségét, menekülését és félelmét is az ő elmaradásának tudta be. Végre elérkezett a megjelölt idő, ám a próféta most sem jelent meg azonnal, mert isteni akarat tartotta vissza. Saul pedig nem tudta többé türtőztetni magát. Úgy érezte, valamit tennie kell. Tudta, hogy valami módon lelket kell öntenie a csüggedt seregbe, ezért elhatározta, hogy istentiszteletre hívja őket, hogy könyörögjenek Isten segítségéért. Az Úr már ennek előtte úgy rendelkezett, hogy csak arra hivatottak mutathatnak be áldozatot. Saul azonban ennek ellenére azt parancsolta: „Hozzátok ide az égőáldozatot és a hálaáldozatokat” (1Sám 13:9). És úgy amint volt, páncélosan, fegyveresen odalépett az oltárhoz, és áldozott azon.

„És mikor elvégezte az égőáldozatot; ímé megérkezék Sámuel, és Saul eleibe ment, hogy köszöntse őt” (1Sám 13:10). Sámuel azonnal látta, hogy Saul megszegte a neki adott rendeletet. Az Úr pedig prófétája által kijelentette: most fog tanácsot adni népének, hogy mitévő legyen ebben a súlyos helyzetben. És ha Saul az isteni feltételeket hűségesen betartotta volna, Isten csodálatos szabadulást szerzett volna neki a hozzá hű

maradt kicsiny sereggel. De Saul annyira megelégedett volt önmagával és saját cselekedetével, hogy úgy ment Sámuel elé, mint aki dicséretet, és nem dorgálást érdemel.

Sámuel gondterhes, aggódó arccal kérdezte tőle: „Mit cselekedtél?!” Ő pedig mentegetni kezdte vakmerő cselekedetét: „Mikor láttam, hogy a nép elszélede mellőlem, és te nem jöttél el a meghagyott időre, a Filiszteusok pedig összegyűlének már Mikmásban, Azt mondám: Mindjárt reám törnek a Filiszteusok Gilgálban, és én az Úrnak színe előtt még nem imádkozám; bátorságot vevék azért magamnak és megáldozám az égőáldozatot. Akkor monda Sámuel Saulnak: Esztelenül cselekedtél; nem tartottad meg az Úrnak, a te Istenednek parancsolatját, melyet parancsolt néked, pedig most mindörökké megerősítette volna az Úr a te királyságodat Izrael felett. Most azonban a te királyságod nem lesz állandó. Keresett az Úr magának szíve szerint való embert, akit az ő népe föléd fejedelmül rendelt, mert te nem tartottad meg, amit az Úr parancsolt néked. Felkelezte Sámuel, és elment Gilgálból Benjámin városába, Gibeába” (1Sám 13:11-15). Izraelnek vagy meg kellett szűnni Isten népének lenni, vagy helyre kellett állítani a királyság Istentől rendelt szabályait. Az Úr azonban csak úgy vállalta Izrael vezetését, ha az kész az emberi, testi akaratot az ő isteni akaratának alárendelni. Addig, amíg a nép és a király úgy viselkedik, mint a Magasságos alattvalóihoz illik, menedékük és erősségük lesz. De olyan egyeduralmat, amely az ő tekintélyét nem ismeri el, nem támogathat.

Ha Saul ezekben a próbákkal terhes napokban hűséges lett volna Isten parancsolataihoz, úgy Isten általa vitte volna véghez akaratát. De az ő ballépése azt mutatta, hogy nem alkalmas az ő képviselőjére. És ha tovább is király marad, saját akaratát érvényesíti majd Isten akarata helyett és tévútra vezeti Izraelt. Ha Saul hűséges lett volna, országa örökre megerősödhetett volna; de mivel vétkezett, más valaki kellett keresztül vigye az Úr szándékát. Izraelnek olyan királyt kellett kapnia, aki a menny elgondolása szerint uralkodik felette.

Sohasem tudjuk, milyen nagy dolgok foroghatnak kockán a próbák idején. Nincs semmi másban biztonságunk, csak az Isten Igéjével szembeni szigorú engedelmségben. Isten minden ígését a hit és engedelmség feltétele mellett adta; és aki nem engedelmeskedik parancsolatainak, az eleve elzárja magát a Szentírás áldásaitól. Ne bízzuk magunkat soha saját érzéseinkre vagy az emberek tanácsára, hanem engedelmeskedjünk Isten akaratának, járjunk egyenesen parancsolatai szerint minden körülmények között. Az ilyen cselekedetek következményeiért az Úr felel. Iránta való hűséggel bebizonyíthatjuk az emberek és az angyalok előtt, hogy nehéz időkben is alkalmas eszközök vagyunk akaratának teljesítésére, nevének felmagasztalására és népének áldására.

Saul már nem volt kedves Isten előtt, mégsem igyekezett bűnbánatban megalázni magát. Az igazi istenfélelmet a vallás külső formáihoz való ragaszkodással igyekezett pótolni. Izrael leveretése nem volt előtte ismeretlen, amikor Hofni és Fineás a szövetség ládáját a táborba vitte; ám ennek ellenére ő is elhatározta, hogy elhozatja azt. Mert azt gondolta, hogyha a népbe bizalmat önthet általa, akkor seregét sikerül összegyűjtenie, és így kiállhat a filiszteusok ellen. Már nem törődött Sámuel jelenlétével és támogatásával, s így megszabadult a próféta szemrehányásaitól és rendreállításaitól. Saul annak idején azért kapta a Szentlelket, hogy értelmét megvilágosítsa, és szívét érzékennyé tegye. Ezenfelül Isten prófétája által tanítást és intelmeket is kapott. Mégis ennek ellenére

milyen helytelen utakra tévedt. Izrael első királyának története szomorú példáját adja az ifjúkorban felvett rossz szokások hatalmas erejének. Saul ifjú korában nem szerette és nem félté Istent, és fegyelmetlenül szelleme állandóan kész volt az isteni hatalom elleni lázadásra. Azok, akik fiatal korukban Isten törvényével szemben engedelmességet gyakorolnak, és hűségesen elvégzik a rájuk kiszabott feladatokat, alkalmasak lesznek később nagyobb kötelességek elvégzésére. De aki az istenadta erővel évek hosszú során át visszaél, és később meg akar változni, azokat nem fogja többé frissnek, hatalmasnak találni.

Saul azon igyekezete, hogy a népet fellelkesítse, eredménytelennek bizonyult. És amikor serege mindössze hatszáz emberre csökkent, visszavonult a filiszteusoktól nem régen visszavett erődbe, Gébába. Ez a város Jeruzsálem közelében, északra, egy szűk völgy déli oldalán terült el. E völgy északi részén volt Mikmás, ahol a filiszteusok táboroztak. Seregeik egy része már kinn portyázott az országban, feldúlván azt.

Isten engedte válságba jutni a dolgot, hogy megleckéztesse Sault, és alázatosságra, hitre tanítsa a népet. Az áldozat bemutatásánál gyakorolt vakmerőségéért az Úr nem őt tette a filiszteusok legyőzőjévé, hanem erre az istenfélő Jonathánt választotta ki. Ő Isten Lelkének készítésére fegyverhordozójának azt az ajánlatot tette titkon, hogy üssenek rajta a filiszteusok táborán. „[...] talán tenni fog az Úr érettünk valamit” - mondta - „mert az Úr előtt nincs akadály, hogy sok vagy pedig kevés által szerezzen szabadulást” (1Sám 14:6).

A fegyverhordozó, aki ugyancsak istenfélő ember volt, jónak találta a tervet, s így együtt hagyták el a táborát, de titokban, nehogy valaki feltartóztassa őket. Minekutána komoly imában atyáik Istenéhez járultak, megegyeztek egy jelben, amely által tudni fogják, hogy miként folytassák tervüket. Azután csendben leereszkedtek a két táborát elválasztó szakadékba, és a kiálló sziklák árnyékában óvatosan előrehaladtak. De ahogy a filiszteusok táborát megközelítették, azok mégis meglátták őket, és így gúnyolódtak velük. „Ímé a zsidók kijödögélnék a barlangokból, ahova rejtőzének. Jertek fel mihozzánk” - mondták csúfondárosan - „és valamit mondunk néktek” (1Sám 14:11-12). Ezzel természetesen azt gondolták, hogy megleckéztetik a vakmerőket. Ámde éppen ez a beszéd volt az előre megbeszélte jel arra, hogy Isten velük lesz. Most tudták, hogy vállalkozásuk kedves Isten előtt. Elvonultak a filiszteusok látóköréből és felkapaszkodtak egy elfoglalhatatlannak tartott szikla tetejére, amelyet éppen hozzáférhetlensége miatt alig őriztek. Innen aztán a táborba lopódtak, ahol a meglepetésükben védekezni sem tudó őreket levágták.

Jonathánt és kísérőjét mennyei angyalok védelmezték. Ők hadakoztak mellettük és hullottak a filiszteusok fegyvereik alatt. A föld megremegett, mintha harcosok ezrei közeledtek volna. Jonathán tudatára ébredt az isteni segítségnek, de a filiszteusok is észrevették, hogy Izrael Istene hadakozik népéért. És félelem szállta meg a sereget mind a síkon, mind a táborban. A nagy ijedelemben és zűrzavarban a filiszteusok már saját embereiket is ellenségnek vélték, s így dühösen öldökölni kezdték egymást.

A csatazajt nemsokára meghallották Izrael táborában is. A király őrei jelentették, hogy a filiszteusok táborában nagy a zavargás, és számuk szemmel láthatóan fogy. Az izraeliták táborából azonban - úgy tudták - nem hiányzott senki sem, s a táboriszemle is csak azt

derítette ki, hogy Jonathán és fegyverhordozója nincsenek jelen. Azt azonban Saul is látta, hogy a filiszteusok az ellenséggel viaskodnak, ezért seregét ő is ellenük vezette. A filiszteusokhoz pártolt héberek most az ellenség ellen fordultak, de előjöttek a sziklák hasadékaiban rejtőzködők is, s így a filiszteusok igen nagy vereséget szenvedtek azon a napon.

Saul, hogy a győzelmet minél jobban kihasználja, megtiltotta katonáinak, hogy naplementéig táplálékot vegyenek magukhoz. „Átkozott az” - mondta - „aki kenyeret eszik estvéig, míg bosszút állok ellenségeimen” (1Sám 14:24). A harc ugyan már eldőlt mielőtt ő beavatkozott volna, de Saul az ellenség teljes megsemmisítésével akarta kitüntetni magát. Az élelmet önző okokból tiltotta el, emberei szükségletével mitsem törődött, ha egyéni érdekei úgy kívánták. Azzal pedig, hogy ezt a tilalmat ünnepélyes esküvel erősítette meg, kimutatta meggondolatlanságát és hitetlenségét. Egész viselkedése, az átok és az indok azt mutatta, hogy nem az Isten, hanem saját dicsőségét keresi. Nem azt mondotta: „míg az Úr győzedelmeskedik”, hanem „míg bosszút állok ellenségeimen” (1Sám 14:24).

A tilalom pedig okozója lett Isten parancsolata megszegésének. Egész nap hadakoztak, és már ájultoztak az éhségtől. A meghatározott idő elteltével a kiéhezett nép nekiesett a zsákmányolt ételnek, és a húst véresen ették meg. Így vétettek Isten törvénye ellen, amely tiltja a vér megevését.

Jonathán, aki atyja rendeletéről mit sem tudott, akaratlanul vétett a parancs ellen, mert egy erdőn keresztül menve mézet talált, és evett. Este meghallotta ezt Saul, aki tudvalevőleg halálbüntetés terhe mellett tiltotta meg, hogy valaki aznap egyék. És bár Jonathán akaratlanul vétett ellene, s bár Isten csodálatos módon tartotta meg életét, sőt általa adott győzelmet Izraelnek, a király mégis úgy rendelkezett, hogy az ítéletet végre kell hajtani. Fia életének megkímélésével Saul részéről beismerés lett volna, hogy vétkezett amikor ilyen elhamarkodott fogadalmat tett. Ez pedig megalázó lett volna büszkeségének. „Úgy cselekedjék az Úr most és ezután is” - hangzott borzalmas ítélete - „hogy meg kell halnod Jonathán” (1Sám 14:44).

Saul nem várhatott dicsőséget az ellenség legyőzetéséért. Úgy gondolt megbecsülést és csodálatot szerezni magának, hogy fogadalmát szentnek tartotta, és ahhoz még saját fia élete árán is ragaszkodott. Ezzel királyi tekintélyét is meg akarta erősíteni. Kevéssel ezelőtt ő szegte meg Isten parancsolatát, mert jogtalanul áldozatot mutatott be Gilgálban, és amikor Sámuel megfeddte őt, konokul védekezett. De most, hogy saját oktalan rendeletét szegték meg - még csak nem is szándékosan -, nem kedvezett saját fiának sem, hanem halálra ítélte őt.

De a nép szembeszállt a királlyal Jonathán életéért. „Jonathán haljon-e meg, aki ezt a nagy szabadulást szerezte Izraelben? Távol legyen! Él az Úr, hogy egyetlen hajszála sem esik le fejről a földre, mert Istennek segedelmével cselekedte ezt ma” (1Sám 14:45).

Ennyire egyhangú és lelkes pártfogásnak a büszke király sem mert ellenállni, és így maradt életben Jonathán. Saul azonban egyebet nem érzett, mint azt, hogy Jonathánt a nép is és Isten is felmagasztalta. Tudta, hogy fia megmenekülése ő ellene emel vádat. Érezte, hogy elhamarkodott átka az ő fejére száll vissza. Ezért nem is üldözte tovább a filiszteusokat, hanem lehagoltan, elégedetlenül tért vissza házába.

Akik saját bűneik mentegetésében elsők, azok igen gyakran elsők mások megítélésében is. Sokan eljátszák Isten jóakarátát, mint Saul is, és elvetik a tanácsot és az útbazigazítást. Még akkor is vonakodnak magukban keresni a hibát, ha meg vannak győződve arról, hogy Isten nincs velük. Kérkednek kiválóságukkal, de a másikat, aki jobb náluk, keményen elítélik. Jó volna, ha az ilyen pöffeszkedő bírák megszívlelnék Jézus szavait: „Mert amilyen ítélettel ítélték, olyannal ítéltettek, és amilyen mértékkel mértek, olyanul mérnek néktek” (Mt 7:2).

Akik magukat felmagasztalják, sokszor kerülnek olyan helyzetbe, hogy - akarva, nem akarva - felfedik igazi énjüket. Így volt ez Saullal is. Saját viselkedése győzte meg népet arról, hogy neki a királyi tekintély és hatalom kedvesebb volt, mint az igazság, irgalmaság és népének jóléte. De alkalmat adott ez arra is, hogy a nép belássa, mennyire tévedett, amikor az Isten által adott kormányzatot elvetette, amikor az istenfélő prófétát, akinek imái áldást hoztak, felcserélte egy királlyal, aki vakbuzgalmában átkot kért rájuk.

Ha az izraeliták nem szálltak volna síkra Jonathán életéért, szabadítójuk a király rendeletére meghalt volna. Milyen gyanakodással fogadhatta a nép később Saul vezetését! Milyen keserű lehetett az a gondolat, hogy ezt az embert ők maguk juttatták a trónra! Isten hosszantűró! Sokáig elnézi az emberek tévelygését, és mindenkinek alkalmat ad a bűnök felismerésére és a megtérésre. S ha néha úgy látszik, hogy előmenetelt ad az akaratával ellenkezőknek, a maga idején bizonyos napfényre hozza azok balgaságait

[<<< vissza a 6. tanulmányhoz](#)

PÁTRIÁRKÁK és PRÓFÉTÁK (583-592. old.) SAUL ELVETTETIK

Saul, bár a gilgáli nehéz helyzetben nem állta ki a hitpróbát, hanem megszenteltelentette Isten szolgálatát, hibáját még jóvá tehetné volna. Adott is neki az Úr másik alkalmat arra, hogy megtanuljon feltétel nélkül hinni és engedelmeskedni szavainak.

Amikor a próféta megfeddte őt Gilgálban, nem látta be hibáját. sőt úgy érezte, igazságtalanság történik vele és mindenféleképpen menteni igyekezett viselkedését. Ettől az időtől kezdve nem is igen érintkezett a prófétával. Sámuel szerette Sault, mintha saját fia lett volna, és Saul is nagyra becsülte őt, de nem tudta elfogadni dorgálását, s ezért, amennyire lehetett, kerülte.

De Isten újból üzenettel küldte szolgáját Saulhoz. Még mindig alkalmat adott neki, hogy engedelmesség által bizonyítsa be hűségét és királyi rátermettségét. Sámuel el is vitte hozzá az üzenetet, és a nagyobb hitel okáért külön kihangsúlyozta, hogy ugyanaz az Isten küldte őt, mint aki Sault királlyá tette. Azt mondta: „Így szól a Seregek Ura: Megemlékeztem arról, amit cselekedett Amálek Izráellel, hogy útját állta néki, mikor feljövö Egyiptomból. Most azért menj el és verd meg Amáleket, és pusztítsátok el mindenét; és ne kedvez néki, hanem öld meg mind a férfit, mind az asszonyt; mind a gyermeket, mind a csecsemőt; mind az ökröt, mind a juhot; mind a tevét, mind a szamarat” (1Sám 15:3).

Az amálekíták voltak Izrael legelső ellenségei a pusztában. Ezért a bűnükért, valamint konok bálványimádatukért Mózes által ítéletet mondott rájuk az Úr. Isteni utasításra feljegyezték akkor az amálekíták minden kegyetlenkedését, amelyet elkövettek Izrael

ellen, s ez a feljegyzés a következő szavakkal fejeződött be: „[...] töröld el Amálek emlékezetét az ég alól; el ne felejtsd!” (5Móz 25:19). Az ítélet végrehajtását Isten négy száz esztendőre felfüggesztette Isten, ámde ők nem tértek meg bűneikből. Sőt tudta róluk az Úr, hogy ha hatalmukban volna, az ő emlékezetét és népét is eltörölnék a föld színéről. De most elérkezett az oly sokáig késlekedő ítélet végrehajtásának ideje.

Isten hosszútűrése sokszor felbátorítja az embereket a bűnre; de büntetésük biztos és borzalmas lesz még ha az el is halasztódik. „Mert mint a Perázim hegyén, felkel az Úr, és mint Gibeon völgyében, megharagszik, hogy megtegye munkáját, amely szokatlan lesz, és hogy cselekedje dolgát, amely hallatlan lesz” (Ésa 28:21). Irgalmas Istenünknek a büntetés szokatlan cselekedet. ő maga üzeni prófétája által: „Mondjad nékik: Élek én, ezt mondja az Úr Isten, hogy nem gyönyörködöm a hitetlen halálában, hanem hogy a hitetlen megtérjen útjáról és éljen” (Ez 33:11). „[...] Az Úr, az Úr, irgalmas és kegyelmes Isten, késedelmes a haragra, nagy irgalmasságú és igazságú [...] megbocsát hamisságot, vétket és bűnt” (2Móz 34:6-7).

Nem bosszúálló az Úr, de parancsolatainak megszegői felett ítéletet tart. Ezt meg kell tennie azért is, hogy a föld lakói teljesen el ne romoljanak, és el ne pusztuljanak. És hogy némelyeket megmentesen, el kell törölje azokat, akik bűneikben konokul kitartanak. „Hosszútűró az Úr és nagy hatalmú, és nem hagy büntetlenül” (Náh 1:3). Lábbal tiprott törvényének tekintélyét rettentő ítéletek által állítja majd helyre. Az a tény pedig, hogy az ítélet végrehajtásától vonakodik, világosan mutatja, milyen kibeszélhetetlenül nagy az ő ítéletét kikényszerítő bűn hatalma, és milyen nagy lesz a bűnös büntetése.

Igazságszolgáltatás közben azonban a kegyelemről sem feledkezett meg az Úr, mert az amálekíták között lakó keneusokat megmentette. Ezek az emberek, bár nem voltak mentesek a bálványimádástól, de tisztelték Jahvét, népével pedig barátságosan bántak. Ebből a törzsből való volt Mózes sógora is, Hobab, aki Izraelt a pusztán keresztül elkísérte és terepismeretével igen sok jó szolgálatot tett nekik.

A filiszteusok mikmási veresége óta Saul a moábiták, ammoniták, edomiták, amálekíták és filiszteusok ellen viselt háborút, és ahol csak lábát megvetette, mindenütt győzelmet aratott. Amikor az amálekíták ellen az isteni üzenetet megkapta, azonnal háborút hirdetett. Saját királyi tekintélyéhez most már Sámuelé is járult, s így felhívására özőnlött a nép zászlója alá. Ez a hadjárat azonban nem Izrael gazdagítását kellett szolgálja; a harcolóknak sem a győzelem dicsőségét, sem a zsákmányt nem volt szabad eltulajdonítani. Most csupán az Isten iránti engedelmességből kellett harcolniuk, hogy végrehajtsák az amálekítákon az ő ítéletét. Isten azt akarta, hogy az amálekíták pusztulását minden, Vele ellenkező nép láthassa, és eszébe véshesse, hogy éppen az a nemzet törölte el őket, amelyet ők annyira megvetettek.

„Saul pedig megveré Amáleket Havilától fogva egészen addig, amerre Súrba mennek, mely Egyiptom átellenében van. [...] Saul és a nép azonban megkímélte Agágot és a juhoknak, barmoknak és másodszüllötteknek javát; a bárányokat és mindazt, ami jó vala, nem akarták azokat elpusztítani, hanem ami megvetett és értéktelen dolog volt, azt elpusztították” (1Sám 15:7.9).

Ez a győzelem Saul legfényesebb győzelme volt, s ez szívének büszkeségét újból életre keltette. Isten ítéletét pedig, amellyel ellenségeit teljes pusztulásra ítélte, csak részben hajtotta végre. Mert diadalmenetben akart hazatérni, úgy, amint az a többi nemzeteknél szokás volt. Ehhez szüksége volt a királyi fogolyra, ezért nem ölte meg az amálekíták kegyetlen királyát. A nép is kiválogatta magának az állatok elejét, és azzal mentette magát, hogy azt az Úrnak akarta áldozatul hozni. Az igazi szándék azonban az volt, hogy a zsákmányolt állatokat feláldozzák ugyan, de a saját állataik helyett, hogy azokat megtarthassák.

Így Saul az utolsó próbát sem állta ki. Isten akaratának vakmerő elvetése, és önhatalmú uralkodása azt bizonyította, hogy nem méltó az Isten helyettesének tisztségére. Amíg Saul diadalmámorában jött hazafelé, otthon, a próféta házát szomorúság töltötte be, mert üzenetet küldött az Úr, amely most már véglegesen kárhóztatta a király magatartását. Így hangzott: „Mebántam, hogy Sault királlyá tettem, mert eltávozott tőlem, és beszédeimet nem tartotta meg” (1Sám 15:11). Sámuel mélyen elsomorította a király lázongó magaviselete és egész éjjel sírt és imádkozott, hogy elháruljon Saulról a rettenetes ítélet. Az Isten megbánása nem olyan megbánás, mint az emberé. „Izráelnek erőssége pedig nem hazudik, és semmit meg nem bán, mert nem ember ő, hogy valamit megbánjon” (1Sám 15:29). Az emberi megbánás az érzelm megváltozását, az isteni azonban a körülmények és viszonyok megváltozását jelenti. Az ember Istenhez való viszonyát úgy változtathatja meg, hogy elfogadja az isteni kegyelem feltételeit, vagy megtagadja azokat; Isten azonban tegnap és ma, és mindörökké ugyanaz. Saul engedetlensége által megváltoztatta Istenhez való viszonyát, de Isten feltételei nem változtak meg. Az ő követelményei azóta is ugyanazok, mert nála „[...] nincs változás, vagy változásnak árnyéka” (Jak 1:17).

Fájó szívvel kelt másnap útra az agg próféta, hogy fogadja a megtévedt királyt. Remélte, hogy közben megfontolva a helyzetet megalázza magát Isten előtt, és újból biztosítja magának az ő jóakarátát. Ámde az első lépés után könnyű lefelé jutni a bűn lejtőjén. Saul annyira lealacsonyította folytonos engedetlensége, hogy most hazugsággal ajkán ment Sámuel elé: „Áldott vagy te az Úrtól! Én végrehajtam az Úrnak parancsolatját” (1Sám 15:13).

De a Sámuel füléhez jutó hangok meghazudtolták ezt a beszédet. Meg is kérdezte: „Micsoda az a juhbégetés, mely füleimbe hat, és az az ökörbógés, melyet hallok?” (1Sám 15:14). Saul természetesen erre is tudott felelni. „Az Amálekítáktól hozták azokat” - mondta - „mert a nép megkímélte a juhoknak és ökröknek javát, hogy megáldozza az Úrnak, a te Istenednek; a többit pedig elpusztítottuk” (1Sám 15:15). A nép Saul parancsának engedve cselekedett; hogy Saul önmagát védje, kész volt a népet okolni az engedetlenségért.

Saul elvettetésének üzenete kimondhatatlan szomorúságot okozott Sámuelnek. Helyzete elég kényes volt, mert az elvettetés üzenetét közölni kellett az ünneplő néppel, amely a győzelmet Saul vitézségének tudta be. Saul maga sem tulajdonította Istennek a győzelmet. Amikor Sámuel mindezeket látta, felháborodással vegyes fájdalommal vette tudomásul, hogy az az ember, akit Isten ilyen magas méltóságra emelt, lépten-nyomon áthágja a menny parancsát és bűnbe ejti Izraelt. Ő nem hagyta magát Saul szavaitól megtevésztetni. Szomorúsággal vegyes felháborodottsággal így szólt hozzá: „Engedd meg,

hogyan megmondjam néked, amit az Úr mondott nékem ez éjjel [...] Nemde kicsiny valál te a magad szemei előtt is, mindazáltal Izráel törzseinek fejévé lettél, és az Úr királlyá kent fel téged Izráel felett?” (1Sám 15:16-17). Ezután elismételte Istennek az amálekíták ellen kiadott rendeletét, majd megkérdezte, mi készítette az engedetlenségre.

Saul pedig kitartva a mentegetőzés mellett, így felelt: „Én bizonyára hallgattam az Úr szavára, és azon az úton jártam, amelyre engem az Úr elküldött; és elhoztam Agágot, az Amálekíták királyát, és az Amálekítákat elpusztítottam. A nép azonban elvette a prédából a megsemmisítésre rendelt juhoknak és ökröknek javát, hogy megáldozza az Úrnak, a te Istenednek Gilgálban” (1Sám 15:20-21).

De Sámuel ellentmondást nem tűrő szigorral rontotta le a hazugságnak ezt a mentsvárát, és most minden további nélkül kijelentette az Úr ítéletét. „Vajon kedvesebb-e az Úr előtt az égő- és véresáldozat” - mondotta szigorúan - „mint az Úr szava iránt való engedelmesség? Ímé, jobb az engedelmesség a véresáldozatnál és a szófogadás a kosok kövérénél! Mert, mint a varázslásnak bűne, olyan az engedetlenség; és bálványozás és bálványimádás az ellenszegülés. Mivel te megvetted az Úrnak beszédét, ő is megvetett téged, hogy ne légy király” (1Sám 15:22-23).

Amikor a király meghallotta ezt a félelmetes ítéletet, így kiáltott fel: „Vétkeztem, mert megszegtem az Úrnak szavát, és a te beszédedet; de mivel félttem a néptől, azért hallgattam szavokra” (1Sám 15:24). Most már belátta ballépését, amelyet eddig makacsul védelmezett, de a felelősséget még most is a népre hártotta, mert azt állította, hogy csak félelemből engedelmeskedett nekik.

Azután nem a bűn felett érzett bánatában, hanem a büntetéstől való félelem miatt így könyörgött Sámuelnek: „Most azért bocsásd meg az én vétkeket, és térj vissza velem, hogy könyörögjek az Úrnak” (1Sám 15:25). Ha igazán megbánta volna bűnét, akkor azt nyilvánosan beismerte volna: de legnagyobb gondja még most is saját tekintélyének megtartása és a nép kegyének biztosítása volt. Sámuel megtisztelő jelenlétét arra akarta felhasználni, hogy saját tekintélyét megerősítse a nép előtt.

De a próféta így válaszolt neki: „Nem térek vissza veled, mert megvetted az Úrnak beszédét és az Úr is megvetett téged, hogy ne légy király Izrael felett” (1Sám 15:26). És amikor elfordult, hogy eltávozzék, Saul félelmében megragadta felsőruhájának szárnyát, és az leszakadt. Erre Sámuel megjegyezte: „Elszakítá tőled az Úr a mai napon Izráelnek királyságát, és adta azt felebarátodnak, aki jobb náladnál” (1Sám 15:28).

Saul a Sámuellel való szakítás jobban nyugtalanította, mint Isten rosszsallása, mert tudta, hogy a nép inkább bízik a prófétában, mint benne. Belátta, ha Isten rendeletére más valakit kennek királlyá, ő hatalmát már nem tarthatja meg. Attól tartott, hogyha Sámuel teljesen elhagyja őt, a nép azonnal fellázad ellene. Most már csak arra kérte, térjen vissza vele a nép közé, közös istentiszteletre, hogy tekintélye csorbát ne szenvedjen a vének és főemberek előtt. Isten pedig utasította Sámuel, engedjen a kérésnek, nehogy lázadás legyen a dologból; ezért Sámuel Isten utasítására visszatért vele, de csak mint néma tanú vett részt az istentiszteleten.

Ám még egy szigorú és rettenetes dologban kellett igazságot szolgáltatnia Sámuelnek: nyilvánosan elégtételt kellett szereznie Istennek, és kárhoznia Saul eljárását. Ezért

megparancsolta azért, hogy hozzák elébe az amálekíták királyát. Agág a legbűnösebb volt Izrael ellenségei közül, mert gyűlölte és el akarta pusztítani Isten népét, és védelme alatt terjedt legjobban a bálványimádás. Agág azzal a gondolattal jelent meg a próféta előtt, hogy megmenekült a halálos veszedelemtől. De Sámuel ilyen szavakkal fogadta őt: „Miként a te kardod asszonyokat tett gyermektelenné, úgy legyen gyermektelenné minden asszonyok felett a te anyád! És darabokra vagdalá Sámuel Agágot az Úr előtt Gilgálban” (1Sám 15:33). Ezek után hazament Sámuel Rámába és Saul is elment házához Gibeába. Már csak egyszer találkoztak egymással.

Amikor Saul király lett, igen szerény véleménye volt önmagáról, és szívesen vette az oktatást. Abban az időben még sem ismerettel, sem tapasztalattal nem rendelkezett, ellenben igen komoly jellemhibái voltak. De Isten Szentlelkét adta neki tanácsosul, és vezetőül, emellett olyan körülményeket teremtett számára, amelyek között megszerezhetette volna az uralkodáshoz szükséges képességeket. Ha alázatos szívvel az isteni bölcsesség által vezettette volna magát, akkor tisztességgel és sikerrel tölthette volna be a számára kijelölt magas méltóságot, mert az isteni dicsőség befogadása által adottságainak gyarapodása mellett rossz hajlamai mindinkább megfogyatkoztak volna. Ezt egyébként Isten mindenkivel kész megtenni, aki magát neki szenteli. Sokakat hívott már művébe azért, mert alázatos és tanulni vágyó lélek volt bennük. Az ilyeneket azután olyan utakon vezette, ahol igazán tanulhattak; ahol bár jellemhibáik kiütköztek, de az ő erejével és segítségével legyőzhették azokat.

Sault azonban beképzeltté tette a magas méltóság; hitetlenségével és engedetlenségével megrövidítette Istent az ő dicsőségében. Bár elhivatása idején alázatos és szerény volt, de az eredmények elbizakodottá tették. Legelső győzelme már életre keltette benne azt a kevély magabizást, ami azután veszte is lett. A jábes-gileádbeli-eket felszabadító háborúban tanúsított vitézsége és katonai tehetsége lelkesedéssel töltötte el népét, amely megkülönböztetett tisztelettel adózott neki és elfeledte, hogy ő is csak eszköz volt Isten kezében. Saul pedig, bár kezdetben Istennek tulajdonította a dicsőséget, később magának követelte azt. Így szem elől tévesztette Istentől való függőségét és máris eltért szívében az Úrtól. A Gilgálban elkövetett vakmerőségnek és szentségtörésnek maga készítette el az útját. Ez a vak elbizakodottság utasíttatta vissza vele Sámuel feddését is. Istentől küldött prófétának ismerte el Sámuel, tehát a dorgálást még akkor is elfogadhatta volna, ha nem is látja be vétkességét. Ha pedig hajlandó lett volna bűnét meglátni és beismerni, ez a keserű tapasztalat támasza lett volna a jövőben.

Ha az Úr egészen elfordult volna Saultól, nem beszélt volna vele prófétája által, nem adott volna neki új konkrét megbízást, amelynek végzése közben jóvá tehetné volna múltbeli hibáját. Így van ez mindenkivel. Ha valaki vétkezik Isten ellen, nem ragaszkodik hűségesen parancsolataihoz és ezáltal másokat is megtéveszt, bűnbocsánatot kap, ha őszinte bűnbánattal fordul Hozzá. A legyőzetés okozta megalázás áldássá is lehet, mert rávezet bennünket, hogy onnan felülről való erő nélkül nem vagyunk képesek engedelmeskedni Isten parancsának.

Amikor Saul az Isten Lelke által küldött feddést visszautasította, kitartott konok önigazolásában és elvetette az utolsó eszközt is, amellyel megszabadulhatott volna önmagá-

tól. Önként szakadt el Istentől, s így isteni segítségben és vezetésben nem is lehet része, amíg bűnét beismerve vissza nem tér az Úrhoz.

Gilgáiban a lelkiismeretesség látszatát mutatta Saul, amikor az Úr előtt áldozott. Ez a kegyesség azonban nem volt valóságos. Az Isten kifejezett parancsával szembeni szolgálat megfosztotta őt attól a segítségtől, amelyet Isten oly készségesen megadott volna neki.

Az amálekíták elleni hadjáratban Saul azt hitte, hogy mindent megtett, amit Isten parancsolt neki: ám az Úr nem elégedett meg részleges engedelmességével, sem pedig önző okokkal alátámasztott hanyagságát nem nézte el. Isten nem engedi meg, hogy valaki önhatalmúlag megmásítsa rendelkezéseit. Izraelnek már Mózes által megparancsolta: „Ne cselekedjete ott [...] mindenik azt, ami jónak látszik néki”, hanem „vigyázz és hallgasd meg mindezeket az igéket, amelyeket én parancsolok néked” (5Móz 12:8.28). Ha az ember valamire elhatározza magát, nem azt kell néznie, hogy kellemes-e az reá nézve, hanem hogy az megfelel-e Isten akaratának. Mert „van olyan út, mely helyesnek látszik az ember előtt, és vége a halálra menő út” (Péld 14:12).

„[...] jobb az engedelmisség a véresáldozatnál” (1Sám 15:22). Az engesztelő áldozatok magukban értéktelenek voltak Isten előtt. Céljuk az volt, hogy az áldozó kifejezésre juttassa általuk bűnbánatát, Krisztusba vetett hitét és kötelezze magát, hogy a jövőben megtartja Isten parancsolatait. De a bűnbánat, hit és engedelmisség nélkül ezek az áldozatok értéktelenek voltak. És amikor Saul, ellenkezve az Isten törvényével, az elpusztításra rendelt állatokból akart áldozatot bemutatni, ezzel nyilvánosan kimutatta, hogy megveti az isteni rendelkezést. Az ilyen istentisztelet pedig csak megbántja a mennyet. Saul bűnének és a bűn következményének világos tanulsága ellenére is hányan bánnak így a Sauléhoz hasonló bűnökkel a nyilvánosság előtt! Hányan vannak, akik nem hajlandók Isten rendeletei szerint cselekedni, de ragaszkodnak tiszteletének külső formájához! De Isten Lelke nem válaszol az ilyen tiszteletre. Ha valamely parancsolatát tudatosan megszegik, nem fogadhatja el tőlük a legájtatosabb tiszteletet sem.

„Az engedetlenség bálványozás és az ellenkezés bálványimádás”. Az engedetlenség Sátánnal kezdődött, és minden engedetlenség az ő hatásának tulajdonítható. Akik Isten uralma ellen láznak, azok szövetségre léptek az ős pártütővel, aki minden hatalmát és ravaszságát latba veti, hogy foglyul ejtse az érzékeket és az értelmet. Tudni fogja, hogyan mutassa be a dolgokat, hogy a hatalmában levők - miként özszüleink is - a törvényszegésben csak előnyöket lássanak. Sátán megtévesztő hatalmának legfényesebb bizonyítéka, ha pártfogoltjai közül sokan azzal áltatják magukat, hogy Isten szolgálatában állanak. Amikor Kóré, Dáthán és Abiráam fellázkodtak Mózes ellen, először azt hitték, hogy csak az emberi vezetővel ellenkeznek, - olyan emberrel, mint ők maguk. Később már egyenesen isteni szolgálatot vélték gyakorolni; de nem gondoltak arra, hogy Isten választott eszközében Krisztust vetették el, megbántva ezzel a Szentlelket is. Így tettek a zsidók vénei és írástudói is, amikor szerfelett nagy gondot fordítottak az istentiszteletre, de megfeszítették Isten egyszülött Fiát. És ezt teszik mindazok, akik dacolva Isten akaratával, saját útjaikon járnak.

Saul teljesen meg volt győződve arról, hogy Sámuel Isten Lelke vezérelte. Cselekedete - amellyel a próféta üzenetét elvetette ellenére volt a józan értelemnek is, s csak

Sátán tehette őt ennyire vakká, ennyire vakmerővé. Kezdetben Saul igen nagy eréllyel látott a varázslók és bálványimádók kiirtásához, de később, engedetlensége idején őt is ugyanaz a lélek vezette Isten ellen, és Sátán éppen úgy uralta őt, mint minden varázslót és szemfényvesztőt. Azzal sem bántotta volna meg jobban Istent, ha nyilvánosan állást foglal a bálványimádók mellett.

Isten Lelkének, beszédének utasításait vagy feddését elvetni igen veszedelmes dolog. Pedig igen sokan tesznek ma is úgy mint Saul: addig játszanak a kísértésekkel, amíg azután a bűn igazi mibenlétét nem ismerik fel. Elhítetik magukkal, hogy nem tesznek igazságtalanságot, ha jó szándékból hajolnak el Isten rendelkezésétől. Addig-addig ellenkeznek a kegyelem Lelkével, amíg annak szavát meg sem hallják többé, s így áldozatul esnek a maguk választotta tévelygésnek.

Saulban Isten a nép szíve szerint való királyt adott Izraelnek, amint azt Sámuel meg is mondta: „Most azért ímhol a király, akit választottatok, akit kértetek” (1Sám 12:13). Mert külső megjelenésében meg is felelt a királyról alkotott fogalmuknak. Személyes vitészsége és hadvezéri tehetsége pedig éppen azok a tulajdonságok voltak, amelyekkel más népek becsülését kiérdemelni gondolták. Azzal, hogy királyukban megvannak-e azok a magasabb tehetségek és adottságok, amelyek egyedül tehetik őt igazságos uralkodóvá, semmit sem törődtek. Mert nem vágyakoztak olyan valaki után, akiben nemes jellem és az Isten szeretete lakozik; nem is kérdezték Istent, milyen jellemtulajdonságokkal kell rendelkeznie annak, aki az ő népét bölcsen kormányozza, mert nem az ő, hanem a saját útjait keresték. Ezért adott nekik kívánságuk szerinti királyt, akinek jelleme megegyezett az ő jellemükkel. Ők maguk nem akartak alattvalói lenni Istennek, így királyukat sem óvta az isteni kegyelem. Ennek a királynak uralkodása alatt megszerezhették azokat a tapasztalatokat, amelyek rávezették őket tévedéseikre, hogy visszatérjenek Isten iránti engedelmességre és hűségre.

Ám azért királlyá választva sem hagyta az Isten Sault magára. Hiszen megnyugtatta rajta Szentlelkét, hogy meglássa mennyire erőtelen és milyen nagy szüksége van az isteni segítségre. Ha hűséges lett volna, Isten is hű maradt volna hozzá. Amíg akaratát alárendelte Isten akaratának, addig siker koronázta minden igyekezetét. De amikor önállóan, Isten tanácsa nélkül cselekedett, ő nem vezethette többé, így kénytelen volt mellőzni őt. Ezek után „[...] saját szíve szerint való embert” (1Sám 13:14) keresett a trónra; nem hibátlan embert, hanem olyant, aki nem magában, hanem Teremtőjében bízik és alárendeli magát Felke vezetésének; olyant, aki ha vétkezik, elfogadja a feddést is.

[<<< vissza a 6. tanulmányhoz](#)

7. Tanulmány javasolt olvasmánya

PÁTRIÁRKÁK és PRÓFÉTÁK (593-596. old.) DÁVID FELKENETÉSE

Jeruzsálemtől a „nagy király városá”-tól pár kilométernyire délre fekszik Betlehem. Ebben a városban született - több, mint ezer esztendővel azelőtt, hogy a kisded Jézus bepólyálva feküdt a jászolban és a keletről jövő bölcsek hódoltak előtte - Dávid, Isai fia.

Évszázadokkal a Megváltó eljövetele előtt zsenge ifjú korában ott legeltette nyáját Betlehem lankáin, és énekelte saját szerzeményű énekeit. Üde hangjához pedig hárfájának szelíd pengése adta a kíséretet. Az Úr ezt az ifjút választotta ki magának és ott készítette elő a magányban, a nyája mellett arra a nagy feladatra, amelynek végzésével később megbízta őt.

És mialatt Dávid a juhásztor szerény életét élte a pusztában, ilyen szavakkal beszélt róla Isten Sámuelnek: „Ugyan meddig bánkódsz még Saul miatt, holott én megvetetem őt, hogy ne uralkodjék Izráel felett? Töltsd meg a te szarudat olajjal, és eredj el; én elküldelek téged a Bethlehemben lakó Isaihoz, mert fiai közül választottam magamnak királyt [...] Víg magaddal egy üszőt és azt mondjad: Azért jöttem, hogy az Úrnak áldozzam. És hívd meg Isait az áldozatra, és én tudodra adom, hogy mit cselekedjél, és kend fel számomra azt, akit mondándok néked. És Sámuel megcselekedé, amit az Úr mondott néki, és elment Bethlehembe. A város vénei pedig megijedének, és eleibe menvén, mondának: Békességes-e a te jöveteled? ő pedig felele: Békességes; azért jöttem, hogy áldozzam az Úrnak” (1Sám 16:1-5). Így megnyugodva, a vének részt vettek az áldozaton és Sámuel meghívta Isait és fiait is. Megépítették az oltárt és elkészítették az áldozatot. Isai fiai, Dávid, a legifjabb kivételével, mind jelen voltak, őt azonban ott hagyták a nyáj őrzésénél, mert nem volt biztonságos védelem nélkül hagyni a juhokat.

Az áldozat után, az áldozati lakoma előtt Sámuel végigtekintette Isai nemes külsejű, délceg fiait. Eliáb, a legidősebb Saulra emlékeztette a prófétát, úgy természetre, mint szépségre nézve. Kedves tulajdonságai és szépen fejlett alakja felkeltette a próféta figyelmét. Ahogy Sámuel feltekintett fejedelmi testtartására, ezt gondolta: „Bizony az Úr előtt van az ő felkentje!” (1Sám 16:6), egyben pedig várta az isteni felhívást, hogy királlyá kenje őt. De Jahve nem a külsőt nézte. Eliáb ugyanis nem volt istenfélő ember. Trónra jutása esetén, büszke, zsarnok uralkodó lett volna. Ezért az Úr azt mondta Sámuelnek: „Ne nézd az ő külsőjét, se természetének nagyságát, mert megvetettem őt. Mert az Úr nem azt nézi, amit az ember; mert az ember azt nézi, ami szeme előtt van, de az Úr azt nézi, mi a szívben van” (1Sám 16:7). Külső szépséggel senki sem nyerheti meg az Urat. Az ember igazi szépségét a jellemében és a viselkedésben megnyilvánuló bölcsesség és kiválóság adja; és ezek döntik el, kedvesek vagyunk-e a seregek Ura előtt vagy nem. Mennyire meg kellene ezt az igazságot szívlelnünk, amikor magunkat vagy másokat bírálunk! Megtanulhatjuk Sámuel tévedéséből azt is, hogy milyen balga az a bíráló, amely az arc szépségén vagy a tartás nemességén alapul. Megtanulhatjuk, hogy mennyire nem képes az ember különleges mennyei felvilágosítás nélkül kifürkészni a szív titkait, vagy megérteni Isten tanácsait. Az Úr gondolatai és útjai magasabbak teremtményei útjainál és gondolatainál; de azért biztosak lehetünk, hogy az ő gyermekei eljutnak arra a helyre, amelyet képesek betölteni, és a reájuk bízott feladatot elvégezhetik, ha akaratukat alávetik az ő akaratának, különben emberi fonáksággal elrontják jótékony terveit.

Sámuel elejtette Eliáb ügyét, és szemügyre vette Isai többi hat fiát, akik szintén jelen voltak az áldozatnál. Ámde Isten nem jelentette ki egyiknél sem, hogy kiválasztotta volna őt. Az utolsó ifjú vizsgálgatásánál lelke már bizonytalanságban vergődött, és aggódó várakozással kérdezte Isait: „Mind itt vannak-e már az ifjak?” Mire ő így felelt: „Hátra van még a kisebbik, és ímé ő a juhokat őrzi” (1Sám 16:11). Sámuel pedig elrendelte:

hozzák ide a legkisebbet is, mondván, „[...] mert addig nem fogunk leülni, míg ő ide nem jön” (1Sám 16:11). A magányos juhásztort igen meglepte az üzenet, hogy a próféta Betlehembe jött, és őérte küldött. Csodálkozva kérdezte magától, miért akarja őt látni Izrael prófétája és bírása? De azért haladéktalanul engedelmeskedett a hívásnak. „ő pedig piros vala, szép szemű és kedves tekintetű” (1Sám 16:12). És amint Sámuel gyönyörködve vizsgálta a szerény, szép arcú, de férfias külsejű juhásztort, így szólt hozzá Isten: „Kelj fel, és kend fel, mert ő az” (1Sám 16:12). Dávid hűségese és bátornak bizonyult a pásztorság szerény kötelességei közben, és ímé most Izrael pásztorául hívta őt el az Úr! „Vevé azért Sámuel az olajos szarut, és felkené őt testvérei között. És attól a naptól fogva az Úrnak Lelke Dávidra szálla, és azután is” (1Sám 16:13). A próféta pedig, ahogy elvégezte az Úr által reábízott feladatot, megkönnyebbült szívvel tért vissza Rámába.

Sámuel még Isai családjával sem közölte Isten választását, hanem titokban hajtotta végre Dávid felkenetését. Ez csak az ifjúval sejtette magas megbízását, hogy az eljövendő évek viszontagságai között ez az esemény Isten akarata iránti hűségre emlékeztesse, melyet az Úr általa akar betölteni.

A nagy kitüntetés nem tette elbizakodottá az ifjú pásztort. Annak ellenére, hogy magas tisztség várományosa volt, nyugodtan legeltette nyáját, és várt, míg Isten terve a maga idejében, és az ő akarata szerint kibontakozik. Felkenetése után ugyanolyan szerényen tért vissza Betlehem halmi közé, és ugyanolyan gyengéd figyelemmel őrizte a rábízott nyáját, mint azelőtt. Énekeit új lelkesedéssel énekelte. Gazdag szépségével terült el előtte a táj; köröskörül szőlőfürtök csillogtak a napsugárban. Az erdők fáinak zöld lombja suttogott a szélben. Reggelenként a nap előtte bontotta ki arany palástját, s szinte olyan volt, mint a szobájából előjövő vőlegény, vagy mint erős vitéz, aki örömmel áll ki versenyfutásra. El-elnézte a körülötte merészen magasba szökő sziklákat és a szelíd lankájú dombokat; a távolban Moáb kopár sziklabércei tűntek fel és az egész kép fölött megnyugtatóan, mélykéen ragyogott az ég. Mindezek fölött pedig Isten, a hatalmas Teremtő ... Nem láthatta őt, de minden alkotása az ő dicséretét zengte. Az erdőket, hegyeket, réteket és folyókat bearanyozó fény szárnyra kapta gondolatait, és felvitte a magasba a világosság Atyjához, minden jó és tökéletes ajándék adójához. Isten hatalmának és fenségének mindennapi megnyilatkozása imádatl és örömmel töltötte el az ifjú költő szívét. Isten és az ő műveinek szemlélése közben ereje, képességei itt fejlődtek ki és erősödtek meg a jövő kötelességeinek hordozásához. Napról napra meghittebb közösségbe került az Úrral. Istennel naponta érintkezve, lelke mindig új mélységekbe hatolva állandóan új szépségeket talált, amelyek új énekekre, új dalra hangolták. Hangjának gazdagabb csengése a magasba szállt és visszaverődött a közeli hegyekről, dombokról, mintha mennyei angyalok örvendező énekére válaszolna.

Ki mérhetné fel ezen évek munkájának és bolyongásainak fontosságát a magányos hegyek között? Az Istennel és a természettel való folytonos érintkezés; a nyájról való gondoskodás, a veszélyek, a szabadulások, szerény életének örömei és bánatai nemcsak arra hívtak, hogy jellemét formálják és életének további részét irányítsák, hanem hogy zoltárok formájában Izrael szívében a hitet és az Isten iránti szeretetet felkeltsék, közelebb hozva őket örökké szerető Teremtőjükhöz.

Dávid ifjúságának és erejének teljében készült elő arra, hogy majd a föld hatalmasai

között magas tisztsgét elfoglalja. Tehetségét, mint Isten kegyes ajándékát, az ő nevének magasztalására használta fel. Az önvizsgálat és elmékedés magányos órái azután jutalmul hozták neki azt a bölcsességet és áhítatosságot, amely kedvessé tette őt Isten és az angyalok előtt. Mert amíg Teremtője tökéletességét szemlélte, lelkében megvilágosodott az Isten-fogalom. S Istent kereső lelke előtt a homályos dolgok megvilágosodtak, a bonyolult helyzetek megoldódtak, a látszólagos ellentmondások kiegyenlítődtak, és minden fénysugár újabb elragadtatást váltott ki lelkéből és újabb lelkesedéssel dicsőítette a világ Teremtőjét és Megváltóját. Gondolatait állandóan a féltő szeretet, gyötrő gondok és győzelmek foglalkoztatták; és amikor életének minden mozzanatában Isten gondoskodó szeretetét fedezte fel, szíve még inkább megtelt imádattal és hálával, dalai még lelkesebben, hárfája diadalmasabban zengett, és a pásztorfiú erőre erőt, ismeretre ismeretet halmozott, mert az Istennek Szentlelke rajta nyugodott.

[<<< vissza a 7. tanulmányhoz](#)

PÁTRIÁRKÁK és PRÓFÉTÁK (597-602. old.) DÁVID és GÓLIÁT

Amikor Saul felismerte, hogy Isten valóban elvetette őt, és amikor Sámuel feddő szavainak hatását érezni kezdte, szíve keserűséggel és kétségbeeséssel telt meg. Ám most sem az igazi bűnbánat készítette a büszke királyt főhajtásra. Mert bűne igazi mibenlétét még most sem ismerte, ezért új életet sem kezdett, meg sem kísérelte a javulást, hanem Isten vélt igazságtalanságán gyötrődött, amellyel őt és utódait megfosztotta Izrael trónjától. Szemei előtt állandóan családja romlása lebegett. Úgy gondolta, hogy ellenségei legyőzésében tanúsított vitézsége és bátorsága elfedezhette volna engedetlenségének bűnét. Nem fogadta el az isteni fenyítést alázatos szívvel, hanem gögös lelke úgy megkeseredett, hogy saját magát az örület szélére sodorta. Tanácsadói azt ajánlották, hozasson egy jó zenészt, mert azt remélték, hogy a zene szelíd hangjai megnyugtatóják háborgó lelkét. Az isteni gondviselés pedig úgy akarta, hogy Dávid, a kitűnő hárfás kerüljön a király udvarába. A menny által ihletett akkordjainak meg is volt a hatása, mert mindenkor előzte a király lelkére nehezedeő sötét felleget.

Amikor szolgálatait a király udvarában nem vették igénybe, Dávid újból visszatért nyájához, és megőrizte továbbra is lelkének egyszerű kedvességét. Ha ismét szükség volt rá, elhívták, hogy hárfájával megnyugtassa a háborgó uralkodót, hogy előzze tőle az őt gyötrő gonosz szellemet. Bár Saul igen megkedvelte Dávidot, és énekét, a fiatal pásztor megkönnyebbülve hagyta el a királyi házat és örömmel tért vissza kedves dombjai és nyája közé.

Dávid pedig növekedett az Isten és az emberek előtti kedvességben. Isten útjain járva, elhatározta szívében, hogy még jobban keresi az ő akaratát. Elmékedéseinek tárgya kiterjedt, mert a király udvarában látta a felelősséget, amelyet a királynak viselnie kell. Megismerkedett a Saul szívébe lopakodott kísértésekkel, és behatolt Izrael első királya magatartásának és cselekedeteinek egyes titkaiba is. Látta, hogy a szomorúság sötét felhője árnyékolta be a királyi méltóság dicsőségét, és tudta, hogy Saul házanépe távolról sem volt boldog és megelégedett. Mindezek a dolgok pedig nyugtalanították, mint a királyi szék várományosát. De ha nyugtalanúsága tetőfokra hágott, az elmékedésben

teljesen elmerülve elővette hárfáját, amelynek kedves dallamai gondolatait mindig Istenhez emelték, és eltüntették a jövő egét félelmesen borító fellegeteket.

Isten bizalomra is megtanította Dávidot. Mint ahogy Mózeset, úgy Isai fiát is felkészítette az Úr választott népe vezetésére. Nyájának gondozása közben fogalmat alkotott arról a gondviselésről is, amelyben a nagy Pásztor részesítette legelőjének nyáját.

A magányos dombok és a félelmetes szakadékok, amelyek között Dávid járt, a mezei ragadozók búvóhelyei voltak. A Jordán melletti sűrűségből, vagy a dombok közül nem egyszer tört elő az oroslán vagy a medve, hogy éhségét az ő nyájából csillapítsa. Annak az időnek szokása szerint Dávid csak parittyával és pásztorbottal volt felszerelve; de azért korán bizonyosságát adta annak, hogy a rábizott javakat meg tudja oltalmazni. Később ezeket a kalandokat így beszélte el: „Pásztor volt a te szolgád, [...] és ha eljött az oroslán és a medve, és elragadott egy bárányt a nyáj közül: Elmentem utána és levágtam, és kiszabadítottam szájából” (1Sám 17:34-35). Az ilyen élmények edzették meg szívét, és erőt, bátorságot, hitet fejlesztettek ki benne. Bátor cselekedetekkel már azelőtt is kitüntette magát, mielőtt Saul udvarába került volna. Mert aki őt a királynak ajánlotta, ilyen szavakkal ecsetelte bátorságát: „Ímé én láttam a Bethlehemben lakó Isainak egyik fiát, aki tud hárfázni, aki erős vitéz és hadakozó férfiú, értelmes és szép ember, és az Úr vele van” (1Sám 16:18).

Amikor az izraeliták hadat üzentek a filiszteusoknak, Isai három fia is Saul seregéhez csatlakozott. Dávid azonban otthon maradt. Egy idő múlva atyja megbízta, hogy bátyjainak valami ételmezt vigyen a táborba, és hogylétük iránt érdeklődjön. Isai azonban nem tudta, hogy fiára ott, felsőbb rendelkezés folytán nagy feladat vár. Mert veszélyben voltak Izrael seregei és Dávidot angyal irányította, hogy megmentse népét.

A tábort megközelítve, mintha kézitusa zaját hallotta volna; „[...] a sereg pedig, mely kivonult csatarendben, hadizajt támasztott” (1Sám 17:20). Mert éppen szemben álltak egymással az izraeliták és a filiszteusok. Sietve kereste hát fel testvéreit, s amíg velük beszélgetett, kilépett a filiszteusok táborából Góliát, a filiszteusok bajnoka, és gúnyolódva szólította fel Izraelt, állítson soraiból valakit, aki vele megvív. Góliát napról napra megismételte kihívását, és becsmérelte Izrael népét. Dávid látta, hogy a nép mindjobban megretten, és senki sem ajánlkozik soraikból, hogy elhallgattassa a kérkedőt. Ezért felindult lelke, hogy megvédje az élő Isten dicsőségét, és megmentse Isten és népe becsületét.

Izrael serege csüggedt volt. Nem volt bátorság senkiben sem. Egymás között pedig így beszéltek: „Láttátok-é azt a férfit, aki feljöve? Mert azért jött ki, hogy gyalázattal illesse Izraelt” (1Sám 17:25). Dávid pedig lelkének méltatlankodásában így kiáltott fel: „[...] kicsoda ez a körülméletlen Filiszteus, hogy gyalázattal illeti az élő Istennek seregét?!” (1Sám 17:26).

Eliáb, Dávid idősebb testvére, amikor meghallotta ezt a beszédet, tudta, hogy milyen érzések kavarnak öccse lelkében. Hiszen Dávid már pásztor korában bizonyosságát adta bátorságának és hősiességének, de testvérei még sohasem voltak ennek tanúi. Sámuel titokzatos látogatása és csendes eltávazása gyanúsnak tűnt fel Isai fiai előtt. Dávid megkülönböztetett kitüntetését látva, szívük irigységgel telt meg és nem kezelték Dávidot

azzal a tisztelettel és szeretettel, amelyet becsületessége és testvéri gyengédsége megérdemelt volna. Benne csak a kamasz pásztorfiút látták, és Eliáb most is azt gondolta, hogy Dávid kérdésével őt akarja kérdőre vonni, és gyávasággal illetni, hogy nem állott ki párviadalra az óriással. Ezért mérgesen így kiáltott fel: „Miért jöttél ide, és kire bíztad azt a néhány juhott, amely a pusztában van? Ismerem vakmerőségedet és szívednek álnokságát, hogy csak azért jöttél ide, hogy megnézd az ütközetet [...] Ugyan mit cselekedtem én most? hiszen csak szóbeszéd volt ez” felelte Dávid illedelmesen (1Sám 17:28-29).

De szavai mégis a király tudomására jutottak, aki maga elé rendelte Dávidot, s ámulva hallgatta annak szavait: „Senki se csüggedjen el emiatt; elmegy a te szolgád és megvív ezzel a Filiszteussal” (1Sám 17:32). Saul megkísérelte, hogy lebeszélje tervéről, de az ifjú nem hagyta magát eltántorítani. Szerényen, minden hivalkodás nélkül beszélt el, mint segítette őt Isten nyájának őrzése közben, és bizalommal fűzte hozzá: „Az Úr, aki megszabadított engem az oroszlánnak és medvének kezéből, meg fog szabadítani engem e Filiszteusnak kezéből is”. Erre azután Saul is így szólt hozzá: „Eredj el, és az Úr legyen veled!” (1Sám 17:37).

Izrael negyven napon át reszketett az óriás filiszteus döllyös kihívásától. Szívük kalapált, amikor meglátták ezt a „hat sing és egy arasz” magasságú hatalmas óriást. „Fején rézsisak vala és pikkelyes páncélba volt öltözve”, amelynek súlya ötezer „rézsiklusnyi” volt. A pikkelyek olyan szorosán illeszkedtek egymáshoz, hogy semmiféle lándzsa vagy nyíl nem lett volna képes átútni a páncélt. „[...] dárdájának nyele olyan volt, mint a tákácsok zugolyfája, dárdájának hegye pedig hatszáz siklusnyi vasból volt; és előtte megy vala, ki a paizst hordozza vala” (1Sám 17:7).

Góliát minden reggel és este megközelítette a zsidók táborát, és mindannyiszor elmondta ezt a beszédet: „Miért jöttetek ki, hogy harcra készüljete? Avagy nem filiszteus vagyok-e én és ti Saul szolgálói? Válasszatok azért magatok közül egy embert, és jöjjön le hozzám. Ha azután megbír velem vívni és engem legyőz: akkor mi a ti szolgálitok leszünk; ha pedig én győzöm le őt és megölöm: akkor ti legyetek a mi szolgálaink, hogy szolgáljatok nekünk. Monda továbbá a Filiszteus: Én gyalázattal illetém a mai napon Izrael seregét, állítsatok azért ki ellenem egy embert, hogy megvívjunk egymással” (1Sám 17:8-10).

Jóllehet Saul megengedte Dávidnak, hogy a filiszteus kihívását elfogadja, de kevés reménye volt arra, hogy Dávid sikeres lesz vakmerő vállalkozásában. Megparancsolta azért, hogy az ifjú a király páncéljába öltöztessék fel. Fejére illesztették a nehéz rézsisakot is, és felvetették vele a fémpáncélt, sőt a király kardját is az oldalára kötötték. Dávid így felkészülve indult útjára. De nemsokára vissza is fordult. Az aggodalmas nézők már azt hitték, meggondolta magát, és nem kockáztatja életét ilyen egyenlőtlen küzdelemben. Ez azonban távol volt a bátor ifjú gondolatától, hanem Saul elé járulva azt kérte, hadd vethesse le ezt a nehéz fegyverzetet: „Nem bírok ezekben járni, mert még nem próbáltam” (1Sám 17:39). Levetette a pompás fegyverzetet s helyébe magához vette pásztorbotját, táskáját és parittyáját, azután a patakban öt sima kövecskét keresett azokat a táskájába tette, és elindult a filiszteus felé. Az pedig abban a reményben, hogy Izrael leghatalmasabb emberével találja magát szemben, bátran előlépett. Fegyverhordozója előtte járt, s úgy látszott, semmi és senki nem állhat ellent ennek az óriásnak. De amikor Dávid közelébe ért, egy egészen fiatal embert, félig még gyermeket látott maga

előtt. Dávid orcája piros volt az egészségtől, és jól edzett, izmos termete igen jó hatást keltett, ám a filiszteus óriás és ő közte mégis szembeszökő volt a különbség.

Góliát, amikor a feléje közelgő ifjút meglátta, éktelen haragra gerjedt és méltatlankodva így kiáltott fel: „Eb vagyok-é én, hogy te bottal jössz reám?” És reája szórta isteneinek minden átkát, amit csak tudott: „Jöjj ide hozzám” - mondta gúnyolódva - „hogy testedet az égi madaraknak és a mezei vadaknak adjam” (1Sám 17:43-44).

De Dávid nem ijedt meg a filiszteusok nagy hangú hősétől. Bátran előlépett és így szólt ellenfeléhez: „Te karddal, dárdával és pajzzsal jössz ellenem, én pedig a Seregek Urának, Izráel seregei Istenének nevében megyek ellened, akit te gyalázattal illetél. A mai napon kezembe ad téged az Úr, és megöllek téged, és fejedet levágom rólad. A Filiszteusok seregének tetemét pedig az égi madaraknak és a mezei vadaknak fogom adni a mai napon, hogy tudja meg az egész föld, hogy van Izráelnek Istene. És tudja meg ez az egész sokaság, hogy nem kard által és nem dárda által tart meg az Úr, mert az Úré a had, és ő titeket kezünkbe fog adni” (1Sám 17:45-47).

Dávid hangja félelem nélkül csengett, és arcán már ott ült a győzelem öröme. Tiszta hangja áthatott a légen, és a csatarendben álló és őt hallgató ezrek világosan megértették. Góliát haragja a legmagasabb fokra hágott. Dühében fellökte sisakjának rostélyát, s úgy szabadon hagyva homlokát iramodott Dávid felé. Isai fia azonban nyugodtan készült fogadására. „És amikor a Filiszteus felkészült, és elindult, és Dávid felé közeledék: Dávid is sietett és futott a viadalra a Filiszteus elé. És Dávid benyúlt a tarisznyába, és kivett onnan egy követ, és elhajítván homlokodon találta a Filiszteust úgy, hogy a kő homlokába mélyede, és arccal a földre esék” (1Sám 17:48-49). A meglepetés moraja hangzott fel mind a két táborban. Mindenütt azt hitték, hogy Dávid öleték meg; de amikor a követ süvítve látták célba érkezni, látták azt is, hogy a filiszteus megremeg, kinyújtja kezeit, mintha csak hirtelen megvakult volna, azután tántorgott még egy pillanatig, majd végigzuhant a földön, mint a kidöntött tölgy. Dávid nem késlekedett. Futva közeledett a mozdulatlan alakhoz, és két kézre foga Góliát nehéz kardját. Egy-két pillanattal ezelőtt még kérkedett az óriás, hogy ezzel a karddal vágja le Dávid fejét, testét pedig az ég madarainak adja. Most felemelkedett a levegőben a kard, s a következő pillanatban porba hullott Góliát félelmetes feje. Nagy örömrivalgásban tört ki erre az izraeliták tábora.

A filiszteusok tábora pedig annyira megrettent, hogy sorait megbontva futva keresett menedéket. Ezt követőleg az izraeliták diadalkiáltással vetették magukat a menekülők után, „[...] üldözik a filiszteusokat egészen Gáthig és Ekron kapujáig. És hullának a filiszteusok sebesültjei a Saraim felé vezető úton Gáthig és Ekronig. Visszatérének azután Izrael fiai a Filiszteusok üldözéséből, és feldúlták azoknak táborát” (1Sám 17:52-53). „Dávid pedig felvevén a Filiszteusnak fejét, és elvitte Jeruzsálembe, fegyvereit pedig a maga sátorába rakta le (1Sám 17:54).

[<<< vissza a 7. tanulmányhoz](#)

PÁTRIÁRKÁK és PRÓFÉTÁK (603-612. old.) A MENEKÜLŐ DÁVID

Góliát legyőzése után Saul nem engedte Dávidot hazatérni, hanem magánál tartotta. Az történt, hogy „[...] Jonathán lelke egybeforrtna a Dávid lelkével, és Jonathán úgy szerette

őt, mint a saját lelkét” (1Sám 18:1). Jonathán és Dávid testvéri szövetségre léptek egymással, és a királyfi „[...] leveté felső ruháját, amely rajta volt, és Dávidnak adta, sőt hadi öltözetét is, saját kardját, kezívét és övét” (1Sám 18:4). Bár Dávidra nagy feladatokat bízta, ő azért szerény és kedves maradt, s ezzel a viselkedésével meghódította az egész népet, és a királyi családot is

„És elméne Dávid mindenüvé, ahová Saul küldé, és magát eszesen viseli vala” (1Sám 18:5). Mindenütt körültekintő, hűséges volt, és nyilvánvaló lett, hogy Isten van vele. Olykor Saul is belátta, hogy alkalmatlan az ország kormányzására, és biztonságosabb volna olyas valakivel szövetkeznie, aki tanításait az Úrtól veszi. Saul abban is reménykedett, hogy Dáviddal való összeköttetése védelmet nyújt neki. Mivel Dávid az Úr kegyeltje volt, és oltalmát élvezte, várható volt, hogy az ő jelenléte háború esetén Saulnak védelem lesz.

Dávidot Saullal az isteni gondviselés kötötte össze. A királyi udvarnál alkalma volt tekinteni a kormányzat ügyeibe, s így előkészülhetett a jövő nagy feladatára. Lehetősége volt megszerezni a nép bizalmát is. Saul ellenségeskedése következtében átélt bajok pedig arra voltak jók, hogy Istentől való függését soha el ne felejtse, hanem teljes szívvel bízson benne. A Jonathánnal való barátságot is Isten Lelke lobbantotta lánggra, hogy megóvja általa Izrael jövődjé királyának életét. Ezekben a történetekben hajtotta végre az Úr kegyelmi szándékait, amelyeket Izrael népe és Dávid iránt táplált. Saulnak Dáviddal való barátsága nem sokáig tartott. Amikor a filiszteusok megveréséből visszatértek, „[...] kimentek az asszonyok Saul király elé Izraelnek minden városaiból, hogy énekeljenek és körben táncoljanak, dobokkal, vigassággal, és tomborákkal. És énekelni kezdének az asszonyok, kik vigadoznak és mondának: Megverte Saul az ő ezerét és Dávid is az ő tízezerét” (1Sám 18:6-7). Erre a féltékenység démona újból elfoglalta Saul szívét. Igen megharagudott, hogy az éneklő asszonyok Dávidot följé emelték. És ahelyett, hogy igyekezett volna az irigységet elnyomni, jellemgyengeségét nem palástolva így kiáltott föl: „Dávidnak tízezeret tulajdonítanak és nékem tulajdonítják az ezeret, így hát már csak a királyság hiányzik néki” (1Sám 18:8).

Saul jellemének nagy fogyatékosága az volt, hogy szerette a hízelgést. Ez a jellemvonás teljesen úrrá lett cselekedetein és gondolatain, s ezután minden cselekedetét a dicsvágó mozgatta, sőt az igazságot és az igazságtalanságot is a nép kegyének mértékével mérte. Aki pedig Isten helyett az embereknek akar tetszeni, az soha nincs biztonságban! Saul az emberek szemében mindig az első helyet akarta magának biztosítani, s most az asszonyok dicsérő éneke azt a biztos meggyőződést lopta szívébe, hogy Dávid megnyerte a nép kegyét, és uralkodni fog helyette.

Saul pedig ajtót nyitott a féltékenység lelkületének és ezzel megmérgezte lelkét. És dacára a Sámueltól nyert tanításoknak, amelyekben világosan kimutatta a próféta, hogy Isten szándékát megakadályozni senkinek sincs módjában, Saul viselkedése azt igazolta, hogy nincs világos fogalma sem Isten tervéről, sem pedig hatalmáról. Izrael fejedelme saját akaratát állította szembe a Mindenhatóéval. Uralkodása alatt nem tanult meg uralkodni magán, hanem hagyta, hogy érzelmei a dühkitörésig fokozódjanak. Végül olyan dührohamot kapott, hogy gondolkodás nélkül megölte azt, aki akaratával ellenkezni mert. Roham után pedig mélységes csüggedés vett rajta erőt; megvetette önmagát és lelkiismeret-furdalás gyötörte.

Dávid hárfáját ilyenkor szívesen hallgatta és - úgy látszott - a gonosz lélek el is távozott belőle. Egyszer azonban amint Dávid előtte hárfázott, és énekben Istent magasztalta, Saul hirtelen elhajtotta dárdáját, hogy átdöfje vele az ifjú énekest. De Isten kegyelme megőrizte és sértetlenül menekült el az őrjöngő király elől. Ettől kezdve egyre növekedett a király gyűlölete és kereste az alkalmat, hogy megölje Dávidot; de Isten felkentje ellen kovácsolt terveinek egyike sem sikerült. Saul már egészen az őt uraló gonosz léleknek adta át magát, Dávid azonban abban bízott, aki hatalmas erejével megszabadította őt. „A bölcsességnek kezdete az Úrnak félelme” (Péld 9:10). Dávid állandóan azt kérte Istentől, hogy tökéletesen jár hasson előtte.

Saul azonban mindenáron szabadulni akart vetélytársának jelenlététől, ezért „[...] Saul elbocsátá őt magától és ezredesévé tev é [...] De az egész Izráel és Júda szereté Dávidot” (1Sám 18:13.16). A nép hamar rájött, hogy Dávid megbízható egyéniség, és a rábízott feladatokat ügyesen és bölcsen intézi. Az ifjú ezredes tanácsai valóban bölcsék, megfontoltak és bátran követhetők; ezzel szemben Saul határozatai igen gyakran oktanok és tervei megbízhatatlanok voltak.

Annak ellenére, hogy Saul mindig alkalmat keresett Dávid megölésére, mégis félt tőle, mert világos volt, hogy Isten van vele. Feddhetetlen magaviselete csak növelte a király haragját; mert úgy találta, hogy Dávid pusztá jelenléte is vádolja őt. Összehasonlította kettőjük jellemét, ám a mérleg még saját bírálata szerint is Dávid javára dőlt el. Így lassan teljesen úrrá lett felette az irigység, amely saját életét nyomorulttá tette, Dávidét pedig állandóan veszélyeztette. Ugyanaz az ellenséges érzület hatalmasodott el rajta, amely Kain szívét öccse, Ábel ellen ingerelte, mert Ábel cselekedetei igazak voltak és őt Isten szeretetével tüntette ki, míg az ő cselekedetei gonoszok voltak, s Isten nem áldhatta meg őt. Az irigység a bűnbeesés gyermeke, ahol dédelgetik, csakhamar gyűlöletté nővi ki magát, majd bosszút szomjazva másnak az életére tör. Sátán a saját benső világát mutatta ki, amikor Sault annak a megölésére ingerelte, aki őt sohasem bántotta.

A király éles szemekkel figyelte Dávidot. Remélte, hogy valamilyen meggondolatlan ságot, vagy egyebet csak talál majd benne, s ez ok lesz megszégyenítésére. Úgy érezte, nem nyugodhat, amíg Dávidot el nem pusztítja. Ám ezt úgy szerette volna megtenni, hogy a nép előtt igazolva legyen. Tört vetett neki azzal, hogy a filiszteusok további megveretését tanácsolta, s győzelme esetén, jutalmául idősebbik leányát ígérte feleségül. De Dávid most is szerény volt, és így felelt a megtisztelő ajánlatra: „Kicsoda vagyok én, és micsoda az én életem, és atyámnak családja Izráelben, hogy a királynak veje legyek?” (1Sám 18:18). A király azonban kinyilvánította hamisságát, mivel leányát másnak adta feleségül.

Mikál azonban - Saul kisebbik leánya - szerette Dávidot, és ez ismét alkalmat adott a királynak a vetélytárs elleni ármánykodásra. Most azzal a feltétellel kínálta fel Mikál kezét, ha Dávid bizonyos számú filiszteust megöl, „[...] mert Saul a Filiszteusok keze által akará Dávidot elpusztítani” (1Sám 18:25).

Ámde Isten megmentette szolgáját és győzelemmel tért vissza az ütközetből, hogy a király veje legyen. „[...] és Mikál, a Saul leánya szereti őt” (1Sám 18:28), s így a dühöngő királynak újból látnia kellett, hogy amivel el akarta veszíteni, azzal éppen felmagasztalta

Dávidot. Most még biztosabb volt abban, hogy Dávid az a férfiú, akiről az Úr azt mondta, hogy jobb nálánál, és hogy ő fog uralkodni Izrael nemzetségén. És most már nem is tartotta szándékát, hanem nyílt parancsot adott Jonathánnak és testőrsége tagjainak, hogy vegyék életét annak, akit gyűlölt.

De Jonathán értesítette barátját atyja szándékáról, és utasította, hogy rejtőzzék el, míg ő atyjánál könyörög Izrael megszabadítójának életéért. Ígéretéhez híven fel is idézte atyja előtt mindazt, amit Dávid a nemzetért tett. Hogy megmentse atyja becsületét, figyelmeztette azokra a beláthatatlan következményekre, amelyek Dávid megöletését követnék. Felhívta figyelmét, hogy Dávid az Isten kegyeltje, s így igen kockázatos volna bántalmazni őt. Szavai meghatották, meglágyították a király szívét annyira, hogy esküvel biztosította Dávid életét. Dávid tehát újból a királyi udvarba került és szolgált Saulnak úgy, mint azelőtt.

Közben ismét háború ütött ki a filiszteusok és Izrael között, és Dávid vezette ellenük a seregeket. A héberek ez alkalommal is nagy győzelmet arattak és a nép magasztalta Dávid hősiességét és bölcsességét. Ez újból felkeltette Saul korábbi dühét. Egyszer, amint Dávid előtte hárfázott, kellemes melódiával töltötte be a palotát, a Saulban tomboló szenvedély kitört: elhajította dárdáját, hogy a falhoz szegezze vele a zenészt, de Isten angyala elfordította a halált hozó fegyvert. Dávid erre újból elmenekült, és hazament házába. Saul azonban kémeket küldött utána azzal a megbízással, hogyha házát reggel elhagyja, öljék meg. Most meg Mikál tudatta férjével atyja szándékát, egyben unszolta, szökjön el és mentse életét. Le is eresztette őt az ablakon éjjel; és Dávid Sámuelhez menekült Rámába, aki mit sem törődve Saul haragjával, szívesen fogadta a menekülőt. Sámuel háza a királyi palotához viszonyítva a békeség hajléka volt. Mert a próféta elvonultan, a dombok között élve folytatta munkáját. Állandóan a próféták serege vette őt körül, akik tisztelettel hallgatták ajkáról a szót, amely Isten akaratára oktatta őket. Dávid is igen értékes tanítást nyert Izrael tanítójától. Azt hitte, ott biztonságban van, mert Saul nem fog parancsot adni, hogy az üldöző csapat a szent városba is behatoljon. De tévedett. Az elszánt király elborult elméje előtt semmi sem volt szent. Úgy gondolta, ha most Sámuel és Dávid egyesülnek, vetélytársa feltétlenül diadalmaskodni fog, mert Sámuel Isten prófétája volt Izraelben. Elküldte hát szolgáit Rámába, és utasította őket, hozzák Dávidot Gibeába, hogy ott megölhesse.

A szolgák el is indultak, hogy eleget tegyenek uruk parancsának, ámde szembekerültek azzal, aki nagyobb Saulnál. Isten láthatatlan angyalaival találkozott, mint annak idején Bálám, aki elindult Izrael megátkozására. Saul emberei ahelyett, hogy Dávidot keresték volna, prófétái beszédben jelentették ki a jövőt és dicsőítették Istent. Így győzte le az Úr az emberi gonosztságot, és így védelmezte meg angyalok által szolgáját.

Az eset híre eljutott Saulhoz is, aki türelmetlenül várta már, hogy hatalmában tudja Dávidot; ám ahelyett, hogy az isteni feddésre magába szállt volna, még jobban felháborodott, és más követeket küldött Dávidért. De Isten Lelke ezekre is hatott, ezek is prófétálni kezdtek, úgy mint a többiek. Harmadszor is elküldött, de emberei ismét prófétáltak, mint az előbbiek. Saul most már úgy határozott, maga megy Dávidért, akit most már szívének minden vadságával gyűlölt. Elhatározta, hogy nem vár másik alkalomra, hanem ahogy szembekerül vele, saját kezűleg öli meg őt, bármi is történjék azután. De

Isten angyala neki is elébe jött és vezette őt is. Isten Lelke reászállott, és imádkozva, énekelve és prófétálva folytatta útját. Prófétált a Messiás eljövételéről, amikor pedig közel ért Sámuel házához Rámában, felső ruháit, rangjának árulóit levetette, és egész nap és egész éjjel Sámuel hallgatói között ült a Szentlélek befolyása alatt. A királynak ez az esete mindenütt ismert lett az emberek között, s így uralkodása vége felé még egyszer felelevenedett Izraelben a vele kapcsolatos közmondás: „Avagy Saul is a próféták közt van?” (1Sám 19:24).

Saul szándéka ismét megsemmisült. Most újból biztosította Dávidot, hogy kiengesztelődött vele szemben, de az nem igen bízott a király bűnbánatának valódiságában. Ezért ezt az alkalmat menekülésre használta fel, nehogy Saul, meggondolva a dolgot, újból életére törhessen. Szíve igen megtelt keserúséggel, és menekülése előtt csupán barátját, Jonathánt kívánta látni még. Ártatlanságának tudatában kereste fel a király fiát, és így panaszkodott néki: „Mit cselekedtem? Mi vétkem van és mi bűnöm atyád előtt, hogy életemre tör?” (1Sám 20:1). Jonathán pedig nem tudta, hogy atyja megszegte esküjét, így szólt Dávidhoz: „Távol legyen! Te nem fogsz meghalni. Ímé az én atyám nem cselekszik sem nagy, sem kicsiny dolgot, hogy nékem meg ne mondaná. Miért titkolná el azért atyám előlem ezt a dolgot? Nem úgy van!” (1Sám 20:2). Miután Isten csodálatos ereje megnyugodott Saulon, Jonathán nem tudta elhinni, hogy barátjára tör, hiszen ez szerinte lázadás Isten ellen. De Dávid nem ezen a nézetten volt. Meggyőződéssel mondta Jonathánnak: „[...] Bizonyára él az Úr és él a te lelked, hogy alig egy lépés van köztem és a halál között” (1Sám 20:3). Izraelben az volt a szokás, hogy újhold idején áldoztak Istennek és ünnepi lakomát ültek. Ez az ünnep éppen Dávid és Jonathán találkozása után következett. Ezen a napon mindkét ifjúnak jelen kellett lennie a király asztalánál, de Dávid félt ott megjelenni. Megegyeztek hát abban, hogy Dávid meglátogatja Betlehemben lakó rokonait, ahonnan visszajövet három napig rejtőzik a mezőn. Jonathán pedig figyelni, milyen hatást vált ki atyjából barátja távolléte. Ha Saul kérdezősködik felőle, azt mondja majd: hazament Betlehembe, hogy atyjának áldozásán jelen lehessen. Ha azután a király nem gerjed haragra, hanem azt mondja: Jól van, visszatér az udvarba, de ha haragra lobbán, ez jele lesz annak, hogy Dávidnak menekülnie kell.

Az ünnep első napján nem is érdeklődött a király Dávid felől; de amikor helyét másnap is üresen látta, megkérdezte Jonathántól: „Isainak fia miért nem jött el az ebédre sem tegnap, sem ma?” (1Sám 20:27). Jonathán pedig felele Saulnak: „Elkéredzék tőlem Dávid Betlehembe; És monda: Ugyan bocsáss el engem, mert nemzetségünknek áldozata van most a városban, és ezt parancsolta nékem bátyám; azért, ha kedvelsz engem, kérlek, hadd menjek el, hogy megnézzem testvéreimet. Ezért nem jött el a király asztalához” (1Sám 20:29). Saul amikor ezt a beszédet meghallotta, éktelen haragra gerjedt. Kijelentette, hogy amíg Dávid él, Jonathán nem kerülhet a trónra; s ismét utána küldött, hogy megöljék őt. Jonathán újból pártjára kelt barátjának, és azt mondta: „Miért kell meghalnia, mit vétett?” (1Sám 20:32). A királyt ez a kérdés annyira felbőszítette, hogy a Dávidnak szánt dárdát most fia után hajította.

Jonathán pedig igen megszorodott, és ő sem volt tovább atyja vendége. Mélyen megszorodva és leverve érkezett a helyre, ahol egyezségük szerint értesítette Dávidot atyja szándékáról. Odaérve egymás nyakába borulva keservesen sírtak. Saul sötét

szenvedélye a fiatal emberek életére vetette árnyékát és fájdalomuk túl nagy volt ahhoz, hogy azt kifejezzék. Amikor elváltak, így szólt Jonathán Dávidhoz: „Eredj el békességgel! Mivelhogy megesküdtünk mind a ketten az Úrnak nevére, mondván: Az Úr legyen köztem és közted, az én magom között és a te magod között örökre” (1Sám 20:42).

Jonathán visszatért Gibeába, Dávid pedig Nóbba menekült, egy kis benjaminita városkába. A szentély közben ide került Silóból, és Akhimélek főpap szolgált benne. Dávid nem tudta, hova meneküljön Saul elől. Legbiztosabb menedéknek találta Isten szolgájának hajlékát. A főpap csodálkozva kérdezte tőle, mi járatban van, mivel látta, hogy sietett és egyedül jött. Félvén a felfedezéstől, Dávid hibát követett el, ami később a főpap életébe került. Azt mondta, hogy a király parancsára sürgős, titkos küldetésben jár. Pedig, ha elmondta volna az igazságot, a főpap tudta volna, mit kell tennie élete megmentéséért. Isten is azt kívánja, hogy övéi ragaszkodjanak az igazsághoz még a legnagyobb veszélyben is. Dávid öt kenyéret kért a főpaptól, ámde a szent kenyereken kívül nem volt más kenyér a házban, s így Dávid unszolására azokat adta oda éhsége csillapítására.

Dávid azonban itt sem lehetett biztonságban, mert ahogy ott időzött, meglátta Doégot, Saul pásztorainak számadóját, aki Izrael vallását elfogadva áldozatot mutatott be a szentélyben. Dávid igyekezett, hogy saját védelmére fegyvert szerezzen s azután biztonságosabb rejtkehelyet keressen. Akhimélek azonban kérésére azt felelte, hogy csak a filiszteus Góliát kardja van ott, amelyet emlékül helyeztek el a szentélyben. „Nincs ahhoz hasonló, add ide azt nékem” (1Sám 21:9). És ahogy kezében érezte a kardot, amellyel a filiszteusok hősét levágta, új bátorság és remény töltötte el.

Dávid ezután Ákhishoz, Gáth királyához menekült, mert úgy vélte, népe ellenségének földén inkább biztonságban lesz, mint Saul országában. Ámde Ákhisnak közben jelentették, hogy ez az az ember, aki annak idején a filiszteusok bajnokát megölte, s így itt is újabb veszedelem leselkedett rá. Innen úgy menekült meg, hogy örültnek tetette magát.

Dávid első hibáját Nóbban követte el, amikor hitetlenségében nem bízott Istenben; most Ákhis félrevezetésével másodszor is vétkezett. Pedig egyeneslelkű volt, és éppen ezzel nyerte meg a nép tetszését. A megkísértés idején azonban kitűnt, hogy ő is csak gyenge ember. Bujdosása közben mindenkinen kémet és árulót látott. Pedig akkor is nagy veszélyben volt, mikor Isten nevében legyőzte Góliátot. Akkor hitt Istenben, és az ő nevében sietett a harcra. De most, hogy érdemtelenül üldözték, annyira megzavarodott, hogy majdnem szem elől tévesztette mennyei Atyját.

Ezek a tapasztalatok bölcsőbbé tették őt; mert meggyőzték gyengeségéről és az Istenhez való ragaszkodás szükséges voltáról. Ó! milyen becses, milyen drága Isten Szentlélekének közelsége, amikor kétségbeesett lelkeket keres fel, gyengéket erősít és csüggedteket emel fel! Ó! milyen könyörülő Isten a mi Atyánk, aki nem veti el a tévelygőt, nem hagyja magára a csüggedőt, hanem szeretettel és gyengédséggel közeledik hozzá.

Ha Isten gyermeke vétkezik, az csak a kishitűség következménye lehet. Ezért, ha sötét fellegek vesznek bennünket körül; ha isteni vezetésre és világosságra van szükségünk, nézzünk fel! A sötétségen túl világosság van! Dávidnak sem kellett volna egy pillanatig sem kételkednie Istenben. Sőt, meg volt rá minden oka, hogy higgyen Benne, hiszen felkentje volt, s a veszélyben az ő angyalai örködték felette; bátorsággal és csodálatos

képességgel volt felruházva, és hogyha felül tudott volna emelkedni az adott helyzetben, és a bajok mögött Isten hatalmát látta volna, békessége lett volna a halál árnyékában. Nagy biztonsággal ismételtethette volna Isten eme ígétét: „Mert a hegyek eltávoznak, és a halmok megrendülnek; de az én irgalmasságom tőled el nem távozik, és békességem szövetsége meg nem rendül, így szól könyörülő Urad” (Ésa 54:10). Ezután Júda hegyeiben keresett menedéket Saul üldözései elől. Sikerült elérnie Adullám barlangját, amelyet egy kicsiny csapattal egész hadsereg ellen is lehetett védelmezni. „És mikor meghallották testvérei és atyjának egész háza népe, oda menének hozzá” (1Sám 22:1). Mert félték, hogy Saul esztelen haragjában, mint Dávid hozzátartozóit, őket is kiirthatja. Most megtanulták, ami általánosan tudott volt Izraelben, hogy az Úr Dávidot szemelte ki Izrael vezetőjévé; és hitték, hogy biztonságosabban vannak vele, - noha ő is, menekültként barlangban volt - mint amikor ki voltak téve a féltékeny király esztelen dühének.

Ott, Adullám barlangjában békében és szeretetben volt együtt az egész család. Dávid hárfázott, s ők vele énekeltek: „Ímé, mily jó és mily gyönyörűséges, amikor együtt lakoznak az atyafiak” (Zsolt 133:1). A múltban testvérei megvetésének keserűségét érezte, de most örömmel töltötte el a békés egyetértés. Itt szerezte Dávid a ötvenhetedik zsoltárt is.

Nemsokára olyanok csatlakoztak hozzájuk, akik félték a király haragjától. Sokan bizalmukat veszítették Saulban, mert látták, hogy nem vezeti őt Isten Lelke. „És hozzá gyűlének mindazok, akik nyomorúságban valának, és mindazok, akiknek hitelezőik voltak, és minden elkeseredett ember, ő pedig vezérük lett azoknak; és mintegy négyszázan valának övele” (1Sám 22:2). Kis birodalom volt ez, amelyben azonban rend és fegyelem uralkodott. De Dávid nem érezte magát biztonságban ezen a menedékhelyen sem, mert minduntalan hírek jöttek, hogy a király halálra keresi őt.

Ezért szüleit biztonságba helyezte Moáb királyánál, maga pedig, - miután figyelmeztést kapott egy próféta által - elmenekült Héreth erdejébe. Dávidnak ezek a keserű tapasztalatai nem voltak hiábavalók és gyümölcstelenek. Leckét adott általuk Isten, hogy miként lehet majd bölcs kormányzó, igazságos és kegyes király. A menekültekkel való szövetségben készítettett elő, hogy felvehesse majd azt a munkát, amelynek végzésére Saul gyilkos szenvedélye miatt most képtelennek bizonyult. Mert ha egy ember Isten tanácsától elfordul, elvétetik tőle az a nyugalom és bölcsesség is, amely igazságos és meggondolt cselekedetekre képesítette őt. Nincs annál nagyobb ostobaság, mintha az ember elvetve az isteni bölcsességet, az emberek bölcsességét követi. Saul felkészült arra, hogy Dávidot elfogja Adullám barlangjában, és amikor tudtára adták, hogy másutt rejtőzött el, igen megharagudott. Dávid megmenekülése titok volt Saul számára. Isai fiának menekülését csak úgy tudta megmagyarázni, hogy saját táborából valaki értesítette őt jöveteléről. Tanácsosai előtt azt hangoztatta, hogy valahol biztosan összeesküvés szőttek ellene. Egyben pedig magas méltóságot és jutalmat ígért azoknak, akik elárulják, hogy ki van barátságban Isai fiával. Szóltak neki az edomita Doég felől. Őt egyfelől a kitüntetések vonzották, másfelől pedig bosszút akart állni a főpapon, aki bűnéért megdorgálta. Ezért elbeszélte Saulnak, hogy Dávidot Nóbban látta, és a főpap ezt és ezt cselekedte vele. Ezért aztán felgerjedt a király haragja Akhimélek ellen. Doég pokoli tüzet gerjesztő gonosz nyelve annyira felingerelte a királyt, hogy dühtől tajtékozva elhatározta Akhiméleknek és családjának halálát. A rettenetes ítéletet végrehajtották; nemcsak

Akhiméleken, hanem házának minden tagján is, „[...] nyolcvanöt embert ölt meg, akik gyolcs efódot viselének” (1Sám 22:18) Doég a király parancsára.

„És Nóbot is, a papok városát fegyvernek élével vágatá le, mind a férfit, mind az aszszonyt, mind a gyermeket, mind a csecsemőt; az ökröt és szamarat, és bárányt, fegyvernek élével” (1Sám 22:19). Ezt Saul Sátán vezetésével tette. Amikor Isten parancsolta néki, hogy az amálekítákat, akiknek bűne teljesen betelt, irtsa ki, túl érzékenynek állította magát és megkímélte azt, ami pusztulásra volt szánva; de most Sátán vezetése alatt nyugodtan kiirtotta a papokat és megölette Nób lakóit. Ilyen balgatatag és gonosz az emberi szív, amely elveti Isten vezetését.

Ez a cselekedete megrémítette egész Izraelt. Az a király cselekedte ezt a nagy gonosz-ságot, akit ők választottak, aki csupán úgy cselekedett, ahogy a többi nemzetek királyai, akik nem félik Istent. A szövetség ládája ott volt birtokukban, de a tanácsadó papjaikat leöldösték. Mi következhetett még?

[<<< vissza a 7. tanulmányhoz](#)

PÁTRIÁRKÁK és PRÓFÉTÁK (613-625. old.) DÁVID NAGYLEKÜSÉGE

Az Úr papjainak embertelen lemészárlása után, amit Saul rendelt el, „Akhitób fiának, Akhiméleknek egy fia azonban, akit Abjáthárnak hívtak, elmenekült, és Dávid után futott. És megmondá Abjáthár Dávidnak, hogy megölette Saul az Úrnak papjait. Dávid pedig monda Abjáthárnak: Tudtam én azt már aznap, mert ott volt az Edomita Doég, hogy bizonyosan megmondja Saulnak. Én adtam okot atyád egész házanépének halálára. Maradj nálam, ne félj; mert aki az én életemet halálra keresi, az keresi a te életedet is, azért te bátorságosan lehetsz mellettem” (1Sám 22:20-23).

Dávid, akit a király állandóan üldözött, sehol sem talált biztonságos helyet magának. Időközben bátor harcosai csoportjával Kehilla városát megvédte a filiszteusoktól. Nem érezte magát biztonságban azok között sem, akiket megszabadított. Ezért elment Kehillából és Zif pusztájában keresett magának menedéket.

Ebben az időben, amikor Dávid ösvényére oly kevés fény hullott, megörvendeztetete őt Jonathán váratlan látogatása, aki megtudta menedékhelyét. Drágák voltak azok a pillanatok, amelyeket ez a két barát egymás társaságában töltött. Elmondták tapasztalataikat. Jonathán ilyen szavakkal erősítette Dávid szívét: „Ne félj, mert Saulnak, az én atyámnak keze nem fog utolérni téged, és te király leszesz Izrael felett, és én második leszek te utánad, és Saul is, az én atyám, tudja, hogy így lesz” (1Sám 23:17). Ez a beszélgetés Isten csodálatos útjairól, felbátorította a sokat zaklatott menekülőt. „És szövetség kötének ketten az Úr előtt. És Dávid az erdőben marada, Jonathán pedig hazament” (1Sám 23:18). Jonathán látogatása után Dávid a következő dicsérettel erősítette meg lelkét. Hárfája kíséretével énekelte:

„Az Úrban bízom;
hogy mondhatjátok az én lelkemnek:
fuss a ti hegyetekre, mint a madár?!
Mert ímé, a gonoszok megvonják az íjat,

ráillesztették nyilókat az idegre,
hogy a sötétségben az igazsívűekre lövöldözzenek.
Mikor a fundamentumok is elrontattak,
mit cselekedett az igaz?
Az Úr az ő szent templomában,
az Úr trónja az egetben;
az ő szemei látják,
szemöldökei megpróbálják az emberek fiait.
Az Úr az igazat megpróbálja,
a gonoszt pedig, az álnokság kedvelőjét,
gyűlöli az ő lelke”

(Zsolt 11:1-5).

A zifeusok pedig, akiknek vidékére menekült Dávid, Kehillából üzenetet küldtek Saulnak Gibeába, hogy tudják Dávid tartózkodási helyét, és elvezetik őt oda. Dávidot azonban figyelmeztették szándékukról és ezért megváltoztatta rejtékhelyét; Máon pusztája és a Holt-tenger között elterülő hegyek között keresett menedéket.

Ísmét üzenetet küldtek Saulnak: „Ímé Dávid az Engedi pusztájában van. Maga mellé vőn azért Saul az egész Izráel közül háromezer válogatott embert, és elment, hogy megkeresse Dávidot és az ő embereit a vadkecskék kőszikláin” (1Sám 24:2-3). Dávid társaságában akkor csak hatszáz ember volt, Saul pedig háromezer főből álló hadsereggel vonult ki ellene. Isai fia és emberei egy elhagyott barlangban várakoztak Isten utasítására, hogy mit is tegyenek. Saul sietve törtetett fel a hegyre. Ott félre kellett mennie, ezért elhagyta seregét és egyedül ment be éppen abba a barlangba, amelyben Dávid és emberei rejtőzködtek. Amikor Dávid emberei ezt észrevették, arra ösztönözték vezérüket, hogy ölje meg Sault. Azt a tényt, hogy a király most hatalmukban van, azzal magyarázták, hogy maga Isten adta kezükbe ellenségüket. Dávid is kísértésbe esett, hogy így nézze a dolgot, de lelkiismerete megszólalt és ezt mondta: „Ne illessétek az Úr felkentjét!”

Dávid emberei még mindig nem akarták Sault életben hagyni. Parancsnokukat Isten szavaira emlékeztették: „Ímé ez az a nap, amelyről azt mondotta az Úr néked: Ímé kezdedbe adom ellenségedet, hogy úgy cselekedjél vele, amint néked tetszik. Felkele azért Dávid, és elmetszé orozva Saul ruhájának szárnyát” (1Sám 24:5). Lelkiismerete később bántotta ezért a cselekedetéért.

Saul pedig elvégezve dolgát felkelt és kiment a barlangból, hogy folytassa Dávid keresését. Ekkor hangot hallott, amely megszólította: „Uram király!” (1Sám 24:9). Megfordult, hogy meglássa ki szólította meg, és ímé Isai fia volt az, akit oly régen keresett, hogy megölje. Dávid meghajolt Saul előtt és ezzel elismerte őt urának. Azután ezeket mondta: „Miért hallgatsz az olyan ember szavaira, aki azt mondja: Ímé Dávid romlásodra tör?! Ímé a mai napon látták a te szemeid, hogy az Úr téged kezembe adott ma a barlangban, és azt mondták hogy öljelek meg téged, de én kedvezék néked, és azt mondtam: Nem emelem fel kezemet az én uram ellen, mert az Úrnak felkentje ő. Azért atyám! nézd,

ugyan nézd felső ruhádnak szárnyát kezemben, mert mikor levágtam felső ruhádnak szárnyát, nem öltelek meg téged! Azért tudd meg és lássad, hogy nincsen az én kezemben hamisság és semmi gonoszság és nem vétkeztem ellened, de te mégis életem után leszelkedel, hogy elveszessed azt” (1Sám 24:10-12).

Amikor Saul meghallgatta Dávid szavait, igen megszégyenült, mert azok igaz voltát el kellett ismernie. Mélyen megatódott, miután felfogta, hogy bár teljesen annak az embernek a hatalmában volt, akinek az életére tört, mégsem esett semmi bántódása. Dávid ártatlansága tudatában állt előtte. Megengesztelődött lélekkel Saul így szólt: „A te szavad-é ez, fiam, Dávid? És felkiálta Saul, és síra” (1Sám 24:17). Ezt mondta Dávidnak: „Te igazságosabb vagy én nálamnál, mert te jót cselekedtél velem, én pedig rosszal fizettem néked. És te megmondottad nékem a mai napon, minémű jót cselekedtél velem, hogy az Úr kezembe adott engem, és te még sem öltél meg engem. Mert ha valaki megtalálja ellenségét, elbocsátja-é őt békében az úton? Annak okáért fizessen az Úr néked jóval azért, amit velem ma cselekedtél. Most pedig, mivel tudom, hogy te király leszel, és Izráelnek királysága a te kezében állandó lesz” (1Sám 24:17-21) Dávid ezután szövetséget kötött Saullal, hogy amikor ez bekövetkezik, akkor jóindulatúan tekint majd Saul házára és nem törli el a nevét. Dávid jól tudta, hogy miként cselekedett Saul az elmúlt időszakban, ezért egyáltalán nem bízott ígéreteiben. Így amikor Saul visszatért otthonába, Dávid továbbra is a hegyek erődítményeiben maradt.

Azok ellenséges indulata Isten szolgálói iránt, akik átadták magukat Sátán hatalmának, időnként megváltozik; megbékélnek és jóindulatot éreznek. Ez a változás nem tartós. Azok a bűnös gondolkodású emberek, akik arra adták magukat, hogy gonosz dolgokat tegyenek és szóljanak az Úr szolgálói ellen, néha rájönnek arra, hogy tévedtek. Ez a felismerésük mély benyomást gyakorol értelmükre. Isten Lelke küzd velük és ők megalázzák szívüket Isten előtt és azok előtt is, akiknek a befolyását igyekeztek megsemmisíteni és esetleg még a magatartásuk is megváltozik velük szemben. De miután ismét megnyitják az ajtót a gonosz előtt, a régi kételkedések újra felélednek, a régi ellenszenves indulatok is feltámadnak szívükben és visszatérnek annak a munkának a folytatásához, amelyért bűnbánatot tartottak, és amelynek a végzését egy időre abbahagyták. Ismét gonoszul beszélnek és a legelkeseredettebb módon vádolják és ítélik el azokat, akik előtt alázatosan megvallották bűneiket. Sátán az ilyen lelkeket ezután sokkal nagyobb erővel tartja hatalmában, mint előbb, mert a nagyobb világosság ellen vétkeznek.

„Meghala pedig Sámuel, és egybegyűle az egész Izráel, és siratták őt, és eltemették az ő házában Rámában” (1Sám 25:1). Sámuel halálát pótolhatatlan veszteségnek tekintette Izráel egész nemzetsége. Nagy és jó próféta, kiváló bíró halt meg és a nép fájdalma és gyászja mély és őszinte volt. Sámuel ifjúságától kezdve becsületes szívvel járt Izrael előtt. Bár Saul volt az elismert király, Sámuel hatalmasabb befolyást gyakorolt a nép életére, mint Saul, mert egész életét a hűség, az engedelmesség és az odaadás jellemezte. Azt olvassuk róla, hogy ítélte Izráelt életének minden idejében.

Amikor Saul megaviseletét és eljárását szembeállították Sámuel életével, meglátták, hogy milyen nagy hibát követtek el, amikor királyt kívántak maguknak, csak azért, mert nem akartak különbözni a körülöttük élő népektől. Sokan aggodalommal nézték a társadalom helyzetét, amely egyre vallástalanabbá és istentelenebbé formálódott át. Ural-

kodójuk példája széleskörű befolyást gyakorolt a népre és így nem csoda, hogy Izrael jogosan gyászolta Sámuelnek, az Úr prófétájának halálát.

Sámuel halálával a nép elveszítette szent iskoláinak megalapítóját, de ez még nem minden. Sámuelben azt is elveszítették, akihez elmehettek mindenféle bajaikkal, és aki Istennél Állandóan közbenjárt népe legjobb érdekeinek képviselőjeként. Sámuel közbenjárása biztonságot adott a népnek „[...] mert igen hasznos az igaznak buzgósságos könyörgése” (Jak 5:16). Most a nép úgy érezte, hogy Isten elhagyta őket. Királyuk közel volt az örülethez. Az igazságot meghamisították és a rendet zűrzavarrá változtatták.

Sámuel halála éppen akkor következett be, amikor a népet belső küzdelmek gyötörték, amikor a legnagyobb szükség lett volna Sámuel nyugodt, istenfélő tanácsaira. Az emberek arca nagy keserűséget tükrözött, amikor Sámuel csendes nyugvóhelyére tekintettek és megemlékeztek arról, hogy milyen nagy balgaságot követtek el, amikor elvetették őt, mint a nép vezetőjét. Mert Sámuel olyan szoros kapcsolatban volt a mennyyel, hogy úgy látszott, az egész Izraelt oda köti Jahve trónjához. Sámuel volt az, aki megtanította őket, hogy szeressék Istent és engedelmeskedjenek Istennek. Most azonban Sámuel meghalt, s a nép úgy érezte, ki van szolgáltatva egy olyan király kegyének, aki Sátánnal egyesült, és aki elválasztja a népet Istentől és a mennytől.

Dávid nem lehetett jelen Sámuel temetésén, de gyásza mély és oly gyengéd volt, ahogy a hűséges fiú gyászolja szeretett atyja halálát. Dávid tudta, hogy Sámuel halálával ledőlt az a korbát, amely némileg védte őt Saul cselekedeteitől. Ezért még bizonytalanabbnak érezte magát, mint akkor, amikor a próféta élt. Amíg Saul figyelmét lekötötte a Sámuel haláláért tartott gyász, Dávid kihasználta az alkalmat biztonságosabb hely keresésére. Így elmenekült Párán pusztájába. Itt a pusztában alkotta meg a százhuszadik és százhuszonegyedik zsoltárt. Ebben az elhagyott vadonban elgondolkozva azon, hogy a próféta halott és a király pedig az ellensége, így énekelt:

„Az én segítségem az Úrtól van,
aki teremtette az eget és a földet.
Nem engedi, hogy lábad inogjon;
nem szunnyad el a te őriződ.
Ímé, nem szunnyad és nem alszik
az Izraelnek őrizője!
Az Úr a te őriződ,
az Úr a te árnyékod a te jobbkezed felől.
Nappal a nap meg nem szúr téged,
sem éjjel a hold.
Az Úr megőrzi téged minden gonosztól,
megőrzi a te lelkedet.
Megőrzi az Úr a te ki- és bemeneteledet,
mostantól fogva mindörökké!”

(Zsolt 121:2-8).

Mialatt Dávid és emberei Párán pusztájában voltak, megvédelmezték egy Nábál nevű gazdag ember nyáját és gulyáját a rablóktól. Nábál nagy birtokkal rendelkezett azon a vidéken. Káleb leszármazottja, de természeténél fogva kegyetlen és önző ember volt.

Éppen a juhnyírás és a vendéglátás időszaka volt. Dávid és emberei élelem tekintetében nagy szükségben voltak. Annak a kornak szokása szerint Isai fia tíz ifjút küldött Nábálhoz. Megparancsolta nekik, hogy uruk nevében köszöntsék Nábált és ezt mondják: „Légy békességben az életben, legyen békességben a te háznépe és legyen békességben mindened, amid van! Most hallottam, hogy juhaidat nyíratod. A te pásztoraid pedig velünk valának, nem bántottuk őket, és semmijök sem hibázott az alatt az egész idő alatt, míg Kármelben valának (nem a Kármel hegy, hanem Júda területén egy helység közel Maon hegyi településhez). Kérdezd meg szolgálodat, ők meg fogják mondani néked. Legyenek azért ez ifjak kedvesek előtted, mert alkalmas időben jöttünk. Adj kérlek abból, ami kezed közt van, szolgálidnak, és a te fiadnak, Dávidnak” (1Sám 25:6-8).

Dávid és emberei védőfalként álltak Nábál pásztorai és juhnyája számára. Most ezt a gazdag embert arra kérték, hogy feleslegéből lássa el azok szükségletét, akik értékes szolgálatot tettek neki. Dávid és emberei önhatalmúlag is vehettek volna maguknak a nyájból és a gulyából, de nem tették, s becsületes viselkedésük nem volt hatással Nábálra. Az a válasz, amelyet Dávidnak adott, világosan megmutatta jellemét: „Kicsoda Dávid és kicsoda Isainak fia? Mai napság sok olyan szolga van, akik elszöknek uraiktól. Vegyem azért kenyeremet és vizemet és az én levágott marhám, amelyet nyíróimnak levágtam, hogy olyan embereknek adjam, akiről azt sem tudom, hova valók?” (1Sám 25:10-11).

Amikor az ifjak üres kézzel tértek vissza és elmondták a dolgot Dávidnak, ő felháborodott. Megparancsolta embereinek, hogy fegyverkezzenek fel a küzdelemre. Mert Dávid elhatározta, hogy megbünteti azt az embert, aki megtagadta tőle azt a segítséget, amelyet jogosan kért, és aki az igazságtalanságot sértéssel tetézte. Ez a lobbanékony elhatározás nagyon hasonlított Saul jelleméhez s nem Dávid természetét tükrözte. Isai fiának még tanulnia kellett a türelmet a szenvedések iskolájában.

Nábál szolgálainak egyike Abigailhoz, Nábál feleségéhez sietett miután a férje elbocsátotta Dávid embereit - és elmondta a történeteket. „Ímé Dávid követeket küldött a pusztából, hogy köszöntsék a mi urunkat, de ő elűzé őket. Azok az emberek pedig igen jók voltak mi hozzánk; és nem volt bántódásunk, és semmink nem hibázott az alatt az egész idő alatt, míg velök jártunk, mikor a mezőn voltunk. Olyanok voltak reánk nézve, mint a kőfal, mind éjjel, mind nappal, az alatt az egész idő alatt, míg velök valánk, mikor a juhot őriztük. Most azért értsd meg és lássad, hogy mit kelljen cselekedned, mert jelen van a veszedelem a mi urunk és az ő egész háza ellen, ő pedig olyan kegyetlen ember, hogy senki sem szólhat néki” (1Sám 25:14-17).

Abigail pedig anélkül, hogy tanácskozott volna férjével, élelmiszert készített össze, és megparancsolta, hogy azokat szamarakra rakják és szolgálkkal előre küldte. Ő maga is elindult, hogy találkozzék Dáviddal és embereivel. Egy domb menedékében találkozott velük. „Mikor pedig meglátta Abigail Dávidot, sietve leszállott a samarról, és arccal leborula Dávid előtt, és meghajtá magát a földig. És az ő lábaihoz borula, és monda: Óh

uram! én magam vagyok a bűnös, mindazáltal hadd beszéljen a te szolgálóleányod te előtted, és hallgasd meg szolgálóleányodnak szavait” (1Sám 25:23-24). Abigail éppen olyan tisztelettel szólította meg Dávidot, mintha megkoronázott királlyal beszélne. Nábál gúnyosan kérdezte: „Kicsoda Dávid?”, - Abigail pedig „uram”-nak szólította. A felzaklatott érzéseket Abigail kedves szavakkal igyekezett enyhíteni, sőt férje érdekében is szót emelt. Minden kérdés és büszkeség nélkül, de bölcsességgel és Isten iránti szeretettel telve, Abigail nyilvánvalóvá tette családjára iránt való odaadását. Világossá tette Dávid előtt, hogy férje szívtelen magaviselete Dáviddal szemben nem valami bölcs és előre gíondolt személyes sértés akart lenni, hanem egyszerűen Nábál szerencsétlen és önző természetének megnyilvánulása volt csak.

„Most pedig, óh uram! él az Úr és él a te lelked, hogy az Úr akadályozott meg téged, hogy gyilkosságba ne essél, és ne saját kezeddal szerezz magadnak elégtételt. Most azért olyanok legyenek ellenségeid, mint Nábál, és valakik az én uramnak megrontására törekednek” (1Sám 25:26). Abigail nem az ő, hanem az Úr szándékának vallotta azt, amellyel Dávidot el akarta téríteni tervétől és Istennek adott érte dicséretet. Aztán átadta gazdag élelmiszer-készletét Dávid embereinek, mint a megbékélés áldozatát, és még mindig úgy könyörgött, mintha ő gerjesztette volna fel Dávid haragját.

„Bocsásd meg azért a te szolgálóleányodnak vétkét; mert az én uramnak bizonyára maradandó házat épít az Úr, mert az Úrnak harcait harcolja az én uram, és gonoszság nem találtaik te benned a te életedben” (1Sám 25:28). Abigail burkoltan rámutatott, hogy mit kell Dávidnak tennie. Az Úr harcaik kell vezetnie. Nem kell arra törekednie, hogy bosszút álljon személyes sérelmeiért még akkor sem, amikor árulóként üldözik. Abigail azután így folytatta: „És ha valaki feltámadna ellened, hogy téged üldözzön és életed ellen törjön: az én uramnak lelke az élőknek csomójába leend bekötvé az Úrnál a te Istenednél; ellenségeidnek lelkét pedig a parittyának öbléből fogja elhajítani. És mikor az Úr megadja a jót az én uramnak mind aszerint, amint megmondotta felőled, és téged fejedelmül rendel Izráel földe: Akkor, óh uram, nem leend ez néked bántásodra és szívednek fájdalmára, hogy ok nélkül vért ontottál, és hogy az én uram saját maga szerzett magának elégtételt. Mikor azért jót tesz az Úr az én urammal: emlékezzél meg szolgálóleányodról” (1Sám 25:29-31),.

E szavak csak olyan valakinek az ajkáról hangozhattak el, aki részesült a felülről származó bölcsességből. Abigail kegyessége virágillatként öntudatlanul megmutatkozott arca kifejezésében, szavaiban és mozdulataiban. Isten Fiának lelkiülete lakozott benne. Szavai, amelyek teljeseik voltak kegyelemmel, jóssággal és békességgel, mennyei befolyást árasztottak. Jobb belátásra bírta Dávidot és reszketett, mikor arra gíondolt, mi lehetett volna a következménye meggíondolatlan szándékának. „Boldogok a békességre igyekezők: mert ők az Isten fiainak mondatnak” (Mt 5:9). Bizony sokkal több ehhez hasonló izraeli asszonynak kellene lenni, akik lecsillapítanak a felkorbácsolt érzelmeket, megakadályoznak az elhamarkodott indítékokat és higgadt szavakkal, jól irányított bölcsességgel meggátolnak a gonoszságokat.

A megszentelt keresztény élet mindig világosságot, vigasztalást és békességet áraszt. Az ilyen életet tisztaság, tapintatosság, egyszerűség és hasznosság jellemzi. Ezt az életet az az önzetlen szeretet vezérli, amely a befolyást megszenteli. Az ilyen élet telve van

Krisztus lelkületével és a keresztény ember bárhova megy is, mindenütt ott hagyja maga után világossága fénylő lábnyomait. Abigail bölcs tanító és tanácsadó volt. Dávid szenvedélyének lángja kialudt befolyásának és érvelésének hatására. Meggyőződött, hogy nem cselekedett bölcsen és elvesztette uralmát saját lelke fölött.

Alázatos szívvel fogadta el a feddést, összhangban saját szavaival „Ha igaz fedd engem: jól van az; ha dorgál engem: mintha fejem kenné” (Zsolt 141:5). Dávid hálát adott és áldást mondott, mert Abigail helyes tanácsot adott neki. Sokan vannak olyanok, akik megfeddésük türelmes elhordozását dicséretre méltónak tartják. Kevesen vannak, akik szívük hálájával fogadják el a dorgálást és áldják azokat, akik igyekeznek megmenteni őket a gonosz cselekedetektől.

Amikor Abigail hazatért, Nábált és vendégeit nagy lakoma közben találta, amely részeg tivornyává változott. Abigail csak másnap reggel mesélte el férjének, hogy mi is történt Dáviddal való találkozásakor, gyáva ember lévén, és amikor felfogta, hogy ostobaságával majdnem saját halálát okozta, teljesen megbénult. Attól való félelmében, hogy Dávid esetleg mégis megvalósítja bosszúálló szándékát, rettegéssel telt meg szíve és az érzéketlenség állapotába került. Tíz nap múlva meghalt. Istentől kapott élete csak átok volt a világ számára. Örvendezése közepette, és amikor jó kedve kerekedett, Isten néki is azt mondta, mint a példázatbeli gazdagnak: „[...] ez éjjel elkéri a te lelkedet te tőled” (Lk 12:20).

Dávid később feleségül vette Abigailt. Volt ugyan már felesége, de abban az időben a népek szokásai az ő ítélőképességét is megrontották és cselekedeteit befolyásolták. Még a nagy és jó emberek között is voltak olyanok, akik megtévedtek, és a világ szokásait követték. A többnejűség keserű következményeit Dávid egész élete folyamán súlyos teherként hordozta. Sámuel halála után Dávidnak néhány hónapig nyugalma volt. Újból visszatért a zifeusok pusztájának magányába. A zifeusok, mivel azt remélték, hogy elnyerhetik a király jóindulatát, értesítették Sault Dávid rejtékelyéről. Ez a hír felébresztette Saulban a szunnyadó szenvedély gonosz démonát. Ismét összehívta fegyvereseit és Dávid üldözésére vezette őket. Saul szándékáról a barátok értesítették Isai fiát. Dávid néhány emberével elindult, hogy megnézzé ellensége táborhelyét. Éjszaka volt, s óvatosan előremenve eljutottak Saul helyéhez. Előttük volt a király és kísérlőinek sátora. Senki sem vette őket észre, mert a táborban mindenki aludt. Dávid barátaihoz fordult és megkérdezte tőlük, hogy ki akar közülük elmenni vele az ellenség közé. Válaszul kérdésére: „Ki jön le velem Saul táborába? És mondá Abisai: Lemegyek én veled” (1Sám 26:6).

A dombok árnyékában rejtőzködve Dávid és kísérlője belopakodtak az ellenség táborába. Igyekeztek megállapítani ellenségeik pontos számát. Sátortól sátorig lopakodtak. Eljutottak Saul sátrához, melyben a király békésen aludt. Dárdája a fölbe volt szúrva, a fejénél pedig egy vizeskorsó állt. Mellette feküdt Abner, a fővezére és körülöttük a katonák aludtak. Abisai felemelte dárdáját és ezt mondta Dávidnak: „Kezedbe adta a mai napon Isten a te ellenségedet; most azért, hadd szegezzem a földhöz őt a dárdával egy ütessel, és másodszor nem ütöm át” (1Sám 26:8). Várt az engedély szavára, de csak ezek a suttogva elmondott szavak jutottak el füléhez: „Ne veszed el őt! Mert vajon ki emelhetné fel kezét az Úrnak felkentje ellen büntetlenül?! [...] Él az Úr, hogy az Úr megveri őt! Vagy eljön az ő napja és meghal, vagy pedig harcba megy és ott vész el! Távoztassa el azért az Úr tőlem azt, hogy kezemet az Úrnak felkentje ellen emeljem, hanem csak vedd

a dárdát, mely feje mellett van, és a vizes korsót, és menjünk el. Akkor elvévő Dávid a dárdát és a vizes korsót Saul feje mellől, és elmenének. És senki sem volt, aki látta volna, sem aki észrevette volna, sem aki felszerkent volna, hanem mindnyájan aluvának, mert az Úr mély álmot bocsátott reájok” (1Sám 26:9-12). Az Úr ily könnyen teszi gyengévé a legerősebbet és veszi el bölcsességét a legbölcsebbnek, és zavarja össze a legkörültekintőbb ügyességet is!

Amikor Dávid biztos távolságra jutott a tábortól, a dombnak a tetejére érve, nagy hangon így kiáltott Abnernek és a népnek: „[...] És miért nem vigyáztál a te uradra, a királyra? Mert a nép közül oda ment egy ember, hogy elveszesse a te uradat, a királyt. Nem jó dolog ez, amit cselekedtél! Él az Úr, hogy halál fiai vagytok ti, amiért nem vigyáztatok a ti uratokra, az Úrnak felkentjére! Most azért nézd meg, hol van a király dárdája és a vizes korsó, amely fejénél volt? És megismeré Saul a Dávid hangját, és monda: A te hangod-e ez fiam, Dávid? Dávid pedig monda: Az én hangom, uram király! és monda: Miért üldözi szolgálját az én uram? Ugyan mit cselekedtem, és micsoda gonoszság van én bennem? Most azért hallgassa meg az én uram, a király, az ő szolgáljának szavát!” (1Sám 26:15-19). Ekkor újból búnbánóan hangzott a király ajkáról: „Vétkeztem! térj vissza fiam, Dávid, mert többé nem cselekszem veled gonoszul, mivel az én életem kedves volt előtted a mai napon. Ímé, esztelenül cselekedtem és igen nagyon vétettem. És felele Dávid, és monda: Íméhol a király dárdája, jöjjön ide a szolgálk közül egy, és vigye el azt” (1Sám 26:21-22). Bár Saul megígérte, hogy „többé nem cselekszem veled gonoszul”, Dávid mégsem szolgáltatta ki magát a király hatalmának.

Az a tény, hogy Dávid most már másodszor kímélte meg királya életét, mély benyomást tett Saul elméjére és vétkének alázatosabb beismerésére készítette. Megdöbönt és megszelídült Dávid kedvességének ilyen megnyilvánulásán. Saul, amikor eltávozott Dávidtól, így kiáltott fel: „Áldott légy te, fiam Dávid, hatalmasan is fogsz cselekedni, és győzni is fogsz!” (1Sám 26:25). De Jesse fia nem hitte, hogy ez a változás a királynál maradandó lesz.

Dávid nem sok reményt főzött Saullal való megbékéléséhez. Szinte elkerülhetetlennek látta, hogy végül is áldozatává válik a király rosszindulatának és ezért elhatározta, hogy ismét a filiszteusok földén keres magának menedéket. A parancsnoksága alatt álló száz emberrel elment Akhishoz, Gáth királyához.

Dávid Isten tanácsának megkérdezése nélkül jutott arra a következtetésre, hogy Saul biztosan végre hajtja rajta gyilkos szándékát. Mialatt Saul elpusztítását tervezte, az Úr azon munkálkodott, hogy Dávidnak biztosítsa a királyságot. Isten megvalósítja terveit, bár az emberi szem előtt azokat homály és titokzatosság fedi. Az emberek nem értik meg Isten útját, csak a láthatókra tekintenek. Ezért úgy értelmezik a próbát, mint amit Isten ellenükre enged meg, s azok pusztulásukat okozzák. Így Dávid is csak a láthatókra nézett és nem Isten ígéreteire. Kétkedett abban, hogy valaha is a trónra kerül. A hosszú megpróbáltatások, gyengítették hitét és kimerítették türelmét.

Dávidot az Úr nem küldte a filiszteusokhoz, Izrael legelkeseredettebb ellenségéhez oltalomért. Éppen ez a nemzetség lesz később a legnagyobb ellensége és mégis a nehéz időben hozzájuk menekül. Mivel minden bizalmát elvesztette Saulban és azokban, akik

Sault szolgálták, népe ellenségeinek könyörületére bízta magát. Dávid bátor hadvezér volt, és bölcs, eredményes harcosnak bizonyult, de most saját érdekei ellen dolgozott. Az Úr arra jelölte ki őt, hogy Júdában bontsa ki zászlaját, de hitének hiányossága vette őt rá arra, hogy elhagyja kötelessége őrhelyét az Úrtól kapott parancs nélkül.

Hitetlenségével Dávid Istent sértette meg. A filiszteusok jobban félték Dávidtól, mint Saultól és egész hadseregétől. Azzal, hogy a filiszteusoknál keresett menedéket, Dávid feltárta előttük saját népe gyengeségét. Így felbátorította a könyörtelen ellenséget arra, hogy elnyomja Izraelt. Dávidot Isten népének védelmére kenték fel. Az Úr nem akarta, hogy szolgálói bátorítást, támogatást adjanak az ellenségnek népe gyengeségének feltárásával, vagy népe jóléte iránt tanúsított közömbösség látszatával. Ráadásul a filiszteusokhoz való menekülésével azt a benyomást keltette testvérei körében, hogy azért ment a pogányokhoz, mert azok isteneit akarja szolgálni. Dávid ezzel a tetteivel alkalmat adott indítékai félremagyarázására, és sokan cselekedete miatt előítélettel viseltettek vele szemben. Dávid éppen azt tette, amit Sátán kívánt vele megérinteni, mert azzal, hogy a filiszteusoknál keresett magának menedéket, nagy örömet okozott Isten ellenségeinek és Isten tulajdon népe körében is. Dávid nem tagadta meg Istent és nem mondott le Isten tiszteletéről, sőt továbbra is odaadással munkálkodott Isten ügyéért; de személyes biztonsága érdekében feláldozta Istenben való bizodalmát. Ezzel elhomályosította becsületes és hűségesség jellemét, amelyet Isten megkövetel szolgáitól.

A filiszteusok királya szívélyesen fogadta Dávidot. Ez a meleg fogadtatás részben a személye iránti csodálatnak szólt, részben pedig a király hiúságának hízelgett az, hogy egy héber nála keres menedéket. Dávid biztonságban érezte magát az árulkodóktól Ákhis birodalmában. Magával hozta családját, házanépét és minden vagyonát. Ugyanezt tették emberei is. Úgy látszott, hogy Dávid végleg a filiszteusok földjén akar letelepedni. Mindez hízelgő volt Ákhisra nézve, aki megígérte, hogy megvédi a hozzá menekült izraelitákat.

Amikor Dávid lakóhelyet kért Ákhistól, hogy letelepedjen távol a királyi várostól, akkor a király nagylelkűen neki ajándékozta Siklágot. Dávid felfogta, hogy veszélyes lenne ön-maga és emberei számára a bálványimádók befolyása alatt lenni. A városban, teljesen elkülönülve a bálványimádók szokásaitól, szabadabban imádhatták Istent, mintha Gáthban maradnak, ahol a pogány szertartások a bűn forrásának bizonyulnának.

Miközben Dávid egy elkülönített városban lakott, háborút viselt a gessureusokkal, a girzeusokkal és az amálekítákkal, és senkit sem hagyott közülük életben, hogy hírt vigyenek Gáthba a történekről. Amikor visszatért a csatából, azt mondta Ákhisnak, hogy saját népével, a júdabeliekkel került összeütközésbe, és ezek ellen harcolt. A valóság eltitkolása miatt a filiszteusok erősítésének eszköze lett, mert Ákhis azt mondta: „Bizonyosan gyűlöletessé tette magát az ő népe, Izrael előtt, azért örökké az én szolgám leend” (1Sám 27:12). Dávid tudta, hogy azoknak a pogány törzseknek a teljes megsemmisítése Isten akarata volt. Tudta, hogy Isten őt jelölte ki ennek a munkának a véghezvitelére. Nem Isten tanácsa szerint járt el, amikor csalt.

„És történt abban az időben, hogy a Filiszteusok összegyűjték seregeiket a hadra, hogy harcoljanak Izrael ellen. És monda Ákhis Dávidnak: Tudd meg, hogy velem kell jőnöd a

táborba, mind néked, mind embereidnek” (1Sám 28:1). Dávidnak nem volt szándékában saját népére kezét emelni, de tanácstalan volt, hogy mit tegyen, míg a körülmények meg nem mutatják a kötelességét. Ezért kitérőleg így válaszolt a királynak: „Meglátod bizonynyal, hogy mit fog cselekedni a te szolgád” (1Sám 28:2). Ákhis ezeket a szavakat ígéretnek fogta fel, hogy Dávid segítséget nyújt majd a háborúban, ezért megígérte neki, hogy a harc után nagy méltóságra emeli őt az udvarnál.

Dávid hite azonban - ha meg is ingott valamennyire Isten ígéretében - még emlékezetében tartotta, hogy Sámuel őt kente fel Izrael királyául. Eszébe jutottak azok a győzelmek, amelyeket Isten adott neki ellenségei felett a múltban. Visszaemlékezett Isten nagy kegyelmére, amellyel megőrizte őt Saul kezétől, és elhatározta, hogy nem árulja el a szent megbízatását. Habár Izrael királya az életére tört, seregét nem akarta egyesíteni ellenségének seregével.

[<<< vissza a 7. tanulmányhoz](#)

8. Tanulmány javasolt olvasmánya

PÁTRIÁRKÁK és PRÓFÉTÁK (678-696. old.) ABSOLON LÁZADÁSA

„A bárányért pedig négy annyit kell adnia” (2Sám 12:6) - hangzott Dávid önmagára akaratlanul kimondott ítélete, miután meghallgatta Nátán próféta példázatát. Saját döntése szerint lett megítélve. Négy fiának el kellett esnie. Mindegyikük elvesztése atyjuk bűnének következménye volt.

Az elsőszülött Amnon szégyentelen bűnét Dávid megdorgálatlanul és büntetlenül hagyta. A törvény halálos ítéletet mondott ki a házasságtörőre. Amnont természetellenes bűne kétszeresen bűnössé tette. Dávid azonban, akinek önmagát is kárhozhatnia kellett saját bűnéért, nem tudta az igazságszolgáltatás elé állítani a törvény megsértőjét. Absolon, aljasul megrontott húga természetes védelmezője, két teljes esztendeig titkolta bosszúállási szándékát csak azért, hogy biztosan sújthasson le. A király fiainak lakomáján az ittas, vérfertőző Amnont, testvére parancsára megölték.

Kétszeres csapás volt ez Dávid számára. Ezt a rettenetes hírt hozták neki: „Mind megölte Absolon a király fiait, egy sem maradt meg közülök. Akkor felkele a király, megszaggatá ruháit, és a földre fekvék, és az ő szolgálai mindnyájan megszaggatott ruhában állanak vala előtte” (2Sám 13:30-31). A király fiai, miután aggodalmak közepette visszatértek Jeruzsálembe, feltárták atyjuk előtt az igazságot: Egyedül Amnont ölték meg; és „[...] szavokat felemelvén, sírának; és maga a király is és az ő szolgálai mindnyájan felette igen sírának” (2Sám 13:36). Absolon pedig elmenekült Talmaihoz, Gessur királyához, anyja apjához.

Dávid többi fiaihoz hasonlóan, Amnont is meghagyta önző élvezeteinek gyakorlásában. Amnon szíve minden gondolatának és vágyának eleget akart tenni és nem vette tekintetbe Isten követelményeit. Nagy bűne ellenére Isten még sokáig hosszútűró volt vele. Két évig Isten számos lehetőséget adott neki a bűnbánatra. Amnon azonban folytatta bűnös életmódját, a vérfertőzés bűnével együtt ragadta el a halál, hogy majd az ítélet bírói széke előtt feleljen tettéért.

Dávid semmibe vette azt a kötelességét, hogy Amnon bűnét megbüntesse. Az atyának e hűtlenségéért és Amnon bűnbánat-nélküliségéért Isten megengedte a dolgok természetes menetét és nem tartotta vissza Absolont. Amikor a szülők és az uralkodók semmibe veszik a bűn megbüntetésének kötelességét, akkor Isten maga veszi kezébe az ügyet. Fékező erejét bizonyos mértékig visszavonja a gonosz eszközeitől úgy, hogy a körülmények sorozata jön létre, amely bünt bűnnel büntet.

Dávid igazágtalan, helytelen engedékenységének gonosz következményei Amnonnal kapcsolatban nem értek véget, mert éppen ez volt az a pont, ahol Absolon atyjától való elidegenedése elkezdődött. Miután Gessurba menekült, Dávid úgy érezte, fia büntetést érdemel, és azzal büntette meg, hogy nem engedte hazatérni. Ez az intézkedés inkább növelte, mint csökkentette azokat a gonoszságokat, amelyek ennek következményeként a királyra zúdultak. Az erélyes, becsvágyó és alapelvek nélküli Absolon, miután száműzetése kirekesztette az ország ügyei intézésében való részvételből, veszedelmes cselzővére adta magát.

A második év végén Joáb elhatározta, hogy kibékíti az apát a fiúval. E cél érdekében a tékoai bölcs asszony segítségét vette igénybe. Joáb utasításának megfelelően ez az asszony özvegyasszonyként ment el Dávidhoz. Elmondta, hogy férje halála után két fia lett egyetlen vigasza és támasza. Egy veszekedés alkalmával ezek közül az egyik megölte a másikat, és most a család rokonai mind azt követelik, hogy az életben maradt fiút adják át a vérbosszulónak. „[...] Így akarják eloltani a kicsiny szikrácskát” - mondta - „amely nékem megmaradott, hogy az én férjemnek ne maradjon se neve, se maradéka a föld színén” (2Sám 14:7). Ez a kérelem érintette a király szívét és biztosította az asszonyt, hogy fia számára megadja a királyi védelmet.

Miután ismételten ígéreteket kért és kapott a fiatalember biztonságára, esedezni kezdett a király elnézéséért. Kijelentette, hogy valójában úgy beszélt, mint aki zavarban van és hibát követett el. Tulajdonképpen a király száműzöttéhez kellene neki ezt az ígéretet hazavinnie. „Mert bizonyára meg kell halnunk” - mondta - „és olyanok vagyunk, mint a víz, mely a földre kiöntetvén, fel nem szedhető, és az Isten egy lelket sem akar elvenni, hanem azt a gondolatot gondolja magában, hogy ne legyen számkivetve előtte az eltaszított sem” (2Sám 14:14). Isten szeretetének ez a gyengéd és megkapó ábrázolása a bűnös iránt - amely Joábtól, a durva katonától eredt - meglepő bizonyítéka annak, hogy az izraeliták mennyire ismerték a megváltás nagy igazságát. A király, aki maga is szükségét érezte Isten kegyelmének, nem állt ellent a kérésnek. Parancsot adott Joábnak: „[...] Eredj el, és hozd haza az én fiamat, Absolont” (2Sám 14:21).

Dávid megengedte Absolonnak, hogy visszatérjen Jeruzsálembe, de nem engedte meg, hogy megjelenjék a királyi udvarban, hogy találkozzék vele. Dávid kezdte meglátni gyermekei iránt tanúsított engedékenysége gonosz kihatásait. Bár gyengéden szerette ezt a szép és tehetséges fiát, de szükségesnek tartotta, hogy tanulságként Absolon és a nép számára kinyilvánítsa az ilyen bűn iránt érzett utálatát. Absolon két évig élt saját házában, de a királyi udvarban nem jelenhetett meg. Húga is vele lakott, és az ő jelenléte elevenen tartotta emlékezetében az Amnontól elszenvedett, jövőtehetetlen sérelmet. A nép szemében azonban Absolon inkább hős volt, mint bűnös. Élt is ezzel az előnnyel és elhatározta, hogy megnyeri magának a nép szívét. Személyes megjelenése olyan volt,

hogy elnyerte minden hódolójának csodálatát. „Nem vala pedig az egész Izráelben olyan szép ember, mint Absolon, ki dicséretre olyan méltó volna; tetőtől fogva talpig őbenne semmi hiba nem vala” (2Sám 14:25). A király részéről nem volt bölcs dolog, hogy Absolont - ezt a becsvágó, szenvedélyes és lobbánékony jellemű férfiút - két évig hagyta vélt sérelmén tűnődni. És Dávid azzal a tettevel, hogy megengedte néki a Jeruzsálembé való visszatérést, de ugyanakkor elutasította, hogy színe előtt megjelenhessék, a nép rokonszenvét fia mellé állította.

Isten törvényének áthágása mindig előtte volt, s ez erkölcsileg bénulttá, gyengévé és határozatlanná tette. Bűne elkövetése előtt bátran és határozottan döntött minden kérdésben. Most befolyása a népre egyre gyengült. Mindez kedvezett gonosz fia szándékainak.

Joáb befolyására Absolon ismét találkozhatott atyjával. Noha látszólag megbékültek, de a fiú folytatta becsvágó terveit. Úgy viselkedett, mint király és királyi udvartartást tartott fenn. Nagyon sok szekere és lova volt, ötven férfi futott előtte. Miközben a király egyre inkább hajlott és vágyott a visszavonulásra és magányra, addig Absolon serényen kereste a nép kegyét.

Dávid közömbössége és határozatlansága alattvalóira is átterjedt. Nemtörődömség és késlekedés jellemezte az igazságszolgáltatást. Absolon az elégedetlenség minden okát mesterien a maga javára fordította. Napról napra ez a nemes magatartású férfi a város kapujában volt látható, ahol a folyamodók tömege várakozott jogorvoslásra benyújtott sérelmeikre. Absolon közékük keveredett és meghallgatta panaszait, kifejezte a szenvedőkkel való együttérzését és sajnálkozott a kormányzat alkalmatlan voltán. Miután meghallgatta egy-egy izraelita történetét, Absolon ezt mondta válaszként: „Ímé a te beszéded mind jó és mind igaz; de senki sincs, aki téged meghallgatna a királynál [...] Vajha valaki engem tenne ítélőbíróvá e földön, és én hozzám jőne minden ember, akinek valami ügye és pere volna, igazat tennék néki. Mikor pedig valaki hozzá megy és fejet hajt vala néki, azonnal kezét nyújtja, és megfogván, megcsókolja vala őt” (2Sám 15:3-5).

Absolon művészi hízelgéseivel által ösztönzött emberek körében gyorsan terjedt a kormányzattal való elégedetlenség. Absolon dicsérete hangzott mindenkinek az ajkáról. Általában őt tekintették a királyság örökösének. A nép büszkeséggel tekintett fel rá, mint aki méltó a magas állásra és lánggra lobbant az a kívánság, hogy már most elfoglalhatná a trónt. „[...] Így Absolon az Izráel fiainak szíveiket alattomban megnyeri vala” (2Sám 15:6). A királyt azonban vakká tette a fia iránt érzett szeretete és semmit sem gyanított. A hercegi udvartartást, amit Absolon létrehozott, Dávid úgy tekintette, hogy ezzel fia csak a királyi udvarnak szándékozott tiszteletet adni a megbékülésük felett érzett öröme kifejezéséért.

Amikor a nép elméje már elő volt készítve, Absolon titokban kiválasztott embereit elküldte az összes törzshöz, hogy beszéljék meg a lázadást. Ő pedig árulása leplezésére a vallás palástját öltötte magára. Absolon még száműzetése előtt fogadalmat tett, amit Hebronban kellett teljesítenie. Most azt mondta a királynak: „Hadd menjek el, és teljesítsem Hebronban azt a fogadást, melyet fogadtam az Úrnak; Mert fogadást tett a te szolgálád, mikor Gessurban laktam, mely Síríában van, ezt mondván: Ha valóban haza-

vezérel engem az Úr Jeruzsálemben, az Úrnak szolgálók” (2Sám 15:7-8). A szerető atyát megnyugtatta a kegyességnek ez a bizonyítéka és áldásával bocsátotta el Absolont. Ezzel az összeesküvés teljesen megérett. Képmutatását Absolon azzal a cselekedetével koronázta meg, amit nemcsak a király elvakítására tervelt ki, hanem arra is, hogy teljesen elnyerje a nép bizalmát és így fellázíthassa őket az Isten által választott király ellen.

Absolon elindult Hebronba. Vele „együtt kétszáz férfi is elméne Jeruzsálemből, kiket meghívott, kik jóhiszeműleg menének, semmit nem tudván a dologról” (2Sám 15:11). Ezek a férfiak elmentek Absolonnal és nem gondolták, hogy a fiú iránti szeretetük lázadásba vezeti őket az atya ellen. Miután megérkeztek Hebronba, Absolon azonnal magához hívatta Akhitófelt, Dávid egyik főtanácsosát, aki nagyon bölcs ember hírében állott, és akinek a véleményét éppen olyan biztosnak és bölcsnek tartották, mint egy jóshely jövődölését. Akhitófel csatlakozott az összeesküvőkhöz és az ő támogatása biztos sikernek tüntette fel Absolon ügyét. Neve és tekintélye nagyon sok befolyásos embert vonzott a zászló alá az ország minden részéből. Amikor megszólaltak a felkelésre hívogató trombiták, Absolon kémei az egész országban elterjesztették a hírt, hogy Absolon lett a király és sok ember gyülekezett hozzá.

Időközben a hír eljutott Jeruzsálemben is a királyhoz. Dávidot felriasztotta és megdöbbenette a hír, hogy trónja közvetlen közelében lázadás van kitörőben. Saját fia, az a fia, akit szeretett és akiben megbízott, elragadja tőle a koronát és kétségtelenül elveszi az életét is. Ebben a nagy veszélyben Dávid lerázta magáról levertségét, amely olyan régóta rátelepedett és a korábbi évek lelkiületével felkészült, hogy szembe szálljon e rettenetes veszedelemmel. Absolon megszéplélte haderőit Hebronban, csak húsz mérföld távolságra Jeruzsálemtől. A lázadók hamarosan ott lehetnek Jeruzsálem kapuinál.

Palotájából Dávid kitekintett és megszéplélte fővárosát - „Szépen emelkedik az egész föld öröme [...] a nagy királynak városa” (Zsolt 48:3). Megborzongott arra a gondolatra, hogy ezt a szép várost kitegye a vérontásnak és pusztításnak. Vajon segítségül hívja-e azokat az alattvalóit, akik még hűségesekek maradtak trónjához, és védelmezze meg a várost? Vajon megengedje-e, hogy vér árhassa el Jeruzsálemet? Döntött. A háború borzalmai nem érhetik az Isten által kiválasztott várost. Elhatározta, elhagyja Jeruzsálemet és azután próbának teszi ki népe hűségét azzal, hogy alkalmat ad nekik az ő megsegítésére. Ebben a nagy válságban az volt a kötelessége Isten és népe iránt, hogy fenntartsa azt a tekintélyt és hatalmat, amellyel Isten ruházta fel. Az összeütközés kimenetelét Istenre bízta.

Dávid megalázkodva és szomorúan ment ki Jeruzsálem kapuján - elkergetve trónjáról, kikergetve palotájából, elválasztva Isten frigyládájától és mindezt dédelgetett fia lázadása cselekedte vele. A nép hosszú, szomorú temetési menethez hasonlóan követte. Dávid testőrsége a Kereteusok, a Pelateusok és a Gitteusok hatszázán Gáthból, Ittai parancsnoksága alatt mind elkísérték a királyt. Dávid azonban jellegzetes önzetlenségében nem tudott beleegyezni abba, hogy ezek az idegenek, akik egykor a védelmét kérték, belekeveredjenek ebbe a szerencsétlenségbe. Kifejezte vele szembeni áldozatkészségük iránti meglepetését. A király azután ezt mondta a gitteus Ittainak: „Miért jössz el te is mivelünk? Menj vissza, és maradj a királynál, mert te idegen vagy és vissza is költözhetel szülő helyedre. Csak tegnap jöttél, és már ma zaklassalak téged, hogy velünk jöjj? Én

megyek oda, ahová mehetek; te pedig térj vissza, és vidd vissza testvéredet is? irgalmaság és igazság legyen veled” (2Sám 15:19-20).

Ittai ezt válaszolta: „Él az Úr és él az én uram a király, hogy valahol lesz az én uram, a király, mind halálában, mind életében, ott lesz a te szolgád is” (2Sám 15:21). E férfiak a pogányságból tértek át Jahve imáadására és most nagyszerűen bizonyították Istenük és királyuk iránti hűségüket. Dávid hálás szívvel fogadta odaadásukat veszendő ügyéhez, és átkelt a Kidron patakán, útban a puszta felé.

A menet ismét megállt. Szent ruhába öltözött csoport közeledett hozzájuk. „És ímé vele vala Sádók is, és a Léviták mind, akik az Isten szövetségének ládáját hordozzák vala” (2Sám 15:24). Dávid követői jó jelként tekintettek erre a találkozásra. A szent jelkép jelenléte megszabadulásuk és végső győzelmük záloga volt. Arra ösztönözte az embereket, bátorsággal gyülekezzenek a királyhoz. A frigyláda távolléte Jeruzsálemből rettegést hoz Absolon támogatói számára. A frigyláda látványa egy rövid pillanatra örömmel és reménységgel töltötte be Dávid szívét. Hamarosan azonban más gondolatai támadtak. Mint Isten örökségének kijelölt kormányzója, ünnepélyes felelősség nehezedett rá. Nem személyes érdekeinek, hanem Isten dicsőségének és Isten népe jólétének a szolgálata kellett, hogy a király előtt legyen. Isten, aki a kérubok között lakozott, ezt mondta Jeruzsálemről: „Ez lesz nyugvóhelyem örökre” (Zsolt 132:14). Isteni felhatalmazás nélkül nem volt joga sem a papnak, sem a királynak arra, hogy Isten jelenlétének jelképét eltávolítsa onnan. Dávid tudatában volt annak, hogy szívének és életének összhangban kell lennie az isteni utasításokkal, különben a frigyláda a szerencsétlenség eszköze lesz inkább, mint a siker biztosítója. Nagy bűne folyton szembe fordult vele és az összeesküvésben Dávid már felismerte Isten igazságos ítéletét. Azt a kardot, amelynek nem szabad soha eltávoloznia a házából, már kihúzták a hüvelyéből. Nem tudta, hogy a küzdelemnek mi lesz majd az eredménye. Isten nem bízta meg azzal, hogy a választott nép városából elhozza Isten szent törvényét, amely kinyilvánította az Úr szent akaratát, amely magában foglalta a királyság alkotmányát és az ország jólétének alapját.

Dávid ezért ezt parancsolta Sádóknak: „Vidd vissza az Isten ládáját a városba, ha én az Úr előtt kedves leszek, engem ismét hazához, megmutatja nékem azt, és az ő sátorát. Ha pedig azt mondja: Nem gyönyörködöm benned: Ímhol vagyok, cselekedjék velem úgy, amint néki tetszik” (2Sám 15:25-26).

Dávid hozzátette: „Nemde nem próféta vagy-e te? Azért menj haza békecségekben a városba. Akhimás is, a te fiad és az Abjátár fia, Jonathán, a ti két fiatok, veletek együtt. Lássátok, ímé itt időzöm, ennek a pusztának sík mezején, míg tőletek hír jó, és nékem izentek” (2Sám 15:27-28). A városban a papok jó szolgálatot tehetnek neki azzal, hogy megtudják a lázadók mozdulatait és titokban közlik ezeket a királlyal, Akhimás és Jonathán útján.

Mikor a papok visszafordultak Jeruzsálem felé, mély árnyék esett a menekülő tömegre. A király menekült volt, ők maguk száműzöttek és Isten szövetségének a ládájától is elválasztva. A jövő sötét volt, tele rettegéssel és rossz előérzettel. „Dávid pedig felméne az olajfáknak hegyén, mentében sírva, fejét beborítva, saru nélkül ment, és az egész nép, mely vele volt, kiki beborította fejét, és mentökben sírának. Megijenezék

azonközben Dávidnak, hogy Akhitófel is a pártosok között van Absolonnal, és monda Dávid: Kérlek, óh Uram, hiúsítsd meg az Akhitófel tanácsát” (2Sám 15:30-31). Ebben a szerencsétlenségben Dávid ismét kénytelen volt felismerni saját bűnének a következményeit. Akhitófelt, aki a legravaszabb és legügyesebb politikus vezéregyéniség volt, a családján esett szégyen miatti bosszúvágy sarkallta elpártolásra. Bethsabé ugyanis az unokája volt.

„És monda Dávid: Kérlek, óh Uram, hiúsítsd meg az Akhitófel tanácsát” (2Sám 15:31). Miután felértek a hegy tetejére, Dávid imádkozva borult le és Istenre vetette lelkének terhét, alázatosan könyörgött isteni irgalmasságért. Úgy látszott, Isten azonnal válaszolt imájára. Az Árkeából való Khúσαι, bölcs és alkalmas tanácsos, aki Dávid hűséges barátjának bizonyult, jött hozzá megszagattott ruhában és földdel a fején, hogy osztozzék a trónjától megfosztott és menekülő király sorsában. Isteni világságossággal látta Dávid, hogy ez az ember hűséges és igazszívú, éppen az a valaki, akire legnagyobb szüksége van, hogy szolgálja a király érdekeit a városban. Dávid kérésére Khúσαι visszatért Jeruzsálembe, hogy felajánlja szolgálatait Absolonnak és meghiúsítsa Akhitófel ravasz tanácsait.

Ezzel a fény sugarral a sötétségben a király és követői folytatták útjukat az Olajfák hegyének a keleti lejtőjén lefelé, a sziklás és elhagyott pusztaságon, a vad szakadékokon át, a köves és meredek ösvények mentén a Jordán felé. „Elméne azután Dávid király Bahurimig, és ímé onnan egy férfi jöve ki, a Saul nemzetségéből való, kinek neve Sémei vala, Gérának fia, és kijöven szidalmazza vala őket. És kövel hajigálá Dávidot és Dávid királynak minden szolgálit, jóllehet az egész nép és az erős férfiak mindnyájan az ő jobb és balkeze felől valának. És így szitkozódott Sémei: „Eredj, eredj te vérszopó és istentelen ember! Megfizet most az Úr néked Saul egész házanépének véréért, aki helyett te uralkodol? és adta az Úr az országot a te fiadnak, Absolonnak: és ímé te nyomorúságban vagy, mert vérszopó ember vagy!” (2Sám 16:5-8).

Dávid jóléte idején Sémei sem szóval, sem cselekedettel nem mutatott hűtlenséget királya iránt. De a király nyomorúságában ez a benjáminita kinyilvánította igazi jellemét. Megadta a tiszteletet Dávidnak míg a trónján ült, de megaláztatásában átkozta. Aljas és önző módon úgy tekintett másokra, mintha azoknak is éppen olyan jelleme lett volna, mint az övé, és Sátán által ösztönözve arra zúdította gyűlöletét, akit Isten megbüntetett. Az a lelkület, amely arra ösztönzi az embert, hogy diadalmaskodjék olyan valaki felett, becsméreljen vagy megszomorítson olyan valakit, akit szerencsétlenség ért, az Sátán lelkülete.

Sémei Dávid ellen felhozott vádjai teljesen hamisak, aljasak és rosszindulatú rágalmaszások voltak. Dávid nem követett el semmi igazságtalanságot Saul vagy háza ellen. Amikor Saul teljesen a hatalmában volt, és megölhette volna őt, csak a ruhája szélét vágta le, és később még ezért is szemrehányást tett magának, hogy ilyen módon tiszteletlenséget tanúsított az Úr felkentje iránt.

Dávid szent megbecsüléssel tekintett az emberi életre. Ennek bizonyítékát akkor adta, amikor őt magát is ragadozó állatként üldözték. Amikor Adullám barlangjában rejtőzködött, gondolatai visszatértek gyermekkorá zavaratlan szabadságának időszakára. Emlékei hatása alatt így kiáltott fel: „Kicsoda hozna nékem vizet innom a bethlehemi kútból,

mely a kapu előtt van?” (2Sám 23:13-17). Bethlehem abban az időben a filiszteusok kezében volt. Dávid csoportjának azonban három bátor katonája áttört az örök védelmi vonalán és vizet hoztak Bethlehemből uruknak. Dávid azonban nem tudta meginni: „Távol legyen tőlem Uram” - mondta - „hogyan én ezt míveljem: avagy azoknak az embereknek vérét igyam-é meg, kik életüket halálra adva mentek el a vízért?” (2Sám 23:17). Azután tisztelettel Istennek felajánlott áldozatként kiöntötte a vizet a földre. Dávid hadakozó ember volt. Életének nagy részét harcokban töltötte el erőszakos jelenetek között. Azok, akik ilyen megpróbáltatásokon mentek át, kevesen tartották maguktól távol a harci cselekmények megkeményítő és erkölcsromboló befolyását, mint Dávid.

Dávid unokaöccse, Abisai, aki vezérei közül egyike volt a legbátrabbaknak, nem tudta türelmesen hallgatni Sémei sértő szavait. „Hogyan szidalmazhatja ez a holt eb az én uramat, a királyt? Majd én elmegyek és fejét veszem”. A király azonban megtiltotta neki, hogy ezt tegye: „Ímé az én fiam, ki az én ágyékomból származott, kergeti az én életemet: hogyan cselekedné tehát e Benjáminita? Hagyjatok békét néki, hadd szidalmazzon; mert az Úr mondotta néki. Netán reá tekint az Úr az én nyomorúságomra, és jóval fizet még ma nékem az Úr az ő átka helyett” (2Sám 16:9-12). Lelkiismerete keserű és megalázó igazságokat mondott Dávidnak. Miközben hűséges alattvalói csodálkoztak szerencséje balrafordulásán, nem volt titokzatos dolog a király előtt. Egy ilyen órának az előérzete gyakran betöltötte szívét. Csodálkozott, hogy Isten ilyen hosszú ideig elnéző volt bűneivel szemben és késlekedett a kiérdemelt büntetéssel. Most pedig, amikor sietve és szomorúan, mezítláb és királyi köntösét zsákruhára cserélve menekült; amikor követőinek csak a siralmait visszhangozták a halmok, most mégis szeretett városa járt az eszében - amely bűnének színhelye volt bűnének - megemlékezett Isten jóságáról és béketűréséről, és nem vesztette el reménységét. Érezte, Isten még mindig kegyelmesen cselekszik vele.

Sok gonosztevő mentegette már a saját bűnét Dávid bukására való hivatkozással, de milyen kevesen vannak, akik tanúbizonyosságot tesznek Dávid bűnbánatáról és megalázódásáról is. Nagyon kevesen hordozzák el olyan türelemmel és állhatatossággal a fedést és megtorlást, mint ahogy azt ő tette. Dávid megvallotta bűnét és évekig igyekezett Isten hűségét szolgáljaként teljesíteni kötelességét. Szorgalmasan munkálkodott országa felépítése érdekében és uralkodása alatt országa olyan erőt és jólétet ért el, amilyent sohasem sikerült elérnie azelőtt. Az Isten háza felépítésére szánt szükséges kinccsel raktárakat töltött meg, és most élete minden munkája semmivé lett, elfújta volna a szél, elsöpörte volna a szélvihar? Vajon a megszentelt törekvések eredményei, a rendkívüli képesség és az odaadás, államférfiúi műve át kell kerüljön meggondolatlan és pártütő fiának kezébe, aki nem kereste sem Isten dicsőségét, sem Izrael jólétét? Nagyon is természetesnek látszott volna mindenki számára, ha Dávid nagy nyomorúságában elkezdett volna zúgolódni Isten ellen.

Dávid azonban a saját bűneiben látta a baj okát. Mikeás próféta szavai ugyanazt a lelkületet fejezik ki, mint amely Dávid szívét ösztönözte: „[...] Elestem ugyan, de felkelek, mert ha még a setétségben ülnék is, az Úr az én világosságom! Az Úr haragját hordozom, mert vétkeztem ellene; mindaddig, amíg leperli peremet és meghozza ítéletemet” (Mik 7:8-9). Az Úr nem hagyta el Dávidot. Tapasztalatainak ez az a fejezete, amikor a

legkegyetlenebb igazságtalanságok és sérelmek közepette alázatosnak, önzetlennek, nagylelkűnek és engedelmesnek mutatkozott, és ezért ez a fejezet élettapasztalatának egyik legnemesebb része. Izrael uralkodója a menny szemében soha nem volt oly nagy, mint külső megaláztatásának ebben az órájában.

Ha Isten megengedte volna Dávidnak, hogy minden feddés és megtorlás nélkül továbbmenjen előre a bűnben, megszegve az isteni törvényeket, és békében, jólétben maradjon trónján, akkor a kételkedők és hűtlenek mentséget találhatnának hasonló lépéseikre. Azok a tapasztalatok, amelyeket Dávid szerzett, világosan bizonyítják, hogy Isten nem tűri el és nem mentegeti a bűnt. Dávid története megérteti velünk azt a véget, amelyet Isten szem előtt tart a bűn kezelését illetően; képessé tesz bennünket arra, hogy nyomon kövessük még a legsötétebb ítéleteken át is Isten kegyelmes és jótékony szándékainak megvalósulását. Isten megfenyítette Dávidot, de nem pusztította el; a fenytés tüzes kemencéje megtisztít, de nem emészt meg. Az Úr azt mondja: „Ha az én rendeléseimet megtörik, és meg nem tartják az én parancsolatimat: Akkor vesszővel látogatom meg az ő bűnöket, és vereségekkel az ő álnokságukat. De az én kegyelmemet nem vonom meg tőle, és az én hűségem voltomban nem hazudom” (Zsolt 89:32-34).

Nem sokkal azután, hogy Dávid elhagyta Jeruzsálemet, Absolon és serege bevonult a városba és minden küzdelem nélkül birtokba vette Izrael erődítményét. Khúσαι az elsők között volt, akik üdvözölték az újonnan megkoronázott uralkodót. Absolon meglepődött és végtelenül megörült, hogy atyja öreg barátja és tanácsosa is felkereste és üdvözölte. Absolon biztos volt sikerében. Tervei eddig beváltak. Trónja megerősítése és a nép bizalmának biztosítása érdekében Khúsait kedvesen meghívta az udvarba.

Absolont most már nagy hadsereg vette körül, ez a hadsereg azonban nagyrészt olyan emberekből állt, akiket nem képeztek ki harcra, s eddig még nem ütköztek meg ellenséggel. Akhítófel jól tudta, hogy Dávid helyzete távolról sem volt reménytelen. A nép nagy része hű volt hozzá. Kipróbált harcosok vették körül, akik hűségesek voltak királyukhoz; hadseregét pedig alkalmas és tapasztalt hadvezérek vezették. Akhítófel tudta, hogy a lelkesedés első kitörése után, amit az új király kegyének elnyerése váltott ki a többségből, hamarosan bekövetkezik a visszahatás. Ha a lázadás kudarcba fullad, Absolon képes az atyjával való kibékülésre. Ebben az esetben azonban Akhítófelt, mint Absolon fő tanácsadóját tartanák a legbűnösebbnek a lázadásért és a legsúlyosabb büntetésben őt részesítenék. Ezért annak érdekében, hogy Absolon ne mehessen vissza azon az úton, amelyen elindult, Akhítófel olyan tanácsot adott, amely az egész nép szemében teljesen lehetetlenné tenné Dávid és Absolon megbékélését. Örögi ravaszással az elvnlküli államférfi arra sarkallta Absolont, hogy a pártütés bűnét egészítse ki a vérfertőzés bűnével. Egész Izrael szeme láttára Absolonnak magához kellett vennie atyja ágyasait - a keleti népek és uralkodók szokása szerint - így nyilvánítva ki azt, hogy ő követte atyját a trónon. Absolon végrehajtotta ezt az aljas tanácsot. Így teljesedett be Isten szava, amelyet prófétája által adott Dávidnak: „Ímé én éppen a saját házadból bocsátok reád csapásokat, és feleségeidet szemed láttára veszem el, és adom más felebarátodnak, és hál a te feleségeiddel fényes nappal. Mert te titkon cselekedtél; de én az egész Izrael előtt és napvilágnál cselekeszem azt” (2Sám 12:11-12). Nem Isten indította ezeknek a gonosz cselekedeteknek az elkövetésére Absolont, de Dávid bűne miatt nem használta

fel hatalmát a cselekedetek elkövetésének megakadályozására.

Akhitófelt nagy becsben tartották bölcsességéért, de nélkülözötte az Istentől jövő megszentelődést. „A bölcsességnek kezdete az Úrnak félelme” (Péld 9:10). Ez a bölcsesség nem volt meg Akhitófelben, mert ha rendelkezett volna ezzel, akkor az áruulás sikerét nem a vérfertőzés bűnére alapozta volna. A romlott szívú emberek gonoszságokat terveznek ki, mintha nem lenne isteni gondviselés, amely megghiúsítja terveiket. „Az egekben lakozó neveti, az Úr megcsúfolja őket” (Zsolt 2:4). Az Úr kijelenti: „Nem engedtek az én tanácsomnak; megvetették minden én feddésemet. Esznek azért az ő útjoknak gyümölcséből, és az ő tanácsokból megelegednek. Mert az együgyűeknek pártossága megöli őket, és a balgatagoknak szerencséje elveszti őket” (Péld 1:30-32).

Miután Akhitófelnek sikerült saját biztonságát megerősíteni az összeesküvésben, arra buzdította Absolont, hogy azonnal vegye üldözőbe Dávidot: „Engedj kiválasztanom tizenkétezer embert, hogy felkeljek, és üldözzem Dávidot ez éjjel. És megtámadom őt, míg fáradt és erőtlen kezű; megrettentem őt, és megfutamodik az egész nép, mely vele van; és a királyt magát megölöm. És visszavezetem hozzád az egész népet, mert az egésznek visszatérése attól a férfitől függ, akit te üldözöl; és akkor az egész nép békeségben lesz” (2Sám 17:1-3). Ezt a tervet a király többi tanácsosai is helybenhagyták. Ha azonban követik a tervben foglalt tanácsokat, akkor bizonyos, hogy Dávidot csak Isten közvetlen közbelépése mentheti meg. Az eseményeket azonban olyan valaki irányította, akinek a bölcsessége nagyobb volt Akhitófel bölcsességénél. „Az Úr parancsolta vala pedig, hogy az Akhitófel tanácsa elvettessék, mely jó vala, hogy veszedelmet hozzon az Úr Absolonra” (2Sám 17:14).

Khúsait nem hívták meg a tanácskozásra, ő pedig hívatlanul nem tolaodott oda, ne-hogy a kémkedés gyanúját keltse maga ellen. A tanácskozás befejezése után azonban maga Absolon közölte vele Akhitófel tervét. Khúsai látta, hogyha az ajánlott tervet követnék, akkor Dávid elveszne. Ezért így szólt: „Nem jó tanács az, amelyet Akhitófel ez egyszer adott. És monda Khúsai: Tudod magad, hogy a te atyád és az ő emberei igen erős vitézek és igen elkeseredett szívűek, mint a kölykeitől megfosztott medve a mezőn. Annakfelette a te atyád igen hadakozó ember, ki nem alszik a néppel együtt. Ilyenkor ő valami barlangban lappang, vagy valami más helyen” (2Sám 17:7-9). Azután azzal is érvelt, hogyha Absolon haderői üldöznék Dávidot és nem tudnák elfogni a királyt, és így kudarcot szenvednének, akkor ez bizony elcsüggesztené őket és mindez nagy kárt okozna Absolon ügyének: „[...] mert az egész Izráel tudja, hogy a te atyád igen erős vitéz, és azok is, akik vele vannak, erős vitézek” (2Sám 17:10). Másik tervet tanácsolt, amely vonzó volt a hiú és önző természetű Absolon számára, aki vágyott kimutatni erejét.

„Én azért azt tanácsolom, hogy gyűjtsd magadhoz az egész Izráelt Dántól fogva mind Bersebáig, oly számban, mint a tenger partján való fővény; és magad is menj el a hadba. Akkor aztán támadjuk meg őt azon a helyen, ahol található, és úgy lepjük meg őt, miként a harmat a földre esik, hogy se közüle, se azok közül, akik vele vannak, egy se maradjon meg. Ha pedig városba szaladna, mind az egész Izráel köteleket húzzon a város körül, és vonjuk azt a patakba, hogy még csak egy kövecskét se találjanak ott.”

„És monda Absolon és Izráelnek minden férfja: Jobb az Arkeabeli Khúsainak tanácsa

az Akhitófel tanácsánál” (2Sám 17:11-14). Volt azonban valaki, akit Khúsai tanácsa nem csapott be, aki világosan meglátta Absolon végzetes tévedésének eredményét. Akhitófel már tudta, hogy a lázadó ügye elveszett. Azt is tudta, hogy bármi lehet is majd Absolon sorsa, de annak a tanácsosnak a számára nem volt semmi remény, aki felbujtotta őt a legnagyobb bűnre. Akhitófel bátorította fel Absolont a lázadásra. Az ő tanácsa vette rá a legundorítóbb gonoszság elkövetésére, atyjának megszegyenyítésére. ő tanácsolta Dávid megölését és tervelte ki ennek teljesítését. ő vágta el az utolsó lehetőségét is annak, hogy Absolon kibékülhessen a királlyal. Most pedig Absolon más valakit részesített előnyben. Az irigy, haragos és elkeseredett Akhitófel pedig „[...] megnyergelé szamarát, és felkelvén elméne házához, az ő városába; és elrendezvén háznépének dolgát, megfojtá magát, és meghala” (2Sám 17:23). Ez lett az eredménye egy olyan ember bölcsességének, aki igen magas szellemi adottságai ellenére nem Istentől kért tanácsot. Sátán az embereket hízelgő ígéretekkel csábítja el. Végül azonban minden lélek rájön arra, hogy „a bűn zsoldja a halál” (Róm 6:23).

Khúsai nem volt bizonyos abban, hogy az ingadozó király majd követi-e tanácsát. Ezért időt nem vesztegetve azt üzenté Dávidnak, hogy késlekedés nélkül keljen át a Jordán túlsó partjára. A papoknak, akik üzenetét a fiaik útján közvetítették, azt mondta: „Ilyen s ilyen tanácsot adott Akhitófel Absolonnak és Izráel véneinek; én pedig ilyen s ilyen tanácsot adtam. Azért sietve küldjétek el, és izenjétek meg Dávidnak ilyen szóval: Ne maradj ez éjjel a pusztának mezején, hanem inkább menj át, hogy valamiképpen el ne nyeletessék a király és az egész nép, mely vele van” (2Sám 17:15-16).

Az üzenetet vivő ifjakra gyanakodtak és üldözőbe is vették őket, de sikerült teljesíteniük küldetésüket. A menekülés első napjának végén Dávid a fáradságtól és fájdalomtól kimerülve, megkapta azt az üzenetet, hogy még az éjjel át kell kelnie a Jordánon, mert fia az életére tör.

Milyen érzései lehettek az atyának és királynak, akit ilyen kegyetlen igazságtalanság ért a fia részéről, és aki ebbe a szörnyű veszélybe került? A hatalmas, erős embert, a háborúban edzett férfit, a királyt, akinek a szava törvény volt, akit szeretett fia árult el, - akinek sok mindent elnézett és akiben balgán megbízott - akivel igazságtalanul bántak és elhagyták azok az alattvalói, akiket a tisztelet és a hűség legerősebb szálai kötöttek hozzá - vajon milyen szavakban önthette ki most Dávid lelkének érzéseit? Legsötétebb megpróbáltatásának órájában Istenben bízott és így énekelt:

„Uram! mennyire megsokasodtak ellenségeim!
sokan vannak a reám támadók!
Sokan mondják az én lelkem felől:
Nincs számára segítség Istennél.
De te, óh Uram! paizsom vagy nékem,
dicsőségem, az, aki felmagasztalja az én fejemet.
Felszóval kiálték az Úrhoz,
és ő meghallgata engemet az ő szentsége hegyéről.
Én lefekszem és elalszom; felébredek,

mert az Úr támogat engem.
Nem félek sok ezernyi néptől sem,
amely köröskörül felállott ellenem.
Kelj fel Uram, tarts meg engem Istenem,
mert te verted arcul minden ellenségemet;
a gonoszok fogait összetörted.
Az Úré a szabadtárs;
legyen a te népeden a te áldásod”
(Zsolt 3:2-9).

Dávid és minden csapata - harcosok és államférfiak - öregebbek és fiatalok, asszonyok és gyermekek, az éjszaka sötéttségében átkeltek a mély és sebes sodrású folyón. „[...] míg megvirrad; egy sem hiányzik, aki által nem ment volna a Jordánon” (2Sám 17:22).

Dávid és haderői Mahanáimba vonultak vissza, amely annak idején Isbóset királyi székhelye volt. Ez erősen megerősített város volt, amelyet hegyes terület vett körül és így kedvező menedékhelynek bizonyult háború esetén. Élelemmel jól ellátott vidék volt és a lakói barátságosan viszonyultak Dávid ügyéhez. Itt még sokan csatlakoztak hozzá, miközben a törzs gazdag tagjai bőségesen ellátták őket étellemmel és más terményekkel, amelyekre szükségük volt.

Khúsai tanácsa elérte célját, alkalmat szerzett Dávid megszabadulására. A meggonolatlan és indulatos Absolon azonban nem tudta sokáig fékezni magát és hamarosan felkerekedett atyja üldözésére. „[...] átkele Absolon a Jordánon, ő és Izráelnek férfiai mindnyájan övele” (2Sám 17:24). Absolon Amasát, Dávid hűgának, Abigailnak a fiát tette meg haderői főparancsnokává. Serege nagy és fegyelmezetlen, nagyon szegényesen volt felkészülve ahhoz, hogy megállja a helyét atyja kipróbált katonáival szemben.

Dávid három csapatba osztotta seregének harcosait Joáb, Abisai és a Gitteus Ittai parancsnoksága alatt. Az volt a szándéka, hogy ő maga vezeti majd a hadsereget a harcba. E szándéka ellen azonban a hadsereg vezetői, a tanácsosok és az emberek hevesen tiltakoztak. „Ne jöjj” - mondták - „mert ha netalán mi megfutamodunk is, velünk nem gondolnak, és ha felerészben meghalunk is, velünk semmit sem gondolnak; de te teszes annyit, mint mi tízezeren: jobb azért, hogy te a városból légy nekünk segítségül. Monda azért nékik a király: Ami néktek jónak tetszik, én azt mívelem” (2Sám 18:3-4).

A város falairól teljes hosszában jól láthatók voltak a felkelő hadsereg arcvonalai. A trónbitorlót hatalmas sereg kísérte, amelyhez képest Dávid serege csak maroknyi volt. Amikor a király az ellenséges seregre tekintett, elméjében elsősorban nem a koronára és az országra gondolt, sem a saját életére, amely a csata kimenetelétől függött. Az atya szíve megtelt szeretettel és sajnálkozással lázadó fiáért. Amikor pedig serege kivonult a város kapuján, Dávid ott állt és bátorította hűségese katonáit, bátran menjenek előre és bízzanak, mert Izráel Istene nekik adja a győzelmet. Még itt sem tudta azonban Absolonért érzett szeretetét feledni. Amikor Joáb, aki az első csoportot vezette, elhaladt a király mellett, akkor ez a kiváló katona, aki a csataterék széléről mindig győztesen tért

vissza, megállt egy pillanatra és meghajtotta büszke fejét, hogy meghallgassa uralkodója utolsó utasítását. Dávid pedig remegő hangon ezt mondta neki: „Az én fiammal, Absolonnal én érettem kíméletesen bánjatok” (2Sám 18:5). Abisai és Ittai szintén ezt a megbízatást kapták: „Kíméljétek, bárki legyen, az ifjút, Absolont” (2Sám 18:12). A király aggályoskodása azt látszott kijelenteni, hogy Absolon drágább volt királyságánál, drágább a trónjához hűségesebbnek megmaradt alattvalóinál. Dávidnak e fia iránt kinyilvánított szeretete azonban csak növelte a katonák méltatlankodását és ellenszenvét Absolon iránt.

A csatátér a Jordán közelében egy erdős területen feküdt. Ez a terület nem volt éppen előnyös Absolon számára katonái nagy létszáma miatt. Az erdő sűrűségei és mocsaras helyei között a képzetlen és fegyelmezetlen katonák csoportjai összezavarodtak és irányítatlanná váltak. Ennek tulajdonítható, hogy „[...] megvertek ott az Izráel népe a Dávid szolgálai által, és nagy veszteség volt ott azon a napon, mintegy húszezer emberé” (2Sám 18:7). Absolon, amikor látta, hogy ez a nap számára elveszett, megfordult, hogy meneküljön. Feje azonban dús hajánál fogva fennakadt egy terebélyes fa ágai között és az öszvére, amelyen ült, kiszaladt alóla. Tehetetlenül ott maradt a fán függve, zsákmányul kiszolgáltatva ellenségeinek. Ebben az állapotban bukkant rá egy katona, aki a király nemtetszésétől félve megkímélte Absolon életét, de jelentette Joábnak, amit látott. Joábot, nem fékezte semmiféle lelkiismeret furdalás. Valamikor pártolta Absolont, két alkalommal kibékítette Dáviddal, de Absolon szégyentelenül visszaélt bizalmával. Ha Joáb közbenjárása útján nem kerül Absolon előnyös helyzetbe, akkor ez a lázadás, minden borzalmával együtt sohasem következett volna be. Most Joáb hatalmában volt, hogy egyetlen csapással e gonosznak a felbujtóját megsemmisítse. „[...] és vón három nyilat kezébe és Absolonnak szívébe lövé, minthogy még élt a cserfán [...] Absolont pedig felvevék, és veték őt az erdőn egy nagy verembe, és igen nagy rakás követ hányának reá” (2Sám 18:14.17).

Így pusztult el a lázadás felbujtója Izraelben. Akhitófel önkezével vetett véget életének. A herceg Absolon, akinek ragyogó szépsége Izrael büszkesége volt ifjúsága virágában, nem a harcmezőn esett el dicsőségesen, hanem egy fa ágain függve érte utol a halál szegyenletes módon. Holttestét egy gödörbe dobták és halom kővel takarták le az örök szegyen jeleként. Absolon még életében költséges emlékoszlopot emeltetett maga számára a király völgyében. Az egyetlen emlékmű, amely sírját megjelölte, a kőrakás a pusztában.

A lázadás vezérét megölték. Joáb a trombita hangjával visszarendelte hadseregét a menekülő sereg üldözéséből és azonnal hírnököket küldött a királyhoz, hogy közölgjék vele a harc kimeneteléről.

A város falán álló őr, amikor kitekintett a csatátér irányába, felfedezte, hogy egy férfi egyedül fut a város kapuja felé. Hamarosan egy másik férfi és láthatóvá vált. Amikor az első férfi közelebb ért, az őr így szólt a királyhoz, aki a kapu mellett várakozott: „Amint látom, az elsőnek olyan a futása, mint Akhimásnak, a Sádók fiának; és monda a király: Jó ember az, és jó hírrel jó. Kiáltván azért Akhimás, monda a királynak: Békesség! És meghajtá magát arccal a földre a király előtt, és monda: Áldott az Úr a te Istened, ki kezembe adta az embereket, kik felemelték kezeiket az én uram ellen, a király ellen. Monda akkor a király: Hogy van Absolon fiam” (2Sám 18:27-29). E kérdésre Akhimás kitérő választ adott.

A második hírnök sírva érkezett: „Ezt izenik a királynak, az én uramnak, hogy az Úr megszabadított ma téged mindeneknek kezéből, akik ellened támadtak volt. Monda a király Kúsinak: Hogy van Absolon fiam?” A hírnök képtelen volt elrejteni a súlyos hírt és azért így válaszolt: „Úgy legyenek az én uramnak, a királynak minden ellenségei, és valakik te ellened gonoszul feltámadnak, mint a te fiad” (2Sám 18:31-32). Dávidnak ez elegendő volt, nem kérdezősködött tovább, hanem lehajtott fejjel „[...] felméne a kapu felett való házba, és síra és ezt mondja vala mentében: Szerelmes fiam, Absolon! édes fiam, édes fiam Absolon! bár én haltam volna meg te helyetted, Absolon, édes fiam, szerelmes fiam!” (2Sám 18:33).

A győztes hadsereg a csatatérről visszatérőben megközelítette a várost, diadalittas kiáltásaiktól visszhangzottak a halmok. Amikor azonban bevonultak a város kapuján, elhát a kiáltás, zászlóikat leengedték, lehajtott fővel és a földre szegezett tekintettel meneteltek. Inkább hasonlítottak a vereséget szenvedtekhez, mint a győzőkhöz. A király nem várt rájuk a kapuban, hogy üdvözölje és megdicsérje őket, hanem a kapu felett lévő kis helyiségből hallatszott jajgató sírása: „Szerelmes fiam, Absolon! édes fiam, édes fiam, Absolon! bár én haltam volna meg te helyetted, Absolon, édes fiam, szerelmes fiam!” (2Sám 18:33).

„És gyászra fordult a szabadulás azon a napon az egész népre nézve, mert a nép azon a napon hallja vala, hogy beszélik: Így bánkodik a király az ő fián. És belopózkodék a nép azon a napon, bemenvén a városba, mint lopózkodni szokott a nép, mely szegyenli magát, hogy a harcból elmenekült” (2Sám 19:2-3).

Joáb méltatlankodott. Isten a diadalra és a boldogságra adott nekik okot. A legnagyobb lázadást, amely valaha is volt Izraelben, leverték, és ezt a nagy győzelmet ünneplés helyett gyásszá változtatták azért a királyfiért, akinek bűne az emberek ezreinek vérébe került. Ezért ez a faragatlan és nyers fővezér a királyhoz ment és merészen ezt mondta: „Megszegyenítetted e mai napon minden te szolgálóidnak orcáját, kik e mai nap a te lelkedet megszabadították, és a te fiaidnak és leányaidnak lelkeit, és feleségednek lelkeit, és ágyasidnak lelkeit; Szeretvén azokat, akik téged gyűlölnek és gyűlölvén azokat, akik téged szeretnek; mert kijelentetted ma, hogy előtted a vezérek és szolgák mind semmik; mert tapasztaltam ma, hogy csak élne Absolon, ha mi mindnyájan meghaltunk volna is ma, jobbnak tetszenék néked. Azért most kelj fel, menj ki, és szólj kedvök szerint a te szolgálóidnak; mert esküszöm az Úrra, hogy ha ki nem jössz, ez éjjel egy ember sem marad melletted, és ez gonoszabb lesz reád nézve mindama nyomorúságnál, mely veled történt ifjúságodtól fogva, mind e mai napig” (2Sám 19:5-7).

Nyers és kegyetlen volt a beszéd a megtört szívű király számára, de Dávid nem neheztelt meg érte. Tudta, hogy hadvezérének igaza van, ezért lement a kapuhoz és bátorító, dicsérő szavakkal üdvözölte katonáit, amint azok elvonultak előtte.

[<<< vissza a 8. tanulmányhoz](#)

9. Tanulmány javasolt olvasmánya

Spirit of Prophecy, vol. 1, kötet. 390-398.

A nép szíve úgy hajlott oda Salamonhoz, amint volt Dáviddal is, és engedelmeskedtek neki mindenben. Az Úr elküldte angyalát, hogy éjjel álmában tanítsa Salamont. Azt álmodta, hogy Isten szól hozzá: „Azon éjszaka megjelenék az Isten Salamonnak, és monda néki: Kérj, amit akarsz, hogy adjak néked. És monda Salamon: Te a te szolgálóddal, az én atyámmal, Dáviddal nagy irgalmasságot cselekedtél, amiképen ő is járt előtted híven, igazán és hozzád egyenes szívvel, és megtartottad néki ezt a nagy irgalmasságot, hogy néki fiat adtál, aki az ő királyi székében ül, amint e mai napon megtetszik. És most, óh én Uram Istenem, te tetted a te szolgálódat királlyá, Dávid, az én atyám helyett. Én pedig kicsiny gyermek vagyok, nem tudok kimenni és bejönni. És a te szolgáló a te néped között van, amelyet te magadnak választottál, nagy nép ez, amely meg nem számláltathatik, meg sem írártathatik a sokaság miatt. Adj azért a te szolgálódnak értelmes szívet, hogy tudja ítélni a te népedet, és tudjon választást tenni a jó és gonosz között; mert kicsoda kormányozhatja ezt a te nagy népedet?” (1Kir 3:6-9.)

„És tetszék e beszéd az Úrnak, hogy Salamon ilyen dolgot kért. Monda azért az Isten néki: Mivelhog ez kérted tőlem, és nem kértél magadnak hosszú életet, sem nem kértél gazdagságot, sem pedig nem kérted a te ellenségeidnek lelkét; hanem bölcsességet kértél az ítélettételre: Ímé a te beszéded szerint cselekszem, ímé adok néked bölcs és értelmes szívet, úgy hogy hozzád hasonló nem volt te előtted, és utánad sem támad olyan, mint te. Sőt még amit nem kértél, azt is megadom néked, gazdagságot és dicsőséget: úgy hogy a királyok között nem lesz hozzád hasonló senki minden te idődben. És ha az én útamon jársz, megőrizvén az én végzéseimet és parancsolataimat, amiképen járt a te atyád, Dávid: meghosszabbítom életed idejét.” (1Kir 3:10-14.)

Isten megígérte, hogy amint Dáviddal volt, úgy lesz Salamonnal is. Ha a király becsületesen jár az Úr előtt, ha Isten parancsolata szerint cselekszik mindenben, ha megtartja rendeléseit, és végzéseit, akkor trónját Izraelben mindörökké megalapozza. Salamon felfogta az Isten háza építése munkájának nagyszabású voltát. Így fejezte ki a gondolatait: „Ki építhet Őneki házat? Látva azt, hogy az egeknek egei be nem fogadhatják Őt?”

Az Úr Salamonnak azt a bölcsességet adta, amit minden földi kincs, tisztelet vagy hosszú élet helyett kívánt. Ő volt a valaha a trónon ülő királyok közül a legbölcsebb. Isten adott neki értelmes szívet. Sok példabeszédet írt, és sok éneket is szerzett. Salamon hosszú évekig Istennek szentelte életét. Becsületesség, elvhűség és az Isten parancsolatai iránti szigorú engedelmesség jellemezte. Ő maga irányított minden fontos vállalkozást, és a legnagyobb bölcsességgel intézte a királyság hivatalos ügyeit. Hűségesen végzett irányításával olyan nagyszabású építkezéseket hajtott végre, amit a világ ezelőtt még nem látott. Így vált hírnevessé mindenhol a nemzetek között. Isten nagymértékben megáldotta, és megtisztelte. Minden nemzet elismerte, és csodálta a mindent felülmúló ismeretét és bölcsességét, jellemének kiválóságát, és hatalmának nagyságát. Sokan jöttek hozzá a világ minden részéből, hogy szemléljék korlátlan hatalmát, és oktatást nyerjenek arról, hogyan oldhassák meg a bonyolult ügyeket. Az Isten részére épített

templom mindent felülmúlt gazdagságban, szépségben, és értékes kivitelezésében.

Miután a templom elkészült, Salamon összegyűjtötte az egész Izraelt, és sok más nemzet (képviselője) is eljött, hogy tanúja legyen Isten háza felszentelésének. Ezt nagy pompával, ünnepélyesen szentelték fel. Salamon üdvözölte a népet, és törekedett minden jelenlévő gondolatait a babonáságról – ami a pogány nemzetek gondolkodását elhomályosította – Jahvéra irányítani. Elmondta, Isten nem hasonlítható egy pogány istenhez, akit be lehetne zárni egy részére épített templomba, hanem Izrael Istene az Ő Lelke által találkozik velük, amikor a nép összegyűlik abban a házban, amit az Ő imádatára szenteltek fel.

Salamon letérdelt Isten előtt, az óriási gyülekezet jelenlétében, és imában könyörgött Istenhez. Imájában azt kérdezte: „Vajjon gondolható-é, hogy lakozhatnék az Isten a földön? Ímé az ég, és az egeknek egei be nem foghatnak téged; mennyivel kevésbé e ház, amelyet én építettem.” (1Kir 8:27.)Majd így folytatta: „Hogy a te szemeid e házra nézzenek éjjel és nappal, e helyre, amely felől azt mondtad: Ott léssen az én nevem; hallgasd meg ez imádságot, amellyel könyörög a te szolgád e helyen.” (1Kir 8:29.)

„És mikor Salamon elvégezte a könyörgést, tűz szállt le az égből, és megemésztette az egészen égőáldozatot és a véres áldozatot, és az Úr dicsősége betöltötte a házat. Annyira, hogy még a papok sem mehettek be az Úr házába; mert az Úr dicsősége betöltötte az Úr házat. És az Izrael fiai mindnyájan látták, amikor alászálla a tűz és az Úr dicsősége a házra, és arccal leborultak a föld felé a padlózatra, s imádták és tisztelték az Urat, hogy jó és az ő kegyelme mindörökké való!” (2Krón 7:1-3.)

Hét napos ünnepre tervezte meg Salamon Isten házának a felszentelését. És miután a ház felszentelésének ünnepe beveződött, „...monda néki az Úr: Meghallgattam a te imádságot és könyörgésedet, amellyel könyörögtél előttem: Megszenteltem e házat, amelyet építettél, abba helyeztem az én nevemet mindörökké, és ott lesznek az én szemeim, és az én szívem mindenkor. És ha te előttem jársz, amint járt Dávid, a te atyád, egyenes és tökéletes szívvel, úgy cselekedvén mindenekben, amint néked megparancsoltam, az én rendeléseimet és végzéseimet megtartod; Megerősítem a te birodalmadnak trónját az Izráelen mindörökké, amint megígértem volt Dávidnak a te atyádnak, mondván: Nem fogy el a te nemzetségedből való férfiú az Izrael királyi székéből. De hogyha elszakadtok ti és a ti fiaitok én tőlem, és meg nem őrzitek az én parancsolataimat és végzéseimet, melyeket előtökbe adtam; hanem elmentek, és idegen isteneknek szolgáltok, és meghajoltok azok előtt: Kigyomlálom az Izráelt e föld színéről, amelyet nékik adtam; e házat, melyet az én nevemnek szenteltem, elvetem szemeim elől, és az Izrael példabeszédül és meséül léssen minden nép előtt.” (1Kir 9:3-7.)

Ha Izrael hű maradt volna Istenhez, ez a dicsőséges épület mindörökké fennmaradt volna, mint Isten választott népe felé kiáradó különös kegyelmének örökös jele. Ők különös népnek hívták, mert a föld összes nemzete között egyedül őrizték meg az Isten igaz imádatát, azáltal, hogy megtartják az ő parancsolatait.

Amíg Salamon tiszta maradt, Isten vele volt. A templom felszentelésénél Isten törvényét magasztalta az emberek előtt. Amikor megáldotta a népet, megismételte ezeket a szavakat: „Az Úr, a mi Istenünk legyen velünk, amiképpen volt a mi atyáinkkal, ne

hagyjon el minket, el se távozzék tőlünk, Hanem hajtsa magához a mi szívünket, hogy járjunk minden ő útjaiban, és őrizzük meg az ő parancsolatait, rendeléseit és végzéseit, amelyeket a mi atyáinknak megparancsolt.” (1Kir 8:57, 58.)

Őszinte szívvel így figyelmeztette Izrael gyülekezetét: „És a ti szívetek legyen tökéletes az Úrhoz, a mi Istenünkhöz, hogy járjatok az ő rendeléseiben, és őriztétek meg az ő parancsolatait, miképpen e mai napon.” (1Kir 8:61.) Amíg Salamon állhatatosan engedelmeskedett a parancsolatoknak, Isten vele volt, amint könyörgött is ezért, hogy ővele legyen, amint Dáviddal volt. „Te a te szolgáloddal, az én atyámmal, Dáviddal nagy irgalmasságot cselekedtél, amiképpen ő is járt előtted híven, igazán és hozzád egyenes szívvel.” (1Kir 3:6.)

Eléggé meggyőzőek ezek a szavak ahhoz, hogy minden kételkedőt elhallgattasson az-az kapcsolatban, hogy Isten szentesítette volna Dávid és Salamon bűneit. Isten a szerint volt hozzájuk irgalmas, amilyen mértékben ők Isten előtt híven, igazán és szívük egyenességével jártak. Isten pontosan a hűségük mértéke szerint bánt velük.

Salamon hosszú évekig igaz módon járt Isten előtt. Isten bölcsességet adott neki, hogy az embereket pártatlanul és irgalommal ítélhesse. De még ez a felmagasztalt, tanult, és valaha jó ember is elbukott azáltal, hogy engedett azon kísértéseknek, amelyek összekapcsolódtak jólétével és magas tisztségével. Elfeledkezett Istenről, s az ő sikerének ünnepélyes, komoly feltételeiről. Azon bűnös gyakorlatba esett, mint más királyok is. Sok feleséget vett magának, s ez ellentétben állt Isten eredeti elrendezésével. Isten megparancsolta Mózesnek, figyelmeztesse a népet a többnejűség ellen. „Sok feleséget se tartson, hogy a szíve el ne hajoljon; se ezüstjét, se aranyát felettébb meg ne sokasítsa.” (5Móz 17:17.)

Az igazi jóság olyan fontos a menny szemében, mint az igazi nagyság. Az ember erkölcsi szintje határozza meg az értékét. Lehet egy ember vagyonos, vagy szellemóriás, mégis értéktelen, mert a jóság izzó tüze soha nem égett szívének oltárán, mert a lelki ismerete kiégett, bemocskolódtott, kiszáradt az önzés és a bűn miatt. Amikor a testi kívánságok kezdik uralni az embert, s az érzéki bűnös szenvedélyek természete kerekedik felül, hitetlenség lesz úrrá a keresztény vallás ösztönző valóságával szemben, kétségek támadnak, mintha különös érdem lenne kétségkedni.

Salamon élete emlékezetes lehetett volna az élete lezárásáig, ha erényes lett volna. De ő különösen a buja szenvedélyek kielégítésének adta át magát. Ifjúságában Istenhez fordult vezetésért. Isten bízott benne, kiválasztotta, s adott neki olyan bölcsességet, ami ámulatba ejtette a világot. Az egész földön dicsérték hatalmát és bölcsességét. Az aszszonyok szeretete volt a bűne. Ezt a szenvedélyt felnőtt korában már nem tudta uralni. Ez csapdává vált a részére. Feleségei bálványimádásra vezették, Isten bölcsessége eltávozott tőle, amint kezdett lecsúzni az életútja lejtőjén. Elvesztette jellemzilárságát, és egyre jobban olyanná vált, mint a megszédült fiatalok, ingadozva a helyes és a helytelen között. Feladta az elveit, és a gonoszság áramlatába helyezte magát, így különítette el magát Istentől, erejének forrásától. Az alapelvektől eltávolodó emberré vált. Ennek előtte a bölcsesség értékesebb volt neki, mint Ofir aranya. De óh, borzalom! Az érzéki szenvedélyek megszerezték a győzelmet! Becsapták, és romlásba döntötték az asszonyok. Mennyire lecke ez az éberségre! Milyen tanúságtétel ez arra, hogy az Istentől jövő erőre mennyire szükség van!

Még a bölcs és hatalmas Salamon is elvesztette a belső romlottság és a szemmel látható külső kísértések elleni csatát! Nem biztonságos a legkevésbé sem eltérni a szigorú becsületességtől és tisztességtől! „Tartózkodjatok a gonosz minden látszatától!” Emlékezzetek Salamonra! Sok nemzet között sem volt olyan király, mint ő, akit annyira szeretett volna az ő Istene! De ő elbukott. Eltért Isten vezetésétől, s megromlott a buja szenvedélyek kielégítése miatt. Napjainknak is ez az uralkodó bűne, és félelmetesen terjed! Isten jelenlétében nem lakozhatnak csak a tiszták, és az alázatosak. „Kicsoda megy fel az Úr hegyére? És kicsoda áll meg az ő szent helyén? Az ártatlan kezű és tiszta szívű, aki nem adja lelkét hiábavalóságra, és nem esküszik meg csalárdságra.” (Zsol 24:3, 4.)

Salamon szíve elhajolt Istentől, amikor sok feleséget vett a bálványimádó nemzetek közül. Isten kifejezetten megtiltotta népének, hogy a bálványimádó nemzetek tagjaival összeházasodjanak, mert különös kincseként választotta ki őket. „És mikor megvénült Salamon, az ő feleségei elhajták az ő szívet az idegen istenek után, úgy hogy nem volt már az ő szíve tökéletes az Úrhoz, az ő Istenéhez, a mint az ő atyjának, Dávidnak szíve.” (1Kir 11:4.) „Megharaguvék azért az Úr Salamonra, hogy elhajlott az ő szíve az Úrtól, Izrael Istenétől, aki megjelent volt néki kétszer is. És azt parancsolta volt néki, hogy ne kövessen idegen isteneket, és mégsem őrizte meg az Úr parancsolatját. Monda azért az Úr Salomonnak: Miután ez történt veled, és nem őrizted meg az én szövetségemet és az én rendeléseimet, amelyeket parancsoltam néked: elszakasztván elszakasztom tőled az országot, és adom a te szolgádnak.” (1Kir 11:9-11.) Az Úr az Ő prófétája által tudatta Salomonnal, hogy véget vet a jólétének, ellenségeket hoz ellene, és nem lesz többé Izrael trónján egyeduralkodó. Ha Salamon előbb meghalt volna, hogy eltávozott az Úrtól, élete egyike lett volna a legfigyelemreméltóbb eseteknek, amit valaha följegyeztek. De elhomályosította a tündöklő ragyogást, és kiállította a legbölcsebb halandó gyarlóságának szembeszökő példáját. A legnagyobb ember, és a legbölcsebb is bizonyosan elbukhat, ha az élete nincs telve Istenben való bizalommal, és nem engedelmeskedik az Ő parancsolatainak.

[<<< vissza a 9. tanulmányhoz](#)

10. Tanulmány javasolt olvasmánya

PRÓFÉTÁK ÉS KIRÁLYOK (57-63. old.) BIRODALOM KETTÉSZAKADÁSA

„Azután Salamon pihenni tért őseihez, és eltemették apjának, Dávidnak a városában. Utána fia, Roboám lett a király” (1Kir 11:43).

Roboám - nem sokkal trónra lépése után - Sikembe ment, azt remélve, hogy ott a törzsek formailag is elismerik királynak. „...Sikembe ment egész Izrael, hogy királlyá tegye őt” (2Kron 10:1).

Közöttük volt Jeroboám, Nébát fia is, akit Salamon uralkodása alatt „erős férfiú”-nak ismertek, és akinek a silóbeli Ahija próféta ezt a megdöbbentő üzenetet adta át: „...Én kiszakítom az országot Salamon kezéből és tíz törzset neked adok” (1Kir 11:31).

Az Úr - követe által - világosan megmondta Jeroboámnak, hogy a birodalom kettéoszlik, „...mert elhagyott engem, és Astóretet, Szidón istenét, Kemóst, a móábiak istenét

és Milkómot, az ammóniak istenét imádtá; nem az én utaimon járt, rendelkezéseimet és végzéseimet, amelyeket én helyesnek látok, nem hajtotta végre úgy, ahogyan apja, Dávid” (1Kir 11:33).

Jeroboám azt is megtudta a prófétától, hogy a birodalom Salamon uralkodása alatt még egységes marad. „De nem veszem ki a kezéből az egész országot - nyilatkoztatta ki az Úr -. Megtartom őt fejedelemnek egész életében szolgálomért, Dávidért, akit kiválasztottam, és aki megőrizte parancsolataimat és rendelkezéseimet. Fiának a kezéből veszem ki az országot, és tíz törzset neked adok” (1Kir 11:34-35).

Bár Salamon szerette volna kiválasztott utódját, Roboámot lelkileg felkészíteni arra, hogy bölcsen fogadja az Isten prófétája által megjövendölt válságot, de olyan sok hiba csúszott gyermekkori nevelésébe, hogy már képtelen volt jó irányba fordítani a fiú lelkületét, aki ammonita anyjától ingatag jellemet örökölt. Időnként megpróbált ugyan Istennek szolgálni. Volt is némi fellendülés. Roboám azonban nem volt állhatatos, és végül engedett a rossz hatásoknak, amelyek kicsi korától körülfojták. Roboám botlásaiban és végső hitehagyásában jelentkezett azoknak a kapcsolatoknak a félelmes következménye, amelyeket Salamon bálványimádó nőkkel alakított ki. A törzseket hosszú ideje terhelték az előző királyuk zsarnoki intézkedéseiből fakadó súlyos méltánytalanságok. Salamon uralkodásának hitehagyó éveit alatti pazarlás együtt járt a nép súlyos megadóztatásával és sok megalázó szolgálat kikényszerítésével. Az új uralkodó felkenése előtt a különböző törzsek vezetői meg akarták tudni, hogy Salamon fiának szándékában áll-e ezeket a terheket csökkenteni. „...Jeroboám egész Izráellel együtt eljött, és így beszélt Roboámhoz: Apád súlyos igát rakott reánk, te azért most könnyíts azon a súlyos szolgálaton és nehéz igán, amelyet apád ránk rakott; akkor szolgálunk neked.”

Roboám - mielőtt ismertette volna álláspontját - ki akarta kérni tanácsadói véleményét. Ezért ezt mondta: „Három nap múlva térjete vissza hozzám! A nép tehát elment.

Ekkor Roboám király tanácskozott a vénekkel, akik apja, Salamon szolgálatában álltak, amíg élt, és ezt kérdezte: Mit tanácsoltok, milyen választ adjak ennek a népnek? Azok így szóltak hozzá: Ha jó lesz ehhez a néphez, kegyesen fogadod őket, és jóságosan beszélsz velük, akkor mindig szolgálid lesznek” (2Krón 10:3-8).

Ez a tanács nem tetszett Roboámnak, és a fiatalabbakhoz, ifjúkori barátaihoz fordult. Tőlük érdeklődött: „Mit tanácsoltok, milyen választ adjunk ennek a népnek, amely így szólt hozzám: Tedd könnyebbé az igát, amelyet apád rakott ránk?!” (1Kir 12:9). A fiatalok azt javasolták, bánjon keményen alattvalóival, és értesse meg velük, hogy uralkodásába már kezdettől nem tűr beleavatkozást személyes kívánságukkal.

Roboámot elkápráztatta az a kilátás, hogy a legfőbb hatalmat gyakorolhatja. Elhárította, hogy semmibe veszi birodalma öregeinek tanácsát, és a fiatalabbakat teszi tanácsosaivá. Így történt, hogy a kitűzött napon, amikor „elment Jeroboám az egész néppel Roboámhoz”, hogy meghallgassa, milyen irányvonalat akar követni, Roboám „...keményen válaszolt a népnek... így szólt hozzájuk: Apám nehéz igát rakott rátok, én még nehezebbé teszem igátokat. Apám ostorral tanított fegyelemre benneteket, én pedig szeges korbáccsal foglak megtanítani” (1Kir 12:12-14).

Ha Roboám és tapasztalatlan tanácsadói megértették volna Isten szándékát Izráellel,

meghallgatták volna a népet, amikor határozott reformokat kért a kormányzásban. De a sikemi találkozáskor nem éltek a lehetőséggel, és az okokból nem következtek az okozatra. Ezért soha többé nem tudták befolyásukat a nép nagy tömegén érvényesíteni. Kinyilvánított elhatározásuk - hogy állandósítják és megnövelik a Salamon uralkodása alatt elkezdődött elnyomást - éles ellentétben állt Isten Izráellel való tervével. Ez bőséges alkalmat kínált a népnek arra, hogy kétségbe vonja indítékaik őszinteségét. Amikor a király és választott tanácsadói ilyen oktalan és kegyetlen módon akartak hatalmat gyakorolni, a ranggal és tekintéllyel hivalkodtak.

Az Úr nem engedte, hogy Roboám megvalósítsa ismertetett célkitűzéseit. A törzsekben sok ezer embert felhőborított Salamon zsarnoki intézkedése, és most úgy érezték, fel kell lázadniuk Dávid háza ellen. „Amikor látta az egész Izráel, hogy a király nem hallgat rájuk, így válaszoltak a királynak: Mi közünk nekünk Dávidhoz? Nincs közösségünk Isai fiával! Térj sátraidba, Izráel, törődj, Dávid, a magad házával! Izráel tehát hazament” (1Kir 12:16).

A meghasonlás, amelyet Roboám meggondolatlan szavai támasztottak, helyrehozhatatlannak bizonyult. Izráel kettészakadt. Júda és Benjámin törzséből tevődött össze Júda déli birodalma, amelyen Roboám uralkodott. A tíz északi törzs pedig Jeroboám uralkodásával külön kormányzatot alakított. Az utóbbi Izráelként lett ismert. Így teljesedett a próféta jövendölése, amit az ország kettészakadásáról mondott. „...az Úr rendelte így...” (1Kir 12:15).

Amikor Roboám látta, hogy a tíz törzs nem hajlandó meghódolni előtte, tettekre szánta magát. Országának egyik tekintélyes embere, az adószedő Adorám útján próbálta maga mellé állítani őket. A békekövetet azonban „megkövezé... az egész Izráel, és meghalt”. Eljárásuk tanúskodott Roboámmal szembeni érzéseikről. A lázadás hevességétől megrémülve „Roboám pedig Izráel fiai közül csak azoknak maradt a királya, akik Júda városai-ban laktak” (1Kir 12:17).

Jeruzsálemben „...összegyűjtötte Júda egész házát és Benjámin törzsét, száznolcvan-ezer válogatott harcost, hogy megtámadják Izráel házát, és visszaszerezzék az országot Roboámnak, Salamon fiának. De így szólt az Isten igéje Semajához, az Isten emberéhez: Mondd meg Roboámnak, Salamon fiának, Júda királyának, és Júda meg Benjámin egész házának, a megmaradt népnek: Így szól az Úr: Ne vonuljatok fel, és ne harcoljatok testvéreitekkel, Izráel fiaival! Térjen haza mindenki, mert én akartam ezt így! Ők hallgattak is az Úr szavára, és hazatértek az Úr szava szerint” (1Kir 12:21-24). Roboám három évig igyekezett hasznosítani uralkodása elején szerzett szomorú tapasztalatait. Törekvését siker koronázta. „...egyes városokat erődítményekké épített ki Júdában”, és „megerősítette az erődítményeket, és parancsnokokat helyezett oda, ellátta élelem-, olaj-, és borraktárakkal”. Gondoskodott arról, hogy ezek a megerősített városok „rendkívül” erősek legyenek (2Krón 11:5, 11). A fellendülés titka azonban, amelyet Júda Roboám uralkodásának első éveiben tapasztalt, nem ezekben az intézkedésekben rejlett. Júda és Benjámin törzse azért jutott előnyös helyzetbe, mert Isten legfőbb uralkodójuknak ismert el. Az északi törzsekből sok istenfélő ember csatlakozott hozzájuk. „...Izráel valamennyi törzséből azok is, akiket szívük arra indított, hogy keressék Izráel Istenét, az Urat, és áldozzanak őseik Istenének, az Úrnak. Ezek erősítették Júda országát, támogattak

ták Roboámot, Salamon fiát három évig, mert csak három évig jártak Dávid és Salamon útján” (2Krón 11:16-17).

Ennek az eljárásnak folytatásával Roboám nagymértékben helyrehozhatta volna a múlt hibáit, és a nép újra bízott volna abban, hogy képes józanul uralkodni. De az ihletett író Salamon utódjának szomorú krónikájáról számol be. Roboám nem tett erőfeszítéseket arra, hogy nagy befolyásával Jahve iránti hűségre készítse a népet. Természeténél fogva önfejű, öntelt, makacs volt, és hajlott a bálványimádására. Ennek ellenére erős jellemű, rendíthetetlen hitű, Isten kívánságát teljesítő emberré fejlődhetett volna, ha bizalmát teljesen Belé veti. De amint múlt az idő, a király a tisztségével járó befolyásában és a megerősített erődökben bízott. Lassanként engedett öröklött gyengeségének, míg végül befolyását teljesen a bálványimádás mellett vetette latba. „Amikor Roboám királysága megszilárdult és megerősödött, elhagyta az Úr törvényét, és vele együtt egész Izráel” (2Krón 12:1).

Mily sokatmondó, szomorú szavak ezek: „És vele együtt egész Izráel”! A nép, amelyet Isten a környező népek világosságául választott ki, elfordult ereje forrásától, és igyekezett a körülötte élő népekhez hasonlítani. Roboám példája, éppúgy mint Salamoné, sok embert tévútra vitt. Többé-kevésbé ma is így van ez mindenkivel, aki belemerül a gonoszságba. Bűneinek befolyása nem korlátozódik csupán órá. Egy ember sem él önmagának, és gonoszsága miatt senki sem egymagában pusztul el. Az ember élete vagy világosság, amely beragyogja és felvidítja mások életútját; vagy sivár sötétség, amely kétségbe ejt és pusztulást okoz. Vagy felfelé, a boldogság és halhatatlanság felé vezetünk másokat, vagy lefelé, ahol fájdalom és örök halál vár rájuk. Ha tetteinkkel a körülöttnk élőkk gonoszságát fokozzuk vagy tette sarkalljuk, osztozunk bűneikben.

Isten nem hagyta büntetés nélkül Júda uralkodóinak hitehagyását. „Roboám király ötödik évében fölvonult Sisák Egyiptom királya Jeruzsálem ellen, mert hűtlenné váltak az Úrhoz. Ezerkétszáz harci kocsi, hatvanezer lovas, megszámlálhatatlan líbiai, szukki és kúsi hadnép jött vele Egyiptomból. Elfoglalta Júda megerősített városait, és Jeruzsálem alá érkezett.

Akkor Semajá próféta odament Roboámhoz és Júda vezéreikhez, akik Jeruzsálemben gyűltek Sisák elől, és ezt mondta nekik: Ezt mondja az Úr: Ti elhagyatok engem, azért én Sisák kezébe adlak benneteket” (2Krón 12:2-5).

A nép még nem jutott olyan messzire a hitehagyásban, hogy semmibe vegye Isten büntető ítéletét. Sisák támadása miatt elszenvedett veszteségben felismerték Isten kezét, és egy ideig megalázták magukat. „Igaz az Úr” - vallották.

„Amikor látta az Úr, hogy megalázták magukat, akkor így szólt az Úr igéje Semajához: Megalázták magukat, nem pusztítom el őket, hanem rövidesen szabadulást adok nékik, és nem zúdul haragom Jeruzsálemre Sisák által. De azért szolgálj lesznek, és megtudják, hogy mit jelent nekem szolgálni, és mit jelent földi királyságokat szolgálni!

Sisák, Egyiptom királya tehát felvonult Jeruzsálem ellen, és elvitte az Úr templomának a kincseit meg a királyi palota kincseit; mindent elvitt. Még a kerek aranypajzsokat is elvitte, amelyeket Salamon csináltatott. Ezek helyett rézpajzsokat csináltatott Roboám király, és azoknak a testőröknek a parancsnokaira bízta, akik a királyi palota bejáratát

őrizték. ...Amikor Roboám megalázta magát, elfordult róla az Úr haragja. Nem volt ok a teljes pusztulásra, hiszen Júdában is volt valami jó" (2Krón 12:6-12).

Mihelyt azonban a baj elmúlt, és a népnek újra jól ment dolga, sokan elfeledkeztek arról, amitől féltek, és újra visszatértek a bálványimádáshoz. Közöttük volt maga Roboám király is. A csapás súlya alatt ugyan megalázkodott, de nem tette ezt a megpróbáltatás élete igazi fordulópontjává. Elfelejtette a leckét, amire Isten meg akarta tanítani, és visszasüllyedt azokba a bűnökbe, amelyek előzőleg Isten büntető ítéleteit hozták a népre. Néhány dicstelen év után, amelyek alatt a király „gonoszsgát cselekedett, mert nem kereste állhatatos szívvel az Urat... Roboám pihenni tért őseihez, és eltemették Dávid városában. Fia, Abijja lett utána a király" (2Krón 12:14, 16).

Roboám uralkodása kezdetén a birodalom kettészakadásával Izrael dicsősége hanyatlani kezdett, és azt soha többé nem kapta vissza a maga teljességében. A következő századok során időnként széles látókörű, erkölcsileg értékes emberek ültek Dávid trónjára. Ezeknek a királyoknak uralkodása alatt a Júda népére áradt áldás a környező népekre is kiterjedt. Jahve nevét időnként minden hamis isten fölé emelték, és törvényét tisztelték. Időről időre nagyszerű próféták támadtak, hogy erősítsék az uralkodók kezét és további hűségre biztassák a népet. De a gonoszság magvait, amelyek Roboám trónra lépésekor már kikeltek, soha többé nem lehetett gyökerestől kitépni. Az a nép, amelynek Isten egykor kedvezett, időnként olyan mélyre süllyedt, hogy közmondásossá vált a pogányok között.

A bálványimádó szokások felé hajlók romlottsága ellenére az irgalmas Isten minden lehető megtett, hogy a kettéoszlott birodalmat megmentse a teljes romlástól. Amint múltak az évek, és úgy tűnt, hogy a sátáni erőktől befolyásolt emberek elgondolásai végképp meghíúsítják Isten Izráellel való szándékát, az Úr a választott nép fogsága és helyreállítása által újra megmutatta, hogy javukat akarja.

Az ország kettészakadásával elkezdődött az a csodálatos történet, amelyben megmutatkozott Isten türelme és szerető könyörülete. Öröklött és szerzett gonosz hajlamaik miatt a szenvedések tűzpróbáján vezetett át útjuk. Akiket Isten különleges és jó cselekedetekre igyekvő népévé akart tisztítani, azokkal a próba végül elismertette:

„Nincs hozzád hasonló, Uram! Nagy vagy te, s hatalmad által nagy a te neved. Ki ne félne téged, népek királya? ...Nincs hozzád hasonló a népek bölcsei között egyetlen országban sem... De az Úr az igaz Isten, élő Isten, örökkévaló Király!" (Jer 10:6-7, 10).

A bálványimádóknak meg kellett tanulniuk, hogy a hamis istenek képtelenek felemelni és üdvözíteni. „...az istenek kivesznek a földről és az ég alól. Nem ők alkották az eget és a földet" (Jer 10:11). Az ember csak akkor talál nyugalmat és békét, ha engedelmeskedik az élő Istennek, a mindenség Teremtőjének és Urának.

Izrael és Júda büntetéssel fegyelmezett és bűnbánó népének - amely egyakarattal újította meg szövetségét Jahvéval, a seregek Urával, atyáik Istenével - végül ki kellett mondania:

„Az Úr ereje alkotta a földet,
az ő bölcsessége szilárdította meg a világot,
az ő értelme feszítette ki az eget.

Mennydörgő szavára
víztömeg támad az égen,
felhőt hoz fel a föld széléről;
villámokat alkot az esőhöz,
és szelet bocsát ki kamráiból.

Megáll a tudománya
minden embernek,
szégyent vall bálványával
minden ötvös,
mert csalódik öntvényében:
nincsen abban lélek!

Hitvány és nevetséges dolgok azok,
semmivé lesznek a megtorlás idején.

De nem ilyen Jákób osztályrésze,
mert Ő a mindenség formálója,
Izráel törzse pedig az ő tulajdona:
Seregek Ura a neve” (Jer 10:12-16).

[<<< vissza a 10. tanulmányhoz](#)

11. Tanulmány javasolt olvasmánya

PRÓFÉTÁK ÉS KIRÁLYOK (69-73. old.) A NEMZETI HITEHAGYÁS

Jeroboám halálától Illés Akháb előtti megjelenéséig Izráel népe egyre hanyatlott lelkileg. Uralkodói nem félték Jahvét, és idegen istentiszteleti formák tartására vették rá a népet. Többségük nagyon hamar szem elől tévesztette az élő Isten szolgálatát és sok bálványimádó szokást vett át.

Nádáb, Jeroboám fia, csak néhány hónapig ült Izráel trónján. Gonosz uralmának hirtelen véget vetett egyik hadvezére, Baása által vezetett összeesküvés. Ő akarta átvenni az uralmat. Nádábot és minden rokonát, akik követhették volna a trónon, megölték „az Úr szava szerint, amelyet megmondott szolgája, a silói Ahijá által. Jeroboám vétkei miatt történt ez, aki vétkezett, és Izráelt is vétekbe vitte...” (1Kir 15:29-30).

Így pusztult el Jeroboám családja. Az általa bevezetett bálványimádás a menny meg-

torló ítéletét hozta a vétkesekre. Ennek ellenére az utána következő uralkodók - Baása, Ela, Zimri és Omri - majdnem negyven évig jártak a gonoszság végzetes útján.

Amíg Izráelben a hitehagyás tartott, Júdában jórészt Asa uralkodott. Hosszú évekig „Ászá azt tette, amit jónak és helyesnek tartott Istene, az Úr. Eltávolította az idegen oltárokat és az áldozóhalmokat, összetörte a szent oszlopokat és kivágta a szent fákat. A júdaiaknak pedig megparancsolta, hogy őseik Istenét, az Urat keressék, és teljesítsék a törvényt és a parancsolatokat. Eltávolította Júda összes városából az áldozóhalmokat és a tömjénező oltárokat, és uralkodása alatt béke volt az országban. Épített Júdában megerősített városokat, mert béke volt az országban. Nem viseltek ellene háborút azokban az években, mert nyugalmat adott neki az Úr” (2Krn 14:1-5).

Asa hitének kemény próbája volt az, amikor „az etióp Zerah milliós haderővel és háromszáz harci kocsival” (2Krn 14:8) betört az országba. Ebben a válságos helyzetben Asa nem Júda „megerősített” városaiban bízott, amelyeket „vállfallal, tornyokkal, kapukkal, zárrakkal” épített, sem az „erős vitézek”-ben, a gondosan kiképzett hadseregben (2Krn 14:6-7). A király bizalma a seregek Urában volt, akinek nevében csodálatos szabadulások történtek a régi Izráel életében. Csatasorba állította hadseregét, és Isten segítségét kérte.

Az ellenséges seregek szemtől szemben álltak egymással. Próbátétel és megpróbáltatás ideje volt ez azok számára, akik az Urat szolgálták. Vajon bevallották-e minden bűnüket? Júda emberei bíznak-e teljesen Isten szabadító hatalmában? Ilyen gondolatok foglalkoztatták a vezetőket. Emberileg nézve várható volt, hogy a hatalmas egyiptomi sereg elsöpör mindent maga előtt. A békesség idején azonban Asa nem a saját szórakozását és kedvteléseit kereste. Készült a válságos helyzetekre. Küzdelemre edzett hadserege volt. Igyekezett népét úgy vezetni, hogy Istennel békességben legyen. És most, bár hadereje kisebb volt az ellenségénél, nem gyengült meg hite abban, akibe bizalmát helyezte.

A király a jólét idején az Urat kereste, ezért most, a viszontagságos napokban támaszkodhatott rá. Könnyörgéséből kitűnik, hogy nem volt ismeretlen előtte Isten csodálatos hatalma. „Uram, neked nem nehéz segíteni az erőtlent a sokasággal szemben! - esedezett - . Segíts meg bennünket, Urunk, Istenünk, mert rád támaszkodunk, és a te nevedben jöttünk ez ellen a tömeg ellen! Uram, te vagy a mi Istenünk, mutasd meg, hogy ember nem tehet ellened semmit!” (2Krn 14:10)

Asa imáját minden hívő keresztény imádkozhatja. Mi is harcot vívunk, de „nem test és vér ellen”, hanem „erők és hatalmak ellen, a sötétség világának urai és a gonoszság lelkei ellen, amelyek a mennyei magasságban vannak” (Ef 6:12). Az élet harcában találkozunk az igazság ellen felsorakozó gonosz erőkkal. Reménységünk nem emberben, hanem az élő Istenben van. Teljes hittel és bizonyossággal számíthatunk arra, hogy Isten egyesíti hatalmát az emberi eszközök igyekezetével neve dicsőségére. Igazságának fegyverzetében győzhetünk minden ellenségén.

Isten különösképpen megjutalmazta Asa király hitét. „Megverte az Úr az etiópokat Ászá és Júda előtt. Megfutamodtak az etiópok, Ászá és hadinépe egészen Gerárig üldözte őket. Elhulltak az etiópok, senki sem maradt életben közülük, mert összetörték az Úr előtt és serege előtt” (2Krn 14:11-12).

Amikor Júda és Benjámín győztes serege visszatért Jeruzsálembé, „Isten lelke szállt Aazarjáhúra, Ódéd fiára, kiment Ászá elé, és ezt mondta neki: Hallgassatok rám, Ászá és egész Júda, meg Benjámín! Az Úr veletek lesz, ha ti is övele lesztek. Ha keresitek őt, megtaláljátok, de ha elhagyjátok, ő is elhagy benneteket. ...Ti azonban legyetek erősek, ne lankadjatok el, mert tetteiteknek meglesz a jutalma!” (2Krón 15:1-2, 7)

E szavak nagyon felbátorították Asát, és újabb reformációt kezdett Júdában. „...eltávolította az utálatos bálványokat Júda és Benjámín egész földjéről, meg azokból a városokból, amelyeket elfoglalt Efraim hegyvidékén. Ezután megújította az Úr oltárát, amely az Úr csarnoka előtt volt.

Majd összegyűjtötte egész Júdát, Benjámint és azokat, akik Efraim, Manassé és Simeon törzséből jövevényként náluk laktak. Mert sokan átpártoltak hozzá Izráelből, amikor látták, hogy vele van Istene, az Úr. Összegyűltek tehát Jeruzsálemben, Ászá uralkodása tizenötödik évében, a harmadik hónapban, és áldoztak az Úrnak azon a napon az odavitt zsákmányból hétszáz marhát és hétezer juhot. Majd szövetségre léptek, hogy őseik Istenét, az Urat keresik teljes szívvel és teljes lélekkel; ...és meg is találták. Az Úr pedig nyugalmat adott nekik mindenfelől” (2Krón 15:8-12, 15).

Asa hűséges szolgálatának hosszú történetét elcsúfította néhány hibája, melyeket akkor követett el, amikor nem helyezte bizalmát teljesen Istenbe. Egy alkalommal, amikor Izráel királya behatolt Júda országába és elfoglalta Rámát, a Jeruzsálemtől csupán 8 km-re levő erődített várost, Asa Benhadáddal, Szíria királyával szövetségre lépve keresett szabadulást. Mulasztását - mivel a szükség idején nem egyedül Istenben bízott - Hanáni, a próféta, szigorúan megfeddte. Ezzel az üzenettel jelent meg Asa előtt:

„Mivel Arám királyára támaszkodtál, nem pedig Istenedre, az Úrra, ezért csúszott ki a kezedből Arám királyának a hadserege. Nem volt-e az etiópoknak és líbiaiaknak ropant hadereje, igen sok harci kocsija és lovása? Mégis kezembe adta őket az Úr, mivel rá támaszkodtál. Mert az Úr szemei áttekintik az egész földet, és ő megmutatja erejét azoknak, akik tiszta szívvel az övéi. Ostobán viselkedtél ebben a dologban, és emiatt mostantól fogva háborúban lesz részed” (2Krón 16:7-9).

„Uralkodása harminckilencedik évében megbetegedett Ászának a lába, és betegsége egyre súlyosbodott. De betegségében sem az Úrhoz folyamodott, hanem az orvosokhoz” (2Krón 16:12). A király, uralkodásának negyvenegyedik esztendejében meghalt, és fia, Josafát követte a trónon.

Asa halála előtt két évvel Izráel országában Akháb kezdett uralkodni. Uralkodását kezdetől fogva különös és iszonyú hitehagyás jellemezte. Atyja, Omri, Samaria alapítója „azt tette, amit rossznak lát az Úr, rosszabb volt minden elődjénél” (1Kir 16:25); de Akháb bűnei még nagyobbak voltak. „...még inkább bosszantotta tetteivel Aháb az Urat, Izráel Istenét, mint Izráel valamennyi királya őelőtte.” „...folytatta Jeroboámnak, Nebát fiának a vétkeit...” (1Kir 16:33, 31). Nem érte be azzal, hogy a Bételben és Dánban végzett vallási szertartások követésére biztatta a népet, hanem vakmerően belevitte a legmélyebb pogányságba, Baál imádásáért félretette Jahve tiszteletét.

Akháb „feleségül vette Jezábelt, szidóniak királyának, Etbálnak” Baál főpapjának „a leányát, és a Baalt kezdte tisztelni és imádni. Oltárt is állított a Baalnak a Samáriában

épített Baaltemplomban” (1Kir 16:31-32).

Nemcsak a fővárosban vezette be a Baál imádatát, hanem Jézabel irányítása mellett pogány oltárokat emelt sok „áldozó halmon”, ahol a környező ligetek rejtekében a papok és mások is kapcsolatot tartva a bálványimádással, érvényesítették átkos befolyásukat, míg majdnem az egész Izráel Baált követte. „Nem volt senki más olyan, aki annyira ráadta volna magát annak a cselekvésére, amit rossznak lát az Úr, mint Aháb, mert félrevezette a felesége, Jezabel. Igen utálatos dolgokat művelt, követte a bálványokat egészen úgy, ahogyan az emóriak tették, akiket kiűzött az Úr Izráel fiai elől” (1Kir 21:25-26).

Akháb erkölcsileg gyenge, befolyásolható ember volt. A bálványimádó, határozott, ellentmondást nem tűrő asszonnyal kötött házassága végzetes következményekkel járt mind maga, mind a nemzet számára. Az elvtelen Akháb jellemét, aki tetteit nem szabta magas normákhoz, Jézabel a maga határozottságával könnyen tudta alakítani. Az önző Akháb nem tudta értékelni Isten Izráel iránti jótéteményeit, sem pedig megítélni, hogy néki, mint a választott nép órének és vezetőjének milyen kötelességei vannak.

Akháb uralkodásának átkos hatására Izráel messze került az élő Istentől, és rossz útra tért. Hosszú éveken át egyre kevésbé tisztelték és félték Istent. Most pedig úgy tűnt, senki sem meri kockáztatni életét, hogy nyíltan szembeszálljon az általános istenkáromlással.

A hitehagyás sötét árnya borult az egész országra. Mindenütt Baál és Astoret bálványokat lehetett látni. Szaporodtak a bálványtemplomok és a felszentelt ligetek, ahol az emberi kéz alkotásait imádták. A levegőt beszennyezte a hamis isteneknek bemutatott áldozatok füstje. Hegy és völgy visszhangzott a pogány papság részeg kiabálásától, akik a napnak, a holdnak és a csillagoknak áldoztak.

Jézabel és szentségtelen papjai befolyásukkal arra tanították a népet, hogy a felállított bálványok istenek, akiknek titokzatos hatalmuk van a föld, a tűz és a víz alkotóelemei felett. A menny minden ajándékát - a sebes folyású patakokat, az élő vízfolyásokat, a könnyű harmatot, a záport, amelyek felüdítik a földet, és nyomukban gazdagon terem a rét - a minden jó és tökéletes ajándék adója helyett Baál és Astoret kegyeinek tulajdonították. Az emberek elfelejtették, hogy a hegyek és a völgyek, a folyók és a források az élő Isten kezében vannak, és Ő irányítja a napot, az ég felhőit és minden természeti erőt.

Az Úr - hűségese követői által - ismételten figyelmeztette a hitehagyó királyt és népet. De hiába hangzottak a feddő szavak. Az ihletett követek hiába bizonygatták, hogy egyedül Jahvét nevezheti jogosan Izráel Istenének, hiába magasztalták a tőle kapott törvényeket. A bálvány-istentisztelet káprázatos pompájától és elbűvölő szertartásaitól lebilincselve, a nép követte királyának és udvarának példáját. Átengedte magát az erkölcstelen szertartások mámorító, lealacsonyító élvezeteinek. Elvakult oktalanságukban úgy döntöttek, elfordulnak Istentől és nem imádják Őt. Így az a világosság, amelyet Isten irgalmasan adott nekik, sötétséggé vált. A színarany elhomályosult.

Ó jaj! Elmúlt Izráel dicsősége! Isten választott népe eddig soha nem süllyedt ilyen mélyre a hitehagyásban. A Baál próféták „négy százötven”-en voltak, „Aserának négy száz prófétájá”-n (1Kir 18:19) kívül. Csak Isten csodatevő hatalma tudta megőrizni a nemzetet a teljes pusztulástól. Izráel saját akaratából, önként szakadt el Jahvétől. A kö-

nyörülő Isten azonban még mindig sóvárgott a bűnbe sodródottak után, és elküldte hozzájuk leghatalmasabb prófétáját, aki által sokan visszatértek atyáik Istenéhez

[<<< vissza a 11. tanulmányhoz](#)

12. Tanulmány javasolt olvasmánya

PRÓFÉTÁK ÉS KIRÁLYOK (211-217. old.) BABILÓNIA KÖVETEI

Áldásos uralkodása közben Ezékiás hirtelen „...halálosan megbetegedett”, és nem volt számára emberi segítség. Amikor Ézsaiás ezzel az üzenettel jelent meg előtte: „Így szól az Úr: Rendelkezz házadról, mert meghalsz, nem maradatsz életben!” (Ézsa 38:1) úgy tűnt, hogy fel kell adnia utolsó reményét is.

Helyzete kilátástalan volt. A király azonban most is imádkozott ahhoz, aki mindeddig oltalma és erőssége volt, „...mindig biztos segítség a nyomorúságban” (Zsolt 46:2). „... arcát a fal felé fordította, és így imádkozott az Úrhoz: Ó, Uram, ne feledkezz meg arról, hogy én híven és tiszta szívvel éltem előtted, és azt tettem, amit jónak látsz! És Ezékiás keservesen sírt” (2Királyok 20:2-3).

Dávid kora óta egy király sem tett olyan sokat Isten országának építéséért a hitehagyás és a csüggesztő körülmények idején, mint Ezékiás. A haldokló király hűségesen szolgált életében Istenét, és erősítette a nép bizalmát Jahvéban, mint legfőbb Urukban. Most úgy könyörgött, mint Dávid:

„Jusson hozzád imádságom,
figyelj esedezésemre!
Mert tele van bajokkal a lelkem,
életem közel került a holtak hazájához” (Zsolt 88:3-4).

„Mert te vagy Uram, reménységem,
te vagy, Uram, bizodalمام ifjúkorom óta.”
„...ha elfogy az erőm, ne hagyj el!”
„Ó Isten, ne légy távol tőlem,
Istenem, siess segítségemre!”
„Istenem, ne hagyj el
késő vénségemben sem,
míg csak hirdethetem hatalmadat,
nagy tetteidet a jövő nemzedéknek”
(Zsolt 71:5, 9, 12, 18).

Akinek „...nem fogyott el irgalma” (JSir 3:22), meghallgatta szolgája imáját. „Ézsaiás még a város közepére sem ért, amikor így szólt hozzá az Úr igéje: Menj vissza, és mondd meg Ezékiásnak, népem fejedelmének: Így szól az Úr, atyádnak, Dávidnak Istene. Meghallgattam imádságodat, láttam, hogy könnyeztél. Én meggyógyítalak, három nap múlva már fölmehetsz az Úr házába. Megtoldom napjaidat még tizenöt évvel. Asszíria királyának a kezéből pedig kiszabadítlak téged meg ezt a várost, és pajzsa leszek ennek a városnak önmagamért és szolgámért, Dávidért” (2Kir 20:4-6).

A próféta örömmel tért vissza a biztató és reményt keltő üzenettel. Meghagyta, hogy tegyenek egy köteg fűgét a beteg testrészsre, és elmondta a királynak Isten beszédét, amely irgalmat, oltalmat és gondviselést ígért.

Mint Mózes Midián földjén; Gedeon a mennyei küldött jelenlétében; Elizeus közvetlenül mestere elragadtatása előtt; Ezékiás is jelt kért, amely tanúsítja, hogy az üzenet a mennyből származik. „Mi lesz a jele - kérdezte a prófétát -, hogy meggyógyít az Úr, és három nap múlva fölmehetnek az Úr házába?”

„Kapsz jelet az Úrtól arra, hogy az Úr teljesíti azt az ígét, amelyet kijelentett - válaszolt a próféta: Előre menjen az árnyék tíz fokkal, vagy visszafelé menjen tíz fokkal? ... Könnyű az árnyéknak tíz fokkal megnyúlnia - felelte Ezékiás. Ne úgy legyen, hanem menjen az árnyék visszafelé tíz fokkal.”

Csak Isten közvetlen beavatkozására térhetett vissza a napóra árnyéka tíz fokkal. Ez mutatta meg Ezékiásnak, hogy az Úr meghallgatta imáját. „Ekkor Ézsaiás próféta az Úr-hoz kiáltott, ő pedig visszatérítette az árnyékot tíz fokkal Áház napóráján, azokon a fokokon, amelyeken már áthaladt” (2Kir 20:8-11).

Júda királya, visszakapva erejét, énekszóval dicsőítette Jahvét jótéteményeiért. Megfogadta, hogy hátralevő napjait a királyok Királyának készséges szolgálatában tölti. Az a hálás elismerés, amellyel megvallotta, hogy Isten könyörülettel bánt vele, követendő példa mindenki számára, aki éveit Alkotója dicsőségére akarja szentelni:

„Már azt gondoltam,
hogy életem delén kell elmennem
a holtak hazájának kapuiba,
megfosztva többi évenőtől.
Azt gondoltam,
hogy nem látom többé
az Urat az élők földjén,
nem láthatok többé embert
a világ lakói között.

Hajlékomat lebontják,
mint a pásztorok sátrát,
megfosztanak tőle.

Összetekeri életemet,
mint takács a vásznat,
elvágja életem fonalát.
Reggeltől estig végez velem!
Reggelig igyekeztem megnyugodni,
de úgy törte össze minden csontomat,
mint az oroslán.
Reggeltől estig végez velem!

Csipogtam, mint a fecske vagy a rigó,
nyögtem, mint a galamb...
Uram, szenvedek, segíts rajtam!
Mit szóljak? Hiszen amit megmondott,
azt tette velem.
Így múlnak el éveim
lelkem keserűségében.

Uram, az éltet mindenkit,
engem is csak az éltet ezek után,
hogy megerősítesz és meggyógyítasz.
Bizony, javamra vált
a nagy keserűség.
Hiszen megmentettél
az enyészet vermétől,
és hátad mögé dobtad minden vétkeimet.
nem a sírba leszállók
reménykedhetnek hűségedben.

Az élő, csak az élő magasztalhat téged,
akárcsak én most,
Az apák tanítják fiaiknak,
hogy te hűséges vagy.
Megszabadít engem az Úr,
ezért pengessük a lantot
életünk minden napján
az Úr házában” (Ézsa 38:10-20).

A Tigris és az Eufrátesz termékeny völgyeiben élt egy ősi nép, amelynek az volt a rendeltetése - bár ekkor még Asszíria alattvalója volt -, hogy a világ ura legyen. Bölcs emberei figyelmesen tanulmányozták a csillagokat. Nagyon csodálkoztak amikor észrevették, hogy a napórán az árnyék tíz fokkal visszament. Királyuk, Merodák Baladán, amikor megtudta, hogy a menny Istene ezzel a csodával jelezte Júda királyának élete meghosszabbítását, követeket küldött Ezékiáshoz, hogy köszöntse gyógyulása alkalmából, és ha lehet többet megtudjon arról az Istenről, aki ilyen csodát tudott művelni.

A messi ország uralkodójától érkezett követek látogatása alkalmat adott Ezékiásnak az élő Isten megdicsőítésére. Mily könnyen beszélhetett volna Istenről, minden teremtett dolog fenntartójáról, akinek a kegyelméből életben maradt, amikor már semmi reménye nem volt. Micsoda nagy jelentőségű változás történhetett volna, ha ezekkel az emberekkel, akik Káldea síkságairól az igazság keresésére jöttek, Ezékiás elismerteti, hogy az élő Isten a legfőbb Úr!

Ezékiás szívét azonban hatalmába kerítette a büszkeség és a hiúság. A maga dicsőítésére a kapzsi szemek elé tárta azokat a kincseket, amelyekkel Isten gazdagította népét. A király „...megmutatta nekik kincstárát, az ezüstöt és az aranyat, a balszamokat és a finom olajokat, egész fegyvertárát és mindazt, ami kincstárában található volt. Semmi sem volt palotájában és egész birodalmában, amit meg ne mutatott volna nekik” (Ézsa 39:2). Nem Isten megdicsőítésére, hanem önmaga felmagasztalására tette ezt a pogány fejedelmek előtt. Nem törődött azzal, hogy ezek az emberek egy hatalmas nép képviselői, mely nem féli és nem szereti Istent, s oktalanság nemzete földi gazdagságának titkába beavatni őket. A követek látogatása próbára tette Ezékiás háláját és hűségét. A feljegyzés így szól: „De amikor a babiloni vezető emberek elküldték hozzá megbízottjaikat, hogy megkérdezzék, milyen csoda történt az országban, elhagyta az Isten, hogy próbára tegye, és kitudódjék, mi minden van a szívében” (2Krn 32:31). Ha Ezékiás az alkalommal élve bizonyosságot tett volna Izrael Istenének hatalmáról, jóságáról és könyörületességéről, akkor a követek beszámolója fényugárként ragyogta volna be a sötétséget. Ezékiás azonban a seregek Ura fölé emelte önmagát. „Ezékiás azonban nem volt hálás az iránta tanúsított jótéteményért, mert felfuvalkodott...” (2Krn 32:25).

Milyen végzetes következményei voltak ennek! Isten kinyilatkoztatta Ézsaiásnak, hogy a hazatérő követek magukkal viszik a látott gazdagság hírét, és hogy Babilon királya, valamint tanácsadói Jeruzsálem kincseivel akarják majd saját országukat gazdagítani. Ezékiás súlyosan vétkezett; „ezért az Úr haragja sújtotta őt, meg Júdát és Jeruzsálemet” (2Krn 32:25).

„Ekkor Ézsaiás próféta elment Ezékiás királyhoz, és megkérdezte tőle: Mit mondtak ezek az emberek, és honnan jöttek hozzád? Ezékiás így felelt: Messzi földről, Babilóniából jöttek hozzám. Ézsaiás így szólt: Mit láttak a palotádban? Ezékiás így felelt: Mindent láttak, ami csak a palotámban van, semmi sincs a kincstáramban, amit meg ne mutatam volna nekik.

Akkor így szólt Ézsaiás Ezékiáshoz: Halld meg a Seregek Urának ígését: Eljön majd az idő, amikor mindazt elviszik Babilóniába, ami a palotádban van, és amit elődeid gyűjtöttek mindmáig, semmi sem marad meg. Ezt mondja az Úr! Utódaid közül is, akik tőled

származnak, akiket nemzel, elvisznek egyeseket, és udvari szolgák lesznek Babilónia királyának a palotájában.

Ezékiás így válaszolt Ézsaiásnak: Jó az Úr igéje, amelyet hirdettél...” (Ézsa 39:3-8).

Bűntudattalelve, „...megalázta magát a felfuvalkodott Ezékiás Jeruzsálem lakóival együtt, és nem érte többé őket az Úr haragja Ezékiás idejében” (2Krón 32:26). A gonoszság magvát azonban elvetette, amely idővel kikelve a pusztulás és fájdalom termését hozta. Júda királya nagy jólétben élt hátralevő éveiben, mert következetesen igyekezett jóvátenni a múltat és megdicsőíteni Isten nevét, akinek szolgált. Hite azonban alaposan próbára lett téve, és meg kellett tanulnia, hogy csak teljesen Jahvéban bízva számíthat a sötétség hatalmai feletti győzelemre, akik romlását és népének teljes pusztulását tervezik.

Ezékiás a követek látogatásakor hűtlennek bizonyult megbízatásához. E kudarcának története mindenki számára fontos tanulságot hordoz. Sokkal többet kellene beszél-nünk életünk drága fejezeteiről, Isten irgalmáról és jóságáról, a Megváltó páratlan szeretetéről. Ha szívünk és gondolatvilágunk telve van Isten szeretetével, akkor nem nehéz elmondani azt, ami lelkünket betölti. A nagyszerű gondolatok, nemes törekvések, az igazság világos felismerése, önzetlen célok, kegyesség és szentség utáni vágyakozás olyan szavakban jut kifejezésre, amelyek feltárják, milyen kincset rejteget szívünk.

Társainknak, akikkel napról napra együtt vagyunk, szükségük van segítségünkre és tanácsainkra. Olyan lelki állapotban lehetnek, amikor az idejében mondott szó maradandóan lelkükbe vésődik. Lehet, hogy holnap egyesekkel már nem találkozhatunk. Milyen hatással vagyunk útitársainkra?

Az élet minden napja felelősséget rak ránk, amelyet hordoznunk kell. Szavaink, tetteink naponta benyomásokat keltenek környezetünkben. Mily fontos, hogy závárt tegyünk szánkra, és gondosan ügyeljünk lépteinkre! Egyetlen vigyázatlan mozdulat, egyetlen meggondolatlan lépés és az erős kísértés kavargó hullámai romlásba sodorhatnak valakit. Nem gyűjthetjük össze azokat a gondolatokat, melyeket elültettünk mások lelkébe. Ha azok bűnös gondolatok voltak, mozgásba hozzuk velük a körülmények olyan láncolatát, a gonoszság olyan áradatát, amelyet nem tudunk megállítani.

Másrészt erőt adunk másoknak a jócselekedetekre, ha példamutatásunkkal segítjük őket helyes elvek kialakításában. Ők azután ugyanolyan áldásos befolyást árasztanak másokra. Tudunkon kívüli befolyásunkkal százaknak és ezreknek nyújtunk segítséget. Krisztus igaz követője erősíti mindazok jó szándékát, akikkel kapcsolatba kerül. Isten kegyelmének erejét és tökéletes jellemét mutatja be a bűnt szerető, hitetlen világnak. Amikor Asszíria seregei betörték Júda földjére, és úgy tűnt, hogy semmi sem mentheti meg Jeruzsálemet a teljes pusztulástól, az ország e súlyos helyzetében Ezékiás lelkesítette népe katonaságát, hogy töretlen bátorsággal szálljon szembe pogány elnyomóival, és bízson Jahve szabadító hatalmában. „Legyetek erősek és bátrak, ne féljete, és ne rettegetek az asszír királytól, meg a vele levő egész sokaságtól, mert velünk többen vannak, mint ővele - buzdította Ezékiás Júda embereit -. Ővele emberi erő van, mivelünk pedig Istenünk, az Úr, aki megsegít bennünket, és velünk együtt harcol harcainkban” (2Krón 32:7-8).

Nem ok nélkül beszélt Ezékiás ilyen meggyőződéssel a harc kimeneteléről. A kérkedő Asszíria, jóllehet Isten egy ideig haragjának botjaként a népek megbüntetésére használta fel, nem fog mindig diadalmaskodni. Lásd: Ézsa 10:5! „Ne félj... Asszíriától - üzente az Úr Ézsaiással néhány évvel korábban Sion lakóinak -, mert rövid idő múlva... ostromral csapkodja a Seregek Ura, ahogyan megverte Midjánt az Óréb-sziklánál. Vesszejével rácsap a tengerre, mint Egyiptomban tette. Azon a napon lekerül terhe válladról, igája nyakadról, a kövérség miatt leszakad róla az iga” (Ézsa 10:24-27).

Egy másik prófétikus üzenetben, melyet „Áház király halála esztendejében” kapott, a próféta kinyilatkoztatta: „Megesküdött a Seregek Ura: Úgy lesz, ahogyan elterveztem, az következik be, amit elhatároztam. Országomban töröm össze Asszíriát, hegyeimre taposom el. Lekerül rólok igája, lekerül vállukról a teher. Ezt a tervet határoztam el az egész föld ellen, így nyújtom ki kezemet minden nép ellen. Ha így határoz a Seregek Ura, ki hiúsíthatja meg? Ha kinyújtja kezét, ki fordíthatja vissza?” (Ézsa 14:28, 24-27).

Az elnyomó hatalma meg fog törni. Uralkodása első éveiben Ezékiás még tovább fizette a hadisarcot Asszíriának, az Akház által kötött megállapodás értelmében. Időközben a király „tanácskozott vezető embereivel és vitézeivel”, minden lehetségest megtett országa védelmére. Gondoskodott arról, hogy bőségesen legyen víz Jeruzsálem falain belül, mialatt a városon kívül az kevés lesz. „Majd nekibátorodva, fölépítette az egész várfalat, ahol sérült volt; megnagyobbította az őrtornyokat, építtetett kívül egy másik falat, és megerősítette a Millót Dávid városában. Csináltatott sok hajítófegyvert és pajzsot is. A hadinép élére csapatparancsnokokat rendelt...” (2Krón 32:5-6). Mindent megtett, amit tudott, hogy a várost felkészítse az ostromra.

[<<< vissza a 12. tanulmányhoz](#)

13. Tanulmány javasolt olvasmánya

PRÓFÉTÁK ÉS KIRÁLYOK (189-193. old.) ÉSAIÁS ELHÍVÁSA

Uzziás hosszú uralkodása idején nagyobb jólét volt Júda és Benjamin földjén, mint bárki más alatt, aki a közel két évszázaddal előbb meghalt Salamon óta ült a trónon. Uzziás hosszú éveken át megfontoltan uralkodott. A menny megáldotta seregeit. Visszaszerzték a korábban elvesztett területek egy részét. Városok épültek újjá; védelmi erejük növekedett, és az ország helyzete a környező népek között megszilárdult. A kereskedelem megélénkült, és az ország gazdagsága Jeruzsálembe áradt. Uzziás híre „messzire eljutott...”, mert ezekben csodálatos segítséget kapott; végül igen megerősödött” (2Krón 26:15).

E külső jóléthez azonban nem társult ugyanolyan mértékben a lelki erő megújulása. A templomban ugyanúgy folytak az istentiszteletek, mint a korábbi években. Tömegek gyűltek össze, hogy imádják az élő Istent. De az alázatosság és őszinteség helyét fokozatosan elfoglalta a gőg és a formaiasság. Uzziásról ezt olvassuk: „Amikor azonban megerősödött, vesztére felfuvalkodott, és vétkezett Istene, az Úr ellen” (2Krón 26:16).

Uzziás végzetes bűne az elbizakodottság volt. A király áthágta Jahvének azt a világos parancsát, hogy csak Áron leszármazottai teljesíthetnek papi szolgálatot. Belépett

a szentélybe, „hogy illatáldozatot mutasson be”. Azariás főpap és társai tiltakoztak ez ellen. Igyekeztek rábíni arra, hagyjon fel szándékával. „...vétkeztél, és ez nem válik dicsőségedre...” (2Krn 26:16, 18).

Uzziás megtelt haraggal, amiért őt, a királyt megrótták. De nem gyalázhatta meg a szentélyt a vezető tisztségviselők közös tiltakozása ellenére. Míg ott állt haraggal telten, Isten büntetése hirtelen lesújtott rá. Belpoklosság jelent meg homlokán. Rémülten menekült, és többé nem lépett be a templom udvaraiba. Uzziás belpoklos maradt néhány év múlva bekövetkező haláláig, élő példaként szemléltetve, mit jelent könnyelműen eltérni „Így szól az Úr” világos kijelentésétől. Sem magas tisztsége, sem hosszú szolgálatban eltelt élete nem lehetett mentség az elbizakodottság bűnére, amellyel megrontotta uralkodásának utolsó éveit, és magára hozta a menny ítéletét.

Isten nem személyválogató. „De ki kell irtani népe közül azt az embert, akár bennszülött, akár jövevény, aki szándékosan cselekszik, mert az Urat gyalázta meg” (4Móz 15:30).

Úgy látszik, hogy az Uzziást sújtó büntetés fékező hatással volt fiára. Jótám súlyos felelősséget hordozott atyja uralkodásának utolsó éveiben, és amikor Uzziás meghalt, követte őt a trónon. Jótámról ezt olvassuk: „Azt tette, amit helyesnek lát az Úr egészen úgy, ahogyan apja, Uzziájá tette. Csak az áldozóhalmok nem szűntek meg; a nép még ott áldozott és tömjénezett az áldozóhalmokon” (2Kir 15:34-35).

Uzziás uralkodása végéhez közeledett. Jótám hordozta már az államirányítás számos terhét, amikor a királyi családból származó ifjú Ézsaiást Isten elhívta prófétának. Az a kor, amelyben Ézsaiás szolgált, különlegesen vészterhes volt Isten népe számára. A prófétának látnia kellett, hogy Izráel és Szíria egyesített csapatai előzönlík Júdát. Tanúja volt annak, hogy az asszír seregek a birodalom főbb városai előtt táboroznak. Megérte Samária elését és Izráel tíz törzsének szétszóródását a népek között. Júdára újra és újra rátörtek az asszír csapatok. Jeruzsálemet is megostromolták, és ha Isten csodálatosan közbe nem lép, a város elesik. A déli királyság békéjét súlyos veszedelmek fenyegették. Isten visszavonta védelmét, és az asszír haderők már-már elárasztották Júda országát.

A kívülről jövő veszélyek azonban nem voltak olyan súlyosak - jöllehet úgy tűnt, hogy elsöprik Izráelt -, mint azok, amelyek belülről támadtak. Leginkább Isten népének romlottsága szomorította el és nyugtalanította az Úr szolgáját. Azoknak a hitehagyása és makacssága, akiknek fényhordozóknak kellett volna lenniük a népek között, kihívta Isten büntető ítéletét. Sok olyan bűn, amely siettette az északi királyság pusztulását, és amelyet Hóseás és Ámós nemrég félreérthetetlen szavakkal leplezett, rohamosan bomlasztotta Júda országát is.

A nép szociális helyzete különösen csüggesztő volt. Nyereségvágyból emberek házhoz házat, szántóföldhöz szántóföldet szereztek. Az igazságot elfordították, és nem könyörültek a szegényeken. Lásd: Ézsa 5:8! Ezekről a bűnökről mondta Isten: „Szegénytől rabolt holmi van a házatokban! Hogy meritek összezúzni népemet, összetörni a nyomorultakat?” (Ézsa 3:14-15). Még a bíráknál is - akiknek kötelességük volt az elhagyottakat védeni - süket fülekre talált a szegények és szűkölködők, az özvegyek és árvák kiáltása. Lásd: Ézsa 10:1-2!

Az elnyomással és jóléttel együtt járt a gőg és a külsőségek szeretete, a durva részegeskedés és a mulatozó kedv. Lásd: Ézsa 2:11-12; 3:16; 18-23; 5:22; 11-12! Ézsaiás korában a bálványimádás már senkit nem lepett meg. Lásd: Ézsa 2:8-9. A bűnös szokások annyira elterjedtek a társadalom minden rétegében, hogy az a kevés ember, aki hű maradt Istenhez, sokszor már-már elvesztette bizalmát és engedett a csüggedésnek, a kétségbeesésnek. Úgy rémlett, hogy Isten Izráellel való szándéka meghíúsul, és az engedetlen nép Sodoma és Gomora sorsára jut.

Nem csoda, ha ilyen állapotok láttán Ézsaiás visszariadt a felelősségtől, amikor Uzziás uralkodásának utolsó évében Isten megbízta, hogy vigye el intő és feddő üzenetét Júdának. Jól tudta, hogy konok ellenállással fog találkozni. Feladatát reménytelennek látta, amikor a reá bízott nép nyakasságára és hitetlenségére gondolt. Felismerte, milyen alkalmatlan a helyzet megoldására. Eldobja-e reményt veszve megbízatását, és hagyja, hogy Júda zavartalanul imádjá bálványait? Ninive istenei uralják a földet, dacolva a menny Istenével?

Ilyen gondolatok kavargtak fejében, amikor Ézsaiás a templom csarnokában állt. Egyszer csak mintha a templom belső ajtaja kinyílt és függőnye fellebbent volna, benézhetett a szentek szentjébe, ahova még a próféta sem léphetett be. Látomás tárult Ézsaiás elé a magas trónon ülő Jahvéről. Dicsőségének fátyola betöltötte a templomot. A trón mind-egyik oldalán szeráfok lebegtek. Alkotójuk előtt szolgálva, arcukat betakarták hódolatukban és ismételték ünnepélyes fohászukat: „Szent, szent, szent a Seregek Ura, dicsősége betölti az egész földet!” (Ézsa 6:3), s úgy tűnt, hogy az ajtókeret és a cédrusajtó megremeg hangjuktól, és a házat betöltötte hódolattal zengő dicsőítő énekük (Ézsa 6:2).

Miközben Ézsaiás Urának dicsőségét és fenségét szemlélte ebben a látomásban, lelkét Isten tisztaságának és szentségének érzete töltötte el. Milyen éles ellentét volt Teremtőjének páratlan tökéletessége és azoknak a bűnös élete között - önmagát is beleértve -, akik régóta Izrael és Júda választott népe közé tartoznak! „Jaj nékem! - kiáltotta. Elvesztem, mert tisztátalan ajkú vagyok, és tisztátalan ajkú nép között lakom. Hiszen a Királyt, a Seregek Urát látták szemeim!” (Ézsa 6:5) Mintha a belső szentélyben az Isten jelenlétéből áradó fény teljes világosságában állt volna, rádöbbsent arra, hogy tökéletlenségével és erőtlenségével semmiképpen sem tudja teljesíteni küldetését. De egy szeráf odajött hozzá, hogy szorongását feloldja és alkalmassá tegye fontos küldetésére. Az oltárról vett izzó parázzsal e szavak kíséretében érintette ajkát: „Íme, ez megérintette ajkadat, bűnöd el van véve, vétkeid meg van bocsátva.” Majd Isten hangja hallatszott. „Kit küldjek el ki megy el követségünkben?” - kérdezte. Ézsaiás válaszolt: „Itt vagyok, engem küldj!” (Ézsa 6:7-8).

A mennyei lény ezt parancsolta Isten várakozó követének:

...”Menj és mondd meg e népek:

Hallván halljatok, de ne értsetek,
látván lássatok, de ne ismerjetekek!
Tedd kövérré e nép szívét,
tedd süketté a fülét,
és kösd be a szemét,

hogy szemével ne lásson,
fülével ne halljon,
szívével ne értsen,
és megtérve meg ne gyógyuljon” (Ézsa 6:9-10).

A próféta feladata világos volt: emelje fel szavát, és tiltakozzék az elhatalmasodó bűnök ellen. De valami bizonyosságot akart. Enélkül félt belefogni a munkába. „Meddig tart ez, Uram?!” - kérdezte. Választott néped közül soha senki sem fogja ezt megérteni? Senki sem fogja megbánni bűnét, és senki sem gyógyul meg?

A tévelygő Júda sorsa nem hiába nyomta lelkét. Küldetése nem lesz eredménytelen. De a nemzedékek óta szaporodó bűnöket nem lehet az ő idejében eltávolítani. Egész életén át türelmes, bátor tanítónak kell lennie - a reménység és ítélet prófétájának. Isten szándéka végül megvalósul. Beérik szolgája fáradozásának és Isten minden hűséges szolgája munkájának gyümölcse. A maradék üdvösséget kap. Ennek megvalósulása érdekében az intés és kérések üzenetét hirdetni kell az engedetlen népnek. Így szól az Úr:

„Míg el nem pusztulnak,
és lakatlanok nem lesznek a városok,
a házakban nem lesz ember,
a föld pedig pusztává nem válik” (Ézsa 6:11).

Azért kell a megátalkodottaknak elszenvedniük a súlyos büntetést - háborút, száműzést, elnyomást, a népek közötti hatalmuk és tekintélyük elvesztését -, hogy megtérjenek azok, akik felismerik ebben a megsértett Isten kezét. Az északi királyság tíz törzse nemsokára szétszóródik a népek között, és városaik pusztán maradnak. Az ellenséges népek pusztító hadai újra és újra végigsöpörnek országukon. Végül Jeruzsálem elesik, és Júdát fogságba viszik. Az ígéret földje azonban nem marad örökre elhagyott! A mennyei lény így bátorította Ézsaiást:

„Ha megmarad belőle egy tized,
azt is újból pusztulás éri.
De úgy, ahogyan a csernek vagy a tölgynek
kivágás után is megmarad a gyökere.
Ez a gyökér lesz a szent mag!” (Ézsa 6:13).

Isten ígérete, amely szerint Izráellel szándéka végül megvalósul, bátorságot öntött Ézsaiás szívébe. Mit számít, ha földi hatalmak felsorakoznak Júda ellen? Mit számít, ha az Úr követe ellenállásba és visszautasításba ütközik? Ézsaiás látta a Királyt, a seregek Urát! Hallotta a szeráfok énekét: „...dicsősége betölti az egész földet!” (Ézsa 6:3) Ígéretet kapott arra, hogy a bűnbe süllyedt Izráelnek küldött mennyei üzenetet a Szentlélek

meggyőző ereje fogja kísérni. És a próféta felbátorodott a reá váró munka elvégzésére. E látomás emlékét vitte magával hosszú és fáradságos szolgálatán végig. Hatvan éven át - vagy még tovább is - a reménység prófétájaként állt Júda fiai előtt, és egyre bátrabban hirdette az egyház győzelméről szóló jövendöléseit.

[<<< vissza a 13. tanulmányhoz](#)

PRÓFÉTÁK ÉS KIRÁLYOK (194-199. old.) IMHOL ISTENETEK

Ézsaiás korában az emberiség lelki látása homályos volt, mert nem értették meg Istent. Sátán hosszú idő óta igyekezett elhitetni az emberekkel, hogy Teremtője a bűn, a szenvedés és a halál szerzője. Az így félrevezetett emberek könyörtelennek és szigorúnak képelték Istent. Azt gondolták, figyelni, mikor büntethet, kárhóztathat, és mindaddig távolytarta magától a bűnöst, amíg egyetlen törvényes ürüggyel megtagadhatja tőle segítségét. A mennyben uralkodó törvényt - a szeretet törvényét - az őscsaló hamis színben tüntette fel; terhes igának, hogy ez a törvény korlátozza az ember boldogságát. Boldog lehet, ha megszabadulhat tőle. Azt állította, hogy a törvény előírásainak nem lehet engedelmessé válni, a törvényszegésre kiszabott büntetések pedig önkényesek.

Izraelnek nem volt mentsége arra, hogy szem elől tévesztette Jahve valódi jellemét. Isten sokszor kinyilatkoztatta magát „...irgalmas és kegyelmes Isten”-ként, akinek „hosszú” a türelme, „nagy” a szeretete és hűsége (Zsolt 86:15). „Még gyermek volt Izrael, amikor megszerettem - jelentette ki Isten -, Egyiptomból hívtam ki fiamat” (Hós 11:1).

Az Úr szeretettel bánt Izráellel, amikor megszabadította az egyiptomi szolgaságból, és az ígéret földje felé vezette. „Ézért szabadította ki őket minden nyomorúságukból. Nem követ vagy angyal, hanem ő maga szabadította meg őket: szeretetével és könyörületével ő váltotta meg őket. Felkarolta és hordozta őket ósidóktól fogva” (Ézsa 63:8-9).

„Megnyugtat téged, ha az orcám megy veletek?” (2Móz 33:14) - ígérte a pusztai vándorlás alatt. Ezt a biztosítékot Jahve jellemének csodálatos megmutatkozása kísérte, amely képessé tette Mózeset, hogy az egész Izraelnek hirdesse Isten jóságát, és hiteles képet adjon láthatatlan Királyuk tulajdonságairól. „Elvonult előtte az Úr, és így mondta azt ki: Az Úr, az Úr, irgalmas és kegyelmes Isten! Türelme hosszú, szeretete és hűsége nagy! Megtartja szeretetét ezerízig, megbocsátja a bűnt, hitszegést és vétket. Bár nem hagyja egészen büntetés nélkül...” (2Móz 34:6-7).

Isten hosszútűrésének, végtelen szeretetének és irgalmának ismerete tette Mózeset képessé arra, hogy oly csodálatosan könyörögjön Izrael életéért, amikor az ígéret földje határán nem akartak Isten parancsának engedelmessé válni tovább lépni. Amikor lázadásuk tetőfokra hágott, az Úr kijelentette: „Megverem dögvésszel és elűzöm őket...” Felkínálta Mózesnek, hogy leszármazottait „nagyobb és erősebb nemzetté” teszi (4Móz 14:12). De a próféta Isten csodálatos intézkedéseire és ígéreteire hivatkozott a választott nép érdekében. Majd minden érv közül a legerősebbet emelte ki: Isten szeretetét a bukott ember iránt. Lásd: 4Móz 14:17-19!

Az Úr könyörülettel válaszolt: „Megbocsátok a te beszéded szerint.” Majd szándékáról, Izrael végső győzelméről prófécia formájában beszélt Mózesnek. „De életemre mondom és az Úr dicsőségére, amely betölti az egész földet” - nyilatkoztatta ki (4Móz 14:20-21).

Isten dicsőségét, jellemét, könyörületes jóságát, gondoskodó szeretetét - amelyre Mózes Izrael érdekében hivatkozott - az egész emberiségnek meg kell ismernie. Jahve két-szeresen biztosította Mózeset, hogy ígérete teljesedik; esküvel erősítette meg. Amilyen biztos az, hogy Isten él és uralkodik, olyan biztos az is, hogy kinyilatkoztatja „...dicsőségét a nemzeteknek, csodáit minden népnek!” (Zsolt 96:3).

Ennek a próféciaának majdani teljesezéséről énekeltek Ézsaiás hallatára a fénylő angyalok a trón előtt: „...dicsősége betölti az egész földet!” (Ézsa 6:3). A próféta, aki meg volt győződve e prófécia bizonyosságáról, később bátran kijelentette azokról, akik meghajoltak a fa- és kőbálványok előtt: „Meglátják az Úr dicsőségét, Istenünk méltóságát” (Ézsa 35:2).

E jövődőlés ma gyorsan teljesedik. Isten földi egyházának missziótevékenysége gazdagon gyümölcsozik, és nemsokára minden néphez eljut az evangéliumi üzenet, „hogy magasztaljuk dicsőséges kegyelmét...” minden nemzetség, nyelv és nép közül, mert „megajándékozott minket szeretett Fiában”, „hogy megmutassa az eljövendő korszakokban kegyelmének mérhetetlen gazdagságát irántunk való jóságából Krisztus Jézusban” (Ef 1:6; 2:7). „Áldott az Úristen, Izraelnek Istene! Egyedül ő tud csodákat tenni! Áldott legyen dicső neve örökre, töltsé be dicsősége az egész földet!” (Zsolt 72:18-19).

Ézsaiás a templom udvarán látott látomásában tiszta képet kapott Izrael Istenének jelleméről. „...a magasztos, a felséges, aki örök hajlékában lakik, szent az ő neve...” különös fenségében jelent meg előtte. A próféta mégis megértette, hogy az Úr könyörületes. Akit „Magasságban és szentségben” látott, „a megtörttel és alázatos lelkével is” lakik, hogy megelevenítse „az alázatosak lelkét... a megtörttek szívét” (Ézsa 57:15). Az angyal, aki megérintette Ézsaiás ajkát, ezt az üzenetet hozta: „bűnöd el van véve, vétkeid meg van bocsátva” (Ézsa 6:7).

Amikor a próféta meglátta Istenét - mint a tarsusi Saul Damaszkusz kapujában -, nemcsak saját méltatlan voltáról kapott képet. Alázatos szívében az a bizonyosság ébredt, hogy Isten megbocsátott neki teljesen és ingyen. Megváltozott emberként kelt fel. Látta Urát. Megpillantott egy fényugarat Isten jellemének szépségéből. Bizonyosságot szerzett arról az átalakulásról, amely a végtelen Szeretet szemlélése nyomán megy végbe. Ettől kezdve sóvárogva vágyta, hogy a tévelygő Izraelt a bűn terhétől és büntetésétől megszabadultan lássa. „Minél több verést kaptok, annál jobban ellenkeztek” - jelentette ki. „Jöjjetek, szálljunk vitába! - mondja az Úr! Ha vétkeitek skarlátpirosak is, hófehéreké válhattok, ha vörösek is, mint a bíbor, fehéreké lehettek, mint a gyapjú.” „Mossátok tisztára magatokat! Vigyétek el szemem elől gonosz tetteiteket! Ne tegyetek többé rosszat! Tanuljatok jót tenni, törekedjétek igazságra, térítsétek jó útra az erőszakoskodót! Védjétek meg az árvák jogát és az özvegyek peres ügyét!” (Ézsa 1:5, 18, 16-17).

Isten, akinek állításuk szerint szolgáltak, de akinek a jellemét félreismerték, a lélek betegségeinek nagy Orvosaként mutatkozott meg előttük. Mit számít, ha minden fej beteg, és minden szív erőtlen volt! Mit számít, hogy tetőtől talpig nem volt bennük semmi épség, csak sebek, zúzódások, üszkösödő sérülések! Lásd: Ézsa 1:6! Aki makacsul a maga választotta úton járt, meggyógyulhat, ha az Úrhoz fordul. „Láttam útjait, mégis meggyógyítom és vezetem őt - mondta az Úr. Vigasztalással fizetek neki és gyászolónak... Bé-

kesség, békesség közel és távol! Ezt mondja az Úr: Meggyógyítom őt!” (Ézsa 57:18-19)

A próféta a mindenség Teremtőjeként dicsőítette Istent. Ez volt üzenete Júda városaihoz: „Itt van Istenetek!” (Ézsa 40:9) „Ezt mondja az Úristen, aki az eget teremtette és kiterítette, szilárdá tette a földet”; „Én, az Úr, alkottam mindent”; „én alkottam a világosságot, én teremtettem a sötétséget”; „én alkottam a földet, és én teremtettem rá embert. Az én kezem feszítette ki az eget, minden serege az én parancsomra állt elő” (Ézsa 42:5; 44:24; 45:7, 12). „Kihez hasonlíthatnátok engem, kivel mérhetnétek össze? - mondja a Szent. Tekintsetek föl a magasba, és nézzétek: ki teremtette az ott levőket? Előhívja seregüket szám szerint, néven szólítja mindnyájukat. Olyan hatalmas és erőteljes, hogy egy sem mert hiányozni” (Ézsa 40:25-26).

A próféta ezt mondta azoknak, akik Isten elutasításától féltek, ha visszatérnek hozzá:

„Miért mondod ezt, Jákób: miért beszélsz így, Izráel: Rejtve van sorsom az Úr előtt, nem kerül ügyem Isten elé. Hát nem tudod, vagy nem hallottad, hogy örökkévaló Isten az Úr? Ő a földkerekség teremtője, nem fárad el, és nem lankad el, értelme kifürkészhetetlen. Erőt ad a megfáradtnak, és az erőtlent nagyon erőssé teszi. Elfáradnak és ellankadnak az ifjak, még a legkiválóbbak is megbotlanak. De akik az Úrban bíznak, erejük megújul, szárnyra kelnek, mint a sasok, futnak, és nem lankadnak meg, járnak, és nem fáradnak el” (Ézsa 40:27-31).

A végtelen Szeretet sóvárog azok után, akik úgy érzik, hogy képtelenek Sátán csapdájából kiszabadulni; és irgalmasan felkínálja erejét, hogy érte élhessenek. „Ne félj - mondja nekik -, mert én veled vagyok; ne csüggedj, mert én vagyok Istened! Megerősítek, meg is segítek, sőt győzelmes jobboldalammal támogatlak.” „Mert én, az Úr, a te Istened, erősen fogom jobb kezdet, és ezt mondom neked: Ne félj, én megsegítlek! Ne félj, férgecske Jákób, maroknyi Izráel! Én megsegítlek, - így szól az Úr, a te megváltód, Izráel Szentje!” (Ézsa 41:10, 13-14).

Júda lakosai mind méltatlanok voltak erre, de Isten nem mondott le róluk. Nekik kellett nevét megdicsőíteniük a pogányok között. Sok olyan embernek kellett még meglátnia Isten jellemének dicsőségét, akik addig egyáltalán nem ismerték tulajdonságait. Isten világossá akarta tenni, hogy irgalma folytán milyen tervet készített. Ezért küldte minduntalan szolgáit, a prófétákat ezzel az üzenettel: „Térjen meg mindenki a maga gonosz útjáról és gátlataiból!” (Jer 25:5). „Csak nevéért tűrtem ilyen sokáig - mondta Ézsaiás által - dicsőségemért fékeztem magam, és nem pusztítottalak el.” „Önmagamért, önmagamért cselekszem, hogy engedhetném, hogy gyalázzanak? Nem adom másnak dicsőségemet!” (Ézsa 48:9, 11).

Félreérhetetlenül hangzott a bűnbánatra hívás. Isten mindenkit megtérésre szólított. „Keressétek az Urat, amíg megtalálható - kérlelte őket a próféta. Hívjátok segítségül, amíg közel van! Hagyja el útját a bűnös, és gondolatait az álnok ember! Térjen az Úrhoz, mert irgalmaz neki, Istenünkhöz, mert kész megbocsátani” (Ézsa 55:6-7).

Vajon te, kedves Olvasó, a magad választotta úton jársz-e? Messzire tévedtél Istentől? A törvényszegés gyümölcszeit akarod-e élvezni, amely - amikor belekóstolsz - füstté és hamuvá lesz? És most, amikor meghiúsultak terveid és elsorvadtak reményeid, magadba roskadtan és vigasztalanul ülsz-e? Az a hang, amely régóta szól szívedhez, de amelyre

eddig nem akartál figyelni, tisztán és világosan mondja: „Keljetek föl , menjetez innen, mert nincs itt nektez hely! Elpusztultok a tisztátalanság miatt, a megsemmisítő pusztulás miatt!” (Mik 2:10). „Térj hozzám, mert megváltottalak!” „Figyeljetez rám, jöjetez hozzám! Hallgassatok rám, és élni fogtok! Örök szövetséget kötök veletek, mert hűséges maradok Dávidhoz” (Ézsa 44:22; 55:3).

Ne hallgass az ellenség szavára, aki azt sugallja, hogy maradj távol Krisztustól, amíg meg nem javulsz; amíg elég jó nem vagy ahhoz, hogy Istenhez mehess! Ha addig vársz, akkor soha nem fogsz elindulni! Amikor Sátán szennyes ruhára mutat, ismételd el a Megváltó ígérétéz: „...aki én hozzám jön, azt én nem küldöm el” (Jn 6:37). Mondd az ellenségnek, hogy Jézus Krisztus vére megtisztít minden bűntől! Dáviddal együtt te is imádkozd: „Tisztíts meg izsóppal, és tiszta leszek, moss meg engem, és fehérebb leszek, mint a hó” (Zsolt 51:9).

A próféta nem hiába buzdította Júdat, hogy tekintsen fel az élő Istenhez, és fogadja el, amit irgalmasan felkínál. Akik komolyan megfogadták az intéz, elfordultak bálványaitól és Jahvét imádják. Meglátták Alkotójuk szeretétéz, kegyelmézt és gondoskodó könyörületességét. A Júda történelmében bekövetkező sötét napokban, amikor csak egy maradék maradt meg az országban, a próféta beszéde még mindig gyümölcsöt termett; és igazi reformációt hozott. „Azon a napon - nyilatkoztatta ki Ézsaiás - Alkotójára tekint majd az ember, és meglátja szemével Izráel Szentjét. Nem tekint az oltároakra, keze alkotásaira, meg sem látja, amit ujjaival csinált, a szent fákat és a tömjénező oltárokat” (Ézsa 17:7-8).

Sokan látták meg azt, aki mindenestől fogya kedves, és tízezer közül is kitetszik. „Saját szemeddel nézheted a király szépségét” (Ézsa 33:17) - szólt nekik az irgalmas ígérét. Bűneiket Isten megbocsátja, és Ő lesz egyedüli dicsekvésük. Azon a boldog napon, amikor megszabadulnak a bálványimádstól, így kiáltanak: „Mert dicsőséges lesz ott az Úr, folyók lesznek azon a helyen... az Úr a mi bíránk, az Úr a törvényadóánk, az Úr a királyunk, ő segít meg bennünket” (Ézsa 33:21-22).

Az Ézsaiás által hozott üzenet tele volt vigasztalással és bátorítással. Azoknak szólt, akik visszafordultak bűnös utaikról. Halljuk meg az Úr beszédét, amelyet prófétájával üzent:

„Gondold meg, Jákób, mindezeket,
mert te, Izráel, az én szolgám vagy!
Én formáltalak, az én szolgám vagy te,
Izráel, nem feledkezem meg rólad!
Eltörlöm hűtlenségedet, mint a felleget,
vétkeidet, mint a felhőt.
Térj hozzám, mert megváltottalak!” (Ézsa 44:21-22).
„Azon a napon ezt mondod majd:
Hálát adok neked, Uram,
mert bár haragudtál rám,
elmúlt haragod, és megvigasztaltál.

Íme, Isten az én szabadítóm,
bízom és nem rettegek,
mert erőm és énekem az Úr,
megszabadított engem.
Örvendezve fogtok vizet meríteni
a szabadulás forrásából.
Azon a napon ezt mondjátok majd:
Adjatok hálát az Úrnak, hirdessétek nevét!
Adjatok tudtára a népeknek nagy tetteit!
Emlékeztessétek őket, hogy neve magasztos!
Énekeljétek, hogy milyen fenséges tetteket
vitt véghez az Úr,
tudja meg ezt az egész föld!
Kialts és ujjongj, Sion lakója,
mert nagy közöttetek Izráel Szentje!” (Ézsa 12).

[<<< vissza a 13. tanulmányhoz](#)

RÖVIDÍTÉSEK JEGYZÉKE

AT	- Apostolok Története	BLJ	- To Be Like Jesus
BL	- Bizonyásgátételek a Lelkészeknek	CC	- Conflict and Courage
EÉ	- Előtted az Élet	CT	- Counsels to Parents, Teachers and Students
ESz	- Az Evangélium Szolgái	PH155	- Special Testimony to the Battle Creek Church
Ev	- Evangélizálás	RH	- The Review and Herald
GH	- Gondolatok a Hegyibeszédről	SD	- Sons and Daughters of God
Gy	- Gyermeknevelés	ST	- The Signs of the Times
JÉ	- Jézus Élete	YI	- The Youth's Instructor
KP	- Krisztus Példázatai		
NOL	- A Nagy Orvos Lábnymán		
PK	- Próféták és Királyok		
PP	- Pátriárkák és Próféták		
TGy	- Tanácsok a Gyülekezetnek		
TII	- A Te Igéd Igazság		
1-2Sz	- Szemelvények, 1-3. kötet		
1-9B	- Bizonyásgátételek a Gyülekezetnek, 1-9. kötet		

Angol nyelven kiadja:

Seventh Day Adventist
Reform Movement
General Conference,
Sabbath School
Department.
Roanoke, Hollins Road,
Virginia 5240 USA
www.sdarm.org

Magyar nyelven kiadja:

Hetednap Adventista
Reformmozgalom
Magyarországi Területe
2146 Mogyoród,
Gödöllői út 201.
Tel.:30/697-2610
Email: info@hnarm.hu
www.hnarm.hu

Nyomtatás készült:

Editura Pázitorul
Adevărului Str. Morii,
Nr. 27
505200, Făgăraș -
Jud. Brașov
Tel. 0268 213714
Fax 0268 214111
e-mail: info@azsmr.ro
www.azsmr.ro

ELSŐ SZOMBATI ADAKOZÁS

április 5.
Misszióiskola részére
Hondurasban
(4.old.)

május 3.
A Világmisszióra
(25.old.)

június 7.
Andhra Pradesh,
India részére
(51.old.)